

СУМСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
СУМСЬКА ОБЛАСНА РАДА
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД СУМСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «СУМСЬКА
ОБЛАСНА УНІВЕРСАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА»

Мистецтвознавці Сумщини

Сергій Побожій

Біобібліографічний
показчик

Суми 2024

Зміст

Передмова	3
Шило О. «Мистецтвознавець, художник, педагог».	4
Хронологія життя і діяльності	7
Бібліографія	10
I. Публікації	10
1.1. Окремі видання	10
1.1.1 Каталоги виставок	14
1.2. У книгах	17
1.3. У збірниках наукових праць	27
1.4. У матеріалах наукових конференцій	36
1.5. У журналах	44
1.6. У газетах	52
II. З неопублікованого	70
III. Рецензування, наукове редагування, упорядкування	70
3.1. Рецензії, відгуки	70
3.2. Наукове редагування, упорядкування	74
3.2.1. Бібліографія	76
IV. Каталог творів С. Побожія	77
4.1. Графіка	77
4.1.1. Пастель	77
4.1.2. Акварель	87
4.1.3. Рисунок	88
Серія «Седнів шевченківський». 2005–2023	94
4.2. Живопис	95
4.3. Персональні виставки	96
4.4. Участь у міжнародних, колективних та інших виставках	99
4.5. Буклети, каталоги виставок, в яких брав участь С. І. Побожий	102
V. Ілюстрації	103
5.1. У буклетах персональних виставок	103
5.2. В окремих виданнях	104
5.3. У періодиці	105
VI. Література про С. І. Побожія	106
6.1. У довідниках	106
6.2. У бібліографічних покажчиках	106
6.3. У книгах	107
6.4. У періодичних виданнях та електронних ресурсах	114
Додаток. Ілюстрації	127
Перелік ілюстрацій	154
Допоміжні покажчики	155
Іменний	155
Географічний	168
Алфавітний покажчик творів	171

Передмова

У біобібліографічному покажчику із серії «Мистецтвознавці Сумщини» представлено науковий і творчий доробок Сергія Івановича Побожія, кандидата мистецтвознавства, доцента кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету, художника, члена Національної спілки художників України, заслуженого діяча мистецтв України. Він є третім, доповненим і переробленим виданням попередніх біобібліографічних покажчиків: «Сергій Побожій» (2004 р., вип. 1) та «Сергій Побожій» (2014 р., вип. 2).

Покажчик відкриває стаття доктора мистецтвознавства, професора Олександра Шила «Мистецтвознавець, художник, педагог».

Посібник містить «Хронологію життя і діяльності», складену самим мистецтвознавцем.

У покажчик увійшла бібліографія публікацій С. Побожія за 40 років його наукової і творчої діяльності, починаючи з 1983 року до сьогодні (окремі видання, виступи на наукових конференціях, статті в наукових збірниках, довідниках, журналах, газетах, каталоги виставок), матеріали, які вчений редагував, рецензії, інформація про його участь як художника у виставках і про твори у музейних зібраннях і приватних колекціях, ілюстрації, а також література про наукову і творчу діяльність дослідника.

Матеріал систематизований за типами видань в хронологічному порядку.

Покажчик відображає матеріали, опубліковані С. І. Побожієм як під своїм прізвищем, так і під криптонімом С. П.

Всі джерела опрацьовано *de visu* і проанотовано (у випадку, коли заголовок не розкриває змісту). Інформація про публікації подана з максимальною повнотою. Є допоміжні покажчики: іменний, географічний та алфавітний покажчик творів.

Для науковців, мистецтвознавців, краєзнавців, викладачів, бібліотекарів, студентської молоді та всіх, хто цікавиться мистецьким життям краю та України.

Мистецтвознавець, художник, педагог

Шило О. Портрет С. Побожія.
2010

Є гарна академічна традиція: відзначати ювілей вченого виданням бібліографічного покажчика його праць. Цього року виповнюється ювілей відомому вченому, кандидату мистецтвознавства, заслуженому діячу мистецтв України Сергію Івановичу Побожію, науковій і художній творчості якого присвячено це видання.

Наше знайомство відбулося у травні 1987 р., на Наукових читаннях з нагоди 110-ї річниці від дня народження академіка Федора Шміта у Харкові, а продовжилося на початку 1990-х на конференції у Харківському художньо-промисловому інституті. Сумський вчений був вже знайомий харків'янам насамперед своєю активною діяльністю на посаді заступника директора з наукової роботи Сумського художнього музею. Цьому передувало навчання на мистецтвознавчому факультеті Київського художнього інституту. Одним з наставників та вчителів був учений-мистецтвознавець Платон Олександрович Білецький, який прищепив своєму учневі найважливіші навички, властиві роботі мистецтвознавця. Це насамперед глибоке знання

матеріалу, безпосереднє вивчення художніх творів.

Інший бік роботи мистецтвознавця – вміння пов'язати твори, що вивчаються, з тим культурним контекстом, в якому вони створювалися. І тут необхідно мати широкі знання в галузі історії культури, вміння працювати з історичними документами, аналізувати і порівнювати тексти різного походження: мемуарні та дослідні, критичні та публіцистичні, видобувати з них ті крихти відомостей, які потім, у результаті копіткої праці вченого повинні скластися в струнку картину. І тут роботи сумського вченого є прикладом, з одного боку, скрупульозного вивчення матеріалу, а з іншого – тієї широти узагальнень, без яких неможливе повноцінне мистецтвознавче дослідження.

Зрештою, третій аспект повноцінної роботи мистецтвознавця – глибоке знання художньої «кухні», розуміння того, як створюється мистецький твір. Це добре розумів П. Білецький, який здобув професійну художню освіту. Розуміння це він передав і своєму учневі, який у роки навчання в інституті отримувал навички безпосередньої художньої роботи.

У кандидатській дисертації С. Побожія, присвяченій становленню та розвитку мистецтвознавства у Харківському університеті, виокреслилися риси харківської мистецтвознавчої школи. До її видатних представників – Єгора Редіна, Федора Шміта, Степана Таранушенка а також Олени Нікольської, Оксани Берладіної – була завжди прикута увага дослідника. Саме вчений з Сум став ініціатором проведення наукових читань, присвячених Ф. Шміту, які відбулися у Харкові, а також наукових конференцій в Сумах пам'яті скульптора Івана Кавалерідзе та історика мистецтва Федора Ернста.

Музейна робота у Сумах відкрила ще одну сторінку творчості С. Побожія – вивчення ролі Сумщини у творчості І. Рєпіна, В. Серова, П. Левченка, Р. Фалька. Ці митці були не просто черговими «предметами вивчення», а й тими улюбленими майстрами, проходячи крок за кроком шлях яких, сам автор книг про них ріс і як учений, і як художник. Доповіді С. Побожія про цих митців на музейних конференціях у Харкові та Одесі довелося почути й мені. У мистецтвознавчих працях відмітив би системність мислення і одну з важливих рис академічної добротності – вивчення і посилення на праці попередників.

Музейний досвід став у нагоді, коли, почавши викладати, Сергій Іванович створив галерею «Академічна» у банківській академії в Сумах. Галерея стала центром естетичного виховання студентства. У цьому я переконався під час приїзду до Сум, де в галереї проходила моя виставка графіки «Тут і зараз». Чотири твори з цієї виставки, відібрані сумським галеристом, незабаром увійшли до мистецької колекції академії, започаткованої наприкінці 1990-х нашим ювіляром. Отже, педагогічна робота С. Побожія повсякчас перетиналася з галерейною діяльністю, що обопільно збагачувало як педагога, так і студентів.

Широкий кругозір мистецтвознавця реалізувався у педагогічній роботі ювіляра. Фундаментальна гуманітарна освіченість дозволила йому читати низку курсів культурологічного циклу, покликаних виховувати всебічно розвинену людину на противагу фахівцю вузького профілю.

Незважаючи на те, що педагогічна робота займає значну кількість часу і потребує повної віддачі, у Сергія Івановича ще залишаються сили для діяльності не менш енергоємної, нервової та витратної. Я маю на увазі його діяльність щодо організації пленерів як на Сумщині, так і за кордоном, і участі в них особисто в якості художника. Мені вдалося побувати на міжнародному пленері «Моє місто» у польському місті Глівіце саме завдяки галереї мистецтв «Академічна», яка за ініціативи С. Побожія налагодила співпрацю зі Спілкою художників Польщі. У свою чергу, польські художники неодноразово приїздили на пленери до Сум.

С. Побожій не просто знайомий з художнім ремеслом, так би мовити, за обов'язком професії. За багато років творчої роботи він сформувався у тонкого художника-лірика зі своєю пластичною темою, з власним баченням натурального мотиву та власними методами його інтерпретації. Він працює в камерних техніках пастелі, акварелі та малюнку олівцем, переважно по пам'яті і враженню від спостереженого в процесі подорожей мотиву, який іноді фіксується в невеликих начерках.

Пластичний образ складається у свідомості художника у процесі його осмислення і лише потім втілюється на папері. У цьому втіленні значну роль грають ритми, які привносить художник в організацію композиції, що, власне, і складає пластичний образ. Вони не списуються безпосередньо з природи, а саме привносяться в роботу в інтерпретації мотиву і органічно пов'язані з тим матеріалом (пастель, акварель), в якому виконується твір.

У такому методі роботи проявляється висока пластична культура майстра, сформована роками вивчення мистецьких шедеврів найвищого гатунку та паралельної творчої роботи у майстерні, свого роду лабораторної апробації вивченого художнього досвіду.

У цьому плані цікава серія робіт «Діалоги у просторі культури», в яких художник інтерпретує відомі твори великих майстрів, ніби перекладаючи їх на мову своїх виразних засобів та власного матеріалу. Це не копії у звичному значенні слова. Це саме переказ мотиву, колись зображеного одним художником, а тепер побаченого іншим, який використовує інший матеріал, в якого склався інший метод роботи. І знайомий, більше того, такий, що вже став класичним, мотив перетворюється. В ньому виявляються деякі досі невідомі риси, нові можливості його втілення, зрештою, нова пластична та образна ємність.

Особливо цікавий подібний досвід, коли наш художник не просто інтерпретує якийсь відомий твір, а коли він у своїх подорожах знайшов той натурний мотив, що був зображений майстром, якого він вивчав. Тоді, говорячи мовою фотографії, виникає, так би мовити, «подвійна експозиція»: дослідник сприймає досліджуваний твір крізь призму того мотиву, що у творі зображений, і водночас крізь призму своїх власних виразних засобів, властивих тому матеріалу, в якому працює. Такою, наприклад, є його пастельна інтерпретація «Пейзажу з вітрильником» Роберта Фалька.

Творчість С. Побожія різноманітна, різнобічна і при цьому органічна і цілісна. Існує інший аспект цієї цілісності, який має, так би мовити, культурологічний зміст. Він полягає

у тому, що до нашого часу, певне, вичерпалися можливості традиційного описового компаративістського мистецтвознавства. Це, зрозуміло, не означає, що тексти такого типу не з'являтимуться. Йдеться про те, що на цьому шляху навряд чи слід очікувати серйозних наукових проривів.

Сучасне мистецтвознавство перебуває у стані нового самовизначення, шукає нові можливості розвитку. І одним із серйозних ресурсів на цьому шляху стає злиття в єдиному творчому процесі професіоналізмів мистецтвознавця та художника. Для мистецтвознавства у цьому симбіозі формується новий предмет дослідження, орієнтований у галузь пластичного мислення, його прецедентів, закономірностей, засобів, функцій тощо.

Свій ювілей Сергій Іванович зустрів створенням фундаментальної праці «Імена України». У 2020 році вийшов перший том цього видання, а у 2023 побачив світ другий його том. Це – багаторічний проєкт, який, фактично, є авторською версією історії українського образотворчого мистецтва в іменах його найяскравіших представників. Звичайно, може виникнути питання, чому в ній представлені саме ці майстри, а не якісь інші. Але саме підбір імен розкриває художні інтереси автора-упорядника видання. У ньому простежується не випадковість відбору, здійсненого мистецтвознавцем-художником. Відбору, що демонструє і мистецькі, і дослідницькі інтереси Сергія Івановича.

У художньому плані він демонструє відданість традиціям, зрозумілим широко. Стосовно до 20 століття простежується різке протистояння модернізму, що заперечує попередній художній досвід і традиції, які цей досвід акумулюють. І парадоксальною стає ситуація кінця століття, яка осмислюється як постмодернізм: модернізм сам стає традицією, перетворюється на той художній досвід, який треба вивчати та освоювати поряд з іншими традиціями. І тому зовсім не випадково Сергій Іванович підбирає таких авторів, які, поставлені до ряду, демонструють цю множинність накопичених до кінця 20 століття художніх можливостей.

Як дослідника Сергія Івановича цікавлять якраз нові можливості мистецтвознавства, нетрадиційні підходи до вивчення художньої творчості як загалом, так і стосовно окремих персоналій. Досвід такого видання належить саме до таких нетрадиційних форм мистецтвознавства.

Складання нової стадії розвитку науки – зрозуміло, процес не миттєвий і розгортається в масштабі великого історичного часу. Але колись цей великий масштаб перетинається з масштабом часу окремого людського життя. І воно виявляється втягнутим у цей історичний процес. І окремо взята людина в міру своїх сил, здібностей і можливостей робить свій внесок у нього. І побачений крізь призму великого історичного масштабу цей внесок набуває нового сенсу, в якому синтезуються ті окремі аспекти та елементи, на які, начебто, розпадається приватний творчий досвід.

Мені здається, творчий досвід Сергія Івановича Побожія, який проявився настільки широко та різноманітно, треба розглядати саме в цьому ключі. А ювілейний біобібліографічний покажчик – це лише момент творчого процесу, що розвивається. Це форма привітання ювіляра з його першим 70-річчям. Список його наукових праць залишається відкритим.

Олександр Шило,
доктор мистецтвознавства, професор

Хронологія життя і діяльності

19 вересня 1954 – народився у м. Вольську Саратовської області у родині військовослужбовця.

1961–1971 – навчався у СШ № 12 м. Конотоп Сумської області.

1971–1975 – вступив на філологічний факультет Кримського державного педагогічного інституту і закінчив Сімферопольський державний університет.

1975–1978 – вчителював у СШ № 1 смт Нижньогірський Кримської області.

1978–1984 – навчання у Київському державному художньому інституті на факультеті теорії та історії мистецтва.

1979–1980 – служба у лавах Радянської Армії.

1982 – нагороджений Грамотою Центрального Комітету ЛКСМ України та Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти УРСР за I місце, зайняте в республіканському турі Всесоюзної олімпіади «Студент і науково-технічний прогрес» (1981–1982 навчальний рік) із спеціальності «Історія і теорія мистецтва».

1982 – нагороджений Почесною грамотою Київського державного художнього інституту за активну участь у проведенні студентської науково-теоретичної конференції, присвяченої 1500-річчю м. Києва.

1983 – нагороджений Почесною грамотою Київського державного художнього інституту за активну участь у конкурсі, присвяченому 113-й річниці з дня народження В. І. Леніна (2-га премія).

1983 – зайняв 2-ге місце у республіканському турі Всесоюзної олімпіади «Студент і науково-технічний прогрес» (1982–1983 навчальний рік) з предмета «Історія та теорія мистецтв» (м. Київ). Зайняв 3-тє місце на заключному турі Всесоюзної олімпіади «Студент і науково-технічний прогрес» (м. Ленінград).

1984–1986 – методист з декоративно-прикладного мистецтва, старший методист з образотворчого мистецтва Сумського обласного науково-методичного центру.

1985 – нагороджений грамотою Міністерства культури УРСР за організацію республіканської виставки дитячого екслібриса у Києві.

1986–1997 – заступник директора з наукової роботи Сумського художнього музею.

1988 – поїздка до Італії у складі групи сумських художників і мистецтвознавців. Знайомство з пам'ятками архітектури і мистецтва Флоренції, Сан-Джиміньяно, Сієни, Ассізі, Перуджи, Риму, Венеції, Удіне.

1989–1992 – навчання у заочній аспірантурі Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України.

1986–1995 – ініціатор і організатор наукових конференцій, присвячених творчості видатних художників і мистецтвознавців: Г. Нарбута (1986, м. Суми), І. Кавалерідзе (1987, м. Суми, м. Ромни), Ф. Шміта (1988, м. Харків), С. Таранушенка (1989, м. Лебедин), Ф. Ернста (1991, м. Суми), а також наукових конференцій у художньому музеї (м. Суми, 1990, 1995).

1992 – поїздка до Італії з виставкою ікон з колекції Сумського художнього музею. Знайомство з культурою Північної Італії (Лонгароне, Кортіна д'Ампеццо, Падуя, П'єве ді Кадоре, Фельтре, Венеція, Верона).

1991–1996 – куратор мистецького проекту «Сучасні художники – Малевичу», виставки якого відбулися у музеях Конотопа, Білопілья, Сум, Києва, Калінінграда, Гданська (Польща).

1991–1998 – керівник Сумської філії «Малевич-Центру».

1990 – вступ до Спілки художників України.

1994 – захист дисертації «Становлення й розвиток мистецтвознавства у Харківському університеті (1805–1920 рр.)» на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства в Спеціалізованій раді Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України.

1994 – нагороджений премією газети «Червоний промінь» (м. Суми) за низку статей, опублікованих у 1993 році у цій газеті.

1995–2000 – член правління мистецького центру «Собор» (м. Суми).

1995 – автор сценарію фільму «Явлення «Чорного квадрата» на Конотопському озері» (студія телебачення «Оріон», м. Конотоп), присвяченого 100-річчю перебування Казимира Севериновича Малевича у Конотопі. Організатор, куратор і учасник виставки «Шляхи творчості-2» у Конотопському краєзнавчому музеї.

1996 – організатор мистецького свята «Бурлюк у Рябушках».

1997 – персональна виставка «Горизонти пам'яті» у Сімферопольському художньому музеї.

1997 – старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Української академії банківської справи (м. Суми).

1997–2006 – член редакційної колегії наукового журналу з історії та культури України «Сумська старовина» (видання Сумського державного університету).

З 1998 – керівник галереї мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. Організатор виставкових проєктів та мистецьких вечорів у галереї.

1999 – учасник і куратор другої виставки сумських художників «Слобожанські імпресії» у м. Целле (Німеччина).

2001 – нагороджений Почесною грамотою Української академії банківської справи за плідну, самовіддану працю по організації естетичного виховання студентів, за вагомий особистий внесок у становлення академії як осередку культурного життя.

2002 – присвоєно звання доцента.

2002–2010 – експерт Арт-рейтингу Асоціації артгалерей України.

2003 – нагороджений Почесною грамотою управління культури Сумської облдержадміністрації за вагомий особистий внесок у розвиток і пропаганду образотворчого мистецтва в області, високу професійну майстерність та з нагоди Дня художника.

2003 – нагороджений Почесною грамотою Української академії банківської справи за плідну наукову та мистецьку діяльність, культурно-освітнє виховання студентів, запровадження нових традицій в академії та з нагоди 5-річчя мистецької галереї «Академічна».

2004 – нагороджений Подякою Сумської обласної громадської організації «Центр соціально-гуманітарного розвитку «Рідний край» за активну участь у здійсненні проєкту по створенню енциклопедичного довідника «Сумщина в іменах».

2004 – нагороджений Почесною грамотою Національної спілки художників України за вагомий особистий внесок у розвиток образотворчого мистецтва та з нагоди 20-річчя заснування Сумської обласної організації НСХУ.

2004 – нагороджений Почесною грамотою Голови Сумської обласної державної адміністрації за значний особистий внесок у розвиток української культури, активну освітницьку діяльність, вагомі творчі здобутки та високий професіоналізм.

2005 – член журі творчого конкурсу мистецьких проєктів від України на 51 Венеціанську бієнале.

2005–2011 – лектор артшколи: арт менеджмент Асоціації артгалерей України. Лекції на тему: «Ціноутворення на твори мистецтва», «Корпоративні колекції, принципи створення та функціонування».

2007 – ідея та участь у мистецькому проєкті «Будетлянин Давид Бурлюк», організованому Сумською обласною державною адміністрацією, Українською академією банківської справи НБУ, Сумською обласною організацією Національної спілки художників України з нагоди 125-ї річниці від дня народження Д. Бурлюка (1882–1967) (м. Суми, м. Лебедин).

2007 – учасник міжнародного мистецького пленеру, присвяченого 125-річчю від дня народження Д. Бурлюка (м. Лебедин).

2008 – диплом III ступеня журналу «Образотворче мистецтво» за публікації 2008 року.

2009 – нагороджений Грамотою міського голови за активну участь у культурно-мистецькому житті міста, вагомий внесок у розвиток національного мистецтва, формування естетичних смаків населення, піднесення іміджу міста Суми на світовій культурній ниві та з нагоди Дня художника.

2011 – відвідування лекції ідеолога трансавангарду Акілле Боніто Оліва «Італійський трансавангард» (м Київ, квітень).

2011 – нагороджений Почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» III ступеня.

2012 – експерт мистецького проекту «Комунікація XXI».

2012, травень – учасник V міжнародного мистецького пленеру «Моє місто» (м. Глівіце, Польща). Твір С. Побожія «Вітання з Глівіц» (папір, пастель, 50x65) був відібраний організаторами пленеру до мистецького зібрання Музею Глівіце.

2013 – нагороджений Грамотою Державного історико-культурного заповідника у м. Путивлі за значний особистий внесок у справу дослідження, пропаганди і популяризації культурної спадщини рідного краю.

2013 – Грамота Сумської обласної ради за багаторічну творчу працю, вагомий особистий внесок у розвиток і пропаганду українського образотворчого мистецтва.

2013–2014 – читання публічних лекцій циклу «Імена» (К. Д. Фридрих, П. Сезанн, Е. Мунк, К. Малевич, В. Кандинський, Й. Бойс, Б. Віола, Я. Кунеліс) в Агенції промоції «Суми».

2014 – переможець загальноакадемічного рейтингу «Культурно-мистецька подія року – 2013» як організатор акції «Мистецький практикум: «Український авангард: Історія. Імена. Події».

2014, травень – учасник VII міжнародного мистецького пленеру «Моє місто» (м. Глівіце, Польща).

2016 – доцент кафедри психології, політології та соціокультурних технологій Сумського державного університету.

2017 – учасник X міжнародного мистецького пленеру «Моє місто» (м. Глівіце, Польща).

2017 – триптих «Urbi et Orbi» удостоєний нагороди Президента Спільки художників Польщі. 2017.

2019 – присвоєно почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України». Указ Президента України від 22 січня 2019 р. № 14/ 2019.

Бібліографія

I. Публікації

1.1. Окремі видання

1. **Сумський художній музей**: альбом / авт.-упоряд. С. І. Побожій. – Київ : Мистецтво, 1988. – 175 с. : іл. – Рез. рос. та англ. мовами.

2. **М. П. Глущенко (1901–1977)**. Живопис. Графіка. З колекції Сумського художнього музею / уклад. і авт. вступ. ст. С. І. Побожій. – Суми, 1991. – 1 арк., склад. у 10 с. : іл.

3. **АРТ'С**: от группы к галерее... / авт.-упоряд. С. І. Побожій. – Суми, 1992. – 1 л., слож. в 8 с. : фот.

Мистецька група художників «АРТ'С» з м. Суми: Г. Гідора, Н. Негреба, В. Шкарупа, М. Юденков.

4. **Становлення й розвиток мистецтвознавства в Харківському університеті (1805–1920 рр.)**: автореф. дис. на здобуття вченого ступеня кандидата мистецтвознавства / Академія Наук України ; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського. – Київ, 1993. – 18 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/51220/5/Pobozhii_Stanovlennia_rozvytok_mystetstvoznnavstva.pdf

5. **Искусство Швейцарии и Швейцария в искусстве** : (из собрания Сумского художественного музея) / текст С. И. Побожия. – [Суми, 1995]. – 1 л., слож. в 6 с. : ил.

6. **Украинские художники – Малевичу**. Живопись. Графика. Керамика : [каталог-буклет] / Калининградская художественная галерея ; Сумский филиал «Малевич-Центра» и др. ; текст С. И. Побожия. – Калининград, 1995. – 8 с.

7. **Following Malevich Footsteps**. Painting. Drawing. Sergey Artemchyk (Sumy), Anna Hidora (Sumy), Alexey Kuzmenko (Sumy), Daniil Melnyk (Sumy), Redka (Sumy), Alexander Sadovsky (Sumy), Inga Timofeyeva (Kaliningrad), Valery Shkarupa (Sumy), Alexander Shumov (Moscow) / Kaliningrad Art Gallery Russian Centre of Culture (Warszawa, Gdansk), Sumy Subsidiary of «Malevich Centre», Main Office of The Newspaper «Supremus» ; авт. ст., уклад. С. І. Побожій. – [Sumy, 1995]. – 8 с. [Без пагінації].

8. **Програма та плани семінарських занять з курсу «Теорія та історія мистецтва»** / Українська академія банківської справи Національного банку України ; авт.-упоряд. С. І. Побожій. – Суми, 1997. – 14 с. : іл.

9. **Екслібриси** Георгія Нарбута / Мистецький центр «Собор» ; авт. тексту С. І. Побожій. – Суми : Собор, 1998. – 8 с. : іл.

10. **Українська та зарубіжна культура** : метод. рек. для проведення семінарських занять / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми : Ініціатива, 1999. – 30 с. – У співавт.

11. **Українська та зарубіжна культура** : навч. прогр. курсу / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми : Ініціатива, 1999. – 28 с. – У співавт.

12. **Основи арт-менеджменту** : навч. прогр. курсу. Метод. вказівки до самостійної роботи / Українська академія банківської справи Національного банку України ; авт.-упоряд. С. І. Побожій. – Суми : УАБС НБУ, 2002. – 22 с.

13. **Релігієзнавство** : метод. рек. для самостійної роботи / Українська академія банківської справи Національного банку України ; уклад. С. І. Побожій. – Суми : УАБС НБУ, 2002. – 16 с. – У співавт.

14. **Галерея мистецтв «Академічна»**. Історія. Виставки. Колекція. Бібліографія : наук. кат. / Українська академія банківської справи Національного банку України, кафедра соціально-гуманітарних дисциплін ; авт. тексту та уклад. С. І. Побожій. – Суми : УАБС НБУ, 2003. – 96 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50414/1/Pobozhiy_academy.pdf

15. Культурологія : метод. рек. щодо проведення семінарських занять / Українська академія банківської справи Національного банку України ; уклад. С. І. Побожій. – Суми : УАБС НБУ, 2004. – 24 с. – У співавт.

16. Методичні вказівки щодо написання реферату / Українська академія банківської справи Національного банку України ; уклад. С. І. Побожій. – Суми : УАБС НБУ, [2004].

17. Валентин Серов і Сумщина. – Суми : Університетська книга, 2005. – 74 с. : іл.

URL: Іл.: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50397/8/SEROV_pictures.pdf

Простежено зв'язки видатного російського художника В. О. Серова (1865–1911) із Сумщиною. Розглядаються графічні і живописні твори, виконані митцем в Охтирці та Михайлівці, та аналізуються портрети представників родин Драгомирових, Капністів, Харитоненків, Щербатових.

18. З історії українського мистецтвознавства : зб. ст. – Суми : Університетська книга, 2005. – 184 с. : іл.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50448/1/Pobozhii_Z_istorii_ukrainskoho_mystetstva.pdf

Досліджується інтелектуальна спадщина представників Харківської школи мистецтвознавства – Є. К. Редіна, М. Ф. Сумцова, Ф. І. Шміта, О. І. Білецького, Д. П. Гордєєва, С. А. Таранушенка та ін.

19. Петро Левченко і Сумщина. – Суми : Університетська книга, 2006. – 90 с. : іл.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50055/2/Levchenko%20foto.pdf>

Зв'язки українського художника П. О. Левченка (1856–1917) із Сумщиною, зокрема з Путивлем. Аналізуються твори живопису і графіки, виконані митцем у цьому місті, особливості етюдів путивльської серії, визначається їхня роль і місце в творчості художника.

20. «Бубновий валет» і Сумщина. – Суми : Університетська книга, 2007. – 112 с. : іл.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50199/7/Pobozhii_%c2%abBubnovyi_valet%c2%bb.pdf

Іл.: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50199/8/Pobozhii_%c2%abBubnovyi_valet%c2%bb_foto.pdf

Зв'язки з Сумщиною митців: Д. Бурлюка, О. Гриценка, К. Малевича, В. Барта, Р. Фалька, І. Аксьонова, які були пов'язані з художнім об'єднанням «Бубновий валет». Окремо аналізуються твори живопису і графіки, виконані Р. Фальком на Лебединщині та в Конотопі, а також визначено їх роль і місце у творчості художника.

21. Міжнародний пленер, присвячений 125-річчю від дня народження видатного українського художника, поета, критика і теоретика футуризму Давида Давидовича Бурлюка (1882–1967) / Сумська обл. орг. Нац. спілки художників України та ін. ; авт. тексту, упоряд. С. І. Побожій. – Лебедин, 2007. – 28 с.

Іл. : «Лейт-лінії руху» (2007).

22. Галерея мистецтв «Академічна». 1998–2008 / Українська академія банківської справи Національного банку України ; авт.-упоряд. С. І. Побожій. – [Суми, 2008]. – 32 с. : іл.

Іл.: «Selva oscura» (2004) – с. 28.

23. Забуті художники і Сумщина : монографія. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – 157 с., 16 арк. іл.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50221/5/Pobozhii_Zabuti_khudozhnyky.pdf

Подано монографічні дослідження про маловідомих художників, які народилися або проживали на Сумщині в кінці XIX – початку XX ст.: Ю. Бразоль, К. Власовського,

О. Красовського, Б. Комарова. Об'єднуючим чинником є те, що їхні імена загубилися в історії мистецтва і невідомі широкому загалу. Аналізуючи твори живопису і графіки, автор намагався показати їх творчий доробок на широкому культурному просторі та в європейському художньому контексті.

24. Ілля Рєпін і Сумщина : монографія. – Суми : УАБС НБУ, 2009. – 107 с., 16 арк. іл.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50041/5/Pobozhii_Illia_Riepin.pdf

Простежено зв'язки видатного художника І. Ю. Рєпіна (1844–1930) із Сумщиною. Розглядаються портрети Михайла та Софії Драгомирових, написані І. Рєпіним, В. Серовим, З. Серебряковою. Аналізується процес створення образу Сірка для картини «Запорожці», прототипом якого був видатний військовий діяч, генерал М. І. Драгомиров, уродженець м. Конотоп. Розглядаючи твори живопису і графіки, автор намагався показати творчий доробок І. Рєпіна на широкому культурному тлі та в мистецькому контексті тієї доби.

25. Вибране. Favourites. Із зібрання Української академії банківської справи Національного банку України / Галерея мистецтв «Академічна»; вступ. слово А. О. Спіфанова ; авт. тексту та уклад. С. І. Побожій ; відп. за вип. А. Г. Ярова. – [Суми, 2012]. – 58 с. : іл.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50417/2/Polozhiy_gallery.pdf

Іл.: «Путівль. Увечері» (2003).

До альбому увійшли художники з України, Польщі, Хорватії та Швейцарії: М. Бережницька-Пжилецька, І. Гапochenко, В. Грицаненко, М. Жулінський, В. Кабаченко, О. Лазаренко, І. Лацкович, О. Лисенко, І. Лукаш, Р. Миленкова, В. Михайличенко, Г. Петренко, С. Побожій, О. Садовський, Г. Сафронов, О. Тістол, О. Трегубова, Д. Чуднов, І. Швачунов, О. Шеховцов, М. Юденков.

26. Мистецтвознавчі нариси : монографія. – Суми : УАБС НБУ, 2013. – 416 с., 112 арк. іл.

Простежено зв'язки видатних російських та українських художників І. Рєпіна, В. Серова, П. Левченка, К. Петрова-Водкіна, О. Матвєєва, М. Нестерова із Сумщиною. Розглядаються твори мистецтва, створені ними під час перебування на сумській землі. Аналізується процес створення портретів наших земляків: Капністів, Драгомирових, С. Крачковського. Розглядаючи мистецькі твори забутих художників – Ю. Бразоль-Леонтьєвої, К. Власовського, О. Красовського та Бор. Комарова, автор вводить їх до широкого культурного контексту доби.

Іл.: «Куличанський пейзаж» (2003).

27. Цінність і ціна мистецтва : зб. ст. – Суми : Університетська книга, 2016. – 159 с. : іл. – **Рец.:** Ярова А. Цінність і ціна мистецтва // Образотворче мистецтво. – 2016. – № 1 (95). – С. 156.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/50280/4/Pobozhii_Tsinnist_i_tsina_mystetstv.pdf

Розглядаються питання ціноутворення на твори мистецтва від античності до сьогодення. Аналізується динаміка зростання цін на артринку на твори Ван Гога, Федора Васильєва, Гейнсборо, Гогена, Дега, Делакруа, Казимира Малевича, Мікеланджело, Пікассо, Рембрандта, Іллі Рєпіна, Рубенса, Сезанна, Уїстлера, Тараса Шевченка та інших митців.

28. VI міжнародний мистецький пленер, м. Суми, 31.05–09.06.2017 : каталог / авт. вступ. ст., уклад. С. І. Побожій ; авт. ст., відп. за вип. А. Г. Ярова. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – 28 с.

Біографічні відомості про учасників пленеру, художників із Сум та Польщі: Юлії Алещенко, Миколи Жулінського, Олександра Заступа, Анни Захарченко, Олександра Садовського, Олександри Трегубової, Ігоря Швачунова, Вікторії Швачунової, Алана Конопчинського (м. Бельсько-Бяла, Польща); фото учасників пленеру та їхніх творів.

«Подаровані художниками твори експонувалися на післяпленеровій виставці та увійшли до мистецького зібрання Сумського державного університету». – С. 3.

29. Петро Левченко і Путивль / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивлі ; упоряд. та авт. тексту С. Побожій. – Суми : Щербина І. В., 2018. – 32 с.

URL: [https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86441/1/Levchenko_i_%20Putivl%20%28%d0%be%d1%81%d1%82.%29.pdf](https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/download/123456789/86441/1/Levchenko_i_%20Putivl%20%28%d0%be%d1%81%d1%82.%29.pdf)

Альбом знайомить з творами художника Петра Левченка, які були написані в Путивлі. Містить ілюстрації творів митця, більшість з яких – путивльські краєвиди: «Біла хата. Вулиця в Путивлі» (перша половина 1900-х), «Молчанський монастир у Путивлі» (перша половина 1900-х), «Монастир у Путивлі» (1905), «Дзвіниця Путивльського монастиря» (перша половина 1900-х), «Увечері в Путивлі» (друга половина 1900-х), «Дзвіниця Путивльського монастиря» (1904), «Путивль» (початок 1900-х), «У повітовому містечку» (1903 ?), «Путивль. Вуличка» (середина 1900-х), «Зима» (1890-ті), «Засніжені дахи. Голуба відлига» (1910-ті), «Хати» (1906), «Хати. Путивль» (1900-ті).

«Отже, на основі каталогів виставок та інших джерел виявлено 26 творів Левченка (23 живописних та 3 графічних), які були написані в Путивлі». – С. 10.

«Путивльські твори віддзеркалюють тенденції, характерні для творчості художника 1900-х рр.: рух від картини до етюду, утвердження живописного начала, перевага пленерних завдань». – С. 10.

30. Імена України. 100 митців / авт. переднього слова, вступ. ст., уклад. біографічних і бібліогр. матеріалів, коментарів і каталогу С. І. Побожій. – Суми : Університетська книга, 2020. – 236 с.

Переднє слово – с. 5; вступна стаття: «Українські митці у творах, біографіях і коментарях» – с. 7–24; біографічні (с. 28–226) і бібліографічні матеріали – с. 233–236; Каталог – с. 228–232.

«Ця книжка – спроба візуалізації ідеї розмаїтості української культури у сфері образотворчого мистецтва, поданої в історичному контексті – від часів Київської Русі до початку ХХІ століття». – С. 5.

Є. Агафонов, О. Агін, І. Айвазовський, Алімпій, М. Андрієнко-Нечитайло, О. Архипенко, М. Башкирцева, Д. Безперчий, М. Беркос, К. Богаєвський, О. Богомазов, М. Бойчук, В. Боровиковський, М. Бурачек, Д. Бурлюк, С. Васильківський, Є. Вжеш, М. Волошин, Є. Волошинов, Г. Гавриленко, А. Галик, М. Ге, М. Гейко, М. Глушенко, Я. Гніздовський, В. Гонтаров, А. Горська, О. Грищенко, С. Делоне, О. Довженко, О. Екстер, А. Ерделі, В. Єрмилов, М. Жук, П. Забіла, В. Зарецький, К. Звіринський, І. Кавалерідзе, Г. Кальченко, М. Касперович, С. Колесников, Б. Косарев, К. Костанді, В. Костецький, Л. Крамаренко, В. Кричевський, Ф. Кричевський, А. Куїнджі, В. Ламах, Д. Левицький, П. Левченко, М. Лисенко, Р. Лісовський, Л. Лозовський, А. Лосенко, С. Луньов, Вс. Максимович, К. Малевич, А. Маневич, І. Мартос, В. Меллер, Ап. Мокрицький, М. Мурашко, О. Мурашко, І. Мясоедов, Г. Нарбут, П. Нілус, О. Новаківський, В. Орловський, І. Падалка, В. Пальмов, А. Петрицький, М. Пимоненко, Й. Г. Пінзель, І. Похитонов, М. Примаченко, К. Редько, І. Рєпін, М. Самокиш, С. Світославський, Р. Сельський, Г. Семирадський, З. Серебрякова, М. Синякова, Г. Собачко-Шостак, Я.-Г. Станіславський, М. Стороженко, А. Сумар, М. Ткаченко, І. Труш, П. Холодний, О. Шевченко, Т. Шевченко, С. Шишко, О. Шовкуненко, В. Штернберг, В. Юрчишин, Т. Яблонська, Г. Якутович, Л. Ястреб.

31. Історія мистецтва: конспект лекцій для студ. всіх спец. денної форми навчання / Сумський держ. ун-т. – Суми : СумДУ, 2021. – 70 с.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/85997>

32. Мистецька колекція Сумського державного університету : альбом / авт. вступ. ст., уклад. біографічних матеріалів і каталогу С. І. Побожій. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 224 с.

URL : <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/95012>

Вступна стаття: «Мистецтво в сучасному університеті» – с. 10–26; «Мистецька колекція» – с. 30–199; Каталог – с. 202–222.

Іл.: «Качанівка. Стежка в минуле» (2004) – с. 129, 213; «Путивль. Увечері» (2003) – с. 130, 213; «Семиротівські ритми» (2010) – с. 131, 214; «Selva oscura» (2003) – с. 133, 214.

С. Артемчик, М. Бережницька-Пжилицька, М. Бондаренко, Н. Бондаренко, В. Борошнів, І. Василевський, І. Гапochenко, Ю. Гапochenко, В. Грицаненко, І. Грищенко, Б. Єршомін, С. Жидель, М. Жулінський, О. Заступ, А. Захарченко, В. Кабаченко, Ю. Кафарський, В. Коваль, Р. Колодзей, О. Кондратюк, А. Конопчинський, О. Корнієнко, О. Лазаренко, І. Лацкович, Денієл Лебер (Daniel Leber), О. Лисенко, І. Лукаш, Алессіо Люччіні (Alessio Lucchini), Р. Миленкова, В. Михайличенко, В. Мірошниченко, Д. Молдованов, С. Нафцгер (Stefan Nafzger), Т. Павловська, З. Паржневські, Г. Петренко, С. Побожій, В. Ратнер, В. Рева, О. Редька, М. Рожнятовська, О. Садовський, Г. Сафронов, А. Славгородська, В. Смирнов, О. Тістол, О. Трегубова, А. Худзіцька, М. Чеботару, І. Чернявська, Д. Чуднов, І. Швачунов, В. Швачунова, О. Шеховцов, О. Шило, К. Шолтисек, Й. Шуба, А. Щмешек, М. Юденков.

33. Імена України. 100 митців. XX століття / авт. перед. слова, вступ. ст., уклад. біографічних і бібліогр. матеріалів, коментарів і каталогу С. І. Побожій. – Суми : Університетська книга, 2024. – 244 с.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/94597/1/Pobozhii_sculpture.pdf.

Вступна стаття: «Українське мистецтво минулого століття: історія художників» – с. 7–30; біографічні відомості про художників та коментарі – с. 34–232; Каталог – с. 234–238; Література – с. 239–242; Довідкові видання та інформаційні ресурси – с. 243–244.

С. Адамович, О. Аксінін, А. Антонюк, А. Базилевич, В. Баклицький, П. Бедзір, М. Бережний, О. Бізюков, П. Білецький, К. Білокур, М. Божій, В. Бородай, Г. Бородай, М. Вайнштейн, Г. Верейський, П. Волокидін, Т. Голембієвська, І. Григор'єв, С. Григор'єв, В. Григоров, М. Грицюк, О. Губарєв, Е. Гудзенко, М. Дерегус, Ж. Діндо, Б. Довгань, К. Єлева, О. Жникруп, І. В. Задорожний, О. Заливаха, Ф. Захаров, О. Захарчук, О. Івахненко, В. Іздебський, С. Караффа-Корбут, В. Касіян, А. Кашшай, Є. Кібрик, П. Ковжун, С. Конончук, П. Кончаловський, Е. Котков, А. Коцка, Є. Кремницька, М. Кричевський, К. Кричевська-Росандіч, А. Крюгер-Прахова, В. Куликов, О. Кульчицька, В. Куткін, В. Кушнір, С. Левицька, Л. Левицький, А. Лимарєв, Д. Лідер, К. Ломикін, Г. Малаков, Ф. Манайло, І. Марковський, Ю. Михайлів, Г. Меліхов, Л. Морозова, Я. Музика, С. Налепинська-Бойчук, Г. Неледва, В. Ненадо, В. Одайник, Н. Онацький, О. Павленко, В. Патик, А. Перейма, К. Піскорський, І. Плещинський, С. Подерв'янський, О. Прахова, В. Приходько, А. Рибачук, В. Рижих, В. Реунов, Є. Сагайдачний, О. Сахновська, Ю. Синькевич, В. Седляр, Ф. Семан, О. Сиротенко, П. Столяренко, О. Тишлер, К. Трохименко, З. Флінта, О. Хвостенко-Хвостов, Ю. Химич, В. Хмелюк, О. Хмельницький, В. Чекригін, В. Чепелик, М. Шаронов, В. Щербина, О. Яблонська.

1.1.1. Каталоги виставок

34. Іван Лукаш. Графіка : [кат. творів] / авт. тексту і уклад. С. І. Побожій. – Суми, 1984. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл., фот.

35. Республіканська виставка дитячого екслібриса : кат. виставки / вступ. ст. та упоряд. О. Д. Кузьменка та С. І. Побожія. – Київ, 1985. – 80 с.

36. Каталог обласної виставки самодіяльного образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва, посвященої ХХVІІ с'їзду КПСС / сост. С. І. Побожій. – Суми, 1986. – 11 с.

37. Микола Бондаренко. Графіка. Екслібриси : кат. виставки / вступ. ст. та упоряд. С. І. Побожія. – Суми, 1986. – 1 арк., склад. у 8 с. – У співавт.

- 38. Олексій Кузьменко.** Графіка, ескібриси : кат. виставки / вступ. ст. та упоряд. С. І. Побожія. – Суми, 1986. – 1 арк., склад. у 8 с.
- 39. «Наче він жив у Лебедині...» :** кат. художньої виставки, присвяч. 173-річчю з дня народження Т. Г. Шевченка / вступ. ст. С. І. Побожія. – Суми : Облполіграфвидав, 1987. – С. 3–4.
- 40. Поэтический Колумб Киммерии :** [программа лит.-худ. вечера, посвящ. 110-й годовщине со дня рождения поэта и художника М. Волошина ; Каталог выставки его произведений из фондов Симферопольского художественного музея] / Гос. обл. универс. науч. б-ка им. Н. К. Крупской ; Сумский художественный музей ; сост. С. И. Побожий]. – Сумы : Облполиграфиздат, 1987. – 1 л., слож. в 6 с., фот.
- 41. Ю. Н. Бразоль (1856–1919) :** кат. выставки «Художник в провинции» / Сумский художественный музей ; Лебединский филиал Сумского художественного музея ; сост. С. И. Побожий. – Сумы : Облполиграфиздат, 1988. – 9 с.
- 42. Володимир Дяченко.** Живопис : кат. виставки / Обл. наук.-метод. центр нар. творч. і культ.-освіт. роботи та ін. ; вступ. ст. та упоряд. О. Д. Кузьменка та С. І. Побожія. – Суми, 1989. – 8 с. : іл.
- 43. Рідний край.** Виставка творів художників Сумщини : каталог / вступ. ст. С. І. Побожія. – Харків, 1990. – С. 3–6.
- 44. М. П. Глущенко (1901–1977) :** живопис, графіка : з колекції Сумського художнього музею / Сумський художній музей ; уклад. і авт. вступ. ст. С. І. Побожій. – Суми : Ред.-вид. від. облуправління по пресі, 1991. – 1 л., склад. в 10 с. : іл.
- 45. Українська старовина XVIII – поч. XX ст. :** кат. виставки / Сумський художній музей ; заг. ред. С. І. Побожія. – Суми, 1991. – 14 с.
- 46. Junge Kunst der Ukraine. Erste Ansstellung des Kunstlerbundes Sumy in der Partnerstadt Celle.** Katalog. – Celle, 1991. – 86 с.
Вступна стаття і упорядкування С. І. Побожія.
- 47. Геометрия духа.** Живопись, графика, скульптура, декоративное искусство : кат. выставки, посвящ. столетию пребывания Казимира Малевича на Слобожанщине / Сумский художній музей ; «Малевич–Центр» ; вступ. ст. и сост. С. И. Побожия. – Сумы, 1992. – 8 с.
- 48. Один день в Венеции.** Un giorno a Venezia : кат. выставки / Галерея «АРТ'С» ; Сумский худож. Музей ; Сумский филиал «Малевич-Центра» ; текст С. И. Побожия. – Сумы, 1992. – 1 л., слож. в 8 с. : ил.
Іл.: Побожій С. «Фрарі» (1992). Арк.1; «Ніч. Венеція» (1992). Арк.1.
- 49. Сергей Сергеев в галерее «АРТ'С».** Живопись, графика : кат. выставки / текст С. И. Побожия. – Сумы : «АРТ'С», 1992. – 1 л., слож. в 4 с. : ил.
- 50. Архітектурні пам'ятки Сумщини.** Виставка. Живопис. Графіка : каталог / вступ. ст. та склад. С. І. Побожія. – Суми, 1993. – 1 арк., склад. у 8 с.
- 51. Образ і емоція.** Виставка / Сум. філіал «Малевич-Центру» ; текст С. І. Побожія. – Суми, 1993. – 1 арк., склад. у 6 с.
- 52. Путь к истине.** Живопись. Сергей Артемчик. Александра Редька : выставка / Сум. филиал «Малевич-Центра» ; текст С. И. Побожия. – Сумы, 1993. – 1 л., слож. в 6 с.
- 53. Путь к свету.** Сергей Артемчик. Елена Побожий. Александра Редька : выставка / Сум. филиал «Малевич-Центра» ; текст С. И. Побожия. – Калининград, 1993. – 1 л., слож. в 8 с.
- 54. Традиции Малевича.** Выставка. Живопись. Графика. Декоративно-прикладное искусство : каталог / Музей истории Киева ; «Малевич-Центр» (Москва) ; сост. С. И. Побожий. – [Киев, 1993]. – 1 л., слож. в 6 с. : ил.
- 55. Шевченкіана** в колекції Сумського та Лебединського художніх музеїв : каталог / упоряд.: С. І. Побожій та ін. – Суми : РВВ облуправління по пресі, 1993. – 28 с.

56. Лебединський plein air : кат. виставки / Сумський обл. наук.-метод. центр нар. творчості ; Лебединська філія Сумського художнього музею та ін. ; текст С. І. Побожія. – Лебедин, 1994. – 1 арк., склад. у 8 с. : іл., фот.

Іл.: Побожій С. «Лебединська симфонія» (1994).

57. Виставка конотопських художників : кат. виставки / Конотопський краєзнавчий музей ; Конотопська філія АТ «Градобанк» ; вступ. ст. С. І. Побожія. – Конотоп, 1995. – 1 арк., склад. у 8 с. : іл.

58. По следам Малевича. Живопись. Графика : виставка / Сум. филиал «Малевич-Центра» и др. ; текст С. И. Побожия. – [Сумы, 1995]. – 1 л., слож. в 8 с.

59. Шляхи творчості-2 : кат. виставки : (присвяч. 100-річчю перебування Казимира Малевича у Конотопі (1895–1995) / Конотопський краєзнавчий музей ; Сумська філія «Малевич-Центру» та ін. ; текст С. І. Побожія. – [Конотоп, 1995]. – 1 арк., склад. у 8 с. : іл.

Іл.: Побожій С. «Сан Марко».

60. Сумська філія «Малевич-Центру» // Арт'Клуб-96 : кат. виставки / Хмельницький музей сучасного українського мистецтва. – [Київ, 1997]. – С. 60.

61. Давид Бурлюк і сучасність // Давид Давидович Бурлюк : кат. виставки творів з музейних і приватних зібрань України / Національний художній музей України ; упоряд. І. Горбачова. – Київ : Тріумф, 1998. – С. 1–2.

62. Impressionen vom land Sloboschantschyna. Zweite ausstellung des Kunstlerbundes Sumy in der Partnerstadt Celle. – 1999.

Автор вступної статті і укладач С. І. Побожій.

63. Михайл Юденков. Форма и образ : виставка / Украинская академия банковского дела Национального банка Украины, Галерея искусств «Академическая» ; текст С. И. Побожия. – [Сумы, 2004]. – 1 л., слож. в 6 с. : ил., фот.

64. Олег Прокопчук. Друга зустріч : виставка / Українська академія банківської справи Національного банку України, Галерея мистецтв «Академічна» ; текст С. І. Побожія. – [Суми, 2004]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл., фот.

65. Сергій Побожій. Відсвіти : виставка / Українська академія банківської справи Національного банку України, Галерея мистецтв «Академічна» ; текст С. І. Побожія. – [Суми, 2004]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл., фот.

Іл.: «Ніч. Венеція» (1992), «Симфонія лісу» (1997), «Італійська картина» (1997), «Віддзеркалення» (2002), «Куличанський пейзаж» (2003), «Пам'яті художника П. Левченка» (2003), «Біля церковних стін» (2003).

66. Михайл Юденков. Острова цвета : виставка. 25.02–01.04.2005 : буклет / Украинская академия банковского дела Национального банка Украины, Галерея искусств «Академическая» ; текст С. Побожия. – [Сумы, 2005]. – 1 л., слож. в 6 с. : ил.

67. Ігор Швачунов. Land art. Виставка. Галерея мистецтв «Академічна» : [буклет] / Українська академія банківської справи Національного банку України ; авт. тексту С. Побожій. – [Суми, 2006]. – 1 арк., склад. у 6 с. : фот.

68. Сергій Побожій. Солярис : виставка. 11.09–20.11.2006. Галерея мистецтв «Академічна» : [буклет] / Українська академія банківської справи Національного банку України ; авт. тексту С. Побожій. – [Суми, 2006]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.

Іл.: «Пам'яті Миколи Чехова» (2006), «Солярис» (2006), «Брама. Седнів» (2006), «Седнівський пагорб» (2006), «Седнівський краєвид» (2006), «Шевченкова липа» (2006), «Човен» (2003), «Каштанова алея у Лизогубівському парку» (2005), «Кримський пейзаж» (2002).

69. Будетлянин Давид Бурлюк : до 125-річчя від дня народження видатного українського художника, поета, критика і теоретика футуризму Давида Давидовича Бурлюка (1882–1967) : [буклет] / Сумська обл. орг. НСХУ ; Галерея мистецтв «Академічна» УАБД та ін. ; упоряд. С. І. Побожій. – Суми ; Лебедин, 2007. – 24 с. : фот., іл.

70. Міжнародний пленер, присвячений 125-річчю від дня народження видатного українського художника, поета, критика і теоретика футуризму Давида Давидовича Бурлюка (1882–1967) / Сумська обласна організація Національної спілки художників України ; Українська академія банківської справи Національного банку України, Галерея мистецтв «Академічна» та ін. ; авт. тексту і упоряд. С. І. Побожій. – Лебедин, 2007. – 28 с. : іл.

Іл.: «Лейт-лінії руху».

71. Сергій Побожій. *Selva oscura*. Виставка. 09.09–09.11.2009. Галерея мистецтв «Академічна» : [буклет] / Українська академія банківської справи Національного банку України ; авт. тексту С. Побожій. – [Суми, 2009]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.

Іл.: «*Selva oscura*» (2004), «Листатий ліс» (2009), «Семиротівські ритми» (2008), «Горкі Аксьоновські» (2005), «Варіація на тему картини О. Волоскова «Садиба» (2009), «Нічні птахи» (2009), «Спогади про седнівський сад» (2009), «Пам'яті О. Купріна» (2004), «Седнівські яблука» (2009).

72. Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Малюнок : виставка. 16.04–16.06.2010. Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева : [буклет] / Українська академія банківської справи Національного банку України ; авт. тексту С. Побожій. – [Суми, 2010]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.

Іл.: «Корни и стебли моего прошлого» (2003), «Лебединська симфонія» (1994), «Фіалки та яблука» (1997), «Портрет Едгара Дега» (2004), «Садиба Линтварьових» (2004), «Семиротівські ритми. Варіант І» (2007), «Спогади про седнівський сад» (2009), «Каштанова алея Лизогубів» (2009), «Церква у селі Бігач» (2009).

73. Сергій Побожій. Діалоги у просторі культури : виставка. 20.09–10.11.2012. Галерея мистецтв «Академічна» : [буклет] / Українська академія банківської справи Національного банку України ; авт. тексту С. Побожій. – [Суми, 2013]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.

Іл.: «Діалоги з В. Штернбергом» (2010), «На тему картини О. Волоскова «У Сокиринському парку» (2011), «Липневий спокій» (2010), «Романтичний пейзаж» (2011), «Музейні враження від твору О. Волоскова «Садиба» (2011), «Діалоги з О. Красовським» (2012, ліва частина), «Діалоги з Р. Фальком» (2012), «На тему вірша О. Блока «Холодный ветер от лагуны» (2012, центральна частина).

74. Сергей Побожій. Петербургские зарисовки. Виставка на письменном столе, 03.09–19.09.2013. Галерея искусств «Академическая» : [буклет] / Украинская академия банковского дела Национального банка Украины ; авт. текста С. Побожій. – [Сумы, 2013]. – 1 л., слож. в 6 с. : ил.

Іл.: «Ассирийський рельєф з Ермітажа» (2012), «Башня» Вяч. Іванова з боку Таврійського саду» (2012), «Будинок Зінгера» (2012), «Вид на Михайлівський замок» (2012), «Дров'яний провулок» (2012), «Палац Білосельських-Білозерських» (2012), «Пам'ятник Олександрю III» (2012), «Письмовий стіл Ф. Сологуба» (2012), «Фонтан у сквері Академії мистецтв» (2012).

75. Сергій Побожій. Вибране. Виставка. 10.09–05.10.2014 / Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. – [Суми, 2014]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.

1.2. У книгах

76. Борис Руднєв: «... я повинен почати якесь нове справжнє життя» // Україна. Наука і культура / Академія наук України ; Т-во «Знання» України. – Київ, 1993. – Вип. 26–27. – С. 366–378 : фот.

Б. Руднєв (1879–1944) – перший директор Лебединського художньо-історичного музею ім. Т. Г. Шевченка.

77. [Передмова] // Список публікацій Віктора Звагельського / Кафедра українознавства Сумського державного університету ; Сумський обласний тижневик «Червоний промінь». – Луганськ : Райдуга, 1995. – С. 5–8.

78. Архітектурні пам'ятки Сумщини // Україна. Наука і культура / Нац. академія наук України ; Т-во «Знання» України. – Київ, 1996. – Вип. 29. – С. 260–267 : іл.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53424/6/Pobozhii_Arkhitekturni_pam%e2%80%99iatky.pdf

79. Валентин Олександрович Серов // Мистецтво України : біогр. довід. / за ред. А. В. Кудрицького. – Київ : Українська енциклопедія, 1997. – С. 535–536.

80. «Милой и ученой Марии Вадимовне...» : акварели-письма М. Волошина из коллекции Сумского художественного музея // Крымский альбом : ист.-краевед. и лит.-худ. альм. 1998 / сост., вступ. заметки к разделам и публикациям Д. Лосева. – Феодосия – Москва, 1998. – [Вып. 3] – С. 166–174 : ил.

81. Ернст Ф. Л. // Енциклопедія Сумщини (матеріали). Вип. III. Діячі науки / за ред. В. Б. Звагельського. – Суми, 1999. – С. 24–26.

82. Нікольська О. О. // Енциклопедія Сумщини (матеріали). Вип. III. Діячі науки / за ред. В. Б. Звагельського. – Суми, 1999. – С. 53.

83. Рєдін Є. К. // Енциклопедія Сумщини (матеріали). Вип. III. Діячі науки / за ред. В. Б. Звагельського. – Суми, 1999. – С. 70.

84. Сидоров О. О. // Енциклопедія Сумщини (матеріали). Вип. III. Діячі науки / за ред. В. Б. Звагельського. – Суми, 1999. – С. 78–79.

85. Столбіна Н. Л. // Енциклопедія Сумщини (матеріали). Вип. III. Діячі науки / за ред. В. Б. Звагельського. – Суми, 1999. – С. 84.

86. Портретна галерея Драгомирових // Україна. Наука і культура / Нац. академія наук України ; Т-во «Знання» України. – Київ, 1999. – Вип. 30. – С. 428–435 : іл.

87. До проблеми вивчення творчої спадщини «забутих» художників // Українське мистецтво та архітектура кінця ХІХ – початку ХХ ст. / Нац. академія наук України ; Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – Київ : Наукова думка, 2000. – С. 71–84.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57445/5/Pobozhii%2c_Do_problemy_vyvchennia_tvorchoi_spadshchyny.pdf

Зокрема, про художників К. І. Власовського (уродж. м. Сум) і Ю. М. Бразоль (уродж. Лебединського, нині Сумського р-ну).

88. Александрочкін Юрій Михайлович // Енциклопедія сучасної України. – Т. 1. «А» / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк та ін. ; Нац. академія наук України ; Наук. т-во ім. Т. Шевченка. – Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – С. 361 : фот.

89. Мистецтвознавець, художник і педагог Платон Білецький : (до 80-річчя від дня народження) // Українознавство-2002. Календар-щорічник / Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Центр українознавства ; упоряд.: В. Піскун, А. Ціпко, О. Щербатюк – Київ : Українська видавнича спілка, 2001. – С. 214–215 : фот.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58537/6/Pobozhii_Mystetstvoznavets.pdf

90. Наука цінувати справжнє // Україна. Наука і культура / Нац. академія наук України ; Т-во «Знання» України. – Київ, 2002. – Вип. 33. – С. 380–384 : іл., фот.

Культурний аспект діяльності академії; аналізується різнобічна культурологічна діяльність галереї мистецтв «Академічна».

91. Икона и кубофутуризм. О языке одной композиции из Роменского краеведческого музея // Русский кубофутуризм. – Санкт-Петербург, 2002. – С. 138–141.

92. Алфьорови // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 23–24.

93. Барт Віктор Сергійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 40.

94. Бондаренко Микола Михайлович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 58.

95. Брускетті-Митрохіна Аліса Яківна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 65.

96. Бурлюк Давид Давидович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 70.

97. Веніг Олександр Карлович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 80.

98. Вербицький Ананій Олексійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 80.

99. Гавриленко Григорій Іванович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 96.

100. Грищенко Ніна Петрівна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 117.

101. Добужинський Мстислав Валеріанович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 133.

102. Ернст Федір (Теодор) Людвігович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 146–147.

103. Крамської Іван Миколайович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 229.

104. Ломикін Костянтин Матвійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 266.

105. Майковський Іполит Данилович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 277.

106. Малевич Казимир Северинович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 282–283.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53403/5/Pobozhii_Malevych%20.pdf

107. Маринич Микола Якович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 286.

- 108. Матвєєв** Олександр Терентійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 290–291.
- 109. Матюнін** Павло Павлович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 291.
- 110. Накамулі** (Бек) Віра Євгенівна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 313.
- 111. Нівінський** Гнат Гнатович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 320–321.
- 112. Нікольська** Олена Олександрівна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 321.
- 113. Петров-Водкін** Кузьма Сергійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 349.
- 114. Редін** Єгор Кузьмич // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 371.
- 115. Сведомські** (Олександр Олександрович, Павло Олександрович) // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 395–396.
- 116. Серов** Валентин Олександрович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 401.
- 117. Столбіна** Надія Львівна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 424.
- 118. Фальк** Роберт Рафаїлович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 460.
- 119. Алфьорови** // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 8.
- 120. Барт** Віктор Сергійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 26–27.
- 121. Бондаренко** Микола Михайлович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 46.
- 122. Брускетті-Митрохіна** Аліса Яківна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 53.
- 123. Бурлюк** Давид Давидович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 59.
- 124. Веніг** Олександр Карлович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 69.

125. Вербицький Ананій Олексійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 69.

126. Гавриленко Григорій Іванович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 86.

127. Грищенко Ніна Петрівна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 109–110.

128. Евфалия Хатаева (Гусева-Оренбургская). Жизнь в Красном Крыму. Крымские и московские страницы одного «ненужного дневника» (декабрь 1920 г. – апрель 1921 г.) / публ. и примеч. С. И. Побожия // Крымский альбом : ист.-краевед. и лит.-худ. альм. 2003. / сост., предисл. к публ. Д. А. Лосева. – Феодосия ; Москва : Издательский дом Коктебель, 2004. – [Вып. 8]. – С. 138–147 : фот., ил.

129. Ернст Федір (Теодор) Людвігович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 140–141.

130. Конотопська звитяга в інтерпретації Олександра Садовського // Артанія : альманах. Кн. 6. – Київ, 2004. – С. 41 : іл.

Іл.: Садовський О. «Конотоп» (2003).

Про картину сумського художника О. Садовського «Конотоп».

131. Крамської Іван Миколайович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 230.

132. Ломикін Костянтин Матвійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 270.

133. Майковський Іполит Данилович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 281.

134. Малевич Казимир Северинович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 288.

135. Марнич Микола Якович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 292.

136. Матвєєв Олександр Терентійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 297.

137. Матюнін Павло Павлович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 297.

138. Накамулі (Бек) Віра Євгенівна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 324.

139. «Не пою – не живу». Евфалия Хатаева (Гусева-Оренбургская) и ее дневник // Крымский альбом : ист.-краевед. и лит.-худ. альм. 2003 / сост., предисл. к публ. Д. А. Лосева. – Феодосия ; Москва : Издательский дом Коктебель, 2004. – [Вып. 8]. – С. 130–137 : фот., ил.

140. Нівінський Гнат Гнатович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 331–332.

141. Нікольська Олена Олександрівна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 332–333.

142. Петров-Водкін Кузьма Сергійович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 365.

143. Редін Єгор Кузьмич // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 387.

144. Свєдомські (Олександр Олександрович, Павло Олександрович) // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 411.

145. Сєров Валентин Олександрович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 417–418.

146. Столбіна Надія Львівна // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 444.

147. Фальк Роберт Рафаїлович // Сумщина в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 482.

148. «Я бачив святу Софію...» : до 120-річчя від дня народження Олекси Грищенка // Земляки : альм. Сумського земляцтва в Києві. 2003–2004 / голов. ред. М. С. Гриценко. – Суми : Собор, 2004. – Вип. 1. – С. 79–80 : фот.

149. Міфологічний світ Олександра Садовського // Олександр Садовський : альбом. – Київ : Софія, 2005. – С. 38–41.

150. Казимир Малевич як педагог // «Він та я були українці». Малевич та Україна : антол. / упоряд.: Д. Горбачов, С. Папета, О. Папета. – Київ : СІМ студія, 2006. – С. 352–356.

151. Митці Слобожанщини // Мій край Слобожанський. Сумський район : зб. іст.-краєзнавчих матеріалів / редкол.: М. П. Соловей, Т. С. Білокур та ін. – Київ : Фолігрант, 2006. – С. 94–96.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55050/5/Pobozhii_Myttsi_Slobozhanshchyny.pdf

Зв'язки видатних художників з Сумським повітом (районом) (Ф. Васильєв, І. Крамської, К. Трутовський та ін.).

152. Іван Гапаченко // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 24.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53162/6/Pobozhiy_art.pdf

153. Юлія Гапаченко // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 28.

154. Олександр Дяченко // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 40.

155. Микола Жулінський // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 56.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53429/6/Pobozhii_%20Mykola_Zhulinskyi..pdf

156. Віктор Михайличенко // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 68.

157. Сергій Півторак // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 78.

158. Олег Прокопчук // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 86.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53354/6/Pobozhii_Oleh_Prokopchuk..pdf

159. Олександр Садовський // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 94.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53411/6/Pobozhii_%20Oleksandr_Sadovskyi..pdf

160. Микола Сіробаба // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 106.

161. Володимир Смірнов // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 110.

162. Геннадій Солдатов // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 114.

163. Ігор Швачунов // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 130.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53417>

164. Добужинський Мстислав Валеріанович // Енциклопедія сучасної України. Т. 8. Дл–Дя. Додаток А–Г / редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський та ін. ; НАН України ; Наук. т-во ім. Т. Шевченка. – Київ : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – С. 165.

165. Давид Бурлюк из прошлого века // Давид Бурлюк в собрании Волгоградского музея изобразительных искусств и галереи «Прошлый век» : кат. выставки. Июль–октябрь 2014, ВМИИ / вступ. ст. О. П. Малкова. – Санкт-Петербург : Фонд поддержки культуры, искусства и образования «Александр», 2014. – С. 5–26. – Приложение II. Побожий С. И. Библиография – с. VII–XII.

URL : https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53325/5/Pobozhyi_Davyd.pdf

Вивчення та популяризація творчості Давида Бурлюка в Україні. Підкреслюється українське походження митця та перші кроки як художника в Сумській Олександрівській гімназії. Аналізуються твори раннього періоду із зібрання петербурзької галереї «Прошлый век»: «Літній ліс» (1906), «Нікі на прогулянці» (1907).

166. Нотатки з історії образотворчого мистецтва Сумщини // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 7–18 : іл.

«Розвиток і формування образотворчого мистецтва на території сучасної Сумщини, яка входила до слобожанських та гетьманських земель, обумовлений трьома чинниками: народним, релігійним та професійним мистецтвом». – С. 7.

167. Произведения М. А. Мамонтова в музейных собраниях России и Украины // Городнянский А. В., Некрасов М. А. Михаил Мамонтов. Забытый художник / Государственный историко-художественный и литературный заповедник «Абрамцево». – Абрамцево : Эй Би Ти Групп, 2018. – С. 85–86.

Каталог творів художника-пейзажиста Михайла Мамонтова (1865 – після 1920). У співавторстві з кандидатом історичних наук, старшим науковим співробітником музею-заповідника «Абрамцево» А. В. Городнянським. Наведено відомості про шість творів живопису М. Мамонтова з Конопотського місцевого краєзнавчого музею ім. О. М. Лазаревського.

168. «Спасибі за те, що пишете». Мистецтвознавчі традиції на Слобожанщині // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 252–268 : іл.

Відстежується процес зародження мистецтвознавства та його розвиток до сьогодення у Харківському університеті. Згадуються імена колекціонерів, мистецтвознавців, митців, музейних працівників Сумщини, які працювали на цій ниві: Аркадій Алфьоров, Олександр Паліцин, Борис Руднєв, Федір Ернст, Михайло Павленко, Никанор Онацький, Надія Столбіна, Степан Таранушенко, Юрій Ступак, Павло Попов, Олексій Сидоров, Всеволод Павлов, Ніна Велігоцька, Галина Ареф'єва, Надія Юрченко, Валентина Ткаченко, Ірина Павленко, Людмила Федевич, Олексій Кузьменко.

169. Богомазов Олександр // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 20.

170. Бразоль-Леонтєва Юлія // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 24.

171. Бурлюк Давид // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 26.

172. Власовський Костянтин // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 34.

173. Грищенко Олексій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 42.

174. Красовський Олексій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 60.

175. Ламах Валерій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 74.

176. Луньов Сергій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 84.

177. Малевич Казимир // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 86.

178. Нарбут Георгій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 92.

179. Неділко Микола // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 98.

180. Стороженко Олександр // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 106.

181. Алещенко Юлія // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 118.

182. Басанець Олександр // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 120.

183. Бондаренко Микола // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 124.

184. Гапochenко Іван // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 130.

- 185. Гідора** Ганна // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 132.
- 186. Данченко** Борис // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 136.
- 187. Жидель** Сергій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 150.
- 188. Жулінський** Микола // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 152.
- 189. Іваненко** Ольга // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 158.
- 190. Кузьменко** Анатолій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 170.
- 191. Куц** Валентин // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 172.
- 192. Лукаш** Іван // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 176.
- 193. Михайличенко** Віктор // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 180.
- 194. Мусатов** Юрій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 188.
- 195. Озерний** Михайло // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 194.
- 196. Півторак** Сергій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 196.
- 197. Побожій** Сергій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 198.
- 198. Прокопчук** Олег // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 202.
- 199. Протасов** Григорій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 204.
- 200. Садовський** Олександр // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 210.
- 201. Самофалов** Артур // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 212.

202. Сіробаба Микола // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 216.

203. Сіробаба-Климко Віра // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 218.

204. Смирнов Володимир // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 220.

205. Федоренко Олександр // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 226.

206. Федько Олексій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 228.

207. Чередниченко Олександр // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 230.

208. Шаповал Іван // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 232.

209. Швачунов Ігор // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 234.

210. Шевченко Віталій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 236.

211. Шкарупа Валерій // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 238.

212. Юденков Михайло // Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко. – Суми : Університетська книга, 2018. – С. 240.

213. Декілька днів з життя Шеховцова. П'єса на 3 дії // Вдячність. Благодарність. Thankfulness / упоряд. О. Й. Денисенко. – Харків, 2019. – С. 77–80.

Видання «Вдячність» присвячене 80-річчю харківського митця Олександра Шеховцова (1939 р. н.) – живописця і дизайнера, заслуженого діяча мистецтв України. Серед дійових осіб п'єси – Сан Санич [Шеховцов], Сергій Іванович [С. І. Побожій], Ольга Йосипівна [О. Й. Денисенко, співробітниця Харківського художнього музею].

214. Казимир Малевич: «заробити супрематизмом не можна» // Казимир Малевич. Київський аспект : зб. ст. / за ред. Т. Філевської ; Інститут Малевича, Родовід. – Київ : Родовід, 2019. – С. 310–325.

Розглядається історія ціноутворення на твори К. Малевича (1879–1935). Наведено деякі ціни на твори митця, які були продані за його життя, а також на сучасних аукціонах.

«До 2005 року ім'я Малевича було відсутнє в рейтингу 50 найцінніших майстрів, що його уклали за сукупною вартістю творів, які ввійшли до переліку KunstAM Top 500 Artworks. Це пояснюється насамперед відсутністю робіт митця на арт-ринку: вони почали з'являтися на аукціонах після того, як нащадки Малевича після судових розслідувань отримали його твори з голландських і американських музеїв». – С. 324.

215. Українські митці у творах, біографіях і коментарях // Імена України. 100 митців / авт.-уклад. С. І. Побожій. – Суми : Університетська книга, 2020. – С. 7–24.

216. Кахлі із зібрання Сумського обласного краєзнавчого музею // Сузір'я Полєнова : каталог виставки / авт.-упоряд. Г. Алавердова за участі С. Побожія ; Національний музей «Київська картинна галерея». – Київ, 2021. – С. 86–87.

«Підготовка до експонування кахлів на виставці «Сузір'я Полєнова» спонукала до більш ґлибшого дослідження мистецького зібрання Сумського обласного краєзнавчого музею. А показ доволі цікавої її частини є своєрідним подарунком шанувальникам мистецтва до 100-літнього ювілею Київської картинної галереї». – С. 87.

Кахлі Михайла Врубеля (1856–1910) – живописця, рисувальника, скульптора та Сави Мамонтова (1841–1918) – промисловця, мецената і скульптора із зібрання Сумського обласного краєзнавчого музею, які експонувалися на виставці «Сузір'я Полєнова» у Національному музеї «Київська картинна галерея» влітку 2021 року.

217. Експериментування та власний поетичний досвід. Ігор Юрійович Швачунов // Золотий фонд нації. Все буде Україна / упоряд. В. В. Болгов. – Київ : Українська конфедерація журналістів, 2022. – С. 158.

І. Швачунов (1960 р. н.) – сумський графік, живописець, фотограф, заслужений художник України, член Національної спілки художників України.

218. Майстер графіки і живопису. Ігор Едуардович Василевський // Золотий фонд нації. Все буде Україна / упоряд. В. В. Болгов. – Київ : Українська конфедерація журналістів, 2022. – С. 156.

І. Е. Василевський (1956 р. н.) – сумський графік і живописець, заслужений художник України, член Національної спілки художників України.

219. Відданість техніці лінориту // Календар знаменних і пам'ятних дат Сумщини на 2024 рік / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; упоряд. О. К. Линник. – Суми, 2023. – С. 133–137.

До 75-річчя від дня народження М. Бондаренка (1949–2023) – художника-графіка, заслуженого діяча мистецтв України, уродженця с. Дмитрівка Буринського, нині Конотопського району.

1.3. У збірниках наукових праць

220. Історик мистецтва Платон Білецький // Українське мистецтвознавство : міжвід. зб. наук. пр. / Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнології ім. М. Т. Рильського. – Київ : Наукова думка, 1993. – Вип. 1. – С. 164–169 : фот.

221. Харківська університетська школа мистецтвознавства: історія, напрями, проблеми // Українське мистецтвознавство : міжвід. зб. наук. пр. / Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнології ім. М. Т. Рильського. – Київ : Наукова думка, 1993. – Вип. 1. – С. 70–85 : фот.

222. Харківська секція кафедри мистецтвознавства: (з історії мистецтвознавчих осередків України 20–30 років) // Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці / Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – Київ, 1994. – Вип. 1. – С. 118–124.

223. Відтворення знищених храмів на ліноритах // Сумська старовина : зб. наук. пр. / Сумський держ. ун-т. – Суми, 1996. – С. 44–45 : іл.

Серія ліногравюр художника-графіка М. Бондаренка з с. Успенка Буринського, нині Конотопського району.

224. Інформація до 5-річчя від дня заснування Сумської філії «Малевич-Центру» // Сумська старовина : зб. наук. пр. / Сумський держ. ун-т. – Суми, 1996. – С. 46.

225. Невідоме листування Д. Гордєєва і Б. Руднева // Сумська старовина : зб. наук. пр. / Сумський держ. ун-т. – Суми, 1996. – С. 28–32 : іл., фот.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53568/5/Pobozhii_Nevidome.pdf

Б. К. Руднєв (1879–1944) – директор історико-краєзнавчого музею ім. Т. Шевченка в м. Лебедин.

226. Ф. Меланхтон и немецкое искусство XVI века // *Философско-теологический дух Реформации. К 500-летию Филиппа Меланхтона* : сб. науч. тр. / Сумский гос. ун-т. – Сумы, 1997. – С. 12–19.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53592/5/Pobozhyi_Melankhton%20.pdf

227. Про викладання історії мистецтва у Харківському університеті (1805–1920 рр.) // *Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці / Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури*. – Київ, 1997. – Вип. 4. – С. 101–106.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58515/6/Pobozhii_Pro_vykladannia.pdf

228. К вопросу об атрибуции одной скульптуры («Плюшкин» в Сумском художественном музее) // *Вісник Харківського державного університету. № 400. Світогляд М. В. Гоголя: філософсько-релігійні шукання (стежками шукань Гоголя)*. – Харків, 1998. – С. 101–103. – (Сер. «Теорія культури і філософія науки». Вип. 10).

229. П. М. Третьяков и система ценообразования на произведения русской живописи во 2-й половине XIX века // *Сучасна картина світу: інтеграція наукового та позанаукового знання* : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми : Ініціатива, 1999. – С. 40–44.

230. Художественные векторы банковского дела. К истории вопроса // *Банківська система України: теорія і практика становлення* : зб. наук. пр. : в 2 т. – Суми : Мрія, 1999. – Т. 2. – С. 375–385.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/52007/5/Pobozhyi_Khudozhestvenn%20d1%8be_vektor.pdf

231. Музыка в жизни и творчестве В. А. Серова // *Музичний ландшафт України (регіони, школи, індивідуальності)* : зб. наук. пр. / Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка. – Суми : Ред.-вид. від. СДПУ ім. А. С. Макаренка, 2000. – С. 165–171.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53446/6/Pobozhyi_Muzika.pdf

232. «Славию Гончарову за Игоря». Об одной изобразительной версии к немецкому изданию «Слова о полку Игореве» // *Словознавство* : зб. наук. пр. / Ін-т літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України ; Сумський держ. ун-т. – Київ ; Суми ; Путивль, 2000. – Вип. 1. – С. 141–159.

233. Казимир Малевич як педагог // *Мистецтвознавство України* : зб. наук. пр. / Ін-т проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. – Київ : Київ, 2001. – Вип. 2. – С. 315–319.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58477/6/Pobozhi_Kazymyr_Malevych.pdf

234. Основи арт-менеджменту: методологічні та методичні аспекти нового курсу // *Реклама і дизайн XXI сторіччя: освіта, культура, економіка* : зб. наук. пр. / Ін-т підприємництва, права і реклами. – Київ : ІППР, 2001. – Вип. 2. – С. 180–181.

235. Малюнки Карла Петера Мазера як художній документ епохи // *Сучасна картина світу: інтеграція наукового та позанаукового знання* : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми, 2002. – С. 50–54.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58583/5/Pobozhii_MaliunKy_Karla_Petera.pdf

236. Художнє життя Сумщини першої третини ХХ ст. // *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв* : зб. наук. пр. / під ред. С. С. Єрмакова. – Харків, 2002. – № 1. – С. 49–55.

237. К. Петров-Водкін і Сумщина : (до питання про місце сакрального живопису в творчості художника) // Мистецтвознавство України : зб. наук. пр. / редкол.: А. Чебикін (голова) та ін. – Київ : СПД Кравчук В. К., 2003. – С. 288–299.

238. Матеріали до художнього життя Сумщини ХХ ст. Сакральна архітектура у творчості П. Левченка // Культура України : зб. наук. пр. Вип. 11. Мистецтвознавство. Філософія / Харківська держ. академія культури. – Харків : ХДАК, 2003. – С. 182–191.

239. Художні моделі світобудови у колекції академії // Сучасна картина світу: інтеграція наукового та позанаукового знання : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми, 2004. – Вип. 3. – С. 170–174.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56827/5/Pobozhii_Khudozhni_svitomodeli.pdf

Розглянуто один із феноменів культури другої половини ХХ ст. – створення корпоративних художніх колекцій у банках і галереях. На прикладі мистецької колекції Української академії банківської справи аналізуються художні процеси у кінці ХХ століття.

240. Путивльські пейзажі у контексті творчості П. О. Левченка // Путивльський краєзнавчий збірник / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивлі. – Суми : МакДен, 2005. – Вип. 2. – С. 162–175.

241. Традиції колекціонування на Слобожанщині. Приватні і корпоративні колекції. Перспективи розвитку // Сумський обласний краєзнавчий музей: історія та сьогодення : зб. наук. ст. / Сумський обл. краєзнавчий музей ; редкол.: В. С. Терентьев (відп. ред.), В. Б. Звагельський та ін. – Суми : МакДен, 2005. – С. 85–94.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/54271/5/Pobozhii_Tradytsii_kolektsionuvannia.pdf

242. Художні ідеї та паралелі у творчості Б. Комарова // Художній музей : зб. ст. і матеріалів (до 85-річного ювілею Сумського обласного художнього музею ім. Н. Онацького) / Сумський обл. художній музей ім. Н. Онацького. – Суми : Університетська книга, 2005. – С. 127–134.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/55888/5/Pobozhii_Khudozhni_dei.pdf

243. Из истории украинского искусствознания. Феномен Харьковской университетской школы искусствознания // Собор лиц : сб. ст. / под ред. М. Б. Пиотровского и А. А. Никоновой. – Санкт-Петербург, 2006. – С. 86–95.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/54108/5/Pobozhyi_Yz_ystoryy_ukraynskoho_yskusstvoznanyia.pdf

244. К. Петров-Водкін у Сумах // Краєзнавчий збірник : ст. та матеріали / Сумський обл. краєзнавчий музей ; за ред. В. С. Терентьева. – Суми : Університетська книга, 2006. – С. 174–184 : іл.

245. Путивль як мистецьке та літературне урочище // Путивльський краєзнавчий збірник / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивлі. – Суми : Університетська книга, 2007. – Вип. 3. – С. 239–250.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58540/6/Pobozhii_Putyvl.pdf

Публікація розділу книги «Петро Левченко і Сумщина».

246. Дослідник творчості Пікассо І. Аксьонов з Путивля // Путивльський краєзнавчий збірник / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивлі. – Суми : Університетська книга, 2008. – Вип. 4. – С. 184–193.

247. Приватні колекції як соціо-культурний феномен // Сучасна картина світу: природа, суспільство, людина : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – С. 274–278.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/52412/5/Pobozhiy_Pryvatni_kolektsii.pdf

248. Третяков П. М. и система ценообразования на произведения русской живописи во 2-й половине XIX века // Сучасна картина світу: інтеграція наукового та позанаукового знання : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – С. 40–44.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58330/5/Pobozhyi_Tretiakov_P._M._y_systema_tsenoobrazovanyia.pdf

249. «Запорозці» та сміхова культура : (уривок з монографії «Ілля Рєпін і Сумщина») // Художня культура. Актуальні проблеми : наук. вісн. / Нац. акад. мистецтв України, Ін-т пробл. сучасного мистецтва. – Київ : Фенікс, 2009. – Вип. 6. – С. 295–299.

250. Поет Григорій Петніков у Путивлі // Путивльський краєзнавчий збірник / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивлі. – Суми : Університетська книга, 2009. – Вип. 5. – С. 258–267.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58541/6/Pobozhii_Poet_Hryhorii_Petnikov.pdf

Життєвий і творчий шлях поета Г. Петнікова (1894–1971) з кола художників авангардного спрямування, його перебування в Путивлі наприкінці 30-х років ХХ ст.

251. І. Рєпін у Конотопі // Конотопські читання : зб. наук. пр. за результатами Конотопських читань 2010 р. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського. – Конотоп, 2010. – Вип. 1. – С. 116–124.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53865/5/Pobozhii_Riepin_Konotopi.pdf

252. Портрети С. Драгомирової-Лукомської // Військова та культурно-освітня спадщина генерала М. І. Драгомирова : зб. наук. публ. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського. – Конотоп, 2010. – Вип. II. – С. 74–86.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53009/5/Pobozhii_Portrety.pdf

З історії написання портретів дочки генерала Михайла Драгомирова з Конотопу – Софії Драгомирової-Лукомської.

253. ФТІМ – кузня мистецтвознавчих кадрів // Українська академія мистецтва : дослідницькі та наук.-метод. пр. : наук. зб., спецвип. / Нац. академія образотворчого мистецтва і архітектури ; відп. за вип. О. К. Федорук. – Київ, 2010. – С. 423–427.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58639/7/Pobozhii.pdf>

Спогади автора про викладачів факультету теорії та історії мистецтва Київського державного художнього інституту кінця 1970-х – першої половини 1980-х років.

254. Юлія Бразоль-Леонтєва. Скульптор, живописець і колекціонер // Краєзнавчий збірник : ст. та матеріали / Сумський обл. краєзнавчий музей ; за ред. В. С. Терентєва. – Суми, 2010. – [Вип. 3]. – С. 206–217.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56506/5/Pobozhii_Brasol.pdf

255. «Истинный собиратель» Степан Петрович Крачковський // Конотопські читання : зб. публ. за результатами Конотопських читань 2011 р. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського. – Конотоп, 2011. – Вип. II. – С. 77–84.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56618/5/Pobozhii_Ystynnoi_sobyratel.pdf

Життєвий і творчий шлях збирача творів мистецтва С. П. Крачковського (1866–1916), уродженця м. Конотоп, та його колекцію.

256. Міфопоетика як основа творчого методу О. Садовського // Світогляд–філософія–релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : УАБС НБУ, 2011. – Вип. 1. – С. 264–274.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56776/1/Pobozhiy_wpr_1_2011.pdf

Аналіз творів заслуженого художника України з м. Суми О. Садовського на тему «Лісової пісні» Лесі Українки.

257. Деякі аспекти візуалізації героїчного епосу в образотворчому мистецтві та сценографії // Світогляд–філософія–релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : УАБС НБУ, 2012. – Вип. 3. – С. 245–254.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/52414/7/Pobozhii_Dejaki_aspekty.pdf

Простежуються основні етапи ілюстрування давньоруської писемної пам'ятки «Слово о полку Ігоревім». Проводиться аналіз дискусійних статей щодо оформлення сцени українськими художниками театру.

258. Конотопські твори Р. Р. Фалька // Конотопські читання : зб. публ. за результатами Конотопських читань 2012 р. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського. – Конотоп, 2012. – Вип. III. – С. 126–130.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58674/7/Pobozhii_Konotopski_tvory.pdf

Аналіз робіт Р. Р. Фалька (1886–1958), написаних митцем у Конотопі.

259. Психологічні особливості творчості І. Репіна // Світогляд–філософія–релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : УАБС НБУ, 2012. – Вип. 2. – С. 266–277.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/83646/1/Pobozhii_psychology.pdf

Аналізується полотно видатного художника І. Репіна «Запорожці» в контексті сміхової культури. Висувається гіпотеза, згідно з якою пояснюється творчість митця з психологічної точки зору.

260. Експериментальний характер творчості Миколи Жулінського // Світогляд–філософія–релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : УАБС НБУ, 2013. – Вип. 4. – С. 285–293.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/52831/8/Pobozhii_Eksperymentalnyi_kharakter_tvorchosti%20.pdf

261. З епістолярій Дмитра Айналова та Олексія Миронова до Миколи Сумцова // Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. III : зб. наук. пр., присвяч. 150-літтю з дня народження Єгора Кузьмича Редіна (1863–1908) / Нац. академія наук України, Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського ; відп. ред. д-р іст. наук, проф. Ю. А. Мицик ; упоряд.: Д. С. Гордієнко, В. В. Корнієнко. – Київ, 2013. – С. 211–219.

262. Пейзажно-етюдний живопис І. Ю. Репіна та В. Д. Полєнова: (до проблеми пленерного живопису у російському мистецтві др. пол. XIX століття) // Конотопські читання : зб. публ. за результатами Конотопських читань 2013 р. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського. – Донецьк : Ноулідж, 2013. – Вип. IV. – С. 97–103.

263. Є. Редін: «Від своєї подорожі до Путивля я дуже задоволений» // Путивльський краєзнавчий збірник / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивлі. – Суми : Університетська книга, 2013. – Вип. 7. – С. 247–258.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58511/7/Pobozhii_Ye_Riedin.pdf

Творчий шлях історика мистецтва Є. К. Редіна (1863–1908), його перебування у Путивлі.

264. О. Грищенко як художник і теоретик мистецтва // Конотопські читання : зб. публ. за результатами Конотопських читань 2014 року / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського. – Донецьк : Ноулідж, 2014. – Вип. V. – С. 94–102.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53055/7/Pobozhii_Hryshchenko_iak_khudozhnyk.pdf

Олекса Грищенко (1883–1977) – живописець, графік та мистецтвознавець, уродженець м. Кролевець Чернігівської губернії, тепер Сумської області.

«Знаковою постаттю у мистецтві кінця XIX – початку XX ст., на думку О. Грищенка, є «могутній новатор» Сезанн, який ніби перекинув «величний» міст від XX ст. до геніїв живопису попередніх століть – Джотто, Мазаччо, Джорджоне, Ель Греко. Цих майстрів, на його думку, поєднувало сповідування культу чистої форми у мистецтві, яка приваблювала й Сезанна».

265. Методологічний інструментарій у мистецтвознавчому дослідженні // Світогляд-філософія-релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : УАБС НБУ, 2014. – Вип. 5. – С. 105–114.

URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53320>

Простежуються методологічні засади, використані в науковій монографії С. Побожія «Мистецтвознавчі нариси» (2013). Відмічаються їхні особливості в кожному розділі книги.

266. І. Машков: на перехресті натури і вимислу // Світогляд-філософія-релігія: зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : Світ друку, 2015. – Вип. 10. – С. 108–117.

URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53230>

Підкреслюються особливості натюрмортів та пейзажів живописця Іллі Машкова (1881–1944) періоду «Бубнового валету» 10-х рр. XX ст. та їхній зв'язок з сучасними тенденціями мистецтва. Аналізується «Натюрморт з глечиком» із зібрання Сумського обласного художнього музею ім. Н. Онацького.

«У Сумському художньому музеї зберігається шість малюнків Машкова. Це натурні замальовки, частина яких зроблена на початку 1900-х – 1910-х рр., а також у 1922 р. Не дивлячись на конфлікти Машкова та інших бубнововалетів з викладачами /.../ під час навчання в училищі, малюнок посідав поважне місце в їхній творчості. Про це свідчать численні малюнки митця та його друга П. Кончаловського. Аналізуючи їх, можна дійти до висновку про те, яку роль обидва приділяли студіюванню оголеної натури: у Машкова – це «Натурниця, що сидить на табуреті» (1905?), «Натурниця, що сидить, зображена зі спини, «Натурниця, що сидить з розпущеним волоссям» (1905?), «Натурниця, що стоїть на фоні картини». – С. 116.

267. В. Серов, Капністи і Мусіни-Пушкіни : до 150-річчя від дня народження Валентина Олександровича Серова (1865–1911) // Конотопські читання : зб. публ. за результатами Конотопських читань / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського. – Харків : Мачулін, 2015. – Вип. VI. – С. 173–193.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53237/5/Pobozhii_Sierov_Kapnisty.pdf

Зв'язки В. Серова з дворянськими родинами Капністів і Мусіних-Пушкіних. Наведені факти з епістолярій, мемуарів та архівних джерел засвідчили про тісні стосунки між художником та цими родинами, що проявилось у створенні портретів. Знайомство В. Капніста з В. Серовим обумовило й появу не тільки портретів, але й етюду «Михайлівка». Прослідковується життєвий шлях графині Варвари Капніст, якій вдалося перебратися через кордон, дістатися до Німеччини, де вона і померла 23 квітня 1922 року. Поховано у Берліні на православному цвинтарі Тегель.

268. Твори російського художника В. Серова в музеях України // Наукові читання, присвячені 150-річчю від дня народження Валентина Серова (1865–1911) : матеріали / Українська академія банківської справи Національного банку України ; за заг. ред. С. І. Побожія. – Суми : УАБС НБУ, 2015. – 66 с. : іл.

269. Нове у малевичезнавстві: атрибуції, гіпотези, публікації // Конотопські читання : зб. публ. за результатами Конотопських читань 2016 року / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського. – Харків : Мачулін, 2016. – Вип. VII. – С. 227–240.

Аналізуються мистецтвознавчі праці, предметом яких стала творчість К. Малевича: антологія «Він та я були українці». Малевич та Україна» (укладач Дмитро Горбачов); «Шляхами Малевича. Зупинка – Конотоп, 1894–1896» уродженки Конотопа Ніни Велігоцької; «Малевич» Жана-Клода Маркаде (видана українською мовою видавництвом «Родовід» у 2013 р.); «Казимир Малевич. Київський період 1928–1930» (упорядник Тетяна Філевська) та ін.

270. Путивльський топос у системі цінностей українського художника (до 160-річчя з дня народження Петра Левченка) // Світогляд–філософія–релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : Світ друку, 2016. – Вип. 11. – С. 151–161.

URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/51382/1/1214.pdf>

Аналізуються пейзажні твори українського художника П. Левченка (1856–1917), написані у Путивлі. Розглядаються версії щодо топографії деяких етюдів («Біла хата. Вулиця в Путивлі», «Увечері в Путивлі» та ін.). Визначається місце путивльських пейзажів у творчості митця, в яких втілилися естетичні засади творчості художника.

«Автор нарису про життя і творчість Левченка, уродженець Сум, Михайло Павленко (1895–1942) висуває власне бачення, згідно яким художник полюбляв писати краєвиди, у тому числі й путивльські /.../». – С. 153.

«Путивльська серія краєвидів Левченка засвідчує увагу митця до етюду як найбільш розповсюдженої форми твору мистецтва цього часу, в якій втілилися естетичні засади його творчості: гармонії, краси, міри та прекрасного». – С. 160.

271. «Гроза» Джорджоне де Кастельфранко і духовний світ художника // Світогляд–філософія–релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – Вип. 12. – 179–186.

URL: http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/65192/1/svitohliad_vyp_12.pdf

Розглядається картина «Гроза» (бл. 1505, Галерея академії, Венеція) італійського художника-живописця, представника венеціанської школи Джорджоне де Кастельфранко (1476 або 1477–1510). Акцентується увага на зміні назви твору в історії побутування картини. Аналізуючи версії прочитання сюжету твору, автор пропонує розглядати його як відображення духовного світу художника.

272. «Его пейзажи покоряли музыкальностью». Художник і музикант з династії Мамонтових // Конотопські читання : зб. наук. пр. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського ; редкол.: Н. П. Верба (голов. ред.), Ш. М. Акічев, І. М. Капустіна та ін. – Ніжин : Лисенко М. М., 2017. – Вип. VIII. – С. 210–231.

Про художника Михайла Мамонтова (1865–після 1920), особливості його творчості. Аналізується художній контекст часу, на який припадала активна фаза творчості митця, а також твори М. Мамонтова з Конотопського міського краєзнавчого музею ім. О. М. Лазаревського. Наводиться таблиця «Твори М. А. Мамонтова у державних музеях і приватних зібраннях». – С. 228–231.

273. «Всесвітня чутливість» як світогляд та основа творчого методу Г. Гавриленка-художника // Світогляд–філософія–релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : Сумський державний університет, 2018. – Вип. 13. – С. 182–192.

URL : <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/70941>

Аналізуючи творчість українського художника-графіка, уродженця Сумщини Григорія Гавриленка (1927–1984), автор доходить до висновку, що завдяки чутливості до світової культури, мистецтво митця є надбанням європейської культури ХХ століття.

«Центральне місце у творчості Гавриленка займають категорії світла та гармонії. Мистецтво він розумів як духовну силу зі «знаком плюс», спрямовану до світла і добра». – С. 184.

«Інтенсивне переживання культури, постійний культурний діалог художника обумовлювали широту і багатство асоціацій». – С. 190.

274. Портрети «Председателя земного шара № 2»: художні образи та культурні тексти // Конотопські читання : зб. наук. пр. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського ; редкол.: Н. П. Верба (голов. ред.), Ш. М. Акічев, І. М. Несвідоміна. – Ніжин : Лисенко М. М., 2018. – Вип. IX. – С. 214–224.

Аналізуються портрети поета і перекладача Григорія Петнікова (1894–1971), які виконали художники Натан Альтман, Юрій Анненков, Велемір Хлебніков, Дмитро Митрохін, Зінаїда Серебрякова, Микола Тирса.

«Тісні стосунки Петніков підтримував і з Казимиром Малевичем (1879–1935), який розробив дизайн обкладинки до другого видання збірки поезій «Книга Марии Зажги Снега», а також вирішив концепцію обкладинки книги вибраних творів Петнікова (1930). Знайомство Петнікова та К. Малевича відбувається вочевидь у 10-х рр. ХХ ст.». – С. 219.

275. Автопортрети Казимира Малевича у контексті трансформації його живопису і теорії мистецтва // Конотопські читання : зб. наук. пр. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського ; редкол.: Н. П. Верба (голов. ред.), Ш. М. Акічев, І. М. Несвідоміна. – Ніжин : Лисенко М. М., 2019. – Вип. X. – С. 303–319.

Аналізуються автопортрети К. Малевича та визначається місце цього жанрового підвиду в творчості художника. Акцентується увага на тому, що «Портрет дівчини» пензля юного К. Малевича, який мешкав на той час у Конотопі, за гіпотезою мистецтвознавця, уродженки Конотопа Н. Велігоцької (1935–2015) розпочинає портретну галерею митця.

«Якщо на початку творчого шляху самообраз потрібен для самоствердження Малевича, то «Автопортрет. Художник» ніби закріплює образ в історії мистецтва, через що й викликає різноманітні культурні алюзії. Створення різноманітних образів свідчить про бажання автора віднайти маску-портрет, яка відображала тогочасний ріст його особистості та духовного світу, а водночас – набуті та втрачені ілюзії». – С. 318.

276. Наука про мистецтво на Слобожанщині у портретах мистецтвознавців // Світогляд-філософія-релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : Колаж-принт, 2019. – Вип. 13. Ч. 2. – С. 136–146.

Діяльність визначних представників науки про мистецтво на Слобожанщині, вплив харківської університетської школи мистецтвознавства на розвиток музейної справи (Є. Редін, Ф. Шміт). Акцентується увага на мистецтвознавцях, які працювали на Сумщині: Никанор Онацький, Микола Макаренко, Степан Таранушенко, Надія Столбіна, Юрій Ступак.

277. Качанівські студії та їх місце у творчості Іллі Рєпіна // Світогляд-філософія-релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України та ін. – Суми : Світ друку, 2020. – Вип. 15. – С. 137–145.

Про твори художника І. Рєпіна (1844–1930), написані в маєтку Василя Тарновського «Качанівка». Аналізуються твори «Запорозький полковник» та «Біля рояля» (обидва – 1880) з Сумського обласного художнього музею ім. Н. Онацького. Висловлюється думка, що твір «Голова хлопчика. Етюд», переданий з Сумського художньо-історичного музею до Харківського художньо-історичного музею на початку 30-х рр. ХХ ст., виконаний І. Рєпіним.

278. Міжнародні пленери «Художня карта України» та «Моє місто». З історії україно-польських мистецьких зв'язків // Путивльський краєзнавчий збірник / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивль. – Суми : Університетська книга, 2020. – Вип. 9. – С. 305–322.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80916/1/Pobozhii_%20Mizhнародni_%20plenery.pdf

Міжнародні мистецькі пленери «Художня карта України» та «Моє місто» організовані Українською академією банківської справи (м. Суми) та Спілкою художників Глівіцько-Забжанського округу (м. Глівіце, Польща). Аналізуються твори учасників пленерів, написані у Сумах і Глівіце.

«Твори художників із Сум – учасників пленеру «Моє місто» в Глівіце – дістали нагороди від Президента Спільки художників Польщі: Римма Миленкова (за триптих у техніці батіку «Глівіце, дощ, конвалії» (2014) та Сергій Побожій (за триптих у техніці пастелі «Urbi et Orbi» (2017), почесних відзнак від Президента Спільки художників Польщі Глівіцько-Забжанського округу (Микола Жулінський, Ігор Швачунов), премії від фірми «Siatex» (Ігор Василевський за твір «У серці Глівіце» (2016)». – С. 319.

279. Портрети Кочубеїв на барельєфах Пармена Забіли. Иконографія. Гіпотези // Краєзнавчий збірник : статті й повідомлення / Сумський обласний краєзнавчий музей ; за ред. В. С. Терентьєва. – Суми : Університетська книга, 2020. – [Вип. 4]. – С. 41–67.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/89154/1/Pobozhyi.pdf>

Подаються результати атрибуції барельєфів скульптора П. Забіли. Аналізуються твори аквареліста Луїджі (Людвіга Осиповича) Премацці, живописця Петра Кривковича із зображенням інтер'єрів помешкань Кочубеїв у Санкт-Петербурзі.

«/.../ на двох барельєфах із портретами хлопчиків можуть бути портрети дітей Петра і Варвари Кочубеїв – Аркадія та Олександра. /.../ знайомство скульптора Пармена Забіли з родинами Петра Аркадійовича та Василя Аркадійовича Кочубеїв могло викликати замовлення останнім меморіального портрета одного із своїх синів у формі барельєфа-медальйона: Петра, Дем'яна або Аркадія». – С. 65.

280. Жіночі образи у скульптурі Юлії Бразоль // Жінка у мистецтві : зб. наук. ст., присвяч. 95-річчю від дня народж. Катерини Кричевської-Росандіч : Треті Лебединські наукові читання / Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева. – Лебедин, 2021. – С. 61–68.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/84105>

Скульптурні твори жіночої тематики Юлії Бразоль-Леонтьєвої («Аврора», 1900-ті – перша половина 1910-х; «Жінка на скелі», 1901; «Тамара і Демон», 1900-ті – 1906 (?); медальйон-горельєф, 1899; «Сестри» перша половина 1900-х), які зберігаються в Лебединському міському художньому музеї ім. Б. К. Руднева та Сумському обласному художньому музеї ім. Никанора Онацького. Про вчителів Ю. Бразоль-Леонтьєвої – італійського скульптора Джуліо Монтеверде, Володимира Беклемішева. Експонування творів скульптури Ю. Бразоль-Леонтьєвої на персональній виставці у приміщенні Лебединської чоловічої гімназії. Відмічається їхнє значення у творчості художниці, родом з Лебединщини.

«Якщо у творах живопису Ю. Бразоль прагне наблизитися до натури, то в скульптурі, навпаки, спираючись на натуру – віддаляється від неї. Якщо живопис здебільшого слугував інструментом освоєння світу (етюди на пленері, увага до етнології тощо), то за допомогою скульптури відбувався синтез уявлень про нього». – С. 67.

281. «Шляхи творчості» у Конотопі. Деякі аспекти організації художньої виставки у краєзнавчому музеї // Конотопські читання : зб. наук. пр. / Конотопський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського ; редкол.: Н. П. Верба (голов. ред.), Ш. М. Акічев, І. М. Несвідоміна. – Ніжин : Лисенко М. М., 2021. – Вип. XII. – С. 277–289.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86451/1/Shlachi_tvorzectva.pdf

Технологія організації та концепція художньої виставки графіки, живопису, декоративного мистецтва «Шляхи творчості» у Конотопському краєзнавчому музеї у вересні 1991 року. Наведений список митців, які брали участь у виставці. С. Побожій – один з авторів концепції цього виставкового проєкту. Під верхнім фото (рис. 1, с. 285) вміщено помилковий підпис. *Потрібно*: Виставка «Шляхи творчості». Фрагмент експозиції. Зала «А». Конотопський краєзнавчий музей. 1991.

«Розміщена у двох залах експозиція виставки «Шляхи творчості» органічно поєднала твори митців, представників різних культурних традицій. Стилістична строкатість обумовлювалася ідеєю співіснування різних підходів у вирішенні художніх проблем».

Об'єднання митців відбулося завдяки головній ідеї, підґрунтям якої стала творча еволюція Малевича». – С. 280.

282. Українське образотворче мистецтво в іменах // Конотопські читання : зб. наук. пр. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського ; редкол.: Н. П. Верба (голов. ред.), Ш. М. Акічев, І. М. Несвідоміна. – Ніжин : Лисенко М. М., 2022. – Вип. XIII. – С. 200–211.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/91123/1/Pobozhii_graphics.pdf

Про книгу «Імена України. 100 митців» (2020), в якій історія українського образотворчого мистецтва розглянута у контексті місця митців у художньому процесі.

«У книжці ми прагнули до гармонізації раціоналізму у вигляді фактів та коментарів, як виразника емоцій на твір мистецтва». – С. 211.

283. Твори Миколи Ге у Конотопському краєзнавчому музеї. Історія. Переміщення. Атрибуція // Конотопські читання : зб. наук. пр. / Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. М. Лазаревського ; редкол.: Н. П. Верба (голов. ред.), Ш. М. Акічев, Н. В. Несвідоміна. – Ніжин : ПП Лисенко М. М., 2023. – Вип. XIV. – С. 174–195.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/93883/1/Pobozhii_portrait.pdf

Досліджується історія побутування творів Миколи Ге (1831–1894) на хуторі Іванівському та їх подальшого переміщення до музеїв Борзни, Конотопа, Києва, Сум. Подається атрибуція твору М. Ге «Мандрівні музики», яка є копією твору Карла Брюллова «Піфферарі перед образом мадонни» (1825).

«Після жовтневого перевороту 1917 р. доля мистецької спадщини М. Ге, частина якої залишалась на хуторі Іванівському не представляє для нас цілісної картини. Певною мірою відповідь на цю проблему висвітлюють артефакти, пов'язані з М. Ге, які перебували в Конотопському музеї. Шляхи їхнього надходження до музейного зібрання обумовлені націоналізацією культурних цінностей у покинутих їхніми володарями садибах, адміністративно-територіальним підпорядкуванням хутора Іванівського та Борзни до Конотопської округи Чернігівської губернії». – С. 176.

1.4. У матеріалах наукових конференцій

284. По сторінках «нарбутіани» П. О. Білецького // Народний митець : тези доп. та повідомл. до наук. конф., присвяч. 100-річчю з дня народження славетного українського графіка Георгія Нарбути (1886–1920) / Сумський художній музей та ін. – Суми, 1986. – С. 20–22.

285. Праці С. Білокопя про Нарбути // Народний митець : тези доп. та повідомл. до наук. конф., присвяч. 100-річчю з дня народження славетного українського графіка Георгія Нарбути (1886–1920) / Сумський художній музей та ін. – Суми, 1986. – С. 27–28. – У співавт.

286. Творчість І. П. Кавалерідзе в оцінці української художньої критики 20–70-х років // Многогранний талант : тези доп. та повідомл. до наук. конф., присвяч. 100-літтю со дня рождення скульптора, кинорежиссера и драматурга И. П. Кавалеридзе (1887–1978) / Сумский художественный музей и др. ; сост. С. И. Побожий. – Сумы, 1987. – С. 19–21.

287. Відгук Ф. І. Шміта на медальний твір С. А. Таранушенка і деякі проблеми українського мистецтвознавства // С. А. Таранушенко та проблеми вивчення мистецтва Слобожанщини XVIII – XIX століть : тези доп. та повідомл. наук.-теорет. конф., присвяч. 100-річчю від дня народження Стефана Андрійовича Таранушенка (1889–1976) / Сумський художній музей та ін. ; уклад.: С. І. Побожій, О. Д. Кузьменко. – Суми, 1989. – С. 19–20.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/59802/5/Pobozhii_Vidhuk.pdf

288. XII археологический съезд в Харькове (1902) в его отношении к изучению вопросов археологии и искусства Слобожанщины // Проблемы археологии Сумщины : тезисы докл. обл. науч.-практ. конф., апр. 1989 г. / Сумский краеведческий музей и др. – Сумы, 1989. – С. 24–25.

289. Ф. І. Шміт та проблеми збереження пам'яток мистецтва // Тези доповідей науково-практичної конференції «Реставрація, консервація, атрибуція пам'яток мистецтва на Україні» / редкол.: А. Ф. В'ялець, І. П. Дорофієнко, Г. А. Скрипник. – Кам'янець-Подільський, 1989. – С. 70–73.

290. XII археологічний з'їзд у Харкові у його відношенні до вивчення питань археології та мистецтва Слобожанщини // Проблеми вивчення і охорони пам'яток археології Сумщини : [до 70-річчя Сумського краєзнавчого музею] : матеріали наук.-практ. конф., м. Суми, квіт. 1989 р. / Сумський краєзнавчий музей та ін. – Суми, 1990. – С. 17–21.

291. К истокам формирования живописной системы Казимира Малевича // Тезисы докладов и сообщений первой сумской областной научной историко-краеведческой конференции, 5–6 апр. 1990 г. / Сумский государственный пединститут им. А. С. Макаренка и др. – Сумы, 1990. – С. 175–177.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/60342/5/Pobozhyi_K_ystokam_formyrovanyia.pdf

292. Мистецтво кінця ХХ століття у системі теорії циклічної еволюції мистецтва академіка Ф. І. Шміта // Мистецтво та народна творчість кінця ХХ століття : зб. матеріалів конф. молодих вчених, м. Київ, квіт. 1990 р. / Академія наук УРСР, Ін-т мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського ; [ред. кол.: О. В. Ковальчук та ін.]. – Київ, 1990. – С. 12–14.

293. О творческой биографии Е. И. Волошинова на материале архивов, библиотек и музеев // Музейна колекція та художнє життя Сумщини: проблеми і перспективи вивчення : тези доп. та повідомл. наук. конф., присвяч. 70-річчю утворення Сумського художнього музею / Сумський художній музей та ін. ; уклад. С. І. Побожій. – Суми, 1990. – С. 12–14.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/60093/5/Pobozhyi_O_tvorcheskoi.pdf

294. Харьковский университет: от классической до отечественной археологии (XIX – нач. XX вв.) // Охрана та дослідження пам'яток археології Полтавщини : третій обласний науково-практичний семінар, [Лубни], квіт. 1990 р. : тези доп. / Полтавський краєзнавчий музей та ін. ; відп. ред. О. Б. Супруненко. – Полтава : вид-во «Полтава», 1990. – С. 28–29.

295. З історії охорони пам'яток Північного Лівобережжя 20–30-х рр. // Північне Лівобережжя та його культура XVIII – початку ХХ століття : тези доп. та повідомл. наук. конф., присвяч. 100-річчю від дня народження історика мистецтва Федора Людвіговича Ернста (1891–1949) / Сумський художній музей та ін. – Суми : Ред.-вид. від. облуправління по пресі, 1991. – С. 53–56.

296. Сумський художньо-історичний музей та деякі проблеми історико-краєзнавчих та мистецтвознавчих досліджень на Сумщині у 20–30-ті роки // Шоста Всеукраїнська наукова конференція з історичного краєзнавства, м. Луцьк, верес.–жовт. 1993 р. / Академія наук України, ін-т історії України та ін. ; редкол.: П. Т. Тронько (голова) та ін. – Луцьк, 1993. – С. 337–338.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/59804/5/Pobozhii_Sumskiyi.pdf

297. Харківська секція мистецтвознавства на тлі тоталітарної доби // Наукова конференція «Художнє життя Харкова першої третини ХХ століття» : тези доп. та повідомл. / Харківський художній музей ; упоряд. А. С. Півненко ; Харківський худож.-пром. ін-т. – Харків : ХХПІ, 1993. – С. 7–8.

298. Діячі музейної справи на Слобожанщині: Олена Нікольська (1892–1943) // Перші Сумцовські читання : тези наук. конф., присвяч. 75-річчю Музею Слобідської України ім. Г. С. Сковороди. – Харків, 1995. – С. 18–19.

299. Малевич і Пархомівка // Скарбниці національної культури : тези доп. наук.-практ. конф. з музеєзнавства, присвяч. 40-річчю Пархомівського історико-художнього музею (жовт. 1995 р.). – Харків ; Пархомівка, 1995. – С. 31–32.

300. Переміщення творів між музеями Слобожанщини у 1920–30-ті роки: формування чи руйнування колекцій? // Науково-практична конференція, присвячена 190-річчю колекції Харківського художнього музею : тези доп. та повідомл. / Харківський художній музей. – Харків, 1995. – С. 31–34.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/60337/5/Pobozhii_Peremishchennia_tvoriv.pdf

301. Питання атрибуції пам'яток візантійського мистецтва V–VII ст. у працях Є. Редіна // Наукова конференція «Художнє життя України першої третини XX століття» : тези доп. та повідомл., 19–21 груд. 1995 р. / Харківський худож.-пром. ін-т. – Харків : ХХІІІ, 1995. – С. 42–43.

302. Темна сторінка з історії музею // Мистецькі осередки Сумщини: Історія. Колекції. Дослідження : матеріали наук. конф., присвяч. 75-річчю заснування Сумського художнього музею / Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького ; упоряд. С. І. Побожій. – Суми : Слобожанщина, 1995. – С. 53–59.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53498/5/Pobozhii_Temna_storinka%20.pdf

Доля мистецьких творів Сумського художнього музею, залишених в окупації 1941–1943 рр.

303. А. Матвеев: поиски совершенства «с фонарем в темноте» // Человек: дух, душа, тело : материалы докл. и выступл. на науч.-теорет. конф., Суми, 13–14 нояб. 1996 г. / Сумский гос. ун-т. – Киев ; Сумы, 1996. – С. 50–52.

304. Деякі аспекти діяльності художнього і краєзнавчих музеїв Сумщини // Мистецькі збірки в краєзнавчих музеях: комплектування, дослідження і популяризація : матеріали обл. музейної наук.-практ. конф. / Конотопський краєзнавчий музей ; Сумський художній музей ім. Н. Онацького. – Конотоп, 1996. – С. 2–5.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53790/5/Pobozhiy_Art.pdf

305. Матеріали з історії формування мистецьких колекцій музеїв Сумщини [публікація вперше архівних матеріалів] // Мистецькі збірки в краєзнавчих музеях: комплектування, дослідження і популяризація : матеріали обл. музейної наук.-практ. конф. / Конотопський краєзнавчий музей ; Сумський художній музей ім. Н. Онацького. – Конотоп, 1996. – С. 17–20.

Публікації С. І. Побожія.

306. Швейцарське мистецтво з садибних колекцій Сумщини у зібранні Сумського художнього музею // Матеріали наукової конференції, присвяченої 110-річчю Харківського художньо-промислового музею / Харківський історичний музей ; Харківський художній музей. – Харків, 1996. – С. 65–68.

307. Мистецькі об'єднання та їх вплив на художнє життя Сумщини // Українське мистецтво на межі тисячоліть : наук.-теорет. конф. : зб. матеріалів і тез. – Київ : [Центр «Український дім»], 1997. – С. 12.

308. «Священная роца» Арнольда Беклина в контексте постмодернизма // Музыка та культура абсурду XX століття : зб. матеріалів міжвузів. наук. конф., 25–27 верес. 1996 р. / Сумський держ. пед. ін-т ім. А. С. Макаренка. – Суми, 1997. – С. 63–67.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53508/5/Pobozhyi_%c2%abSviashchennaia_roshcha%c2%bb.pdf

309. Венецианские переживания А. П. Чехова в контексте русской культурной традиции XIX века // Матеріали наукової конференції, присвяченої 110-річчю приїзду А. П. Чехова на Сумщину (1888–1998) / Сумський обласний краєзнавчий музей та ін. ; редкол.: В. С. Терентьев, С. І. Побожій та ін. – Суми : Ініціатива, 1998. – С. 27–29.

310. Деякі матеріали до американського періоду творчості Д. Бурлюка // Давид Давидович Бурлюк : [зб. матеріалів наук. конф.] / Національний художній музей України. – Київ, 1998. – С. 34–36.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53427/5/Pobozhii_Deiki_materialy.pdf

311. «Забуті» художники і мистецьке життя Сумщини кінця XIX – початку XX ст. // Художник у провінції : матеріали наук. конф., 15–16 жовт. 1998 р. / Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. – Суми, 1998. – С. 34–36.

312. Музейні діячі Слобожанщини: О. Поплавський // Треті Сумцовські читання : матеріали наук. конф., присвяч. 95-річчю XII археологічного з'їзду, 18 квіт. 1997 р. / Харківський історичний музей. – Харків : Харківський історичний музей, 1998. – С. 54–57.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53234/6/Pobozhii_Muzeini_diiach.pdf

313. А. Беклін. Художник і світова культура // Людина: дух, душа, тіло : матеріали III-ої наук.-теорет. конф., 15–16 квіт. 1999 р. / Сумський держ. ун-т. – Суми, 1999. – С. 70–73.

314. Галерея мистецтв «Академічна» у культурологічному контексті // Третя Сумська обласна наукова історико-краєзнавча конференція, 7–8 груд. 1999 р. : зб. ст. / Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка та ін. – Суми : Ред.-вид. від. СДПУ ім. А. С. Макаренка, 1999. – С. 131–132.

315. Є. Редін як засновник харківської університетської школи мистецтвознавства // Четверті Сумцовські читання : матеріали наук. конф., присвяч. 135-річчю з дня народж. Є. К. Редіна / Харківський історичний музей. – Харків, 1999. – С. 6–8.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58484/6/Pobozhii_S_Ye_Riedin.pdf

316. Музейний соцреалізм // Соціалістичний реалізм і українська культура. Книга «Реалізм та соціалістичний реалізм в українському живопису радянського часу. Історія. Колекція. Експеримент» : матеріали наук. конф., Київ, 3 берез. 1999 р. / Національний художній музей України. – Київ, 1999. – С. 54–55.

317. Судьба епістолярного насліддя Е. К. Редіна // Четверті Сумцовські читання : матеріали наук. конф., присвяч. 135-річчю з дня народж. Є. К. Редіна / Харківський історичний музей. – Харків, 1999. – С. 27–31.

318. Красний терор в Криму // Матеріали ювілейної науково-практичної конференції, присвяченої 75-річчю Державного архіву Сумської області / Державний архів Сумської області. – Суми : Сумська обл. друкарня, 2000. – С. 64–66.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53540/5/Pobozhyi_Krasnui_terror_Krumu.pdf

Щоденник камерної співачки Є. І. Хатаєвої, що зберігається у фондах ДАСО, як свідоцтво трагедії 1920-х років в Криму.

319. «Три покоління» Федора Кричевського: українська версія однієї алегорії // Художній музей: минуле та сучасність : матеріали наук. конф., присвяч. 80-річчю заснування Сумського обласного художнього музею ім. Н. Онацького / Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. – Суми, 2001. – С. 40–45.

320. Швейцарское искусство в музеях Украины: к 100-летию смерти Арнольда Беклина (1827–1901) // Шестые Крымские искусствоведческие чтения. Вопросы теории, истории и критики искусства Крыма : материалы респ. науч.-теорет. конф. / Симферопольський художній музей. – Симферополь, 2001. – С. 27–30.

321. Борис Комаров: художник без біографії? До питання вивчення спадщини «забутих» художників // 1100-літній Ромен: сторінки історії : матеріали ювіл. наук. конф. (13–14 верес. 2002 р., м. Ромни) : зб. наук. пр. / Науково-метод. центр вищої освіти. – Київ ; Ромни, 2002. – С. 58–61.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53536/5/Pobozhii_Borys_Komarov.pdf

322. Діячі музейної справи: Оксана Берладіна (1894–1960) // Культурна спадщина Слобожанщини : зб. наук. ст. за матеріалами міжнар. наук. конф. «П'яті Слобожанські читання». Секція «Музейна справа та охорона культурної спадщини» / голов. ред. Л. Г. Морозко ; Харківський художній музей та ін. – Харків : Курсор, 2003. – С. 70–76.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53152/6/Pobozhii_museology.pdf

323. «Князь Ігор» у сценографії конструктивізму // «Слово о полку Ігоревім» та його епоха (Словознавство. Вип. II) : матеріали XIII міжнар. наук. конф. (Суми–Путивль, 7–9 черв. 2007) / Сумський держ. ун-т ; Іст.-культ. музей-заповідник у м. Путивль та ін. – Київ ; Суми ; Путивль : Вид-во СумДУ, 2008. – С. 311–316.

324. Н. Гончарова и М. Цветаева: диалоги в пространстве культуры // Н. К. Рерих и его современники. Коллекции и коллекционеры : материалы науч.-практ. конф. 2007–2008 гг. / Одесский дом-музей Н. К. Рериха. – Одесса, 2009. – С. 438–448.

325. Творчість О. Красовського в культурному контексті епохи // Художник у провінції : матеріали міжнар. наук. конф., м. Суми, 24–25 верес. 2009 р. / Сумський обласний художній музей ім. Н. Х. Онацького ; заг. ред., уклад. Л. К. Федевич. – Суми : Університетська книга, 2009. – С. 133–143.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/51960/5/Pobozhii_Graphics.pdf

Творчий доробок О. А. Красовського (1884–?), твори якого зберігаються у Лебединському міському художньому музеї ім. Б. К. Руднева.

326. Алексей Андреевич Красовский (1884–?) – художник и коллекционер из провинции // Н. К. Рерих и его современники. Коллекции и коллекционеры : материалы науч.-практ. конф., 2009 г. / Одесский Дом-музей им. Н. К. Рериха ; сост.: В. И. Жердицкий, Е. Г. Петренко. – Одесса, 2010. – Вып. 8. – С. 436–449.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56646/5/Pobozhii_Krasovsky_Odessa.pdf

327. В. А. Серов и его произведения в музеях Украины // Русь в средние века. Значение наследия Сергия Радонежского для всех веков и народов : материалы междунар. науч.-практ. конф., Одесса, 2014 г. / Одесский Дом-музей им. Н. К. Рериха ; редкол.: Е. Г. Петренко (гл. ред.), Н. Е. Порожнякова, К. В. Гилевич и др. ; сост.: В. И. Жердицкий, Е. Г. Петренко. – Одесса : Астропринт, 2015. – Вып. 13. – С. 124–136.

URL : https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53192/5/Pobozhyi_Serov.pdf

Графічні та живописні твори Валентина Серова у зібранні художніх музеїв Дніпропетровська, Києва, Лебедина, Миколаєва, Одеси, Севастополя, Сум, Харкова, Херсона, Алупкінського палацово-паркового музею-заповідника. Простежується рух «Портрету Волконської»: зібрання київського колекціонера Оскара Гансена, Сумський історико-художній музей, Харківський історико-художній музей, Харківський художній музей.

328. Валентин Серов в кругу дворянской семьи: Капнисты и Мусины-Пушкины // Павел Федотов. Феномен личности в контексте времени ; Валентин Серов и русская культура XIX – начала XX века ; Сергей Тимофеевич Коненков. Скульптура XX века ; Русский культурно-исторический музей в Праге. Творческое наследие русского зарубежья – часть отечественной культуры XX века : материалы науч. конф. – Москва : Гос. Третьяковская галерея, 2016. – С. 311–319.

Зв'язки художника Валентина Серова (1865–1911) з родинами Капністів та Мусіних-Пушкіних. Простежується історія створення портретів представників цих родин, які мешкали у с. Михайлівка Лебединського повіту та в місті Лебедині. Відзначається висока

мистецька якість жіночих портретів Капніст, які експонувалися на посмертній виставці В. Серова у 1914 році.

329. О раннем периоде творчества Давида Бурлюка // Сохранение и охрана культурных и научных ценностей : материалы междунар. науч.-практ. конф. (2015 г.) / редкол.: Е. Г. Петренко (гл. ред.), Н. Е. Порожнякова, К. В. Гилевич и др. ; сост.: Е. Г. Петренко, О. М. Яворская ; Одесский Дом-музей им. Н. К. Рериха. – Одесса : Астропринт, 2016. – Вып. 14. – С. 82–92.

Становлення Д. Бурлюка (1882–1967) як художника та його перші спроби у малюванні у Сумській Олександрівській гімназії, а також навчання у студіях і школах Казані, Одеси, Москви, Мюнхена, Парижа.

330. Етюд Валентина Серова «Михайлівка»: художньо-образотворче пізнання природи // Матеріали наукових читань на тему «Становлення музейної справи на Сумщині», присвячених 100-річчю Лебединського міського художнього музею ім. Б. К. Руднева, 20 листоп. 2018 р. – Лебедин : Щербіна І. В., 2018. – С. 5–9.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/84106>

Простежується історія знайомства В. Серова з графом Василем Капністом, проводирем Харківського губернського та Лебединського повітового дворянства, яка, на думку автора, спричинила приїзд художника до Михайлівки Лебединського повіту, володарем маєностей якої був граф. На тлі пейзажу зображено альтанку та частину церкви Різдва Богородиці (1810). Аналізуються композиційні та колористичні особливості етюду В. Серова «Михайлівка» (1890-ті) із зібрання Лебединського міського художнього музею ім. Б. К. Руднева.

«Етюд «Михайлівка» написаний на дощечці невеликого формату (10x16) у техніці олійного живопису, дрібними колонковими пензлями». – С. 7.

«Якість образотворчої мови надає михайлівському етюду мистецької цінності. Пленерно-етюдний підхід у цьому творі виявляє його головну живописну проблему – оволодіння пленером». – С. 8.

331. Корпоративна мистецька колекція як соціокультурний контент // Ювілей НАОМА: мистецький контекст в Україні ХХ століття: традиції та новачі мистецтвознавчої діяльності : тези доп. Всеукр. наук. конф., присвяч. 100-річчю заснування Української академії мистецтва, 25–28 квіт. 2017 р. / Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – Київ : Фенікс, 2018. – С. 116–117.

Мистецька колекція Сумського державного університету в контексті діяльності галереї мистецтв «Академічна» та її вплив на художнє життя міста. Згадується Міжнародний мистецький пленер «Художня карта України», започаткований галереєю мистецтв «Академічна» у 2011 році. Зазначена кількість творів живопису і графіки (85) на момент написання цього матеріалу.

332. Мистецькі пленери як форма культурного діалогу та академічної мобільності // Нові виміри духовності на початку ХХІ століття : матеріали VI Міжнар. наук. конф., 24–25 трав. 2018 р. / Сумський держ. ун-т. – Суми : Цьома С. П., 2018. – С. 86–87.

Міжнародні мистецькі пленери: «Художня карта України», організований галереєю мистецтв «Академічна» та «Мое місто», який проходить у польському місті Глівіце (організатор – Спілка художників Польщі Глівіцько-Забжанського округу під головуванням Анни Завіши-Кубицької). У цих пленерах брали участь художники України та Польщі, зокрема Сум. Сумські митці І. Василевський, М. Жулінський, Р. Миленкова удостоїлися персональних виставок у Глівіце.

«Завдяки професору Йозефу Хаберу, викладачеві Вищої Бізнес-школи й було закладено багаторічні культурні стосунки, які втілювалися в участі українських митців у пленерах у Глівіце, а польських – у Сумах». – С. 86.

333. О топосе пейзажного творчества Р. Фалька периода «Бубнового валета» // Творческий вклад в мировую культуру семьи Рерихов и деятелей искусства и науки : материалы 16-й Междунар. науч.-практ. конф. (2017) / Одесский Дом-Музей им. Н. К. Рериха ; Е. Г. Петренко (гл. ред.) ; редкол.: Н. Е. Порожнякова, К. В. Гилевич, М. Л. Линник и др. ; сост.: Е. Г. Петренко, О. М. Яворская. – Одесса : Астропринт, 2018. – С. 94–106.

Відзначається, що період перебування художника Роберта Фалька (1886–1958) на Лебединщині у Куличці та Конотопі є важливим для розуміння процесу формування митця часів участі у мистецькому об'єднанні «Бубновий валет». Подається список творів Р. Фалька, написаних у Куличці під час перебування в гостях у художника Олексія Красовського.

334. Відеоінсталяції Білла Віоли: Арттехнологія. Інновація. Традиція // Культурні та мистецькі студії ХХІ століття: науково-практичне партнерство : матеріали міжнар. симпозиуму, присвяч. 50-річчю Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, 6 черв. 2019 р. / Національна академія кер. кадрів культ. і мистецтва. – Київ : НАКККиМ, 2019. – С. 239–240.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/79753/1/Pobozhii_video%20installation_of_Bill_Viola.pdf

Білл Віола (1951 р. н.) – американський митець, який працює у мистецтві відеоарту. Відзначається, що творчість Віоли характеризується постійним діалогом з класичним мистецтвом («Вітання», відеоінсталяція до опери «Тристан та Ізольда» та ін.).

335. Под убаюкивающий шум мельничных колес. Об одной картине В. Д. Поленова из собрания Лебединского художественного музея // «Живопись я называю моей духовной жизнью...». Работы В. Д. Поленова в моем музее : материалы науч.-практ. конф. «Золотая осень» : к 175-летию со дня рождения Василия Дмитриевича Поленова / Гос. Мемориальный историко-художественный и природный музей-заповедник В. Д. Поленова. – [Поленово], 2019. – С. 109–117.

Картина художника-живописця В. Поленова (1844–1927) із зібрання Лебединського міського художнього музею ім. Б. К. Руднева «Водяний млин. Вьоль» (1874?) розглядається у контексті творів І. Рєпіна та інших митців, написаних у Вьолі, у французькій Нормандії. Відзначається, що етюд В. Поленова «Човен» (1880) знаходився у колекції сум'ян Павла та Варвари Харитоненко (тепер – у Третьяковській галереї).

336. Самообразы Казимира Малевича: набуті та втрачені ілюзії // Материк українського авангарду на мапі світу : наук. зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф., 3–4 груд. 2018 р. / Музей театрального, музичного та кіномистецтва України та ін. – Київ, 2019. – С. 81–89.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/79769/1/Pobozhii_%20Casimir%27s_self_images.pdf

«Справжнім мистецьким заповітом вважається «Автопортрет. Художник» (1933, полотно, олія, ДРМ; надійшов у 1935 р. від родини художника). Поясне зображення чоловічої фігури з упізнаваними рисами самого Малевича поєднало також елементи супрематизму (відкриті кольори, геометризовані деталі одягу) з реалістичним живописом». – С. 80.

337. НАОМА? КДХІ! // Сьомі Платонівські читання пам'яті академіка Платона Білецького (1922–1998), присвячені 60-річчю кафедри ТІМ і 50-річчю кафедри техніки і реставрації творів мистецтва НАОМА : тези доп. Міжнар. наук. конф. / Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – Київ : Вид-во Людмила, 2020. – С. 208–210.

Спогади автора про навчання в Київському державному художньому інституті та спілкування зі студентами графічного факультету КДХІ Ігорем Марковським та живописного факультету Марком Гейко.

«Саме І. Марковський долучив і пояснив корисність копіювання. Він же копіював різне: від українських «Козаків Мамаїв» до італійських художників епохи Відродження. Але найбільша його втіха – копіювання творів Олександра Самохвалова, автора «радянської Джоконди» – «Дівчини у футболці» (1932)». – С. 209.

338. Пленэрная живопись и этюдный опыт в творчестве И. Е. Репина и В. Д. Поленова французского периода // Великое искусство, великая мысль – поклонение красоте : материалы 22-й Междунар. науч.-практ. конф., 2019 г. / Одесский Дом-музей им. Н. К. Рериха ; редкол.: Е. Г. Петренко (гл. ред.), К. В. Гилевич, М. Л. Линник и др. ; сост.: Е. Г. Петренко, М. В. Попова. – Одесса : Астропринт, 2020. – С. 108–119.

Перебування митців Іллі Репіна та Василя Поленова у французькій Нормандії, аналізуються твори, написані у селі Вьоль. Серед улюблених сюжетів, які приваблювали митців, відзначаються водяні млини. Один з них є центром композиції у роботі В. Поленова «Водяний млин. Вьоль», яка, можливо, була написана у 1874 році.

339. Атрибуция скульптуры Пармена Забелло и украинский культурный контекст последней трети XIX века // Поиски красоты в культуре, искусстве, науке : материалы XXIII Междунар. науч.-практ. конф., 13–14 нояб. 2020 г., г. Одесса / Одесский Дом-музей имени Н. К. Рериха ; редкол.: К. Гилевич, М. Линник, Е. Ляхова и др. ; сост., отв. ред. Е. Петренко. – Одесса : Астропринт, 2021. – С. 158–172.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86454/1/Zabello_atriduzij.pdf

Три барельєфи скульптора П. Забіли (Забелло, 1830–1917) із зображенням двох дітей Петра та Варвари Кочубей та портретом юнака (всі – остання третина XIX ст.) зберігаються у Сумському обласному краєзнавчому музеї.

340. Валентин Серов і старі майстри // Сто років існування Сумського округового художньо-історичного музею : зб. наук. пр. за матеріалами Всеукр. наук.-практ. конф., присвяч. 100-річчю Сумського обласного художнього музею ім. Никанора Онацького (Суми, 20–22 жовт. 2021 р.) / Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. – Суми : Сумський державний університет, 2021. – С. 68–80.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86143/1/Sto_rokiv.pdf

Розглядається «Портрет Антоніо д'Анраде В. Серова із Сумського обласного художнього музею ім. Н. Онацького з огляду на технологію станкового живопису старих майстрів та їхнього впливу на концепцію портретної творчості художника. Зазначені чинники, що обумовлювали звернення В. Серова до мистецтва старих майстрів.

«Після закордонної поїздки, в якій Серов знайомиться з мистецтвом старих майстрів і виконав копію з картини Веласкеса, художник написав портрет португальського оперного співака, тенора Антоніо д'Анраде (1854–1942)». – С. 75.

341. Платон Білецький як художник // Десяті Платонівські читання : тези доп. Міжнар. наук. конф. (Київ, 2022). – Львів–Торунь : Liha-Pres, 2022. – С. 9–12.

URL: https://platonconference.kiev.ua/documents/Platon_chit_10.pdf

Розглянуто навчання П. Білецького (1922–1998) у мистецьких закладах Харкова, Москви, Києва та отримання ним фахової спеціальності «художник-живописець», а також проблеми, пов'язані з подальшою працею митця на ниві образотворчого мистецтва.

«Творчість Білецького-художника була представлена на персональній виставці у виставковій залі Музею історії Києва, у листопаді 1992, з нагоди 70-річного ювілею митця і вченого. Моя промова на вернісажі цієї виставки викликала зворушливі рядки, власноруч написані згодом Платоном Олександровичем на афіші: «Сергію Івановичу Побожію з глибокою вдячністю за добрі слова на мою адресу, висловлені на відкритті цієї виставки; хай цвіте наша дружба! 13. XI. 1992». – С. 12.

342. «Про мистецтво слід писати цікаво»: до 100-річчя від дня народження мистецтвознавця, художника, педагога Платона Олександровича Білецького (1922–1998) // *Культура и цивилизация: общность и различие : материалы XXV междунар. науч.-практ. конф., Одесса, 9–10 дек. 2022 г. / Одесский Дом-музей им. Н. К. Рериха ; сост., отв. ред. Е. Петренко. – Одесса : Астропринт, 2023. – С. 98–109. – 184 с.*

«Вимогливість і до себе у Платона Олександровича була надзвичайною. Вважав, що справжній вчений повинен багато і наполегливо працювати. Часто повторював: «Взагалі працюю не повторюючись». – С. 106.

1.5. У журналах

343. Виставка екслібриса // *Юный художник (Москва). – 1985. – № 8. – С. 6 : ил.*
Інформація про другу виставку дитячого екслібрису у сумській бібліотеці ім. Т. Шевченка.

344. Конференція пам'яті Івана Кавалерідзе // *Народна творчість та етнографія (Київ). – 1987. – № 6 (208). – С. 86–87.*

Науково-теоретична конференція в Сумах, присвячена 100-річчю з дня народження скульптора, кінорежисера і драматурга І. П. Кавалерідзе.

345. 3 плеяди фундаторів : до 125-річчя від дня народження Є. К. Редіна // *Образотворче мистецтво (Київ). – 1988. – № 2 (берез.-квіт.). – С. 30–31 : фот.*

346. [Інформація про виставку «Жінки мого покоління. Від задуму до образу» Б. Неменського у СХМ] // *Образотворче мистецтво. – 1988. – № 2 (берез.-квіт.). – С. 32.*

347. Художні горизонти Казимира Малевича // *Образотворче мистецтво. – 1988. – № 4 (лип.-серп.). – С. 33.*

348. [Інформація про виставку Є. Г. Волошинова у СХМ] // *Образотворче мистецтво. – 1988. – № 4 (лип.-серп.). – С. 33.*

349. Виставка в Сумському художньому музеї // *Народна творчість та етнографія. – 1988. – № 6 (214). – С. 83–84.*

У Сумському художньому музеї діє виставка «Мистецтво і релігія», присвячена 100-річчю введення християнства на Русі.

350. Таранушенківське свято в Лебедині // *Образотворче мистецтво. – 1989. – № 6 (листоп.-груд.). – С. 32.*

Сумський художній музей організував наукову конференцію, присвячену 100-річчю від дня народження мистецтвознавця С. А. Таранушенка.

351. Е. К. Редін // *Искусство (Москва). – 1989. – № 11. – С. 62–64 : ил., фот.*
Є. К. Редін (1863–1908) – вчений-мистецтвознавець.

352. О. І. Білецький як мистецтвознавець // *Образотворче мистецтво. – 1990. – № 3 (трав.-черв.). – С. 16–18 : фот.*

353. В обласних організаціях Спілки художників України. Суми // *Образотворче мистецтво. – 1990 – № 4 (лип.-серп.). – С. 29.*

Відбулась наукова конференція, присвячена 70-річчю від дня заснування СХМ.

354. Сумской художественный музей // *Юный художник. – 1991. – № 4. – С. 32–35 : ил.*
Історія СХМ та його колекція.

355. Геометричне мистецтво в Конотопі // *Образотворче мистецтво. – 1991. – № 6 (листоп.-груд.). – С. 13.*

У Конотопському краєзнавчому музеї діє виставка «Шляхи творчості», присвячена К. С. Малевичу.

356. Федір Ернст і культура Гетьманщини XVII – початку XX століття // *Образотворче мистецтво. – 1992. – № 2 (берез.-квіт.). – С. 37–38.*

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53542/5/Pobozhii_Fedir_Ernst.pdf

В Сумах пройшла наукова конференція, присвячена 100-річчю від дня народження історика мистецтва Ф. Л. Ернста.

357. Конференція з нагоди 100-річчя Ф. Ернста // Народна творчість та етнографія. – 1992. – № 2 (234). – С. 91–93.

Наукова конференція «Північне Лівобережжя та його культура XVIII – початку ХХ ст.» в Сумах, присвячена 100-річчю від дня народження історика мистецтва Ф. Л. Ернста.

358. Щоденник Федора Ернста. Охорона пам'яток культури 1919–1920 роки // Пам'ятки України (Київ). – 1993. – № 1–6. – С.130–136.

Вступне слово, публікація і примітки С. Побожія. Публікація щоденника Ф. Ернста, який зберігається у рукописних фондах Інституту мистецтвознавства, фольклористики і етнології ім. М. Рильського.

359. [Інформація про виставку «Композиція» з Голландії] // Образотворче мистецтво. – 1993. – № 2. – С. 8.

У Сумському художньому музеї експонується виставка художників Хенка Ван Далена і Беатріс Швайтзер з Дордрехту.

360. Як будемо забирати і повертати: (до питання про культурні цінності) // Пам'ятки України. – 1995. – № 1. – С. 168–169.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53688/5/Pobozhii_Yak_budemo_zabyraty.pdf

361. Бурлюк у Рябушках // Сумська старовина : наук. журн. з історії та культури України / Сумський держ. ун-т. – 1997. – № 1 (2). – С. 55.

У селі Рябушки Лебединського, нині Сумського району відбулося мистецьке свято «Бурлюк у Рябушках».

362. Об искусстве ве и о лягушке, прыгнувшей в пруд // Art Line (Київ). – 1997. – № 1. – С. 32–33 : ил., фот.

П. О. Білецький (1922–1998) – доктор мистецтвознавства, професор.

363. Микола Жулінський, мистець із Сум // Образотворче мистецтво. – 1997. – № 3–4. – С. 35 : іл.

Аналізується творчий доробок сумського художника М. Жулінського.

364. У «Золотих сітях»: Федір Кричевський і Густав Клімт // Art Line. – 1997. – № 7–8. – С. 66–67 : іл.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53723/6/Pobozhii_Zolotykh_sitiakh.pdf

Вплив австрійського митця Г. Клімта на творчість однієї з непересічних особистостей українського мистецтва ХХ століття, нашого земляка Ф. Кричевського.

365. Труді і дні Слобожанщини // Art Line. – 1997. – № 10–11. – С. 76–77 : іл.

Художнє життя Сумщини.

366. Олена Нікольська. Портрет на тлі тоталітарної доби // Пам'ятки України. – 1998. – № 1 (118). – С. 116–123 : фот.

Доля мистецтвознавця, музейного працівника О. Нікольської, репресованої в 30-ті роки.

367. «Необхідно пожертвувати... честю» (про трагічну долю одного музейного працівника) // Сумська старовина. – 1998. – № III–IV. – С. 55–60.

Олег Цеславович Поплавський (1903–після 1956) – директор Конотопського округового музею у 20-х роках, репресований в 1930-х роках.

368. «Жупани». Справа № 1029 про процес над харківськими мистецтвознавцями // Родовід (Київ). – 1999. – № 1 (17). – С. 17–25 : фот.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57457/5/Pobozhiy_Rodovid.pdf

Про харківських мистецтвознавців (Д. Гордєєва, С. Таранушенка, О. Нікольську, О. Берладіну, Ф. Шміта та ін.), репресованих у 1930-ті роки.

- 369. Шипы и плоды галерейного просвещения** // Галерея (Київ). – 1999. – № 2. – С. 13 : іл.
Стан галерейної справи на Сумщині.
- 370. Формування цін на твори мистецтва** // Банківська справа (Київ). – 1999. – № 4 (28). – С. 28–31.
- 371. Валентин Серов і Сумщина. Про місце психологічного портрета у творчості художника** // Сумська старовина. – 1999. – № V–VI. – С. 107–121 : іл.
- 372. Галерея мистецтв «Академічна»** // Сумська старовина. – 1999. – № V–VI. – С. 215 : іл. (без підпису).
- 373. Георгій Нарбут: традиції української графіки** // Сумська старовина. – 1999. – № V–VI. – С. 214–215 : іл.
У сумському мистецькому центрі «Собор» пройшла виставка нарбутіани з колекції київського вченого, історика С. Білокопя (1948–2023).
- 374. Звук лінії і фарби. Г. Гавриленко з колекції Сумського художнього музею** // Сумська старовина. – 1999. – № V–VI. – С. 174–179 : іл.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57451/5/Pobozhii_Zvuk_linii.pdf
Г. Гавриленко (1927–1984) – художник-графік, класик українського мистецтва, уродженець Глухівщини.
- 375. Фрагменти з творчості футуриста** // Сумська старовина. – 1999. – № V–VI. – С. 216.
Виставка «З поверненням в Україну, пане Бурлюк» відбулась у Національному художньому музеї (Київ) в 1998 р.
- 376. Ювілей М. Бондаренка** // Сумська старовина. – 1999. – № V–VI. – С. 212 : іл. (без підпису).
М. М. Бондаренко – художник-графік з Сумщини.
- 377. Галерея у банківській академії** // Українська культура (Київ). – 1999. – № 6 (898). – С. 37 : іл.
Діяльність мистецької галереї при Українській академії банківської справи в Сумах.
- 378. Музей сучасного мистецтва : точки зору** // Галерея. – 2000. – № 3–4. – С. 4.
Висловлюється точка зору автора щодо створення в Україні музею сучасного мистецтва.
- 379. Искусство в банковской Академии** // Галерея. – 2001. – № 7–8. – С. 24–25 : ил.
Діяльність галереї мистецтв «Академічна» в УАБС від часів її заснування.
- 380. «Слово о полку Игореве» сводило меня с ума** : (к 130-летию со дня рождения И. А. Бунина) // Сумська старовина. – 2001. – № VIII–IX. – С. 211–221 : іл.
URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57459/1/PobozhiiPutivl.pdf>
Зв'язки І. Буніна з Україною і, зокрема, Сумщиною. Висловлюється припущення, що І. Бунін міг відвідати Путивль.
- 381. Федір Ернст про Георгія Нарбута** // Сумська старовина. – 2001. – № VIII–IX. – С. 130–134.
- 382. «Слово мое... крепче документа»** // Галерея. – 2002. – № 2 (10). – С. 24–25.
Про колекціонера П. М. Третьякова та його політику у галузі закупівлі творів мистецтва.
- 383. «Мне приятнее всего было бы никогда не продавать своих картин»** // Галерея. – 2002. – № 3–4. – С. 29–31 : іл.
Як оцінював і продавав свої твори художник І. Рєпін (1844–1930).
- 384. Сто відер хіоського вина за скульптуру та чин полковника за розпис плафона** // Галерея. – 2002. – № 9. – С. 32–33.
Історія ціноутворення на твори мистецтва від найдавніших часів до початку ХХ ст.

- 385. Художник** біля церковних стін. Путивльські краєвиди у творчості Петра Левченка // Сумська старовина. – 2002. – № X. – С. 244–257.
- 386. Твір**, ціною знань всього життя : до 100-річчя від дня смерті Джеймса Еббота Мак Нейла Уістлера // Галерея. – 2003. – № 1 (13). – С. 18–19 : іл.
Аналізується ціноутворення на твори американського живописця і графіка Уістлера (1834–1903).
- 387. Ван Гог**: «У мистецтва немає гірших ворогів, ніж торговці картинами» // Галерея. – 2003. – № 2 (3) (14–15). – С. 34–35.
Як оцінювалися твори голландського художника Вінсента Ван Гога (1853–1890).
- 388. Історик** мистецтва Єгор Редін // Пам'ятки України. – 2003. – Ч. 3 (140). – С. 70–77 : фот.
Матеріали до покажчика праць Є. Редіна та публікацій про нього. – I–XIV.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58535/6/Pobozhii_Istoryk.pdf
Іл.: Екслібриси С. Побожія роботи художників Сумщини: В. Ломаки (Суми) та М. Бондаренка (с. Успенка Буринського р-ну Сумської обл.).
- 389. Банкіри** і банківський капітал на арт-ринку // Галерея. – 2003. – № 4 (16). – С. 22–23.
- 390. «Я вижу, Христос из иконы бежал...»**. Художні ідеї та паралелі у мистецтві модерну та авангарду // Сумська старовина (Суми). – 2003. – № XI–XII. – С. 178–190.
Аналіз творів маловідомого художника Б. Комарова з колекції Роменського краєзнавчого музею.
- 391. Делакруа**: «Жити матеріальними турботами – не значить жити» // Галерея. – 2004. – № 1 (17). – С. 30–31: іл.
Ціноутворення в галузі образотворчого мистецтва в епоху романтизму, зокрема і на твори французького художника Е. Делакруа (1798–1863).
- 392. Поль** Дюран-Рюель: «Твір мистецтва захоплює по-справжньому лише тоді, коли належить вам» // Галерея. – 2004. – № 2–3 (18–19). – С. 32–33 : фот.
Про французького маршана П. Дюрана-Рюеля (1831–1922).
- 393. Едгар** Дега: «як я ненавиджу продавати» // Галерея. – 2004. – № 4 (20). – С. 36–37. : іл.
Іл.: Побожій С. «Едгар Дега» (2004). Пастель.
Ціноутворення на твори французького художника Е. Дега (1834–1917).
- 394. Р. Фальк** і Сумщина. Деякі аспекти творчості художника періоду «Бубнового валета» // Сумська старовина. – 2004. – № XIII–XIV. – С. 91–105.
- 395. «Ті, хто** роблять на мистецтві бізнес – шахраї» – Пабло Пікассо // Галерея. – 2005. – № 1 (21). – С. 30–31 : іл.
Ціноутворення на твори іспанського художника П. Пікассо (1881–1973).
- 396. Сезанн**: «Буржуа затискують свої грошенята» // Галерея. – 2005. – № 2 (22). – С. 26–27 : фот.
Ціноутворення на твори французького художника П. Сезанна.
- 397. Рубенс**: «які повільні государі, коли їм доводиться платити» // Галерея. – 2005. – №№ 3–4 (23–24). – С. 20–21: іл.
Ціноутворення на твори фламандського художника П. П. Рубенса (1577–1640).
- 398. К. Петров-Водкін** і Сумщина (проблеми сакрального живопису в творчості художника) // Сумська старовина. – 2005. – № XV. – С. 23–39.
Розглядається стан архітектурного сакрального живопису в Україні на прикладі творчості видатного російського митця К. Петрова-Водкіна.
- 399. В. Барт** і Сумщина. З історії мистецьких зв'язків у мистецтві першої третини ХХ ст. // Сумська старовина. – 2006. – № XVIII–XIX. – С. 75–88.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57014/5/Pobozhii_Bart.pdf

Розглядаються проблеми мистецької освіти на Сумщині та в Московському училищі живопису, ліплення і зодчества на початку ХХ ст. Досліджується творчий шлях художника В. Барта.

400. Рембрандт: «У цей час гроші мені були б до речі» // Галерея. – 2006. – № 1–2 (25–26). – С. 38–39 : іл.

Ціноутворення на твори живопису та графіки голландського художника Рембрандта ван Рейна (1606–1669).

401. Гейнсборо: «Я можу сказати, що вигідно продав на ринку моїх поросят» // Галерея. – 2006. – № 3–4 (27–28). – С. 30–31: іл.

Ціноутворення на твори англійського художника Т. Гейнсборо (1727–1788).

402. Оксана Берладіна: «Працювати в Україні й для України»: (з історії Харківського осередку мистецтвознавства) // Образотворче мистецтво (Київ). – 2006. – № 4 (60). – С. 52–53.

403. Левітан: «Тому причиною страшне безгрошів'я» // Галерея. – 2007. – № 1–2 (29–30). – С. 34–35 : іл.

Ціноутворення на твори російського художника І. Левітана (1860–1900).

404. Поль Гоген: «Я полюю за грошима» // Галерея. – 2007. – № 3–4 (31–32). – С. 43–45 : іл.

Ціноутворення на твори французького художника-постімпресіоніста П. Гогена (1848–1903).

405. Крымская осень Федора Шмита // Историческое наследие Крыма (Симферополь). – 2007. – № 17. – С. 98–101.

Зв'язки історика мистецтва Ф. І. Шміта з Кримом.

406. Будетлянин Давид Бурлюк // Сумська старовина. – 2007. – № XXIII. – С. 152.

Мистецький проект «Будетлянин Давид Бурлюк», присвячений 125-річчю від дня народження українського митця Д. Бурлюка.

407. К. Власовський і Сумщина : (до вивчення творчості забутих художників кінця ХІХ – початку ХХ ст.) // Сумська старовина. – 2007. – № XXIII. – С. 115–129.

Розглядається творчий доробок художника К. Власовського та його роль і місце у художньому житті Сумщини у кінці ХІХ – на початку ХХ ст. Аналізуються живописні та графічні твори, виявляються їхні типологічні особливості та проблеми художньої індивідуальності.

408. Будетлянин Давид Бурлюк // Образотворче мистецтво. – 2008. – № 1 (65). – С. 94–95 : іл., фот.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57343/5/Pobozhii_Budetliany.pdf

Заходи на Сумщині з приводу 125-ліття від дня народження Д. Бурлюка.

409. Галерея мистецтв «Академічна» // Архифакт (Суми). – 2008. – № 1 (апр.). – С. 54–59 : іл., фот.

До 10-річчя діяльності галереї мистецтв «Академічна».

410. Галереї мистецтв «Академічна» – 10 років // Галерея. – 2008. – № 3–4 (35–36). – С. 8.

411. З історії мистецьких об'єднань 1990-х рр. // Галерея. – 2008. – № 3–4 (35–36). – С. 45–49.

Діяльність Сумської філії «Малевич-Центру» з 1991 по 1998 рр.

412. «Жду Вас, зная ежегодный ваш приезд в свой уголок». Листи художника Костянтина Власовського до Миколи Сумцова // Сумський історико-архівний журнал (Суми). – 2008. – № IV–V. – С. 145–148.

Публікація листів К. Власовського до історика літератури та мистецтва М. Сумцова з Історичного архіву України (м. Київ).

413. Юлія Бразоль і Сумщина. Історико-краєзнавчі аспекти у дослідженні творчості художниці // Сумська старовина. – 2008. – № XXV. – С. 204–214.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57133/5/Pobozhii_%20Yuliia%20Brazol.pdf

Розглядається творчий доробок маловідомої художниці Ю. Бразоль, життєвий шлях якої був тісно пов'язаний з Сумщиною. Підкреслюється роль і значення історико-краєзнавчих джерел у питаннях атрибуції творів графіки, живопису та скульптури.

414. Вазарі: «І хоча був він багатий, але жив у бідності» // Галерея. – 2009. – № 1–2 (37–38). – С. 71–73.

Ціноутворення на твори італійського художника, скульптора та архітектора Мікеланджело.

415. «Черепиця замінила солому» на будинку Руссо в Барбізоні // Галерея. – 2009. – № 3–4 (39–40). – С. 53–56.

Ціноутворення на твори художників барбизонської школи (Т. Руссо, Ф. Мілле, Діаз де ла Пенья, К. Коро).

416. Олексій Красовський. Матеріали до біографії художника // Сумський історико-архівний журнал. – 2009. – № VI–VII. – С. 133–140.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57195/1/Pobozhii.pdf>

У статті аналізуються архівні документи та історико-краєзнавчі матеріали, які допомагають прослідкувати основні віхи життєвого шляху художника.

417. «В целях принятия мер к охране памятников старины и искусства» (Рапорт історика мистецтва Д. Гордєєва про поїздку до Лебединського повіту) // Сумський історико-архівний журнал. – 2010. – № VIII–IX. – С. 76–80.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/57191/5/Pobozhii_%20c%abV_tseliakh_pryniatyia_mer.pdf

У публікації подано архівний документ, автором якого є український історик мистецтва Д. Гордєєв. В ньому йдеться про його поїздку на Лебединщину з метою рятування від пограбування архівів та пам'яток мистецтва.

418. З історії мистецького життя Сумщини 80-х рр. ХХ ст. // Галерея. – 2010. – № 1–2 (41–42). – С. 50–52.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58206/5/Pobozhii_Z_istorii_mystetskoho_zhyttia_Sumshchyny.pdf

Про мистецький конкурс, організований італійською фірмою «Даніелі» у Сумах в 1988 р. серед сумських художників та про поповнення Сумського художнього музею творами сучасного мистецтва.

419. Мунк: «Якщо ви хочете стільки заплатити, беріть картину» // Галерея. – 2010. – № 1–2 (41–42). – С. 69–71.

Ціноутворення на твори норвезького художника Едварда Мунка (1863–1944).

420. Алексей Красовский – забытый художник круга молодого Фалька // Журнал любителей искусства (Санкт-Петербург). – 2010. – № 1. – С. 113–115.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58628/7/Falk%20PDF.pdf>

421. «Страсть к поездкам по деревням Малороссии». Спогади про Петра Левченка як матеріал до біографії художника // Сумський історико-архівний журнал. – 2010. – № X–XI. – С. 155–158.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56638/5/Pobozhii_Strast_k_poezdkam.pdf

В архівному документі, автором якого є рідна сестра відомого українського художника-пейзажиста П. Левченка, подані маловідомі факти життєвого шляху митця.

422. Михаил Мамонтов – художник, ожидающий внимания // Антикварное обозрение (Санкт-Петербург). – 2011. – № 2 (май). – С. 32–35 : іл.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56453/1/Pobozhiy_Landscape.pdf

Вміщено ілюстрації творів М. Мамонтова з Конотопського краєзнавчого музею.

423. М. Нестеров і Сумщина. До питання про іконографію та стиль церковного живопису художника для Троїцького собору в Сумах // Сумський історико-архівний журнал. – 2011. – № XII–XIII. – С. 61–67.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56867/5/nesterov.pdf>

У статті йдеться про місце релігійного живопису у творчості російського художника М. Нестерова у 1880–1910-ті роки. Окрему увагу приділено іконопису художника для Троїцького собору в Сумах. Аналізуються деякі ікони, які були виконані для іконостасу цієї церкви.

424. До біографії Степана Федоровича Колесникова (за матеріалами архіву Югославії) / В. М. Власенко, С. І. Побожій // Сумський історико-архівний журнал. – 2011. – № XII–XIII. – С. 68–73.

URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/17192/1/11vmmay.pdf>

Публікується текст подання російського літературного критика М. Брешко-Брешковського до уряду Югославії про творчість відомого художника, уродженця України С. Колесникова.

425. Охтирські малюнки В. О. Серова: до 100-річчя смерті Валентина Олександровича Серова // Сумський історико-архівний журнал. – 2012. – № XVI–XVII. – С. 196–202.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58202/1/Pobozhii_Serov1.pdf

Юнацький період у творчості видатного російського художника В. О. Серова. Аналізуються малюнки художника, виконані ним в Охтирці протягом 1876–1878 рр.

426. Ю. М. Бразоль-Леонтєва і М. Ф. Сумцов: (з історії колекціонування на Сумщині) // Сумський історико-архівний журнал. – 2012. – № XVIII–XIX. – С. 72–74.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/58200/1/Pobozhii_Brazol.pdf

У статті подається архівний документ, з якого автор робить висновок про склад зібрання художниці Ю. Бразоль-Леонтєвої. Коментар документу подається на тлі мистецького життя Лебедина другої половини 1910-х років.

427. Матеріали для вивчення життя та діяльності історика мистецтва: до 150-річчя від дня народження Є. К. Редіна // Сумський історико-архівний журнал. – 2013. – № XXI. – С. 69–73. URL:

<https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/35573/1/Pobozhiiy.PDF>

Публікація документів з Центрального державного історичного архіву України у м. Києві з фонду М. Сумцова.

428. В плену у музики и свобода в живописи: к 150-летию со дня рождения В. А. Серова (1865–1911) // Лига культуры (Ізраїль–Україна). – 2015. – № 6. – С. 102–105.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53238/5/Pobozhyi_V_plenu_muzuky.pdf

Визначається місце і значення музики в житті та творчості художника Валентина Серова (1865–1911). Підкреслюється роль батьків митця – композитора і музичного критика Олександра Серова (1820–1871) та матері – композитора Валентини Серової (уроджена Бергман) (1846–1824) у музичному вихованні їхнього сина. Аналізуються портрети музикантів і співаків Антоніо д'Андраре, Анджело Мазіні, Франческо Таманьо, Марії Ван Зандт, композиторів О. Серова, П. Бларамберга, М. Римського-Корсакова.

429. «Стихия Серова была правда...» // Антиквар (Київ). – 2015. – № 11–12 (93). – нояб.–дек. – С. 29–36.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/53178/1/Pobozhii_museum.pdf

Огляд творів Валентина Серова, які зберігаються у художніх музеях України. Аналізуються твори живопису митця з Сумського та Лебединського художнього музеїв.

430. Мистецька колекція і сучасний університет // Образотворче мистецтво. – 2017. – № 4. – С. 104–107.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/85741/1/Mistezka_kolekzij.pdf

Про мистецьку колекцію Сумського державного університету, започатковану галереєю мистецтв «Академічна» Української академії банківської справи у 1998 р. за ініціативи С. Побожія.

«Важливою ланкою у діяльності галереї є формування мистецької колекції. Мої роздуми і вагання щодо гамлетівського питання: «Бути чи не бути?» вирішив художник Іван Лацкович (1932–2004), класик хорватського наїву та представник Хлебінської школи, який подарував після виставки в «Академічній» свій офорт «Музики» (1981), підфарбований аквареллю». – С. 104.

431. «Ваши письма живые, жизненные...» : из эпистолярного наследия А. Щекин-Кротовой // Лига культуры (Ізраїль–Україна). – 2017. – № 11. – С. 100–106.

Листи уродженки м. Лебедин Харківської губернії (тепер Сумської області) Ангеліни Василівни Щокін-Кротової (1910–1992), вдови художника Роберта Фалька до геолога та журналіста Петра Алексеєнко (1939 р. н.). З останнім автор публікації листів, який читав лекцію про Р. Фалька в агенції промоції «Суми», познайомився у Сумах у 2013 році.

432. Михаил Анатольевич Мамонтов. Образы природы в его картинах-пейзажах // Лига культуры (Ізраїль–Україна). – 2018. – № 12. – С. 84–90.

Простежується життєвий і творчий шлях художника-живописця М. Мамонтова, його участь у виставках. Аналізуються твори митця із зібрання Конотопського міського краєзнавчого музею ім. О. М. Лазаревського: «Осінь», «Зима», «Літо», «На лузі», «Пейзаж», «Руїни». Простежується шлях надходження цих творів до конотопського музею.

433. «В Сумах нестеровские небожители живут иною жизнью». О религиозной живописи Михаила Нестерова // Лига культуры (Ізраїль–Україна). – 2018. – № 13. – С. 82–85.

Місце церковного живопису в творчості художника Михайла Нестерова (1862–1941). Відмічаються характерні особливості ікон для іконостасу Троїцького собору в Сумах, написаних митцем на замовлення сумського цукрозаводчика і колекціонера Павла Харитоненка.

434. Лебединський художній музей у світлі столітнього ювілею та деяких проблем сучасного мистецтвознавства // Образотворче мистецтво. – 2019. – № 2. – С. 94–99.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/81315/1/Pobozhii_Lebedynskiyi_%20khudozhnii.pdf

«Наступною музеєзнавчою проблемою є формування та дослідження монографічних колекцій. /.../ Однією з проблем сучасного мистецтвознавства є вивчення творчості забутих художників. Серед перших дослідників цієї проблеми була доктор мистецтвознавства Валентина Рубан». – С. 97.

435. «Життя вимірюється не часом» // Образотворче мистецтво. – 2019. – № 3 (108). – С. 10.

До 80-річчя від дня народження доктора мистецтвознавства, академіка Національної академії мистецтв України, професора, заслуженого діяча мистецтв України, головного редактора журналу «Образотворче мистецтво» О. Федорука (1938 р. н.).

«Двері до храму науки мені відкрив Олександр Касьянович Федорук, але перед тим я відчинив двері його кабінету в Інституті мистецтвознавства з метою дізнатися про умови, а відтак і шанси на вступ до аспірантури». – С. 10.

436. Лебединская жемчужина. Из истории городского художественного музея // Лига культуры (Ізраїль–Україна). – 2019. – № 14. – С. 86–92.

Історія Лебединського міського художнього музею ім. Б. К. Руднева від часів його заснування у 1918 р. до сьогодні. Наведено уривки з листів першого директора музею Бориса Руднева до мистецтвознавця Дмитра Гордєєва (1889–1968), мистецтвознавця і археолога А. Потапова до мистецтвознавця Олени Нікольської (1892–1943). Виявляються особливості творів Ю. Бразоль-Леонтьєвої, О. Красовського, представників родини Кричевських, які складають музейні монографічні колекції.

437. «Лиця твого образ з'явити б міг художник...». Портрети Кочубеїв на барельєфах Пармена Забіли // Антиквар. – 2020. – № 1 (115). – С. 60–67.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/79752/1/Zabello_Portraits_of_Kochubes.pdf

На мармурових барельєфах роботи скульптора П. Забіли зображені портрети представників родини Кочубеїв. Три барельєфи зберігаються у Сумському обласному краєзнавчому музеї.

438. У пошуках «стильно прекрасного». Кахлі М. О. Врубеля з колекції Сумського обласного краєзнавчого музею // Антиквар. – 2021. – № 1 (125). – С. 93–103.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/90583/1/Pobozhii_attribution.pdf

Про кахлі із зібрання Сумського обласного краєзнавчого музею, частина з яких експонувалася на виставці «Сузір'я Полєнова» у Національному музеї «Київська картинна галерея».

«З 11 привезених до Києва майолікових плиток більшість створено за ескізами Михайла Врубеля і найімовірніше за його безпосередньої участі. Загалом у СОКМ [Сумський обласний краєзнавчий музей] зберігається 35 кахлів виробництва гончарної майстерні «Абрамцево». – С. 93–94.

439. Топографія українського лінориту. Микола Бондаренко з Успенки // Образотворче мистецтво. – 2021. – № 2 (115). – С. 132–135.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/85310/1/Pobozhii_topografii.pdf

М. Бондаренко (1949–2023) – художник-графік з села Успенка Конотопського району Сумської області. Аналізуються найбільш важливі серії творів митця: «Кулінарна книга», «Слово о полку Ігорєві», «Лісова пісня» Лесі Українки, «Причинна» Т. Шевченка. Відзначається головна характерна ознака творчості Бондаренка-художника – серійність.

«Творчому доробку М. Бондаренка притаманний також насеїзм. На його ліноритах не знайдемо жодних ознак епохи, у яку творить художник». – С. 133.

«Техніка лінориту, яка була затребувана в другій половині ХХ ст., з часом відійшла на маргінеси. Нині один із її центрів розташований у селі Успенка, де живе й працює заслужений діяч мистецтв України Микола Бондаренко». – С. 135.

1.6. У газетах

440. «Квіти на зеленому фоні» // Ленінське плем'я (Миколаїв). – 1983. – 23 лип. (№ 87 (3764)). – С. 3.

Про картину «Квіти на зеленому фоні» Р. Р. Фалька з Миколаївського художнього музею ім. В. Верещагіна.

441. Вартовим країни // Культура і життя (Київ). – 1984. – 18 берез.

Огляд республіканської художньої виставки, присвяченої 60-річчю Червонопрапорного Західного прикордонного округу.

- 442. На все життя** // Культура і життя. – 1984. – 22 квіт. (№ 17).
Ленінська тема в творчості художника В. М. Югая (1922 р. н.).
- 443. «Хочу працювати над книгою»** // Молода гвардія (Київ). – 1984. – 6 черв.
Про випускника графічного факультету КДХІ І. Марковського (1949 р. н.).
- 444. Мовою графіки** // Ленінська правда (Суми). – 1984. – 11 верес. (№ 176 (15530)). – С. 4.
Персональна виставка в Сумах художника з Шостки І. М. Лукаша, уродженця с. Ленінське Кролевецького, нині с. Спаське Конотопського району.
- 445. Безмежних глибин знавець** // Червоний промінь (Суми). – 1984. – 6 листоп. (№ 133 (3070)). – С. 3.
До 100-річчя від дня народження літературознавця, академіка О. І. Білецького.
- 446. Звіт юних художників** // Червоний промінь. – 1984. – 29 листоп. (№ 142 (3079)). – С. 4.
Виставка екслібрису учнів дитячої художньої школи м. Суми.
- 447. Малюють діти Чехова** // Червоний промінь. – 1985. – 21 лют. (№ 23 (3116)). – С. 4.
Виставка робіт учнів сумської ДХШ, присвячена творчості А. П. Чехова.
- 448. В гостях у сумчан** // Червоний промінь. – 1985. – 19 берез. (№ 34 (3127)). – С. 3.
Виставка графіки заслуженого художника УРСР О. І. Губарєва (1926 р. н.) в міській бібліотеці ім. Т. Г. Шевченка.
- 449. Алегорія думки** // Прапор Леніна (Буринь). – 1985. – 25 квіт. (№ 50 (7286)). – С. 4.
Персональна виставка творів буринського художника М. М. Бондаренка у Сумах.
- 450. Дійти до основи: нотатки з виставки** // Червоний промінь. – 1985. – 5 трав. (№ 54 (3146)). – С. 4.
Виставка М. М. Бондаренка в Сумах.
- 451. «Природа очима дітей»** // Світло Жовтня (Недригайлів). – 1985. – 23 трав. (№ 62 (6893)). – С. 4 ; Червоний промінь. – 1985. – 28 трав. (№ 64 (3156)). – С. 3 : іл.
Виставка учнів дитячої художньої школи у Сумах, присвячена 40-й річниці Перемоги.
- 452. Візерунки ліній** // Червоний промінь. – 1985. – 15 черв. (№ 72 (3164)). – С. 4 : іл.
Персональна виставка сумського художника-графіка О. Д. Кузьменка (1949 р. н.).
- 453. Пам'ятний день** // Червоний промінь. – 1985. – 8 серп. (№ 95 (3187)). – С. 2.
Захист дипломних робіт у народній студії образотворчого мистецтва ОНМЦ.
- 454. Незвичайний вернісаж** // Комсомолец Запоріжжя (Запоріжжя). – 1985. – 29 серп. – У співавт.
Республіканська виставка дитячого екслібрису у Києві.
- 455. Діти і екслібрис** // Ленінська зміна (Харків). – 1985. – 3 верес. (№ 105 (5976)). – С. 4. – У співавт.
- 456. Руками дітей** // Червоний прапор (Коломия). – 1985. – 3 верес. – У співавт.
- 457. Світ дитячої уяви** // Комсомольський прапор (Івано-Франківськ). – 1985. – 5 верес. – У співавт.
- 458. Дети и экслибрис** // Крымский комсомолец (Симферополь). – 1985. – 12 сент. (№ 110 (6475)). – В соавт.
- 459. Діти, екслібрис, фантазія** // Молодогвардієць (Ворошиловград). – 1985. – 12 верес. (№ 111 (4388)). – С. 3. – У співавт.
- 460. Діти і екслібрис** // Молодий комунар (Кіровоград). – 1985. – 14 верес. – У співавт.
- 461. Вернісаж малої графіки** // Прапор перемоги (Мукачеве). – 1985. – 17 верес. (№ 146 (7265)). – С. 3 : іл. – У співавт.
Республіканська виставка дитячого екслібрису, участь в ній учнів Сумської художньої школи.
- 462. Візерунки екслібрису** // Ленінська правда. – 1985. – 29 верес. (№ 188 (15792)). – С. 4. – У співавт.
Участь юних художників Сумщини у республіканській виставці дитячого екслібрису.

- 463. Виставка** робіт графіка // Ленінська правда. – 1985. – 2 жовт. (№ 190 (15794)). – С. 4.
Персональна виставка робіт сумського художника-графіка О. Кузьменка.
- 464. Візерунки** графіки // Комсомольське плем'я (Вінниця). – 1985. – 12 жовт. (№ 123 (7658)). – С. 3. – У співавт.
- 465. Світ прекрасного** – дітям // Прапор Леніна. – 1985. – 26 листоп. (№ 142 (7278)). – С. 3.
Підіймається питання створення дитячої студії образотворчого мистецтва в Бурині.
- 466. Широкий** світ «малої» графіки // Ровесник (Тернопіль). – 1985. – 26 листоп. (№ 141 (2975)). – С. 3. – У співавт.
- 467. Вагомий** доробок мистецтвознавця // Прапор Леніна. – 1985. – 5 груд. (№ 146 (7282)). – С. 4.
Вихід у світ книги вченого-земляка О. О. Сидорова «О мастерах зарубежного, русского и советского искусства» (Москва, 1985).
- 468. Майстер** про майстрів // Червоний промінь. – 1985. – 10 груд. (№ 147 (3339)). – С. 3.
Вихід у світ вибраних творів мистецтвознавця О. О. Сидорова, уродженця с. Миколаївка Буринського, нині Конотопського району.
- 469. Знайомтеся:** дитячий екслібрис // Культура і життя (Київ). – 1985. – 15 груд. – У співавт.
Виставка дитячого екслібрису в Києві.
- 470. Вшанування** пам'яті митця // Прапор Леніна. – 1986. – 12 квіт. (№ 45 (7337)). – С. 4.
Святкування 100-річчя від дня народження славетного українського графіка, нашого земляка Г. Нарбута в Україні і на Сумщині.
- 471. Время** и Нарбут // Московский художник (Москва). – 1986. – 16 мая (№ 20 (1182)). – С. 4.
У Сумах пройшла конференція, присвячена 100-літньому ювілею графіка Г. Нарбута, уродженця с. Нарбутівка Глухівського, нині Шосткинського району.
- 472. Самобутній** талант // Народна трибуна (Глухів). – 1986. – 12 верес. (№ 146 (9563)). – С. 4.
Посмертна виставка робіт Г. І. Гавриленка в СХМ (уродженця с. Перемога Глухівського, нині Шосткинського району).
- 473. Художник** у провінції // Ленінським шляхом (Тростянець). – 1986. – 16 груд. (№ 150 (7314)). – С. 4.
Виставка творів К. І. Власовського у СХМ.
- 474. Минуле** – майбутньому // Культура і життя. – 1987. – 25 січ. (№ 4 (2864)). – С. 7.
Виставка «Художник у провінції» К. І. Власовського у СХМ.
- 475. «Наче** він жив у Лебедині...» // Прапор Леніна. – 1987. – 26 берез. (№ 37 (7485)). – С. 4.
Виставка у Лебединському художньому музеї, присвячена 173-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка.
- 476. Березневі** вернісажі // Прапор Леніна. – 1987. – 28 берез. (№ 38 (7486)). – С. 4.
Виставки у СХМ: народного художника РРФСР В. М. Минаєва; «Малюнки І. Ю. Репіна»; «Антична кераміка Греції».
- 477. Ласкаво** запрошуємо до музею // Радянська правда (Білопільля). – 1987. – 12 трав. (№ 57 (7981)). – С. 3.
Виставки у СХМ: робіт художника В. М. Минаєва, «Малюнки І. Ю. Репіна», «Антична кераміка Греції».
- 478. І лунала** музика... // Червоний промінь. – 1987. – 20 серп. (№ 100 (3604)). – С. 3.
В обласній бібліотеці відбувся вечір, присвячений 110-річчю від дня народження мистецтвознавця, академіка Ф. І. Шміта.

- 479. Завжди сучасний Волошин** // Ленінська правда. – 1987. – 22 серп. (№162 (16266)). – С. 4.
Виставка творів М. Волошина у СХМ з фондів Сімферопольського художнього музею.
- 480. До ювілею академіка** // Прапор Леніна. – 1987. – 29 серп. (№ 104 (7552)). – С. 4.
В обласній бібліотеці влаштована виставка екслібрисів М. Бондаренка до 110-річчя від дня народження академіка Ф. І. Шміта.
- 481. Музей Кавалерідзе** // Ленінська правда. – 1987. – 13 верес. (№ 177 (16281)). – С. 3.
Відкриття музею скульптора, народного артиста УРСР І. П. Кавалерідзе на його батьківщині у с. Новопетрівка Роменського р-ну.
- 482. Возрожденное имя** // Московский художник. – 1987. – 25 сент. (№ 39 (1252)). – С. 4.
В Харкові пройшли наукові читання, присвячені 110-річчю від дня народження Ф. І. Шміта (1877–1942).
- 483. Академік Федір Шміт** // Будівник комунізму (Лебедин). – 1987. – 10 жовт. (№ 122 (8323)). – С. 4.
У Лебединському художньому музеї відбувся вечір, присвячений 110-річчю від дня народження Ф. І. Шміта.
- 484. Художник і час** // Прапор Леніна. – 1988. – 23 січ. (№ 10 (7614)). – С. 4. Інформація про виставку «У дружбі єдиній» у СХМ.
- 485. Художні обрії Казимира Малевича** // Прапор Леніна. – 1988. – 5 берез. (№ 28 (7632)). – С. 3.
Відбувся мистецький вечір з нагоди 110-річчя від дня народження видатного художника К. С. Малевича, організований Сумським художнім музеєм, обласною науковою бібліотекою і Третяковською галереєю.
- 486. Мелодії в музеї** // Культура і життя. – 1988. – 24 квіт. (№ 17 (2938)). – С. 5.
Вечір «Барокко в живопису» у СХМ.
- 487. Мовою фарб** // Червоний промінь. – 1988. – 25 черв. (№ 75–76 (3735–3736)). – С. 8.
Нові надходження в СХМ.
- 488. Художник-експериментатор** // Ленінська правда. – 1988. – 20 лип. (№ 141 (16495)). – С. 4.
До 110-річчя від дня народження К. Малевича (1878–1935).
- 489. Старе нове ім'я** // Червоний промінь. – 1988. – 17 листоп. (№ 139 (3799)). – С. 3.
Виставка Ю. М. Бразоль (1856–1919) у Лебединському художньому музеї.
- 490. Відроджене ім'я** // Червоний промінь. – 1988. – 24 груд. (№ 15 (3816)). – С. 3.
Відбувся вечір, присвячений 125-річчю від дня народження історика мистецтва Є. К. Редіна.
- 491. Конотопські** враження Казимира Малевича : до 110-ї річниці з дня народження відомого художника К. С. Малевича (1878–1935) // Радянський прапор (Конотоп). – 1988. – 27 груд. (№ 206 (11063)). – С. 3 : фот.
- 492. Е. К. Редін** // Летопись (Курск) / «Молодая гвардия»; Курское обл. краеведческое о-во. – 1989. – Вып. 3. – С. 6.
Життєвий і творчий шлях історика мистецтва Є. К. Редіна.
- 493. Виставка, що не стала святом** // Ленінська правда. – 1989. – 19 квіт. (№ 77 (16681)). – С. 4.
Виставка сумських художників у художньому салоні м. Суми, присвячена 175-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка.
- 494. Форма і образ** // Ленінська правда. – 1989. – 23 квіт. (№ 80 (16684)). – С. 6.
Виставка графіки московських художників в Сумах.
- 495. Столичные художники в Сумах** // Московский художник. – 1989. – 19 мая (№ 19 (1338)). – С. 3.

- 496. Початок:** Сумському художньому музею виповнилось сімдесят років // Червоний промінь. – 1990. – 28 квіт. (№ 18). – С. 8 : іл.
З історії СХМ 20-х років ХХ ст. на основі архівних матеріалів.
- 497. Подарунок-портрет** мистецтвознавця // Життя Лебединщини (Лебедин). – 1990. – 29 листоп. (№ 143 (8410)). – С. 3.
Подарунок Сумському художньому музею портрета мистецтвознавця С. Таранушенка роботи київського художника В. Забашти.
- 498. Дарунок сумчан** // Панорама Сумщини (Суми). – 1990. – 20 груд. (№ 51). – С. 3 : іл.
Подарунок СХМ двох акварелей всесвітньовідомого митця А. Зверева.
- 499. Чи бути у** Конотопі картинній галереї ? // Радянський прапор (Конотоп). – 1990. – 25 груд. (№ 205 (11478)). – С. 2–3.
- 500. Академік** М. Ф. Сумцов: подорожі Сумщиною // Панорама Сумщини. – 1991. – 14 лют. (№ 7 (59)). – С. 3.
- 501. Проект** для Конотопа // Супремус (спец. випуск к виставке и научным чтением, посвященным К. С. Малевичу (1878–1935)). – 1991 (май). – С. 12.
Підготовка виставки московських і сумських художників, присвяченої К. С. Малевичу.
- 502. «Хата, моя біла хата»,** або декілька думок з виставки Миколи Бондаренка // Прапор Леніна. – 1991. – 7 трав. (№ 55 (8127)). – С. 4.
- 503. Наші в Києві** // Добрий день (Суми). – 1991. – 9 трав. (№ 19). – С. 7.
Участь сумських художників у весняній республіканській виставці.
- 504. Шляхом** до Миколи Глуценка: штрихи до творчого портрета // Радянська правда (Білопілья). – 1991. – 4 черв. (№ 67 (8615)). – С. 2.
До 90-річчя від дня народження українського художника, майстра пейзажу М. П. Глуценка (1901–1977).
- 505. Виставка** пейзажу // Суми і сумчани (Суми). – 1991. – 6 черв. (№ 35). – С. 2.
Виставка творів М. Глуценка з СХМ у білопільському музеї А. С. Макаренка.
- 506. Ювілей** Олексія Сидорова // Прапор Леніна. – 1991. – 15 черв. (№ 72 (8144)). – С. 2.
До 100-річчя від дня народження мистецтвознавця О. О. Сидорова. Листи О. Сидорова до сумського мистецтвознавця Ю. Ступака, які зберігаються у обласному архіві.
- 507. Ганна** Гідора: успіх у Відні // Панорама Сумщини. – 1991. – 27 черв. (№ 26 (78)). – С. 8 : іл.
Участь сумської художниці Г. Гідори у виставці сучасного українського мистецтва «Нові імена» в австрійській столиці.
- 508. «Шляхами** творчості» на Сумщині // Суми і сумчани. – 1991. – 24 серп. (№ 57). – С. 4.
Виставка графіки і живопису, присвячена К. Малевичу.
- 509. Покликання** – мистецтво // Радянський прапор. – 1991. – 4 верес. (№ 141 (11622)). – С. 4.
Відкриття у Конотопі виставки сумських і московських художників, присвяченої К. Малевичу.
- 510. Хто** зберіг мистецькі скарби Лебединщини? // Панорама Сумщини. – 1991. – 12 верес. (№ 37 (89)). – С. 3.
Б. К. Руднев – фундатор Лебединського художнього музею.
- 511. Вернісаж** зі спогадом... про конотопське сало // Панорама Сумщини. – 1991. – 19 верес. (№ 38 (90)). – С. 8.
Вернісаж виставки «Шляхи творчості», присвяченої К. Малевичу у Конотопі.

- 512. На знаменитій** Києво-Московській // Панорама Сумщини. – 1991. – 31 жовт. (№ 44 (96)). – С. 3.
Дитячі та юнацькі роки Ф. Ернста у Глухові.
- 513. Три** арешти. 1914. 1933. 1941: за матеріалами раніш недоступних архівів // Панорама Сумщини. – 1991. – 31 жовт. (№ 44 (96)). – С. 7.
Випробування, які випали на долю вченого Ф. Ернста.
- 514. Краще** раз побачити // Панорама Сумщини. – 1991. – 21 листоп. (№ 47 (99)). – С. 3 : іл.
Творчість сумської художниці Ганни Сергєєвої (1958 р. н.).
- 515. «Життя** моє тече тут порожньо і безтурботно...»: Лебединські листи відомого харківського вченого і мистецтвознавця Дмитра Івановича Каченовського (1827–1872) // Життя Лебединщини. – 1991. – 17 груд. (№ 151 (8574)). – С. 3.
- 516. Галерея** у Сумах // Червоний промінь. – 1991. – 21 груд. (№ 51). – С. 5.
Перша галерея мистецтв «АРТ'С» у приміщенні театра ім. М. Щепкіна.
- 517. Федір** Ернст і Сумщина // Червоний промінь. – 1992. – 18 січ. (№ 3). – С. 3.
Зв'язки видатного вченого, історика мистецтва, академіка Ф. Л. Ернста з Сумщиною.
- 518. Недооцінка** місцевої автури // Панорама Сумщини. – 1992. – 30 січ. (№ 5 (109)). – С. 7.
Причину неточностей в київських енциклопедичних довідниках (УЛЕ, «Митці України») автор бачить в тому, що до їх підготовки не залучаються місцеві дослідники.
- 519. Художники** Москви и Сум – Малевичу // Машиностроитель (Сумы). – 1992. – № 4 (191) (февр.). – С. 4.
- 520. Серце** останнього гетьмана // Панорама Сумщини. – 1992. – 6 лют. (№ 6 (110)). – С. 6 : іл.
Історія з серцем гетьмана Кирила Розумовського, похованого у Батурині.
- 521. Незнаний** проект лебединської книгозбірні // Червоний промінь. – 1992. – 8 лют. (№ 6). – С. 3 : іл.
Автором проекту бібліотеки для Лебедина був художник, архітектор В. Г. Кричевський (1872–1952), уродженець с. Ворожба Лебединського, нині Сумського району.
- 522. Митець** національного Відродження: (нові факти з архітектурної діяльності Василя Кричевського на Сумщині) // Життя Лебединщини. – 1992. – 18 лют. (№ 16 (8595)). – С. 3 : іл.
- 523. Присвячено** К. Малевичу // Радянська правда. – 1992. – 11 берез. (№ 24 (8728)). – С. 3 : фот.
Виставка творів московських і сумських художників у Білопідлі, присвячена К. Малевичу.
- 524. Крутий** авангард у художньому музеї // Червоний промінь. – 1992. – 28 берез. (№ 13). – С. 3 : іл.
Відбулася виставка «Геометрія духу», присвячена столітньому перебуванню на Слобожанщині відомого художника К. С. Малевича.
- 525. Від Білопідлля** – до світової слави // Панорама Сумщини. – 1992. – 2 квіт. (№ 14 (118)). – С. 5 : іл.
Зв'язки К. Малевича з Сумщиною.
- 526. Нове** ім'я в галереї «АРТ'С» // Червоний промінь. – 1992. – 25 квіт. (№ 17). – С. 5.
Виставка сумського художника Сергія Сергєєва у галереї «АРТ'С».
- 527. Останній** вирок: встановлено точну дату смерті Федора Ернста // Панорама Сумщини. – 1992. – 27 серп. (№ 34 (138)). – С. 7.
Розвідка про останній арешт вченого Ф. Ернста, підготовлена на основі документів, наданих обласним управлінням СБУ.

- 528. На мистецькому небосхилі Європи // Червоний промінь.** – 1992. – 10 жовт. (№ 41 (4013)). – С. 3 : іл.
Виставка українського та російського іконопису з фондів СХМ у Італії (Лонгароне, Кортіна д'Ампеццо, Фонтанафреддо).
Іл.: С. Побожій «Кортіна» (1992). Папір, туш.
- 529. Нове відкриття в архіві: невідомий щоденник Ф. Ернста [охорона пам'яток культури 1919–1920 рр.] // Червоний промінь.** – 1992. – 10 жовт. (№ 41 (4013)). – С. 3 ; 17 жовт. (№ 42 (4014)). – С. 3 ; 24 жовт. (№ 43 (4015)). – С. 3 ; 14 листоп. (№ 46 (4018)). – С. 3 ; 21 листоп. (№ 47 (4019)). – С. 3 ; 28 листоп. (№ 48 (4020)). – С. 3.
Вступ і публікація С. Побожія.
- 530. Побачивши занедбану могилу // Панорама Сумщини.** – 1992. – 29 жовт. (№ 41(145)). – С. 6.
До 70-річчя від дня народження доктора мистецтвознавства П. О. Білецького – дослідника творчості нашого земляка, графіка Г. Нарбути, автора монографії та альбомів про митця.
- 531. Новий рік у Венеції // Червоний промінь.** – 1993. – 12 січ. (№ 2 (4026)). – С. 3 : іл.
Виставка графіки С. Побожія і С. Сергєєва у галереї «АРТ'С», присвячена Венеції.
- 532. Від динозаврів до К. Малевича і... навпаки // Панорама Сумщини.** – 1993. – 21 січ. (№ 2–3 (15–152)). – С. 6, 11 : іл.
Виставка «Від плейстоцену до голоцену» у Палеонтологічному музеї (Москва) та участь у ній художників з Сум.
- 533. Сучасне голландське мистецтво у художньому музеї // Червоний промінь.** – 1993. – 29 січ. (№ 5 (4029)). – С. 4 : фот.
Виставка робіт сучасних голландських художників Хенка ван Далена і Беатріс Швайтзер у СХМ.
- 534. Від Конотопа – до Києва // Панорама Сумщини.** – 1993. – 18 берез. (№ 9–10 (159–160)). – С. 8.
Виставки пам'яті засновника супрематизму К. Малевича в Україні і на Сумщині.
- 535. Львівське малярство на склі // Червоний промінь.** – 1993. – 20 берез. (№ 12 (4036)). – С. 5 : іл.
Вернісаж у галереї «АРТ'С» за участю львівських митців.
- 536. «Мальовнича Україна» та навколо неї // Червоний промінь.** – 1993. – 26 черв. (№ 26 (4050)). – С. 3 : іл.
Всеукраїнська художня виставка «Мальовнича Україна» пройшла у рамках міжнародного шевченківського свята на Сумщині.
- 537. Архівна знахідка // Червоний промінь.** – 1993. – 17 лип. (№ 29 (4053)). – С. 3.
Про М. Сумцова як мистецтвознавця, а також знайдений автором лист історика Д. Яворницького до М. Сумцова у зв'язку з останнім виданням дослідження про Леонардо да Вінчі (публікація).
- 538. Суми в спогадах професора Миколи Сумцова // Червоний промінь.** – 1993. – 28 серп. (№ 35 (4059)). – С. 5 ; 4 верес. (№ 36 (4060)). – С. 3.
Передмова і підготовка публікації С. Побожія.
- 539. Про те, що не минає // Червоний промінь.** – 1993. – 18 верес. (№ 38 (4062)). – С. 6 : іл.
Виставка «Архітектурні пам'ятки Сумщини» у СХМ.
- 540. Архітектурні пам'ятки Сумщини на полотнах художників // Сумщина (Суми).** – 1993. – 6 жовт. (№ 99 (17471)). – С. 3 : іл.
Виставка під такою назвою в СХМ.
- 541. Відданість музею : (до 75-річчя від дня заснування Лебединського художнього музею) // Червоний промінь.** – 1993. – 30 жовт. (№ 44 (4068)). – С. 3 : іл.
Б. К. Руднев – перший директор Лебединського художнього музею.

542. Невідоме листування Максиміліана Волошина: (до 115-річчя від дня народження поета і художника) // Червоний промінь. – 1994. – 8 січ. (№ 2 (4078)). – С. 3 : іл. Акварелі-листи художника і поета М. Волошина з колекції СХМ.

543. Новий погляд на класичний твір : (до 140-річчя від дня народження знаного українського художника Сергія Васильківського) // Червоний промінь. – 1994. – 19 лют. (№ 8 (4084)). – С. 3 : іл.

Картина «Дарунок» (1912) С. Васильківського із колекції СХМ та інтерпретація її елементів з точки зору модерністського мистецтва.

544. Горбачов, авангард і Україна // Червоний промінь. – 1994. – 2 квіт. (№ 14 (4090)). – С. 3 : іл.

Про каталог до виставки «Авангард і Україна», яка була організована у Мюнхені в ході проведення Днів України у Баварії.

545. Червона стріла з гнізда Бурлюків // Червоний промінь. – 1994. – 2 лип. (№ 27 (4103)). – С. 3 ; 9 лип. (№ 28 (4104)). – С. 3

Про художника Д. Бурлюка, уродженця хут. Семиротівщина, біля с. Рябушки Лебединського, нині Сумського району.

546. Авангард и Украина // Супремус. Конотоп (Сумы-Цюрих-Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 3

Каталог, виданий до виставки «Авангард і Україна», яка відбулась 1993 року у Мюнхені в рамках проведення Днів України в Баварії.

547. Родом из «... славного сотенного містечка Конотопа» // Супремус. Конотоп (Сумы-Цюрих-Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 4.

Ніна Велігоцька – мистецтвознавець, уродженка м. Конотоп.

548. Голландская «композиция» в Сумах // Супремус. Конотоп (Сумы-Цюрих-Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 5.

Експозиція в СХМ голландських художників Хенка ван Далена і Беатріс Швайтзер.

549. Кортина д'Ампеццо восхищается украинскими иконами // Супремус. Конотоп (Сумы-Цюрих-Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 7.

Виставка українських і російських ікон XVIII–XIX ст. із колекції СХМ в Італії (1992 р.).

550. Профессорское увлечение К. С. М. // Супремус. Конотоп (Сумы-Цюрих-Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 7.

Виставка сучасного італійського мистецтва в Сумах в рамках Днів італійської культури в Україні.

551. Давид Бурлюк и Сумщина // Супремус. Конотоп (Сумы-Цюрих-Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 11.

552. Экспедиция в Пархомовку // Супремус. Конотоп (Сумы-Цюрих-Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 11.

Відвідування представниками Сумської філії «Малевич-Центру» села Пархомівка на Харківщині, пов'язаного з перебуванням у ньому К. Малевича.

553. Хроника проекта «Современные художники – Малевичу» // Супремус. Конотоп (Сумы-Цюрих-Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 15.

554. Художники Сумщини у Києві: аналіз виставки «Художники Сумщини» та деякі роздуми з приводу її організації // Червоний промінь. – 1994. – 20 серп. (№ 34 (4110)). – С. 3.

Виставка сумських художників у Києві з нагоди 10-ї річниці утворення Сумської обласної організації Спілки художників України та проблеми, пов'язані з її організацією.

555. Виставка «найкращого малювальника з усіх наївних художників світу» в Сумах // Червоний промінь. – 1994. – 10 верес. (№ 37 (4113)). – С. 4 : іл.

Виставка графіки хорватського художника Івана Лацковича в СХМ.

556. Пленер, присвячений метру // Уик-энд (Сумы). – 1994. – 14–21 сент. (№ 37). – С. 2 : фот.

Літній семінар сумських художників, присвячений Д. Бурлюку.

- 557.** Давид Бурлюк: погляд зі Львова // Червоний промінь. – 1994. – 24 верес. (№ 39 (4115)). – С. 3.
Презентація книги О. Ноги «Давид Бурлюк і мистецтво всесвітнього авангарду» (Львів, 1993).
- 558. Художники** Сумщини у Лебедині: осінні роздуми про липневий пленер // Червоний промінь. – 1994. – 12 листоп. (№ 46 (4122)). – С. 3 : іл.
У Лебединському художньому музеї діє виставка «Лебединський пленер», присвячена Д. Бурлюку.
- 559. Художники** Сумщини в Падуе // Уик-енд. – 1994. – 24–30 нояб. (№ 47). – С. 8–9 : іл.
Міжнародна виставка галерей в Італії, в якій брали участь сумські художники Г. Гідора, В. Шкарупа.
- 560. Борис** Данченко: художник поза системою // Червоний промінь. – 1994. – 3 груд. (№ 49 (4125)). – С. 3 : іл.
Друга персональна виставка живопису Б. Данченка (1938 р. н.) у СХМ.
- 561. Різні** теми в одній техніці, або як цінують талант художника Сумщини в Європі та на батьківщині // Уик-енд. – 1994. – 14–21 дек. (№ 50). – С. 9 : іл.
Творчість художника-графіка М. Бондаренка з с. Успенка Буринського, нині Конотопського району.
- 562. Як будемо** забирати і повертати?: (до питання про культурні цінності) // Червоний промінь. – 1994. – 17 груд. (№ 51 (4127)). – С. 4 : іл.
- 563. Загадкові** герої Миколи Жулінського // Червоний промінь. – 1995. – 14 січ. (№ 2 (4131)). – С. 3.
Аналіз творчого доробку сумського художника М. Жулінського.
- 564. До ніг** пролетарія – мистецтво : Сумському художньому музею – 75 років // Червоний промінь. – 1995. – 28 січ. (№ 4 (4133)). – С. 4 : іл.
Історія садибних художніх колекцій на Сумщині та етапи становлення Сумського художнього музею (від 1920 до 1930-х рр.).
- 565. Респін** знаний і незнаний // Уик-енд. – 1995. – 9–16 фебр. (№ 6). – С. 4 : іл.
Твори І. Рєпіна («Біля рояля», 1880, «Запорозький полковник» (Портрет В. В. Тарновського, 1880) у СХМ та ювілейна виставка творів цього художника у 1994 р. у Третяковській галереї.
- 566. Білі** плями і темні сторінки в історії музею : Сумському художньому музею – 75 років // Червоний промінь. – 1995. – 11 лют. (№ 6 (4135)). – С. 4 : іл.
- 567. З чим** підходимо до ювілею? : Сумському художньому музею – 75 років // Червоний промінь. – 1995. – 18 лют. (№ 7 (4136)). – С. 4 : іл.
- 568. Художник** читає Біблію // Уик-енд. – 1995. – 9–16 марта (10 (62)). С. 6 : іл.
Виставка «Художник читає Біблію» у московському музеї образотворчих мистецтв ім. О. С. Пушкіна.
- 569. «Науковий** доробок Сумського художнього музею» у ЦНБ ім. В. І. Вернадського НАН України // Червоний промінь. – 1995. – 18 берез. (№ 11 (4140)). – С. 4.
Виставка видань СХМ за 75 років у Центральній науковій бібліотеці НАН України.
- 570. Конотоп,** Цюріх, далі всюди... // Червоний промінь. – 1995. – 8 квіт. (№ 14 (4143)). – С. 3.
Вечір у СХМ, присвячений 116-й річниці від дня народження Казимира Малевича.
- 571. Микола** Маринич, Сальвадор Далі... Хто на черзі? // Резонанс (СумДУ). – 1995. – 9 трав. (№ 8 (65)). – С. 6.
Виставка живопису М. Маринича і мистецький вечір, присвячений Сальвадору Далі (1904–1989) у літературно-музичній вітальні Сумського державного університету.

- 572. Микола Маринич: єдність з природою // Червоний промінь.** – 1995. – 13 трав. (№ 19 (4148)). – С. 5.
Виставка живописних творів М. Я. Маринича (1929–1995) у Сумському державному університеті.
- 573. «Украинские художники – Малевичу» // Свободная зона (Калининград).** – 1995. – 26 мая (№ 98 (717)). – С. 4 : ил.
Виставка художників Сумщини у Калінінградській художній галереї.
- 574. Сумська філія «Малевич-Центру» у Кенігсберзі // Червоний промінь.** – 1995. – 10 черв. (№ 23 (4152)). – С. 3.
Виставка художників з Сум, Охтирки, Києва і Харкова у Калінінградській художній галереї.
Іл.: Побожій С. «Калінінград. Кафедральний собор» (1995). Папір, туш, перо.
- 575. Родом із «...славного сотенного містечка Конотопа» // Червоний промінь.** – 1995. – 29 лип. (№ 30 (4159)). – С. 2. (Передрук із «Супремуса», 1994 р.).
До 60-річчя від дня народження відомої української дослідниці, кандидата мистецтвознавства Н. І. Велігоцької (1935 р. н.), уродженки м. Конотоп.
- 576. По следам Малевича // Уик-энд.** – 1995. – 3–10 авг. (№ 31 (83)). – С. 6 : ил.
Виставка живопису і графіки українських художників у Російському центрі науки і культури м. Гданська (Польща).
- 577. Бронзові монументи на старій фотографії // Червоний промінь.** – 1995. – 5 серп. (№ 31 (4160)). – С. 3 : фот.
Фотографії, подаровані СХМ архітектором В. Вечерським. На одній з них – історик мистецтва Ф. Л. Ернст.
- 578. Художники Сумщини у Гданську // Червоний промінь.** – 1995. – 5 серп. (№ 31 (4160)). – С. 3 : ил., фот.
Участь художників Сумщини у виставці українських і російських художників у польському місті Гданськ, у Російському центрі науки і культури.
Іл.: Екслібрис С. Побожія роботи М. Бондаренка.
- 579. Скарбниця духовності на Сумщині // Господар (Суми).** – 1995. – 19 серп. (№ 9). – С. 4 : ил.
До 75-річчя від дня заснування Сумського художнього музею.
- 580. Явлення «Чорного квадрата» на Конотопському озері : мистецтвознавчі нотатки про художнє життя Конотопа // Червоний промінь.** – 1995. – 26 серп. (№ 34 (4163)). – С. 4 : ил.
Аналіз виставки конотопських художників «Літній калейдоскоп» у Конотопському краєзнавчому музеї.
Іл.: Борошнів В. Загадка Малевича або явлення «Чорного квадрата на Конотопському озері» (1995).
- 581. Ікона Охтирської Божої Матері знову в Україні // Червоний промінь.** – 1995. – 16 верес. (№ 37 (4166)). – С. 4 : ил.
Повернення з Канади в Україну ікони Охтирської Божої Матері.
- 582. «Пархомівський слід» Казимира Малевича // Уик-энд.** – 1995. – 27 сент.–4 окт. (№ 39 (91)). – С. 6 : ил.
Уточнення факту навчання К. Малевича у Пархомівському (Харківської обл.) двокласному п'ятирічному училищі.
- 583. Єсенінська поезія на аркушах і полотнах сумських художників // Червоний промінь.** – 1995. – 30 верес. (№ 39 (4168)). – С. 4 : ил.
Виставка сумських художників, присвячена російському поету С. Єсеніну у СХМ.
- 584. Лебединський пленер і його наслідки для художнього життя Сумщини // Червоний промінь.** – 1995. – 20 жовт. (№ 42 (4171)). – С. 5 : ил.
- 585. Виставка «Від Дордрехта до Конотопа» у Сумах // Червоий промінь.** – 1995. – 17 листоп. (№ 46 (4175)). – С. 4 : ил.
Виставка художників Сумщини і Голландії у галереї книжкового магазину «Кобзар».

586. Які наслідки має у кінці 20 століття факт перебування К. С. Малевича у Білопіллі та Конотопі в кінці 19 століття // Червоний промінь. – 1995. – 24 листоп. (№ 47 (4176)). – С. 4 : іл.

587. «Конотопський слід» Казимира Малевича // Уик-енд. – 1995. – 1–8 дек. (№ 48 (100)). – С. 10 : іл.

Мистецький вечір в Конотопському краєзнавчому музеї, присвячений 100-річчю від дня перебування К. Малевича в Конотопі.

588. Відданість музею // Господар (Суми). – 1995. – 2 груд. (№ 24). – С. 4 ; 16 груд. (№ 26). – С. 4 : іл. ; 1996. – 20 січ. (№ 3 (31)). – С. 4 ; 3 лют. (№ 5 (33)). – С. 4 ; 10 лют. (№ 6 (34)). – С. 4 ; 17 лют. (№ 7 (35)). – С. 3.

Б. Руднев – перший директор художнього музею у м. Лебедин.

589. Виставка у новій галереї // Господар. – 1995. – 8 груд. (№ 25). – С. 4 : іл.

Відкриття у Сумах нової мистецької галереї у книжковому магазині «Кобзар».

590. Музыка тишини и моря // Уик-енд. – 1995. – 21–27 дек. (51(103)). – С. 10 : ил.

Художньо-музичний вечір в СХМ, присвячений швейцарському художнику А. Бекліну (1827–1901).

Іл.: Екслібрис С. Побожія роботи М. Бондаренка.

591. Острови життя і смерті Арнольда Бекліна // Червоний промінь. – 1995. – 22 груд. (№ 51 (4180)). – С. 4 : іл.

Згадується картина швейцарського митця А. Бекліна «Шлях до Еммаусу» з колекції СХМ.

592. Путь в Эммаус: Фреска в Базеле, повторение в Мюнхене, копия в Сумах // Уик-енд. – 1996. – 3–10 янв. (№ 1 (105)). – С. 10 : ил.

Робота А. Бекліна «Шлях до Еммаусу», копія (повторення) якої є у зібранні СХМ.

593. «Роменщина в мистецтві». Новий мистецький проект? // Червоний промінь. – 1996. – 12 січ. (№ 2 (4183)). – С. 4 : іл.

Регіональна художня виставка «Роменщина в мистецтві» в СХМ.

594. Магия воды и камня // Уик-енд. – 1996. – 14–21 марта. (№ 11 (115)). – С. 6 : фот.

В сумській ОУНБ пройшов літературно-художній вечір, присвячений унікальному місту в світі – Венеції.

595. Художники Сумщини на Поділлі // Червоний промінь. – 1996. – 15 берез. (№ 11 (4192)). – С. 4.

Участь творчих об'єднань у Всеукраїнській художній виставці «АРТ'Клуб-96» у м. Хмельницьку. Сумщину представляли: Сумська філія «Малевич-Центру» і «Джерело» з Шостки.

596. Українець Г. Нарбут в оцінці росіянина В. Розанова // Червоний промінь. – 1996. – 29 берез. (№ 13 (4194)). – С. 4 : іл.

Іл.: Екслібрис С. Побожія роботи М. Бондаренка.

Висока оцінка російського письменника В. Розанова ілюстрацій Г. Нарбута до видання «1812 рік у байках Крилова».

597. Дві виставки одного художника // Резонанс (СумДУ). – 1996. – Квіт. (№ 6 (83)). – С. 6.

Виставки сумського митця Валентина Куца (1939 р. н.) у галереї книжкового магазину «Кобзар» та у літературно-музичній вітальні Сумського державного університету.

598. Иван Шаповал: сквозь тернии к звездам // Сотня (Сумы). – 1996. – 11 апр. (№ 10). – С. 2.

Виставка сумського художника І. Шаповала (1939 р. н.) «Пейзажі та натюрморти» у галереї книжкового магазину «Кобзар».

599. Левитан: мастер безлюдного пейзажа // Уик-енд. – 1996. – 25 квіт. – 2 трав. (№ 17 (121)). – С. 6 : ил.

Творчість російського художника І. Левітана (1860–1900). Згадуються роботи митця з колекції СХМ.

- 600.** В новых залах старой Третьяковки // Уик-энд. – 1996. – 23–30 мая. (№ 21 (125)). – С. 3 : фот.
Враження автора після відвідування Третьяковської галереї, коротко з її історії.
- 601.** Бурлюк у Рябушках // Червоний промінь. – 1996. – 24 трав. (№ 21 (4202)). – С. 4 : іл.
Мистецьке свято на Лебединщині «Бурлюк у Рябушках».
- 602.** «Поэт не от мира сего» Г. Петников в Путивле // Уик-энд. – 1996. – 26 июля–3 авг. (№ 30 (134)). – С. 1 : фот., ил.
Творчість поета Григорія Петнікова (1894–1971) та його перебування у 1930-х рр. у Путивлі.
- 603.** Конотопський супрематист Володимир Борошнев // Господар. – 1996. – 3–10 серп. (№№ 35–36 (63–64)). – С. 8 : іл.
Виставка творів конотопського художника В. Борошнева (1956 р. н.) у картинній галереї книжкового магазину «Кобзар» у Сумах.
- 604.** Мистецькі твори у краєзнавчих музеях // Господар. – 1996. – 17–23 серп. (№№ 39–40 (67–68)). – С. 8 : іл.
На раді директорів музеїв Сумщини обговорювалися проблеми мистецьких збірок в краєзнавчих музеях.
- 605.** Дмитро Горбачов як дзеркало українського авангарду // Червоний промінь. – 1996. – 23 серп. (№ 34 (4215)). – С. 4 : іл.
Кандидат мистецтвознавства, професор Київського театрального інституту Д. Горбачов (1937 р. н.) та його альбом «Український авангард».
- 606.** Кричевські: мистецтво, що освіжає душу // Господар. – 1996. – 24–30 серп. (№№ 41–42 (65–66)). – С. 8 : іл.
Виставка «Мистецтво родини Кричевських» у СХМ ім. Н. Онацького.
- 607.** Мистецтво родини Кричевських // Уик-энд. – 1996. – 29 авг.–4 сент. (№ 35 (139)). – С. 4 : іл.
Перша на Сумщині виставка творів родини Кричевських в СХМ.
- 608.** Валентин Серов і Сумщина // Червоний промінь. – 1996. – 6 верес. (№ 36 (4217)). – С. 5 ; 27 верес. (№ 39 (4220)). – С. 4.
Розповідається про моделі, які мають відношення до Сумщини і яких портретував російський художник В. О. Серов (1865–1911).
- 609.** Искусство без границ – на выставке Кричевских // Данкор (Сумы). – 1996. – 12 сент. (№ 37 (207)). – С. 7.
Виставка «Мистецтво родини Кричевських» в СХМ ім. Н. Онацького.
- 610.** Золота медаль у Реймсі за твір з колекції Сумського художнього музею // Уик-энд. – 1996. – 18–25 сент. (№ 38 (142)). – С. 1, 4 : іл.
До 140-річчя від дня народження уродженки Лебединщини, художниці Юлії Бразоль. Висувається версія про те, що барельєф «Сестри» роботи Ю. Бразоль з колекції СХМ і був тим «барельєфом двох голівок», який був удостоєний золотої медалі у Реймсі (Франція).
- 611.** Осінні інтермеццо Олександра Садовського // Червоний промінь. – 1996. – 11 жовт. (№ 41 (4222)). – С. 5.
Дві виставки сумського художника О. Садовського (1951 р. н.) у Сумах.
- 612.** «Невпинний пошук і рух митця...» // Конотопський край. – 1996. – 23 жовт. (№ 85 (12191)). – С. 3 : фот.
Конотопський художник В. Борошнев; його виставка у картинній галереї книжкового магазину «Кобзар» в Сумах.
- 613.** Казимир Малевич: письма к Наташе на страницах «Супремуса» // Уик-энд. – 1996. – 24–31 окт. (№ 43 (147)). – С. 1, 4 : іл.
Газета «Супремус» (№ 4 (5)), графічний дизайн якої зробила швейцарська художниця Мартіна Фонтобель; листи К. Малевича до дружини Н. А. Манченко, які опубліковані у газеті «Супремус».

614. «3 осінніх мелодій» І. Марчука – у колекції художнього музею // Червоний промінь. – 1996. – 25 жовт. (№ 43 (4224)). – С. 3 : іл., фот.

У СХМ діє виставка живописних творів заслуженого художника України Івана Марчука, присвячена 60-річному ювілею митця.

615. О скульпторе Трубецком // Уик-энд. – 1996. – 21–28 нояб. (№ 47 (151)). – С. 4 : ил.

До 130-річчя від дня народження скульптора Паоло (Павла) Трубецького (1866–1938). Згадується його «Портрет невідомого» (1899) з колекції СХМ. Порівнюються твори Ю. Бразоль «Сестри» і «Діти» П. Трубецького.

616. Декабрьские выставки, вернисажи // Уик-энд. – 1996. – 5–12 дек. (№ 49 (153)). – С. 4 : ил., фот.

Огляд художніх виставок Сум (музеї, художній салон, бібліотеки, галереї, майстерні).

617. Художник у полоні часу // Червоний промінь. – 1996. – 6 груд. (№ 49 (4230)). – С. 4 : ил.

Виставка сумського художника І. Швачунова (1960 р. н.) у картинній галереї сумського Палацу дітей та юнацтва.

618. И. Грабарь о репрессированном профессоре // Уик-энд. – 1996. – 19–26 дек. (№ 51 (155)). – С. 1 : фот.

Відгук російського історика мистецтва І. Грабаря на діяльність Ф. Ернста.

619. Было много вина – изобилие шампанского... Новый год в эпистолярном наследии художников // Уик-энд. – 1996. – 26 дек.–2 янв. (№ 52 (156)). – С. 1, 4.

Наводяться уривки з листів відомих художників: Ф. Васильєва, І. Репіна, В. Серова, М. Врубеля, В. Полєнова, В. Васнецова, В. Сурикова, І. Грабаря, М. Волошина, К. Сомова.

620. Нова Розальба Карр'єра з Конотопа? // Червоний промінь. – 1997. – 17 січ. (№ 3 (4236)). – С. 4 : ил.

Виставка пастелей конотопської художниці Тетяни Мінаковської у картинній галереї сумського книжкового магазину «Кобзар».

621. Январские выставки, вернисажи // Уик-энд. – 1997. – 23–31 янв. (№ 4 (160)). – С. 4 : ил., фот.

Огляд і аналіз художніх виставок у м. Суми.

622. Надгробие П. И. Харитоненко в эскизах Александра Матвеева // Уик-энд. – 1997. – 31 янв.–6 февр. (№ 5 (161)). – С. 1, 4 : ил.

Іл.: «Ескіз надгробку П. І. Харитоненка» (1914–1916) О. Матвєєва.

Аналізуються ескізи-варіанти надгробку П. Харитоненка роботи російського скульптора О. Матвєєва.

623. Где-нибудь в углу едва прочтешь: Коро // Теленеделя (Сумы). – 1997. – 6–13 февр. (№ 1 (162)). – С. 3 : ил.

До 200-річчя від дня народження французького художника К. Коро (1796–1875). Розповідається про лист директора Конотопського музею О. Поплавського 1926 р., в якому згадується робота Коро, що зберігалася у музеї.

624. Метаморфозы – alter ego художника? // Теленеделя. – 1997. – 20–27 февр. (№ 3 (164)). – С. 3 : фот.

Виставка сумського художника Віктора Сігулі (1951 р. н.) в Сумах.

625. «Спасибі ... за те, що пишете» // Червоний промінь. – 1997. – 21 лют. (№ 8 (4241)). – С. 4.

Про Ю. П. Ступака, сумського вченого, мистецтвознавця та його інтерес до вивчення історії українського мистецтвознавства.

626. Філіпп Меланхтон: погляд із Сум // Червоний промінь. – 1997. – 21 лют. (№ 8 (4241)). – С. 4 : ил.

В обласній бібліотеці відбувся мистецький вечір, присвячений 500-річчю від дня народження Ф. Меланхтона, діяча німецької Реформації XVI ст.

- 627. Февральские** выставки, вернисажи // Теленеделя. – 1997. – 27 февр.– 6 марта (№ 4 (165)). – С. 3 : ил.
- 628. Їхнє коріння** – у сумській землі // Урядовий кур'єр (Київ). – 1997. – 4 берез. (№ 40 (981)). – С. 9 : іл.
В СХМ у рамках всеукраїнської програми «Повернуті імена» пройшла виставка «Мистецтво родини Кричевських».
- 629. Грищенко Н.** Родинне гніздо // Культура і життя. – 1997. – 5 берез. (№ 9 (3787)). – С. 4 : фот., іл.
Спогади племінниці відомого українського художника О. Грищенка, уродженця м. Кролевець. Публікація і передмова С. І. Побожія.
- 630. Малевич** в Абрамцево // Теленеделя. – 1997. – 20–27 марта. (№ 7). – С. 14 : ил.
Перебування К. Малевича у підмосковному Абрамцево.
- 631. Мартовские** выставки, вернисажи // Теленеделя. – 1997. – 20–27 марта (№ 7). – С. 14 : ил.
- 632. Тепло** душі художниці // Конотопський край. – 1997. – 26 берез. (№ 24 (12234)). – С. 2 : фот.
Виставка пастелей конотопської художниці Т. Мінаковської у Сумах.
- 633. Иван Бунин** и Сумщина // Теленеделя. – 1997. – 10–17 апр. (№ 10). – С. 6 : фот.
Висловлюється припущення щодо перебування на Сумщині російського письменника, лауреата Нобелівської премії І. Буніна.
- 634. Апрельские** выставки, вернисажи // Теленеделя. – 1997. – 1–8 мая (№ 13). – С. 9 : ил.
Аналізуються виставки в Сумах.
- 635. Подвергся** нападению... крест Малевича // Теленеделя. – 1997. – 8–15 мая (№ 14). – С. 9.
- 636. Майские** выставки, вернисажи // Теленеделя. – 1997. – 5–12 июня (№ 18). – С. 9 : ил.
Огляд художніх виставок у Києві та Сумах.
- 637. Поэзия** «солнцелова» Г. Петникова в украинских переводах // Теленеделя. – 1997. – 5–12 июня (№ 18). – С. 6 : ил.
- 638. Ничто** не ново под луной // Теленеделя. – 1997. – 21–28 авг. (№ 29). – С. 14 : ил.
Як формувалася художньо-артистична богема. Згадуються Д. Бурлюк і Г. Нарбут як представники богемі.
- 639. Летние** выставки, вернисажи // Теленеделя. – 1997. – 4–11 сент. (№ 31). – С. 7 : фот.
- 640. Киевская** осень ; Сумская палитра : выставки // Теленеделя. – 1997. – 9–16 окт. (№ 36). – С. 2 : ил.
Огляд київських та сумських художніх виставок.
- 641. Выставки.** Осенний марафон. Октябрьская тема // Теленеделя. – 1997. – 6–13 нояб. (№ 40). – С. 4.
Огляд художніх виставок у галереях і музеях Сум.
- 642. Черный** квадрат «У синего моря» // Теленеделя. – 1997. – 27 нояб.–4 дек. (№ 43). – С. 5 : ил.
«Чорний квадрат» К. Малевича та картина Т. Яблонської «Біля синього моря».
- 643. Выставочные** заморозки // Теленеделя. – 1998. – 1–11 янв. (№ 1 (48)). – С. 3 : ил.
Огляд художніх виставок.
- 644. «Самый** интересный – Волошин ...» // Теленеделя. – 1998. – 8–18 янв. (№ 2 (49)). – С. 22 : ил.
Публікація уривків з щоденника співачки Є. Хатаєвої, у яких йдеться про поета і художника М. Волошина (1877–1932). Щоденник зберігається в обласному архіві.

- 645. Живопис, що росте на стінах собору** // Спас (Суми). – 1998. – лют. (№ 4–5 (6–7)). – С. 10 : іл.
Виставка художників Сумщини у мистецькому центрі «Собор».
- 646. «А в угловой беседке пили «зубровку» с Малевичем** // Теленеделя. – 1998. – 19 февр.–1 марта (№ 8 (55)). – С. 12 : іл.
Стосунки К. Малевича і С. Ейзенштейна.
- 647. Сумщина** и Михайловский дворец // Теленеделя. – 1998. – 2–12 апр. (№ 14 (61)). – С. 3 : іл.
До 100-річчя утворення Російського музею у Санкт-Петербурзі. Згадуються роботи художників, які мають відношення до Сумщини.
- 648. З поверненням в Україну, пане Бурлюк** // Теленеделя. – 1998. – 14–21 мая (№ 20 (158)). – С. 12 : іл.
Виставка під такою назвою відкрилася у Національному художньому музеї.
- 649. «Живу я на берегу Псла»** // Теленеделя. – 1998. – 4–14 июня (№ 23 (161)). – С. 22 : фот.
Культурні акції, присвячені 110-й річниці приїзду А. Чехова до Сум.
- 650. Новая галерея – «Академическая»** // Теленеделя. – 1998. – 17–27 сент. (№ 38 (176)). – С. 19 : іл.
Відкриття в Сумах нової галереї мистецтв «Академічна» в Українській академії банківської справи.
- 651. Георгий Нарбут: «Глуховской сотни старшинский сын и гербов эмблемат»** // Данкор (Суми). – 1998. – 16 окт. (№ 41 (315)). – С. 12 : іл.
Виставка нарбутіани з колекції київського вченого-історика С. Білоконя у мистецькому центрі «Собор».
- 652. Музыка линий** // Теленеделя. – 1998. – 22 окт.–1 нояб. (№ 43 (181)). – С. 19 : іл.
Виставка графіки Г. Нарбута із збірки С. Білоконя в мистецькому центрі «Собор».
- 653. Олекса Грищенко у спогадах племінниці** // Теленеделя. – 1999. – 1–10 янв. (№ 1). – С. 20 : іл., фот.
- 654. Олег Прокопчук в новой ипостаси?** // Данкор. – 1999. – 11 февр. (№ 6 (331)). – С. 28.
Виставка акварелей сумського скульптора, члена Національної спілки художників України О. Прокопчука (1944 р. н.) у галереї «Академічна».
- 655. В поисках пушкинских образов** // Академіх (Суми, УАБС). – 1999. – № 4 (трав.). – С. 6 : іл.
Підготовка виставки В. О. Смирнова (1929–2022) до 200-річчя від дня народження О. Пушкіна у галереї мистецтв «Академічна».
- 656. Сербский орден на мундире русского художника** // Топ-репортер (Суми). – 1999. – 1 июля (№ 26 (37)). – С. 5 : іл.
До 155-річчя від дня народження російського художника В. Д. Полєнова (1844–1927).
- 657. Современный украинский музейный авангард** // Топ-репортер. – 1999. – 8 июля (№ 27 (38)). – С. 5 : іл.
Виставка «Сучасний український авангард» в СХМ.
- 658. «Яблоки для Сезанна» сумских художников** // Топ-репортер. – 1999. – 16 сент. (№ 37 (48)). – С. 7 : іл.
Виставка сумських художників до 160-річчя від дня народження французького художника П. Сезанна у галереї «Академічна».
- 659. «Был богат, но жил в бедности»** // Академіх. – 2000. – № 2 (10). – С. 3.
Зв'язки скульптора і художника доби італійського Відродження Мікеланджело з банками.
- 660. В галереї – «Генеральне прання»** // Академіх. – 2000. – № 3 (11). – С. 4 : іл.
Виставка карикатури сумських художників М. Волова і Б. Пилипенка у галереї мистецтв «Академічна».

- 661. Художник уходящей красоты // Ваш шанс (Сумы).** – 2000. – 30 авг. (№ 35). – С. 11 : ил.
До 125-річчя від дня народження художника-графіка М. В. Добужинського (1875–1957).
- 662. Левітан** – творець безкінечної краси // Академіх. – 2000. – № 6 (14) (верес.). – С. 3.
Майстер ліричного пейзажу Ісаак Левітан, роботи якого є у зібранні СХМ («Осінь. Берізки» 1899, «Місячна ніч» 1897, «Осінній ліс» 1899, «Татарський цвинтар» 1899).
- 663. Пейзаж** настрою у Третьяковці // Академіх. – 2000. – № 6 (14) (верес.). – С. 3 : іл.
Твори І. Левітана у колекції Третьяковської галереї у Москві.
- 664. В плену** золотой осени: в галереє искусств «Академическая» открылась выставка, посвященная Левитану // Ваш шанс. – 2000. – 13 сент. (№ 37). – С. 10 : ил.
- 665. Валет** – молодість. А бубни? // Академіх. – 2000. – № 10 (18) (груд.). – С. 4 : іл.
Інформація про виставку творів сумських художників «Бубновий валет» в галереї «Академічна» УАБС.
- 666. Виставка** із Швеції // Академіх. – 2000. – № 10 (18) (груд.). – С. 4.
Анонс про виставку шведського художника К. П. Мазера «Образи Києва середини ХІХ ст.» з Національного музею Стокгольма у новому приміщенні галереї мистецтв «Академічна».
- 667. «Бубновий валет»** в «Академической» // Ваш шанс. – 2001. – 3 янв. (№ 1). – С. 10 : ил.
Участь сумських художників у виставці, присвяченій 90-річчю від дня проведення виставки «Бубновий валет» у Москві.
- 668. Леся** Українка і живописець щастя // Академіх. – 2001. – № 3 (21) (берез.). – С. 3 : іл.
Спільне у творчості української поетеси Л. Українки і французького художника-імпресіоніста О. Ренуара.
- 669. Ніч** сови з блакитними очима. Виставка однієї картини // Академіх. – 2001. – № 3 (21) (берез.). – С. 3 : фот.
Виставка «однієї картини» О. Садовського «Ніч сови з блакитними очима» за мотивами «Лісової пісні» Лесі Українки в «Академічній».
- 670. Искусство** Швеции в «Академической» // Ваш шанс. – 2001. – 14 марта (№ 11). – С.10 : ил.
Виставка малюнків шведського художника Карла Петера Мазера.
- 671. «Магія** образу» Бориса Данченка // Кримська світлиця (Сімферополь). – 2001. – 22 черв. (№ 65–67 (686–688)). – С. 19.
Виставка живопису сумського художника Б. Данченка в «Академічній».
- 672. Краса** неземна з Лебедина // Академіх. – 2001. – № 3 (верес.). – С. 3 : іл.
Відкриття нового виставкового сезону в галереї мистецтв «Академічна» експозицією творів з колекції Лебединського художнього музею.
- 673. Гравюра** українського художника у бібліотеці Ватикану // Кримська світлиця. – 2001. – 5 жовт. – № 106–107.
Екслібрис Миколи Бондаренка, присвячений Папі Римському.
- 674. Под** убаюкивающий шум мельничных колес // Ваш шанс. – 2001. – 7 нояб. (№ 45). – С. 14а : ил.
Картина російського художника В. Полєнова «Водяний млин» експонувалася на виставці шедеврів живопису з колекції Лебединського художнього музею у галереї мистецтв «Академічна».
- 675. Диалоги** с Пикассо: под таким названием в галереє «Академическая» состоялся художественный вечер, посвященный великому художнику // Ваш шанс. – 2001. – 14 нояб. (№ 46). – С.14а : ил.

- 676.** *Alla prima* пам'яті Константина Коровина // Ваш шанс. – 2001. – 5 дек. (№ 49). – С. 19а : ил.
Міжнародна виставка етюдів у галереї «Академічна» присвячена майстру етюда, російському художнику К. Коровіну (1861–1939).
- 677.** **Новий** проект «Alla prima» // Кримська світлиця. – 2002. – 22 лют. (№ 8). – С. 19.
Новий мистецький проект, започаткований галереєю «Академічна» виставкою етюдів.
- 678.** «Человек искусства»: 31 марта исполнилось 130 лет со дня рождения художественного и театрального деятеля Сергея Павловича Дягилева // Ваш шанс. – 2002. – 3 апр. (№ 14). – С. 14а : ил.
Висловлюється припущення про перебування С. Дягилева (1872–1929) на Сумщині.
- 679.** «И стал «Последний день Помпеи» для русской кисти первый день» // Ваш шанс. – 2002. – 25 сент. (№ 39). – С. 16а : ил.
До 150-річчя від дня смерті видатного російського художника К. Брюллова.
- 680.** **Соняшники** для Вінсента // Академіх. Спецвипуск. – 2003. – 1 квіт. (№ 3 (19)). – С. 4.
В галереї «Академічна» діє виставка живопису і графіки сумських художників, присвячена 150-річчю від дня народження голландського художника Вінсента Ван Гога.
- 681.** «Соняшник для Вінсента» // Академіх. – 2003. – 22 квіт. (№ 4 (20)). – С. 4 : іл.
Виставка живопису і графіки, присвячена В. Ван Гогу в галереї «Академічна» та перформанс «Соняшник для Вінсента», влаштований сумськими художниками.
- 682.** **Людина** лабіринту // Академіх. – 2003. – 10 черв. (№ 5 (21)). – С. 4 : іл.
Виставка графічних творів «Нитка Аріадни» сумського художника М. Жулінського (1953 р. н.) у галереї мистецтв «Академічна».
- 683.** **Качанівський plein air** // Академіх. – 2004. – 12 листоп. (№ 8 (34)). – С. 6 : фот.
Виїзд сумських художників та співробітників УАБС до Качанівки на пленер, присвячений 160-річчю від дня народження художника І. Ю. Репіна.
- 684.** **Діалоги** з Серовим // Академіх. – 2006. – 10 лют. (№ 1 (43)). – С. 4 : іл., фот.
Мистецький вечір «Діалоги з Серовим» відбувся у галереї «Академічна».
- 685.** **Змикаючи** землю і небо. Мистецькі проекти Ігоря Швачунова // В двух словах (Суми). – 2006. – 30 марта (№ 13 (25)). – С. 7 : фот.
- 686.** **Серов і Сумщина.** Невідомі сторінки відомої біографії // В двух словах. – 2006. – 8 июня (№ 23 (35)). – С. А7 : ил.
Публікація уривку з книги С. Побожія «Валентин Серов і Сумщина».
- 687.** **З повагою** до минулого // Академіх. – 2006. – 7 верес. (№ 5 (47)). – С. 4 : іл.
Галереєю мистецтв «Академічна» та Будинком-музеєм А. П. Чехова організований мистецький проект «Художник Микола Чехов».
- 688.** **Галерея** мистецтв запрошує // Академіх. – 2007. – 3 жовт. (№ 5 (53)). – С. 4.
- 689.** **Колекціонування** як мистецтво // Академіх. – 2007. – 28 груд. (№ 7 (55)). – С. 4 : іл.
В галереї «Академічна» діє виставка живопису та графіки з приватних зібрань викладачів і співробітників УАБС.
- 690.** **Галерея** «Академічна». 10 років мистецтва та культури в академії // Академіх. – 2008. – 28 авг. (№ 5). – С. 4.
- 691.** [Я так думаю] // Панорама (Суми). – 2008. – 15–22 окт. (№ 42 (514)). – С. А20.
Розповідь про мистецькі твори з колекції Лебединського міського художнього музею ім. Б. К. Руднева, які вдруге експонуються у галереї «Академічна».
- 692.** **Андерграунд-перформанс-флеш-моб** // Академіх. – 2011. – 8 лют. (№ 1–2 (87–88)). – С. 8.
Про презентацію видання Гліба Вишеславського та Олега Сидора-Гибелінди «Термінологія сучасного мистецтва» (2010).

693. Класик українського пейзажу // Місто Ярославни (Путивль). – 2011. – Трав.– черв. (№ 3). – С. 8.

Художник П. О. Левченко та його перебування у Путивлі.

694. Путивль на полотнах Петра Левченка // Місто Ярославни. – 2016. – Серп.–жовт. (№ 4–5 (36–37)). – С. 6–7.

Путивльські краєвиди, що послуговували сюжетами творів українського художника Петра Левченка.

695. Мистецька колекція: розвиваємо культурні традиції університету // Резонанс. – 2017. – № 9–10 (380–381). – С. 8.

Виставка творів живопису з мистецької колекції СумДУ в літературній вітальні наукової бібліотеки.

Лл.: Бондаренко Н. «Присвята батькам Д. Бурлюка» (2013), Молдованов Д. «Байдарочник» (2013), Корнієнко О. «Верба в Нескучному» (2012), Паржневські З. «Святий Теодор» (2013).

«Мистецька колекція у вищому навчальному закладі розвиває культурні традиції, спрямовані на трансляцію культурних цінностей, а європейський вектор вказує на основний напрямок її формування».

696. Від редакції // Резонанс. – 2018. – Трав. (№ 5–6 (388–389)). – С. 8.

«У літературній вітальні відкрита виставка творів автора матеріалу [статті С. Побожія «Королева акварелі» про виставку О. Трегубової], яка діятиме до 27 травня».

Лл.: «Спогади про седнівський сад» (пастель).

697. Королева акварелі // Резонанс. – 2018. – Трав. (№ 5–6 (388–389)). – С. 8.

Персональна виставка акварельних творів члена Національної спілки художників України Олександри Трегубової (1947 р. н.) в галереї мистецтв «Академічна». Акварель «Королева квітів» підказала куратору виставки, студентці 2-го курсу спеціальності «Менеджмент соціокультурної діяльності» Юлії Салай назву цієї виставки: «Королева акварелі». Згадуються твори «Нечесана бариня» та «Над кручею», подаровані художницею до мистецької колекції СумДУ.

698. Казимир Малевич: шлях до світової слави // Місто Ярославни. – 2019. – Січ.– берез. (№ 1 (51)). – С. 4.

699. Ярославни глас чути // Резонанс. – 2019. – Берез. (№ 3–4 (397–398)). – С. 8.

В літературній вітальні наукової бібліотеки СумДУ діє персональна виставка творів живопису сумського художника та архітектора, лауреата Державної премії ім. Т. Г. Шевченка у галузі архітектури Івана Лукаша (1950–2021).

«Гадаю, образність триптиха [«Ярославни глас чути»] обумовлена ще й тим, що тема «Слова» цікавила Івана Лукаша ще зі шкільної лави, коли він здійснив похід з однокласниками з Кролевіця до Путивля. Не покидала вона його й під час навчання в інституті».

700. Сова з блакитними очима в «Академічній» // Резонанс (СумДУ). – 2019. – № 9–10 (403–404). – С. 8.

Виставка живопису і графіки у галереї «Академічна», присвячена 130-річчю приїзду Лесі Українки до Сум. Центральне місце в експозиції виставки займав програмний твір Олександра Садовського «Ніч сови з блакитними очима».

«Наскрізний образ усієї графічної серії – ліс. «Коли читав поему, – ділиться роздумами художник, – вона збудила мої дитячі враження про ліс, що одночасно і приваблював, і лякав».

701. Іван Лукаш: архітектор і художник // Тандем-Прес (Ромни). – 2021. – 9 черв. (№ 23 (1368)). – С. 16.

У Роменському краєзнавчому музеї діє виставка живопису І. Лукаша «З глибин українського всесвіту».

«У живописних полотнах митця важливу роль виконують лінія, ритм, і силует. Ці форматворчі чинники присутні і в портреті Івана Кавалерідзе з колекції Роменського

музею та в інших творах, мистецькі якості яких зможуть оцінити відвідувачі цієї виставки».

702. Іван Лукаш: архітектор і художник // Вісті Роменщини (Ромни). – 2021. – 11 черв. (№ 24). – С. 12.

II. З неопублікованого

703. Творчість П. О. Білецького : дипломна робота / Київський держ. художній ін-т ; наук. кер. – доц. Г. М. Юхимець. – Київ, 1984. – 97 с. – Рос. мовою. – Рукопис.

704. Мистецтвознавча діяльність Ф. І. Шміта в Україні (1912–1921 рр.). – [Суми, 1986]. – 41 с. – Рос. мовою. – Рукопис.

705. Становлення й розвиток мистецтвознавства у Харківському університеті (1805 – 1920 рр.) : дис. на здобуття вчен. ступеня канд. мистецтвознавства. Наук. кер. – канд. мистецтвознавства О. К. Федорук. – Київ, 1993. – 169 с. – Рукопис.

706. «Японізм та китайщина» : діалоги у просторі культури. – 2002. – 8 с. – Рукопис.

707. Діалоги у просторі мистецтва : нариси з історії художньої культури Сумщини кінця XIX–XX ст. – 2004. – 350 с. – Рукопис.

708. Їх об'єднали мистецтво і Сумщина // Земляки : альм. Сумського земляцтва в Києві. – Суми, 2011. – Вип. 6. – С. 254–262. – У співавт. – 0,4 друк. арк.

709. Атрибуція творів Пармена Забіли та Михайла Врубеля з колекції Сумського краєзнавчого музею. Для збірника матеріалів науково-практичної конференції до 100-річчя Національного музею «Київська картинна галерея»: «Київська картинна галерея» та її колекція: від приватних зібрань до національного надбання». – Київ : Національний музей «Київська картинна галерея», 2022. – Рукопис. – 0,5 друк. арк.

710. Міфологема Путивля у сценографії Миколи Реріха. Для збірника матеріалів XXVI міжнародної науково-практичної конференції (2023 р., м. Одеса). – Рукопис. – 0,5 друк. арк.

III. Рецензування, наукове редагування, упорядкування

3.1. Рецензії, відгуки

711. Сучасний український книжковий знак : кат. виставки / уклад. О. Кузьменко. – Суми, 1984. – 63 с. – **Рец.:** Побожій С. І. Екслібриси одного зібрання // Друг читача (Київ). – 1985. – 11 квіт. (№ 15 (1301)). – С. 7.

712. Віктор Бабенцов : альбом / авт.-упоряд. В. П. Цельтнер. – Київ : Мистецтво, 1985. – 32 с. : іл. – (Вибрані твори художника). – **Рец.:** Побожій С. І. Тільки-но настане вільна мить... // Друг читача. – 1986. – 27 лют. (№ 9 (1347)). – С. 8.

713. Сергій Подерев'янський. Живопис. Графіка / авт.-упоряд. Р. Фурман. – Київ, [1986]. – **Рец.:** Побожій С. І. Віддає перевагу портрету // Друг читача. – 1986. – 22 трав. (№ 21 (1359)). – С. 8.

714. Анатолій Пономаренко : альбом. – Київ, 1986. – **Рец.:** Побожій С. І. Гармонія уподобань // Друг читача. – 1986. – 4 груд. (№ 49 (1387)). – С. 8 : іл.

715. Кузьменко А. Екслібрис – знак книги : метод. рек. и библиогр. в помощь активистам и организациям О-ва книголюб. – Київ, 1987. – 35 с. – **Рец.:** Побожій С. І. Мовою графіки // Червоний промінь. – 1987. – 6 черв. (№ 69 (3573)). – С. 3.

716. Кузьменко А. Екслібрис – знак книги : метод. рек. и библиогр. в помощь активистам и организациям О-ва книголюб. – Київ, 1987. – 35 с. – **Рец.:** Побожій С. І. Коли б не певні огріхи... // Друг читача. – 1987. – 16 лип. (№ 29 (1419)). – С. 7.

717. Кузьменко О. Д. Акварельний живопис : метод. рек. на допомогу самодіяльним художникам, акварелістам-початківцям, керівникам дитячих студій образотворчого мистецтва / рец. С. І. Побожій. – Суми, 1990. – 16 с.

718. Звагельський В. Б. Літописні міста Сумщини. – Суми, 1994. – 60 с. – **Рец.:** Побожій С. І. Нове дослідження з історичного краєзнавства // Червоний промінь. – 1994. – 26 листоп. (№ 48 (4124)). – С. 3.

719. Ильина Т. В. История искусств. Отечественное искусство : учебник. – 3-е изд. – Москва, 2000. – 407 с. – **Рец.:** Побожій С. І. От Древней Руси до современности // Nova книга. – 2001. – № 9–10. – С. 16.

720. Ильина Т. В. История искусств. Западноевропейское искусство : учебник. – 3-е изд. – Москва, 2000. – 368 с. – **Рец.:** Побожій С. І. От Эгейского искусства до Генри Мура // Nova книга. – 2001. – № 9–10. – С. 17.

721. История культуры стран Западной Европы в эпоху Возрождения : учеб. для вузов. – Москва, 2001. – 479 с. – **Рец.:** Побожій С. І. Культурное ожерелье Европы // Nova книга (Сумы). – 2001. – № 9–10. – С. 13.

722. Теодор Студіт. Поучення. – Львів, 1999. – 228 с.; Никодим Святогорець. Невидима боротьба. – Львів, 2000. – 212 с.; Мистецтво молитви. – Львів, 2000. – 264 с.; Григорій Ниський. Життя Мойсея. – Львів, 2001. – 116 с. – **Рец.:** Побожій С. І. До джерел християнського Сходу // Nova книга. – 2001. – № 9–10. – С. 14–15.

723. Белашов В. Глухів. На зламі тисячоліть : іст.-краєзн. нарис / Глухівський держ. іст.-культ. заповідник ; В. Белашов, С. Жукова та ін. ; рец.: С. І. Побожій та ін. – Суми : АС-Медіа, 2002. – 96 с.

724. Художня критика в Україні. Друга половина XIX – початок XX ст. : хрестоматія : навч. посібник / Л. Л. Савицька ; за ред. акад. М. О. Криволапова. – Київ, 2001. – 321 с. – **Рец.:** Побожій С. І. Палітра художнього життя в Україні // Nova книга. – 2002. – № 1 (10). – С. 16.

725. Чорний квадрат над Чорним морем. – Одеса, 2001. – 261 с. – **Рец.:** Побожій С. І. Сичик + Хрущук = Чорний квадрат над Чорним морем // Nova книга. – 2002. – № 3 (12). – С. 16–17 : іл.

726. Крымский альбом – 2000 : іст.-краєвед. и лит.-худ. альм. / сост. Д. А. Лосев. – Феодосія, 2002. – Вып. 5. – 224 с. – **Рец.:** Побожій С. І. «Крымский альбом» – жемчужина в короне Крима // Nova книга. – 2002. – № 4 (13) (лип.-серп.). – С. 12–14 : іл.

727. Искусствознание : журн. по истории и теории искусства / гл. ред. В. Т. Шевелева. – Москва, 2002. – № 1 (19). Спец. вып. – 654 с. – **Рец.:** Побожій С. І. Искусствознание вчера и сегодня // Nova книга. – 2002. – № 5 (14). – С. 30–32.

728. Крымский альбом – 2000 : іст.-краєвед. и лит.-худ. альм. / сост. Д. А. Лосев. – Феодосія, 2002. – Вып. 5. – 224 с. – **Рец.:** Побожій С. І. [Крымский альбом – жемчужина в короне Крима] // Крымский альбом – 2002 : іст.-краєвед. и лит.-худ. альм. / сост., предисл. к публ. Д. А. Лосева. – Феодосія ; Москва : Издательский дом Коктебель, 2003. – Вып. 7. – С. 212–213.

729. Українська народна вишивка. Рушники Слобожанщини : для вчителів обслуговуючої праці : метод. рек. / уклад. Л. М. Кириченко ; рец. С. І. Побожій. – Суми, 2003.

730. Хоруженко К. М. Культурология: структурно-логические схемы. – Москва, 2003. – 336 с. ; Хоруженко К. М. Культурология : тесты. – Москва, 2003. – 224 с. ; Хоруженко К. М. Мировая художественная культура : структурно-логические схемы : учеб. пособие для студ. высш. и сред. учеб. заведений. – Москва, 2003. – 208 с. – **Рец.:** Побожій С. І. В лабиринтах тестов и схем // Nova книга. – 2003. – № 4. – С. 23–25.

731. Федевич Л. Порцеляна Волокитинської мануфактури Андрія Міклашевського : кат. колекції Сумського художнього музею / Сумський обл. художній музей ім. Н. Х. Онацького ; рец.: А. В. Ілінг, В. Ю. Панасюк, С. І. Побожій. – Суми : Університетська книга, 2005. – 32 с. : 8 іл.

732. Ткаченко В. Григорій Гавриленко (1927–1984). Живопис. Графіка. Книжкова ілюстрація : кат. творів з колекцій Сумського та Лебединського художніх музеїв / Сумський обл. художній музей ім. Н. Х. Онацького ; рец.: С. І. Побожій, Н. В. Кочубей. – Суми : Університетська книга, 2007. – 32 с. : 8 іл.

733. Костянтин Власовський : альб.-кат. / Сумський обл. художній музей ім. Н. Х. Онацького ; уклад. Л. К. Федевич ; рец.: В. Ю. Панасюк, С. І. Побожій. – Суми : Університетська книга, 2008. – 112 с.

734. Качанівка. Альбом автографів : художньо-докум. вид. / авт.-упоряд. С. Половнікова. – Київ : Темпора, 2010. – 328 с. : іл. – **Рец.:** Побожій С. І. // Сумський історико-архівний журнал. – 2010. – № X–XI. – С. 262–263.

735. Воспоминания генерала Сергея Яковлевича Гребенщикова. – Симферополь : Н. Оріанда, 2009. – 344 с. : ил. – **Рец.:** Побожій С. І. Спогади генерала // Сумський історико-архівний журнал. – 2011. – № XI–XII. – С. 200–201.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/56791/5/Pobozhii_Spohady_henerala.pdf

736. Кузьменко О. Д. Екслібрис як складова у вивченні книжкової графіки : навч.-метод. посіб. / рец. С. І. Побожій. – Суми, 2011. – 100 с. : іл.

737. Таранушенко С. А. Наукова спадщина. Харківський період. Дослідження 1918–1932 рр. : монографічні видання, статті, рецензії, додатки, таранушенкознавчі студії, ілюстрації, довідкові матеріали / упоряд. О. О. Савчук, М. М. Красиков, С. І. Білокінь ; передм. С. І. Білоконя ; підготов. тексту та прим. О. О. Савчука, М. М. Красикова ; авт. післямови та наук. ред. М. М. Красиков. – Х. : Видавець Савчук О. О., 2011. – 692 с. : 702 іл. – (Сер. «Слобожанський світ». Вип. I). – **Рец.:** Побожій С. І. Книга праць велетня мистецтвознавства // Сумський історико-архівний журнал. – 2011. – № XIV–XV. – С. 247–249.

738. Історія української культури : метод. вказівки для самостійного вивчення дисципліни / Українська академія банківської справи Національного банку України ; уклад. А. І. Зякун ; рец. С. І. Побожій. – Суми : УАБС НБУ, 2014. – 35 с.

739. Обозная В. «Неизвестная»: разгадка тайны. Опыт искусствоведческого исследования / В. Обозная, О. Деревянко ; Филологический факультет Санкт-Петербургского университета. – Санкт-Петербург, 2013. – 36 с. : ил. – **Рец.:** Побожій С. І. // Сумський історико-архівний журнал. – 2014. – № XXIII. – С. 102–103.

У дослідженні незалежних дослідників Валентини Обозної (родом з Сум) та Олега Дерев'янка з Санкт-Петербургу йдеться про атрибуції творів «Невідома» (1883) Івана Крамського та «Дружина-модниця» (1872) Фірса Журавльова з Сумського художнього музею ім. Н. Онацького.

740. Велігоцька Н. І. Шляхами Малевича. Зупинка – Конотоп. 1894–1896. – Київ : Мистецтво, 2011. – 120 с. : іл. – **Рец.:** Побожій С. І. // Світогляд–філософія–релігія : зб. наук. пр. / Українська академія банківської справи Національного банку України. – Суми : Світ друку, 2015. – Вип. 10. – С. 132–133.

«Праця Н. Велігоцької заслуговує на увагу не тільки з боку реконструкції етапу розвитку художньої творчості митця, але і сміливими мистецтвознавчими та історико-культурними гіпотезами». – С. 133.

741. Белічко Н. Графічна література: визначення, історія, складові / Н. Белічко, Н. Марченко ; рец.: С. І. Побожій // Українська академія мистецтва. – 2021. – Вип. 30. – С. 29–37.

742. Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. Никанор Онацький: ідентифікація : альбом-монографія / упоряд. Н. Юрченко. – Суми : Триторія, 2020. – 180 с. : іл. – **Рец.:** Побожій С. І. Книжка про художника, мистецтвознавця і першого директора Сумського художнього музею // Образотворче мистецтво. – 2021. – № 2 (115). – С. 152

«Видання є виважено структурованим і складається із чотирьох розділів, хронології життя та бібліографії». – С. 152.

***

743. Відгук на автореферат дисертації на здобуття вченого ступеня доктора мистецтвознавства В. В. Рубан «Украинская портретная живопись конца XVIII – второй трети XIX века. Проблемы развития». – Москва, 1990.

744. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства А. С. Півненко «Художественная жизнь города Харькова второй половины XIX – начала XX века (до 1917 г.)». – Москва, 1990.

745. Відгук на автореферат дисертації на здобуття вченого ступеня кандидата мистецтвознавства І. М. Удріс «Українське мистецтвознавство останньої чверті XIX – початку XX століття. Проблеми становлення та розвитку». – Москва, 1991. – Рос. мовою.

746. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора мистецтвознавства О. А. Тарасенко «Проблема національного стилю в живопису модерну й авангарду (творчість українських та російських художників к. XIX – поч. XX ст.)». – Львів, 1996.

747. Відзив на дисертацію О. Р. Синько «Творчість Олександра Архипенка першої чверті XX століття» на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Виступ у якості офіційного опонента у інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського. – 1996.

748. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства С. І. Нікуленко «Становлення вищої мистецької школи в Україні (1917–1934)». – 1997.

749. Відзив на дисертацію Л. П. Великої «Роль образної побудови експозиції у системі музейної комунікації (аспект розбудови української школи музеетворення)» на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства.

Виступ у якості офіційного опонента у Харківській державній академії культури. – 2000.

750. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства О. Часника «Універсальне і специфічне в просторово-часовій символіці українського та ірландського традиційного мистецтва». – 2001.

751. Відзив на дисертацію М. В. Панової «Шляхи формування самообразу автора в українській та російській художній культурі першої половини XIX століття» на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Виступ у якості офіційного опонента у Харківській державній академії культури. – 2001.

752. Відзив на автореферат Н. Ф. Сбітневої «Особливості розвитку радянської упаковки 1930-х років. Утилітарні та художні аспекти», представлений на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. – 2002.

753. Відзив на дисертацію Н. П. Писаренко «Тенденція перетворення станкової картини у панно в російському живописі кінця XIX – початку XX ст.» на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Виступ у якості офіційного опонента у Національній академії образотворчого мистецтва і архітектури (м. Київ). – 2002.

754. Відзив на дисертацію О. О. Смоліної «Монастирі Слобідської України другої половини XVII – початку XX століть як історико-культурне явище» на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Виступ у якості офіційного опонента у Харківській державній академії культури. – 2003.

755. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства Паньок Т. В. «Іконопис Слобожанщини XVII – початку XIX століття (Історія. Типологія. Сильова еволюція.)». – 2004.

756. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня Н. Ю. Белічко «Творчість Георгія Малакова в контексті розвитку української графіки XX століття». – Київ, 2005.

757. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства В. М. Бескорсої «Трансформація бароко в художній культурі України XVII – XVIII ст.». – Харків, 2005.

758. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства О. В. Сторчай «Становлення й розвиток мистецької освіти у Київському університеті». – Київ, 2010.

759. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства І. О. Ходак «Наукова діяльність Данила Щербаківського в контексті українського мистецтвознавства першої третини ХХ століття». – Київ, 2010.

760. Відзив на дисертацію Мельничук Л. Ю. «Приватні мистецькі колекції ХІХ–ХХ ст. у складі музейних зібрань Слобожанщини (особливості розвитку, культурно-історична і художня цінність, перспективи)» на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Виступ у якості офіційного опонента у Харківській державній академії культури. – 2011 р.

761. Відгук на автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства Мироненко В. О. «Особливості мистецтва фотографії Києва доби незалежності». – Київ, 2013.

762. Відгук на автореферат дисертації Вишеславського Г. А. «Нова хвиля» у візуальному мистецтві України кінця 1980-х – початку 1990-х (соціокультурний аспект) на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. – Київ, 2014.

763. Відзив на автореферат дисертації К. П. Кудрявцевої «Структура композиції в українському станковому живописі (кінець ХІХ – початок ХХ століття)», представленій на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.05 – образотворче мистецтво (2018).

764. Відгук на автореферат дисертації Н. М. Кохан «Ленд-арт у контексті сучасного ландшафтного дизайну» на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.07 – дизайн. – 2019.

765. Відгук на автореферат дисертації Г. С. Паньків «Творчість В. А. Гегамяна (1925–2000) в контексті взаємодії станкового та монументального мистецтва», на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.05 «Образотворче мистецтво». – 2019.

766. Відгук на автореферат дисертації Дмитренка Нікіти Олександровича «Колекція живопису графів Браницьких кінця ХVІІІ – початку ХХ століть» на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за спеціальністю 17.00.05 – образотворче мистецтво. – 2021.

3.2. Наукове редагування, упорядкування (Див. також розд.: І. Публікації. Окремі видання)

767. Народний митець : тези доп. та повідомл. до наук. конф., присвяч. 100-річчю з дня народження славетного українського графіка Георгія Нарбута (1886–1920) / Сумський художній музей та ін. ; уклад.: С. І. Побожій, О. Д. Кузьменко. – Суми, 1986. – 29 с.

768. Многогранный талант : тезисы докл. и сообщ. науч.-теорет. конф., посвящ. 100-летию со дня рождения скульптора, кинорежиссера и драматурга И. П. Кавалеридзе (1887–1978) / Сумский художественный музей и др. ; сост. С. И. Побожий. – Сумы, 1987. – 49 с.

769. Е. И. Волошинов [1823 (24?)–1913] : кат. выставки / сост. и авт. вступ. ст. И. Т. Павленко ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Облполиграфиздат, 1988. – 1 л., слож. в 6 с.

770. И. П. Кавалеридзе (1887–1978) : кат. выставки / Сумский художественный музей ; сост. и авт. вступ. ст. З. Г. Позняк ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Облполиграфиздат, 1988. – 1 л., слож. в 4 с.

- 771. Марія** Примаченко : кат. виставки / Сумський художественний музей ; сост. А. Б. Липницькая ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Облполиграфиздат, 1988. – 1 л., слож. в 8 с. : ил.
- 772. Владимир** Смирнов : кат. виставки / Сумський художественний музей ; сост. и авт. вступ. ст. А. М. Дужая ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Облполиграфиздат, 1989. – 1 л., слож. в 8 с. : ил., фот.
- 773. Искусство** и религия : кат. виставки / Сумський художественний музей ; сост. и авт. вступ. ст.: А. М. Дужая, Е. И. Кочерженко, Е. С. Прохасько ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Облполиграфиздат, 1989. – 14 с.
- 774. Павел** Слесаренко : кат. виставки / Сумський художественний музей ; сост. А. Б. Липницькая ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Облполиграфиздат, 1989. – 1 л., слож. в 8 с. : ил., фот.
- 775. Сергій** Білокінь : бібліогр. покажч. / Сумський клуб екслібрисистів та любителів графіки ; уклад. О. Д. Кузьменко ; наук. ред. С. І. Побожій. – Київ, 1989. – 65 с.
- 776. С. А. Таранушенко** та проблеми вивчення мистецтва Слобожанщини XVIII–XIX століть : тези доп. та повідомл. наук.-теорет. конф., присвяч. 100-річчю від дня народження Стефана Андрійовича Таранушенка (1889–1976) / Сумський художній музей та ін. ; уклад. і редагув. С. І. Побожія. – Суми : Облполіграфвидав, 1989. – 29 с.
- 777. У славі** живій Кобзаря: Шевченкіана в колекції Сумського художнього музею : кат. виставки / Сумський художній музей ; упоряд. та авт. вступ. ст. З. Г. Позняк ; відп. за вип. С. І. Побожій. – Суми : Облполіграфвидав, 1989. – 1 л., склад. у 8 с. : іл.
- 778. Шевченко** і Сумщина : тези доп. та повідомл. до наук.-теорет. конф., присвяч. 175-річчю від дня народження Т. Г. Шевченка / Сумський художній музей та ін. ; уклад. та відп. за вип. С. І. Побожій. – Суми, 1989. – 76 с.
- 779. Музейна** колекція та художнє життя Сумщини: проблеми і перспективи вивчення : тези доп. та повідомл. наук. конф., присвяч. 70-річчю утворення Сумського художнього музею / Сумський художній музей [та ін.] ; уклад. С. І. Побожій. – Суми : Облтипографія, 1990. – 84 с.
- 780. Западноевропейское** искусство. Живопись, графика, скульптура : каталог / Сумський художественний музей ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Ред.-изд. отдел облуправления по печати, 1991. – 25 с. : ил.
- 781. Постигая** космос бытия. Виставка графіки и керамики : каталог / Сумський художественний музей ; сост.: Н. С. Юрченко, Л. К. Федевич ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Облтипография, 1991. – 16 с. : ил.
- 782. Русское** и украинское искусство XVIII – нач. XX вв. Живопись, графика, скульптура : каталог / Сумський художественний музей ; сост. Е. С. Прохасько ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Ред.-изд. отдел облуправления по печати, 1991. – 32 с. : ил.
- 783. Українська** старовина XVIII – поч. XX ст. : кат. виставки / Сумський художній музей ; під ред. С. І. Побожія. – Суми : Ред.-вид. від. облуправління по пресі, 1991. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.
- 784. Прохасько** Е. С. Под знаком античности. Мифологические сюжеты в произведениях живописи, графика, скульптуры в собрании музея / Сумський художественний музей ; отв. за вып. С. И. Побожий. – Сумы : Ред.-изд. отдел облуправления по печати, 1993. – 1 л., слож. в 10 с. : ил.
- 785. Шевченкіана** в колекції Сумського та Лебединського художніх музеїв : каталог / Сумський обласний художній музей ; Лебединська філія Сумського обласного художнього музею ; упоряд.: Г. В. Арєф'єва, С. І. Побожій та ін. – Суми : Ред.-вид. від. облуправління по пресі, 1993. – 28 с.
- 786. Супремус.** Конотоп : газета. – Сумы-Цюрих-Москва. – 1994. – № 3 (4). – 16 с.
С. І. Побожій – укладач та автор художнього рішення.

787. Мистецькі осередки Сумщини: Історія. Колекції. Дослідження : матеріали наук. конф., присвяч. 75-річчю заснування Сумського художнього музею / Сумський обл. художній музей ім. Н. Х. Онацького ; упоряд. С. І. Побожій. – Суми : Слобожанщина, 1995. – 78 с.

788. Сумська старовина : наук. журн. з історії та культури України [1 р. на рік, заснований у 1996 р.] / Сумський держ. ун-т.

С. І. Побожій – член редакційної колегії (1997–2006).

789. Матеріали наукової конференції, присвяченої 110-річчю приїзду А. П. Чехова на Сумщину (1888–1998) / Сумський обласний краєзнавчий музей та ін.; редкол.: В. С. Терентьев, С. І. Побожій та ін. – Суми : Ініціатива, 1998. – С. 27–29.

790. Історія української культури : слов. термінів і понять / Українська академія банківської справи Національного банку України ; уклад. С. І. Побожій. – Суми, 2014. – 38 с.

791. Наукові читання, присвячені 150-річчю від дня народження Валентина Серова (1865–1911) : матеріали / Українська академія банківської справи Національного банку України ; за заг. ред. С. І. Побожія. – Суми : УАБС НБУ, 2015. – 66 с. : іл.

3.2.1. Бібліографія

Окремі видання

792. Федор Шмит и его творчество : [библіографія] / Сумская гос. обл. универс. науч. б-ка им. Н. К. Крупской ; Сумской худож. музей ; сост. С. И. Побожий. – Сумы : Облтипография, 1987. – 1 л., слож. в 6 с. : фот.

793. Е. К. Редин. 1863–1908 : [библіографія] / Сумская гос. обл. универс. науч. б-ка им. Н. К. Крупской ; Сумской худож. Музей ; сост. С. И. Побожий. – Сумы : Облполиграфиздат, 1988. – 1 л., слож. в 6 с. : фот.

794. Художественные горизонты Казимира Малевича : [библіографія] / Сумская гос. обл. универс. науч. б-ка им. Н. К. Крупской ; Сумской худож. Музей ; сост. С. И. Побожий. – Сумы, 1988. – 1 л., слож. в 6 с. : фот.

У книгах

795. Бібліографічний покажчик: «Сумський художній музей» [1920–1989] // Музейна колекція та художнє життя Сумщини: проблеми і перспективи вивчення : тези доп. та повідомл. наук. конф., присвяч. 70-річчю утворення Сумського художнього музею / Сумський художній музей та ін. ; уклад. С. І. Побожій. – Суми, 1990. – С. 49–82.

796. П. О. Білецький : бібліогр. покажч. / уклад. С. І. Побожій // Українське мистецтвознавство : міжвід. зб. наук. пр. / Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнології ім. М. Т. Рильського. – Київ : Наукова думка, 1993. – С. 177–180.

797. Бібліографічний покажчик: Сумський художній музей (1990–1994) // Мистецькі осередки Сумщини. Історія. Колекції. Дослідження : матеріали наук. конф., присвяч. 75-річчю заснування Сумського художнього музею / Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького ; упоряд. С. І. Побожій. – Суми : Слобожанщина, 1995. – С. 63–77.

798. Бібліографія // Галерея мистецтв «Академічна». Історія. Виставки. Колекція. Бібліографія : наук. кат. / Нац. банк України ; Укр. академія банківської справи, кафедра соціально-гуманітарних дисциплін ; уклад. С. І. Побожій. – Суми : УАБС, 2003. – С. 73–93.

Список публікацій про галерею мистецтв в Українській академії банківської справи.

У періодиці

799. Матеріали до покажчика праць Є. Редіна та публікацій про нього // Пам'ятки України. – 2003. – № 3 (140). – С. II–XIV.

4.1. Графіка
4.1.1. Пастель

800. Батуринська ідилія. 1981.

Папір, пастель. 59x40. Г–2236.

Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.

Батурин – місто у Ніжинському районі Чернігівської області. Пастель створено за живописним етюдом (1980), написаним у місцевості Тепловка.

Григорій Теплов (1711–1779) – вихователь молодого *Кирила Розумовського*.

Виставки: Відсвіти. 2004; Вибране. 2014; Пастель. Рисунок. 2024.

Іл.: Вертіль О. В. На просторі часу. Поезії останнього чверть століття. У 2 кн. Кн. 2. – Суми : Мрія, 2008. [між с. 64 і 65]; Сергій Побожій. Вибране. – С. 1.

801. Кримські гори. 1982.

Папір, пастель. 44,5x30,5.

Приватне зібрання (Симферополь).

Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.

802. Нижньогірські вогні. 1982.

Папір, пастель. 31,5x59.

Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 224.

Виставки: Горизонти пам'яті. 1997

Нижньогірський – на той час смт в Кримській обл.

803. Пам'яті Олександра Блока. 1983.

Папір, гуаш, пастель. 38,5x33.

Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 230.

Зображено фрагмент церкви у с. Тараканово, де вінчалися О. Блок і Л. Менделєєва. *Олександр Блок* (1880– 1921) – поет. *Любов Блок* (уродж. Менделєєва) (1881–1939) – акторка, історик балету, дружина О. Блока, дочка хіміка Д. Менделєєва.

804. Вид з вікна альберго Сан-Марко. Лонгароне. 1992.

Папір, акварель, пастель. 32x23,5.

Лонгароне (Longarone) – муніципалітет у північній Італії, у регіоні Венето.

805. Канал з гондольєром. 1992.

Папір, пастель. 42x31,5.

Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 238.

Виставки: Один день у Венеції. 1992; Горизонти пам'яті. 1997.

806. Канали Венеції. 1992.

Папір, гуаш, пастель. 41,5x30,5.

Виставки: Один день у Венеції. 1992; По слідах Малевича. 1995.

807. Ніч. Венеція. 1992.

Папір, гуаш, пастель. 39x30.

Виставки: Один день у Венеції. 1992; Українські художники – Малевичу. 1995; По слідах Малевича. 1995; Горизонти пам'яті. 1997; Відсвіти. 2004; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010; Діалоги у просторі культури. 2012; Вибране. 2014; Пастелі. 2018 (експонувався у складі триптиху «На тему вірша О. Блока «Холодный ветер от лагуны...»). Арк. III); Пастель. Рисунок. 2024.

Іл.: Один день в Венеции. *Un giorno a Venezia*. Каталог выставки. – Сумы, 1992. – С. 7; Супремус. Конотоп. – 1994. – № 3(4). – С. 7; Художники Сумщини. – С. 83; Сергій Побожій. Відсвіти. – С. 1.

- 808. Ніч.** Канали Венеції. 1992.
Папір, гуаш, пастель. 41,5x30,5.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 239.
Виставки: Один день у Венеції. 1992. Горизонти пам'яті. 1997.
- 809. Пам'яті П. Муратова.** 1992.
Папір, гуаш, пастель. 41,5x30,5.
Одеський художній музей.
Павло Муратов (1881–1950) – мистецтвознавець, письменник, перекладач. Автор книги «Образи Італії».
Виставки: Один день у Венеції. 1992; По слідах Малевича. 1995; Українські художники – Малевичу. 1995.
- 810. Сан Марко.** 1992.
Арк. I, II. Папір, пастель.
Виставки: Шляхи творчості-2. 1995.
Конотопський міський краєзнавчий музей ім. О. Лазаревського.
- 811. Фрарі.** Арк I, II, III. 1992.
Папір, пастель. 41,5x30,5.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 233, 234, 235.
Санта-Марія Глоріоза dei Фрарі (Santa Maria Gloriosa dei Frari) – собор XIII–XIV ст. у Венеції.
Виставки: Один день у Венеції. 1992; Горизонти пам'яті. 1997
Іл.: Один день в Венеції. *Un giorno a Venezia* : кат. виставки. – Суми, 1992. – С. 5 [Арк I].
- 812. Церква** в Лонгароне. 1992.
Папір, акварель, пастель. 32x23,5.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 236.
- 813. Венеціанські вікна.** 1993.
Папір, пастель. 32,5x42.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 242.
Виставки: Один день у Венеції. 1992; Горизонти пам'яті. 1997
- 814. Залишки** слобожанської старовини. 1994.
Папір, пастель. 30x41,5. Г–936.
Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева.
Зображено напівзруйновану дерев'яну Миколаївську церкву у с. Боброве Лебединського, нині Сумського району.
Виставки: Лебединський plein air. 1994; Українські художники – Малевичу. 1995.
- 815. Лебединська** симфонія. 1994.
Папір, гуаш, пастель. 25x34. Г–783.
Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева.
Зображено дерев'яну Воскресенську церкву XVIII ст. в місті Лебедині.
Виставки: Лебединський plein air. 1994. Пастель. Акварель. Рисунок. 2010.
Іл.: Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Рисунок. – С. 2; Кукучка Д. Виставка у харизматичному Лебедині // Академік. – 2010. – 25.05 (№ 5 (80)). – С. 4.
- 816. Покровська** церква. 1994.
Папір, пастель. 31x24,2.
Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева. Г–784.
Зображено фрагмент Покровської церкви XVIII ст. у м. Лебедин.

- 817. Сан Марко** у смарагдовій гамі. 1994.
Папір, гуаш, пастель. 31,5x42,5.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 245.
Сан Марко (Basilica di San Marco) – головний міський собор Венеції. Розташований на площі св. Марка.
- 818. Сан Марко** у фіолетовій гамі. 1994.
Папір, гуаш, пастель. 31,5x42,5.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 246.
- 819. Тут жив** Давид Бурлюк. 1994.
Папір, гуаш, пастель.
Калінінградська художня галерея.
Виставки: Українські художники – Малевичу. 1995.
- 820. Художник** В. Ратнер на етюдах. 1994.
Папір, пастель. 33,5x29
Володимир Ратнер (1936 р. н.) – сумський художник. Твір написаний у с. Кам'яному на Лебединщині під час пленеру.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 243.
- 821. Спогади** про Лівадію. 1996.
Папір, гуаш, пастель. 32,5x42,5.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997; Світ пастелі. 1999; *Impressionen von Land Sloboschantschina*. 1999.
Зображено частину Лівадійського палацу на південному березі Криму – пам'ятки архітектури 2-ї пол. XIX ст.
Іл.: Сергій Побожій. Горизонти пам'яті. – С. 4.
- 822. Видіння** у лісі. 1997.
Папір, пастель. 25x38
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 271.
- 823. Дремлет** лев святого Марка и Царица моря спит. 1997.
Папір, пастель. 42,5x31,5.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 257.
«Лунный свет сверкает ярко, / Осыпая мрамор плит; / Дремлет лев Святого Марка, / И царица моря спит» (А. Фет. «Венеція вночі»). *Афанасій Фет* (1820–1892) – поет.
- 824. Італійська** картина. 1997.
Папір, гуаш, пастель. 30,5x41,5. Г–4977.
Симферопольський художній музей.
На тему картини італійського художника *Сандро Боттічеллі* (1445–1510) «Благовіщення» (1485) із галереї Уффіці.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
Іл.: Сергей Побожий. Горизонты памяти. – С. 1; Сергій Побожій. Відсвіти. – С. 5;
Вертіль О. В. На просторі часу. Поезії останнього чверть століття : у 2 кн. Кн. 1. – Суми : Мрія, 2008. [між с. 96 і 97].
- 825. Італійський** мотив. 1997.
Папір, гуаш, пастель. 32,5x44.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 267.
- 826. Ліс**, освітлений сонцем. 1997.
Папір, пастель. 30x42.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997

- 827. Людина у футлярі.** 1997.
Папір, пастель. 43x35. КН – 1889. Р–332.
Меморіальний Будинок-музей А. П. Чехова в Сумах.
В основу композиції покладено живописний твір «Людина у футлярі» (1980).
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997; Відсвіти. 2004.
- 828. Поділ.** Дахи взимку. 1997.
Папір, пастель. 42x31.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 228.
Поділ – низинна частина історичного центра Києва. Твір виконано за живописним етюдом «Краєвид з вікна гуртожитку» (1982).
- 829. Симфонія лісу.** 1997.
Папір, пастель. 30x42.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997; Відсвіти. 2004; Selva oscura. 2009; Пастель. Рисунок. 2024.
Лл.: Сергей Побожий. Горизонты памяти. – С. 3; Сергей Побожий. Відсвіти. – С. 2; Художники Сумщини. – С. 82; *Вертіль О. В.* На просторі часу. Поезії останнього чвертьстоліття : у 2 кн. Кн. 1. – Суми : Мрія, 2008. [між с. 144 і 145].
- 830. Спогади про дитинство.** 1997.
Папір, пастель. 42x30.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 272.
- 831. Таращанські мотиви.** 1997.
Папір, пастель. 41,5x29.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 266.
- 832. Фіалки та яблука.** 1997.
Папір, пастель. 30x42.
Приватне зібрання, м. Целле (Німеччина).
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997; Impressionen von Land Sloboshantschina. Celle. 1999.
Лл.: Сергей Побожий. Горизонты памяти. – С. 6; Сергей Побожий. Пастель. Акварель. Рисунок. – С. 2.
- 833. Човни у затоці.** 1997.
Папір, пастель. 30x42.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997; Світ пастелі. 1999; Impressionen von Land Sloboshantschina. 1999; 3 колекцій викладачів і співробітників академії. 2007.
Приватне зібрання В. Прочухана (Суми).
Лл.: Сергей Побожий. Горизонты памяти. – С. 3; Impressionen von Land Sloboshantschina. Zweite Ausstellung des Kunstlerbundes Sumy in der Partnerstadt Celle. 1999. – S. 11.
- 834. Impression** vom Bomann Muzeum. 1999.
Папір, пастель.
Боманн-музей, Целле, Німеччина.
- 835. Відзеркалення.** 2002.
Папір, пастель. 30x40.
Приватне зібрання В. Прочухана (Суми).
Твір написано за живописним етюдом «Пейзаж. На річці» (1980).
Виставки: Impressionen von Land Sloboshantschina. Celle. 1999; Відсвіти. 2004; 3 колекцій викладачів і співробітників академії. 2007.
Лл.: Сергей Побожий. Відсвіти. – С. 3; Художники Сумщини. – С. 84; *Вертіль О. В.* На просторі часу. Поезії останнього чверть століття : у 2 кн. Кн. 2. – Суми : Мрія, 2008. [між с. 96 і 97].

- 836. Краєвид з церквою.** 1983–2002.
Папір, пастель. 54x46,5.
Виставки: Відсвіти. 2004; Художники Сумщини (Полтава). 2008; *Selva oscura*. 2009; Вибране. 2014; Пастелі. 2018; Різдв'яна (Суми). 2019.
Іл.: Сергій Побожій. Вибране. – С. 2.
- 837. Червоний млин.** 2002.
Папір, пастель. 43x30.
Харківський художній музей.
У творі використано мотив живописного твору «Під Радомишлем» (1980).
Виставки: Відсвіти. 2004; Обласна художня. 2006.
Іл.: Вертіль О. В. На просторі часу. Поезії останнього чверть століття : у 2 кн. Кн. 1. – Суми : Мрія, 2008. [між с. 48 і 49].
- 838. Біля церковних стін.** 2003.
Папір, пастель. 49,5x83,5. Г–2466.
Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
Зображено *Спасо-Преображенську* церкву (1911–1913) у Наталіївському парку с. Володимирівка Краснокутського р-ну, Харківської області.
Виставки: Біля церковних стін. Наталівка. 2003; Біля церковних стін. Суми. 2003; Сто років життя після смерті. 2003; Відсвіти. 2004; Ювілейна виставка Сумської обласної Національної спілки художників України. 2004; Пастель. Рисунок. 2024.
Іл.: Сергій Побожій. Відсвіти. – С. 6.
- 839. «Корни и стебли моего прошлого...».** 1997–2003.
Папір, пастель. 42x29,5.
«В живую воду сердца, в чистую влагу любви, печали и нежности погружаю я корни и стебли своего прошлого /.../» (Іван Бунін. «Троянда Єрихона»).
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997; Світ пастелі. 1999; *Impressionen von Land Sloboschantschina*. 1999; Відсвіти. 2004; Художники Сумщини. 2008 («Коріння»); *Selva oscura*. 2009; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010; Вибране. 2014; Пастелі. 2018; Пастель. Рисунок. 2024.
Іл.: Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Рисунок. – С. 1; Сергій Побожій. Вибране. – С. 5.
- 840. Куличанський пейзаж.** 2003.
Папір, пастель. 50x65.
Приватне зібрання В. Прочухана (Суми).
За рисунком олівцем «Куличанський етюд» (2003).
Виставки: Відсвіти. 2004; *Selva oscura*. 2009.
Іл.: Сергій Побожій. Відсвіти. – С. 4; Художники Сумщини. – С. 85; Побожій С. І. Мистецтвознавчі нариси: монографія. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2013. – С. 416. [Без пагінації].
- 841. Молчанський монастир.** 2003.
Папір, пастель. 50x65.
Путивльський краєзнавчий музей. КН 15379. Інв. № 406.
Зображено собор *Різдва Пресвятої Богородиці* XVI ст. від Карпової гори – найдавнішої пам'ятки архітектури Путивля. Входить до ансамблю Мовчанського монастиря.
Виставки: Відсвіти. 2004.
- 842. Пам'яті художника П. Левченка.** 2003.
Папір, пастель. 50x65. Інв. № 4000 КН–14806.
Путивльський краєзнавчий музей.
Петро Левченко (1856–1917) – український художник. Зображено будівлі Мовчанського монастиря у Путивлі. П. Левченко бував у Путивлі та неодноразово писав краєвиди з монастирем.

- Виставки: Відсвіти. 2004.
Іл.: Сергій Побожій. Відсвіти. – С. 4; Художники Сумщини. – С. 84.
- 843. Портрет** Едгара Дега. 2003.
Папір, пастель. 70x50. Г–1011.
Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева.
Едгар Дега (1834–1917) – французький художник і скульптор.
Виставки: Відсвіти. 2004; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010;
Іл.: Галерея. – 2004. – № 4(20). – С. 36. Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Рисунок.
– С. 3.
- 844. Путивль.** Увечері. 2003.
Папір, пастель. 50x65.
Сумський державний університет.
Зображена надбрамна *Хрестовоздвиженська церква-дзвіниця* (кін. XVII – поч. XVII ст. у м. Путівлі Сумської області.
Виставки: Відсвіти. 2004; *Selva oscura*. 2009; Пастелі. 2018.
Іл.: Вибране. *Favourites*. – С. 26; Сергій Побожій. Вибране. – С. 3;
Мистецька колекція Сумського державного університету : альбом / авт. вступ. ст., уклад. біографічних матеріалів і каталогу С. І. Побожій. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – С. 130, 213.
- 845. Вечір.** Пейзаж. 2004.
Папір, пастель. 29x20.
Твір придбаний з виставки «Сто років життя після смерті» у Петропавлівському відділенні банку «Аваль». Був у зібранні сумської краєзнавиці *Маргарити Сергієнко (1934–2023)*.
Виставки: Сто років життя після смерті. 2003.
- 846. Качанівка.** Стежка у минуле. 2004.
Папір, пастель. 50x65.
Мистецька колегія Сумського державного університету.
Зображено палац у *Качанівці* від Майорського ставу. Написано під час мистецького пленеру, організованого галереєю мистецтв «Академічна» Української академії банківської справи.
Виставки: Біля стін палацу. 2004; Качанівський *plein air*. 2004; *Selva oscura*. 2009; Пастелі. 2018.
Іл.: Мистецька колекція Сумського державного університету : альбом / авт. вступ. ст., уклад. біографічних матеріалів і каталогу С. І. Побожій. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – С. 24, 129, 213.
- 847. Пам'яті О. Купріна.** 2004.
Папір, пастель. 50x65. НД–4511.
Сумський обласний краєзнавчий музей.
Зображено верхню частину сумського *Спасо-Преображенського собору*. «Купол Святого Ісаакія Далматського» – автобіографічна повість письменника *Олександра Купріна (1870–1938)*.
Виставки: Відсвіти. 2004; Вибране. 2014 (експонувався під назвою «Купол Святого Ісаакія Далматського»).
- Іл.: Сергій Побожій. *Selva oscura*. – С. 6; Суми. Заводських та робітничих вулиць імена : іст. нариси / В. Шейко, В. Іванова, М. Охріменко, С. Задесенець, С. Шовкопляс. – Суми : Триторія, 2021. – С. 239 [під назвою: «Пам'яті Олександра Купріна»].
- 848. Садиба** Лінтварьових. 2004. Триптих. Папір, пастель. 50x65. Ліва частина. Г–2479. Права частина. Г–2480. Центральна частина. Г–2478.
Сумський обласний художній музей ім. Никанора Онацького.

Зображено: західний флігель садиби сумських поміщиків Лінтварьових, в яких гостював письменник *Антон Чехов* (1860–1904); головний садибний будинок від ставу (центральна частина).

Виставки: Відсвіти. 2004; Вибране. 2014.

Іл.: Художники Сумщини. – С. 84 (арк. III, права частина триптиху); Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Рисунок. – (права частина триптиху) С. 4; Сергій Побожій. Вибране. – С. 3 (арк. I, ліва частина триптиху) – С. 3.

849. Selva oscura. 2004.

Папір, пастель. 65x50.

Сумський державний університет.

За малюнком олівцем «Дорога в лісі. Хутір Таранський» (2003).

«*Mi ritrovai per una selva oscura*» («Я опинився в темному лісі») – другий рядок першої пісні «Божественної комедії» («*Divina Commedia*») італійського поета *Данте Аліг'єрі* (1265–1321).

Виставки: Відсвіти. 2004; Selva oscura. 2009; Пастелі. 2018; Світ графіки. 2023.

Іл.: Галерея мистецтв «Академічна» 1998–2008. – Суми : ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ», 2008. – С. 28; Сергій Побожій. Selva oscura. – С. 1; *Вертіль О. В.* На просторі часу. Поезії останнього чверть століття : у 2 кн. Кн. 1. – Суми : Мрія, 2008. [між с. 144 і 145]; Мистецька колекція Сумського державного університету : альбом / авт. вступ. ст., уклад. біографічних матеріалів і каталогу С. І. Побожій. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – С. 133, 214.

850. Горкі аксьоновські. 2005.

Папір, пастель. 46x65.

Приватне зібрання Н. Кібрик (Путивль).

Село *Гірки* (Горкі) Конотопського р-ну Сумської обл. (до 2020 –Путивльського р-ну). *Іван Аксьонов* (1884–1935) – поет, літературний критик, перекладач.

Виставки: Живопис та графіка московських, путивльських та сумських художників. 2005; Selva oscura. 2009; Вибране з колекції Путивльського фестивалю. 2013.

Іл.: Сергій Побожій. Selva oscura. – С. 3.

851. Семиротівські ритми. 2007. [Варіант I].

Папір, пастель. 50x65.

Лебединська районна державна адміністрація.

Написано під час мистецького пленеру. Зображено місцевість, де знаходився хутір Семиротівка, в якому народився художник, поет і теоретик мистецтва *Давид Бурлюк* (1882–1967).

Виставки: Виставка етюдів. Лебедин. 2007.

Іл.: Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Рисунок. – С. 4.

852. Семиротівські ритми. 2008. [Варіант II].

Папір, пастель. 50x65.

Сумський державний університет.

Виставки: Selva oscura. 2009; Мистецька колекція. 2013; Вибране. 2014; Пастелі. 2018; Світ графіки. 2023.

Іл.: Сергій Побожій. Selva oscura. – С. 3; Світило Бурлюка зійшло : поезії / пер. з рос. О. Вертіля. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – С. 75 [без пагінації]; Мистецька колекція Сумського державного університету : альбом / авт. вступ. ст., уклад. біографічних матеріалів і каталогу С. І. Побожій. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – С. 131, 214.

853. Варіація на тему картини О. Волоскова «Садиба». 2009.

Папір, пастель. 44x30. Приватне зібрання В. Прочухана (Суми).

Олексій Волосков (1822–1882) – художник, деякий час жив у Качанівці. Картина «Садиба» знаходиться у Сумському художньому музеї.

- Виставки: *Selva oscura*. 2009.
Іл.: Сергій Побожій. *Selva oscura*. – С. 4.
- 854. Жигайлівка.** Дігтярів яр. 2009.
Папір, пастель. 50x70.
Херсонський обласний художній музей імені О. О. Шовкуненка.
Дігтярів яр знаходиться неподалік від с. Жигайлівка Охтирського району. У цих місцях жив і працював художник *Костянтин Власовський* (1863–1922). Пастель виконана за малюнком, зробленим у місці, з якого К. Власовський написав твір «*Жигайлівка. Дігтярів яр*» (поч. 1890-х, Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького).
Виставки: *Діалоги у просторі культури*. 2012; *Вибране*. 2014.
Іл.: Сергій Побожій. *Вибране*. – С. 6.
- 855. Листатий ліс.** 2009.
Папір, пастель. 50x65.
Приватне зібрання В. Прочухана (Суми).
Виставки: *Selva oscura*. 2009.
Іл.: Сергій Побожій. *Selva oscura*. – С. 2; Гвоздик А. «Увидишь ты, что все явления – знаки...» // В двух словах (Суми). – 2009. – 18 сент. (№ 7 (205)). – С. 16.
- 856. Нічні птахи.** 2009.
Папір, пастель. 31,5x45.
Херсонський обласний художній музей імені О. О. Шовкуненка.
Твір написаний у Седневі. Зображено частину парку на території садиби Лизогубів.
Виставки: *Selva oscura*. 2009; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010; *Діалоги у просторі культури*. 2012; *Вибране*. 2014; Пастелі. 2018.
Іл.: Сергій Побожій. *Selva oscura*. – С. 5.
- 857. Седнівські яблука.** 2009.
Папір, пастель. 19x35.
Приватне зібрання.
Виставки: *Selva oscura*. 2009; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010; *Діалоги у просторі культури*. 2012.
Іл.: Сергій Побожій. *Selva oscura*. – С. 6.
- 858. Спогади про седнівський сад.** 2009.
Папір, пастель. 34x50.
Виставки: *Художники Сумщини (Київ)*. 2009; *Selva oscura*. 2009; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010; *Вибране*. 2014; Пастелі. 2018; Пастель. Рисунок. 2024.
Іл.: Сергій Побожій. *Selva oscura*. – С. 5; Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Рисунок. – С. 5. *Резонанс (СумДУ)*. – 2018. – трав. (№ 5–6 (388–389)). – С. 8.
- 859. Геометричний пейзаж.** 2010.
Папір, пастель. 32x45. Приватне зібрання.
Твір написано за пастеллю «*Горкі аксьоновські*» (2005).
Виставки: *Діалоги у просторі культури*. 2012.
- 860. Діалоги з Фальком.** 2010.
Папір, пастель. 32x45.
Виставки: *Діалоги у просторі культури*. 2012; *Вибране*. 2014; Пастелі. 2018.
Іл.: Сергій Побожій. *Діалоги у просторі культури*. – С. 6.
- 861. За мотивами картини В. Штернберга «Садиба Тарновського у Качанівці».** 2010.
Папір, пастель. 45x32.
Василь Штернберг (1818–1845) – живописець-пейзажист і жанрист. Картина «Садиба Г. С. Тарновського у Качанівці» (1837) знаходиться у Національному художньому музеї України.
Приватне зібрання С. Тихенка (Суми).
Виставки: *Діалоги у просторі культури*. 2012; *Вибране*. 2014.

- Іл.: Сергій Побожій. Діалоги у просторі культури. – С. 1 (за назвою «Діалоги з В. Штернбергом. – С. 1.
- 862. Липневий** спокій. 2010.
Папір, пастель. 32х45.
Приватне зібрання (Суми).
Виставки: Діалоги у просторі культури. 2012; Вибране. 2014; Пастелі. 2018.
Іл.: Сергій Побожій. Діалоги у просторі культури. – С. 3.
- 863. На тему** картини О. Волоскова «У Сокиринському парку». 2010.
Папір, пастель. 45х32.
Приватне зібрання С. Тихенка (Суми).
Виставки: Діалоги у просторі культури. 2012; Вибране. 2014.
Іл.: Сергій Побожій. Діалоги у просторі культури. – С. 2.
- 864. Похмурий** ліс. 2010.
Папір, пастель. 32х45.
Виставки: Діалоги у просторі культури. 2012; Пастелі. 2018; Вибране. 2014; Пастель.
Рисунок. 2024.
- 865. Зелене** та червоне. 2011.
Папір, пастель. 45х32.
Приватне зібрання
Виставки: Художня карта України. 2011; Діалоги у просторі культури. 2012.
- 866. Музейні** враження від твору О. Волоскова «Садиба». 2011.
Папір, пастель. 45х32.
Приватне зібрання С. Тихенка (Суми).
Виставки: Діалоги у просторі культури. 2012; Вибране. 2014.
Іл.: Діалоги у просторі культури. – С. 4.
- 867. Романтичний** пейзаж. 2011.
Папір, пастель. 50х70.
Виставки: Обласна виставка до Дня художника. 2014. Твір експонувався під назвою «Утра час златой...»; Діалоги у просторі культури. 2012; Вибране. 2014; Художники Сумщини. 2014; Пастелі. 2018.
Іл.: Сергій Побожій. Діалоги у просторі культури. – С. 3.
- 868. Весна** у Глівіце. 2012.
Папір, пастель. 65х50.
Спілка художників Польщі. Глівіцько-Забжанський округ. Глівіце.
Глівіце (Gliwice) – місто в Сілезькому воєводстві на півдні Польщі. Зображено фасад собору св. Пера і Павла.
Виставки: Моє місто. 2012 (Глівіце).
Іл.: V Międzynarodowy plener malarski «Moje miasto»: [katalog] / Związek polskich artystów plastyków Okręg Gliwicko-Zabranski. – Gliwice: Drukarnia Cyfrowa V8, 2012. – S. 20. [без пагінації].
- 869. Вітання** з Глівіц. 2012.
Папір, пастель. 50х65. Інв. № MGI/SZ/4604.
Музей м. Глівіце (Польща).
Виставки: Моє місто. Глівіце. 2012.
- 870. Діалоги** з Красовським. Триптих. 2012.
Папір, пастель. 45х32. Арк. I, II, III.
Олексій Красовський (1884 – після 1918) – художник і колекціонер. Мешкав у с. Куличка Лебединського повіту Харківської губернії.
Виставки: Діалоги у просторі культури. 2012; Діалоги у просторі мистецтва. О. Красовський, С. Побожій. 2013; Вибране. 2014.

Лл.: Савченко М. Діалоги у просторі культури // Академіх. – 2012. – 9 листоп. (№ 8–9 (105–106)). – С. 8. Арк. III; Сергій Побожій. Вибране. – С. 6 [Арк. III]; Сергій Побожій. Діалоги у просторі культури. – С. 5.

871. На тему вірша О. Блока «Холодный ветер от лагуны...». 2012. Арк. 1. Папір, пастель. 39х30.

«Холодный ветер от лагуны. / Гондол безмолвные гроба. / Я в эту ночь – больной и юный – / Простерт у львиного столба». (О. Блок).

Виставки: Діалоги у просторі культури. 2012; Вибране. 2014; Пастелі. 2018.

Лл.: Сергій Побожій. Вибране. – С. 4.

872. На тему вірша О. Блока «Холодный ветер от лагуны...». 2012. Арк. 2.

Папір, пастель. 30х39.

Виставки: Діалоги у просторі культури. 2012; Вибране. 2014; Пастелі. 2018.

Лл.: Сергій Побожій. Діалоги у просторі культури. – С. 6 (центральна частина).

873. Супрематизм 55. 2017.

Папір, пастель. 50х70.

Виставки: Шляхи творчості. 2017; Пастелі. 2018; Птахи над озером. 2021; Пастель. Рисунок. 2024.

874. Urbi et Orbi. Триптих. 2017.

Папір, пастель. Ліва і права частина: 46х32; центральна частина: 46х64. Спілка художників Глівіцько-Забжанського округу. Глівіце.

Твір удостоєний Нагороди Президента Спілки художників Польщі. 2017.

Виставки: Моє місто. Глівіце. 2017.

Лл.: X Międzynarodowy plener malarski «Moje miasto» : [katalog] / Związek polskich artystów plastyków Okręg Gliwicko-Zabrzanski. – Gliwice : Drukarnia Cyfrowa V8, 2017. – S. 26.

875. Спогади про Уффіці. 2018.

Папір, пастель. 32х46.

Виставки: «Академічній» – 20». 2018; Графічна спадщина Сумщини. 2019; Птахи над озером. 2021. Твір експонувався на виставці під назвою «Архангел вклонився людині. На тему «Благовіщення» Леонардо да Вінчі»; Пастель. Рисунок. 2024.

Леонардо да Вінчі. Благовіщення (1472–1475). Галерея Уффіці. Флоренція.

876. Червоний млин. 2018.

Папір, пастель. 46х32.

Виставки: Пастелі. 2018; «Академічній» – 20». 2018; Птахи над озером. 2021; Пастель. Рисунок. 2024.

877. На озері Чеха. Триптих. 2018–2020.

Папір, пастель. Ліва і права частина: 2018. 46х32; центральна частина. 2020, 50х70.

Виставки: Пастелі. 2018. Експонувалися ліва та права частини; Птахи над озером. 2021; Пастель. Рисунок. 2024.

878. На озері Чеха. 2018. Ліва частина триптиху «На озері Чеха».

Папір, пастель. 46х32.

Виставки: Графічна спадщина Сумщини. 2018; Пастелі. 2018; Птахи над озером. 2021.

879. «А потім розп'яли на полотні, у мармурі...». 2020. Папір, пастель. 46х32.

Виставки: Птахи над озером. 2021.

«А потім розп'яли на полотні, у мармурі, у гіпсі і в граніті» (Ліна Костенко (1930 р. н.) – поетеса; рядок з вірша «Ісус Христос розп'ятий був не раз...».

880. «Служитель чудес». На тему візантійської ікони. 2020.

Папір, пастель. 46х32.

Виставки: Птахи над озером. 2021.

881. «Таїна сокровенно відкрила». 2020.

Папір, пастель. 46х32.

882. Глівіцький триптих. 2024.

Папір, пастель. Ліва і права частина: 46x32; центральна частина: 46x64.

Виставки: Пастель. Рисунок. 2024.

4.1.2. Акварель

883. Весняний етюд. Зелена вода. 1976.

Папір, акварель. 27x20,4.

Іл.: Горизонти пам'яті. – С. 2.

884. Вулиця. Радомишль. 1980.

Папір, акварель. 36x23,5.

Радомишль – місто в Житомирській області.

Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 218.

885. Радомишльський мотив. 1980.

Папір, акварель. 23x35,5.

Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 217.

886. Ілюстрація до роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита». 1981.

Папір, акварель, фломастер. 28,8x20,5.

Михайло Булгаков (1891–1940) – письменник.

Іл.: Горизонти пам'яті. – С. 5.

887. Чуфут Кале. 1982.

Папір, акварель. 24,5x37.

Чуфут Кале – середньовічне місто-фортеця у південно-західному Криму.

Сумський обласний державний архів. Ф. Р 7762, оп. 1, спр. 225.

888. Дорога на Бігач. 2009.

Папір, акварель. 15,9x12.

889. Каштанова алея Лизогубів. 2009.

Папір, акварель. 21x29,5

Виставки: Пастель. Акварель. Рисунок. 2010; Діалоги у просторі культури. 2012.

Іл.: Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Рисунок. – С. 6.

890. Хмари. Седнів. 2009.

Папір, акварель. 15,7x11,9.

891. Церква у селі Бігач. 2009.

Папір, акварель. 21x29,5

Зображено частину *Троїцької* церкви у с. *Бігач* Менського району Чернігівської області.

Виставки: Пастель. Акварель. Рисунок. 2010. Діалоги у просторі культури. 2012.

Іл.: Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Рисунок. – С. 6.

892. Човен на Снові. 2009.

Папір, акварель. 29,5x21.

Снов (Сновь) – річка на Чернігівському Поліссі. Права притока Десни.

Виставки: Пастель. Акварель. Рисунок. 2010; Діалоги у просторі культури. 2012.

893. На річці Снов. Клочкове. 2009.

Папір, акварель. 20x30.

Клочків (Клочкове) – село Чернігівського р-ну Чернігівської обл., неподалік від Седніва.

Виставки: *Selva oscura*. 2009; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010; Діалоги у просторі культури. 2012; Акварель. 2014.

Іл.: Художня виставка. Акварель. Грудень 2014 року : каталог / Сумська обл. орг. НСХУ. – Суми : Університетська книга, [2014]. – С. 8.

894. Вулиця Седніва з видом на козацьку церкву. 2010.

Папір, акварель. 13,5x21.

- 895. Дорога в лісі на Бігач.** 2010.
Папір, акварель. 19,5x13,2.
- 896. Краєвид, що розкривається від альтанки Л. Глібова.** 2010.
Папір, акварель. 13,2x19,5.
- 897. Музейні варіації.** 2011.
Папір, акварель. 21x29,5
Виставки: Діалоги у просторі культури. 2012.
- 898. Седнівська брама.** 2011.
Папір, акварель. 21x30.
- 899. На тему картини О. Волоскова «Садиба».** 2012.
Папір, акварель. 30 x 21.
- 900. Краєзнавчий музей.** 2013.
Папір, акварель. 19x13.
Зібрання В. Терентьєва (Суми).
- 901. Фонтан в академічному сквері.** 2013.
Папір, акварель. 29,5x20,8.
- 902. Седнівська Мавка.** 2016.
Папір, акварель. 29,5x20,8.
Виставки: Пастель. Рисунок. 2024.
- 903. Абрамцевська церква.** 2018.
Папір, акварель. 30x21.
Виставки: Птахи над озером. 2021.
- 904. Реквієм В. Борисову-Мусатову.** 2021
Папір, акварель. 29,5x20,8.
- 905. Діалоги з Р. Фальком.** 2022. Варіації на твори Р. Фалька: «Коряве дерево. Крим. Судак» (20,8x29,5); «Натюрморт». 1914 (29,5x21); «Пейзаж в горах». 1916 (20,8x29,5); «Пейзаж з вітрильником». 1912 (20,8x29,5); «Пейзаж з човном». 1926 (29,5x21); «Натюрморт з серветкою». 1914 (20,8x29,5); «Портрет жінки у рожевому. Молода художниця. 1914 (29,5x21; зібрання Г. Алавердової, Київ).
- 906. На озері Чеха.** 2022.
Папір, акварель. 29,5x20,8.
Виставки: Виставка акварелі. 2022.
- 907. Семиротівські ритми.** 2022
Папір, акварель. 21x29,5.
Зібрання Д. О. Горбачова (Київ).
- 908. Діалоги з П. Гогеном.** 2023. Варіації на твори П. Гогена: «Автопортрет – другові Даніелю» (29,5x21); «Букет квітів. Квіти Франції». 1891 (20,8x29,5); «Жіночий портрет з натюрмортом». 1890 (29,5x21); «Жовтий Христос». 1889 (29,5x21); «Здрастуйте, пане Гоген». 1889 (29,5x21); «Ідол» (20,8x29,5); «Кафе в Арлі». 1888 (20,8x29,5); «Королева. Дружина короля». 1896 (20,8x29,5); «Пейзаж з павлінами». 1892 (29,5x21); «Таїтянська дівчина з плодом манго». 1892 (29,5x21).
Поль Гоген (1848–1903) – художник постімпресіоніст. Живописець, графік, скульптор, кераміст.

4.1.3. Рисунок

- 909. Ескіз обкладинки роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита».** 1981.
Папір, фломастер. 28,8x20,5.
- 910. Вечір.** Вид на Ялту з Лівадії. 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 13x19.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.

- 911. Вид на Ялту.** 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 13x19.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
- 912. Вид на Ялту з Лівадійського палацу.** 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
- 913. Колодязь біля Лівадійського палацу.** 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997
- 914. Лівадійський палац.** 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
- 915. Лівадійський палац.** Химера. 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997
- 916. Під платаном.** Лівадійський палац. 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 18x13.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
- 917. Сімеїз.** Скеля Діва. 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 13x19.
Скеля *Діва* – прибережна скеля на Південному березі Криму у смт Сімеїз.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
- 918. Спогади про Крим.** 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
- 919. Фонтан біля Лівадійського палацу.** 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 18x13.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
- 920. Фрагмент мармурової лави Лівадійського палацу.** 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
- 921. Фрагмент мармурової лави.** Лівадійський палац. 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
Виставки: Горизонти пам'яті. 1997.
- 922. Хрестовоздвиженська церква у Лівадії.** 1996.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
До 1919 р. *Хрестовоздвиженська церква* при Лівадійському палаці була церквою імператорів та їх родин.
- 923. Вид з вікна.** Целле. 1999.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
Целле – місто в Німеччині, розташоване в землі Нижня Саксонія.
- 924. Дахи.** Целле. 1999.
Папір, чорна кулькова ручка. 13x19.
- 925. Надбрамна Хрестовоздвиженська церква-дзвіниця.** Путивль. 2000.
Папір, чорна кулькова ручка. 13x19.
- 926. У зимовому саду готелю.** Нідерлеме (Німеччина). 1999.
Папір, чорна кулькова ручка. 18,8x12,8.
- 927. Водоспад Джур-Джур.** 2001.
Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
- 928. Генуезька фортеця.** Судак. 2001.
Папір, чорна кулькова ручка. 13x19.

- 929. Ущелина Хапхал** вище водоспада Джур-Джур. 2001.
Папір, чорна кулькова ручка. 12,8x18,8.
Ущелина *Хапхал* знаходиться між двом кримськими яйлами – Демерджі та Карабі.
- 930. Вид з веранди у будинку в Конотопі.** 2002.
Папір, олівець. 20x15.
- 931. Водоспад Джур-Джур.** 2002.
Папір, олівець. 20x15.
Джур-Джур – найпотужніший водоспад на Кримському півострові.
- 932. Воскресенська церква.** Батурин. 2002.
Папір, олівець. 20x15.
Воскресенська церква – пам'ятка архітектури національного значення в м. Батурин; усипальниця останнього гетьмана України Кирила Розумовського.
- 933. Генуезька фортеця.** 2002.
Папір, олівець. 15x20.
Генуезька фортеця розташована на стародавньому кораловому рифі, біля Судакської бухти Чорного моря.
- 934. Дорога в лісі.** 2002.
Папір, олівець. 20x15.
- 935. Йде дощ.** Сонячногірськ. Крим. 2002.
Папір, олівець. 15,3x20.
- 936. Кримський пейзаж.** Сонячногірське. 2002.
Папір, олівець. 15x20.
Виставки: Солярис. 2006.
Іл.: Сергій Побожій. Солярис. – С. 6. Підпис: «Кримський пейзаж. 2002».
- 937. Малоріченське.** Крим. 2002.
Папір, олівець. 15x20.
Малоріченське – село на південному березі Криму.
- 938. На Сейму.** 2002.
Папір, олівець. 13x19.
- 939. Насуваються хмари.** Сонячногірське. 2002.
Папір, олівець. 15,2x20.
- 940. Озеро.** 2002.
Папір, олівець. 15x20.
- 941. Сонячногірське.** Крим. 2002.
Папір, олівець. 15x20.
- 942. Татарський будинок.** Малоріченське. 2002.
Папір, олівець. 15,5x20.
- 943. У лісі** на хуторі Таранському. 2002.
Папір, олівець. 20x15.
- 944. Хапхальська ущелина.** 2002.
Папір, олівець. 20x15,5.
- 945. Дерево** біля озера. 2003.
Папір, олівець. 19,5x13,5.
- 946. Дорога в лісі.** Хутір Таранський. 2003.
Папір, олівець. 13,5x19,5.
Хутір *Таранський* Конотопського району.
- 947. Забальзамований ліс.** 2003.
Папір, олівець. 13x19,5.
- 948. Згадуючи** човен-майстерню Добіньї. 2003.
Папір, олівець. 13,5x19,5.
Шарль Франсуа Добіньї (1817– 1878) – художник, представник барбизонської школи.

- 949. Куличанський** етюд. 2003.
Папір, олівець. 14x19,5.
На звороті авторський напис: «с. Куличка Лебединського р-на 5 юля».
- 950. Літній** мотив. 2003.
Папір, олівець. 19,5x13,5.
- 951. На Пслі.** 2003.
Папір, олівець. 20x13,7.
- 952. Путивль.** Вид з Карпової гори. 2003.
Папір, олівець. 13,8x19,5.
- 953. Путивль.** Вид з Нікольської гірки. 2003.
Папір, олівець. 19,5x13,8.
- 954. Річка** часу. Сейм. 2003.
Папір, олівець. 19,5x13,5.
- 955. Розлив** річки Сейм у Путивлі. 2003.
Папір, олівець. 11,7x16.
- 956. Сонячногірськ.** Крим. 2002.
Папір, олівець. 13,8x20.
Сонячногірськ – село на Південному березі Криму.
- 957. Сонячногірськ.** Крим. 2002.
Папір, олівець. 15,2x20.
- 958. Татарський** будинок у селі Улу-Узень (Генеральське). 2002.
Папір, олівець. 15x20.
- 959. Напівзатоплений** човен у старому руслі річки Сейм. 2003.
Папір, акварель. 13,5x19,5.
Виставки: Солярис. 2006; *Selva oscura*. 2009; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010.
Іл.: Гаврилів І. Андрій Тарковський – сумське відлуння // В двух словах (Сумы). – 2006. – 11 окт. (№ 41 (53)). – С. 7 (підпис: «Човен»).
- 960. Присеймов'є.** 2003.
Папір, олівець. 19,5x13,5.
- 961. Старе** річище р. Сейм. Човен. 2003
Папір, олівець. 19,5x13,8.
Виставки: Солярис. 2006 .
Іл.: Сергій Побожій. Солярис. – С. 4 (підпис: «Човен. 2003»).
- 962. Човен** на річці Сейм. Путивль. 2003.
Папір, олівець. 19,5x13,8.
- 963. В інтер'єрі.** «Прошлое, думал он, связано с настоящим непрерывною цепью событий...». 2004.
Папір, олівець. 41x30. НВ – 919.
Меморіальний Будинок-музей А. П. Чехова в Сумах.
«Прошлое, думал он, связано с настоящим непрерывною цепью событий...» (Антон Чехов «Студент»)
Виставки: Солярис. 2006.
- 964. Привиди** Качанівки. 2004.
Папір, олівець. 30x42.
Виставки: Солярис. 2006.
- 965. Альтанка** Леоніда Глібова у Седневі. 2005.
Папір, олівець. 42x30.
Херсонський обласний художній музей імені О. О. Шовкуненка.
Виставки: Солярис. 2006. До 200-річчя Тараса Шевченка. 2014.
- 966. Георгіївська** (Козацька) церква. Седнів. 2005.
Папір, олівець. 30x42.
Виставки: Солярис. 2006.

- 967. Дерева.** Трускавець. 2005.
Папір, олівець. 19,5x13,5.
- 968. Мечеть** Кебір Джамі. Сімферополь. 2005.
Папір, олівець. 15,5x20.
Кебір-Джамі – соборна мечеть у Сімферополі, пам’ятка архітектури XVI ст.
- 969. Седнів.** Дзвіниця Воскресенської церкви. 2005.
Папір, олівець. 42x30.
Херсонський обласний художній музей імені О. О. Шовкуненка.
Виставки: Солярис. 2006; До 200-річчя Тараса Шевченка. 2014.
- 970. Седнів.** Лизогубівський парк. 2005.
Папір, олівець. 30x42.
Виставки: Солярис. 2006.
- 971. Церква** св. Юра у Дрогобичі. 2005.
Папір, олівець. 19,5x13,5.
Церква *Святого Юра* в Дрогобичі – пам’ятка галицької дерев’яної архітектури кінця XV – початку XVI ст.
- 972. Човни** на Снові. 2005.
Папір, олівець. 30x42.
Виставки: Солярис. 2006.
- 973. Козацька** церква. Седнів. 2006.
Папір, олівець. 30x42.
Виставки: Солярис. 2006; До 200-річчя Тараса Шевченка. 2014.
Іл.: Сергій Побожій. Солярис. – С. 5 (підпис: «Седнівський краєвид»).
- 974. Пам’яті** Миколи Чехова. 2006.
Папір, олівець. 42x30.
Микола Чехов (1858–1889) – художник, брат письменника А. Чехова. Похований на Лучанському кладовищі м. Суми.
Виставки: Солярис. 2006.
Іл.: Сергій Побожій. Солярис. – С. 1; Гаврилів І. Андрій Тарковський – сумське відлуння // В двух словах (Суми). – 2006. – 11 окт. (№ 41 (53)). – С. 7.
- 975. Седнів.** Брама. 2006.
Папір, олівець. 30x42.
Херсонський обласний художній музей імені О. О. Шовкуненка.
Виставки: Солярис. 2006. Виставки: *Selva oscura*. 2009; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010.
Іл.: Сергій Побожій. Солярис. – С. 3.
- 976. Шевченкова** липа у Седневі. 2006.
Папір, олівець. 30x42.
Херсонський обласний художній музей імені О. О. Шовкуненка.
Виставки: Солярис. 2006; *Selva oscura*. 2009; Пастель. Акварель. Рисунок. 2010;
До 200-річчя Тараса Шевченка. 2014.
Іл.: Сергій Побожій. Солярис. – С. 5.
- 977. Графічна** варіація картини О. Волоскова «Садиба». 2007.
Папір, олівець. 21,5x17.
- 978. Ассирійський** рельєф. 2012.
Папір, лінер. 20x14,5.
- 979. Дров’яний** провулок. 2012.
Папір, лінер. 14,5x20.
- 980. Павільйон** Дружби у Павловському парку. 2012.
Папір, лінер. 14,5x20
- 981. Павловський** парк. 2012.
Папір, лінер. 14,5x20.

- 982. Пам'ятник** Олександру III. 2012.
Папір, лінер. 20x14,5.
- 983. У Літньому саду.** 2012.
Папір, лінер. 20x14,5.
- 984. Глівіцькі мелодії.** Триптих. 2014.
Папір, олівець. Ліва та права частина: 32x20,5; центральна частина: 32x32.
Спілка художників Польщі Глівіцько-Забжанського округу.
Виставки: Моє місто. Глівіце. 2014.
Лл.: VII Międzynarodowy plener malarski «Moje miasto» : [katalog] / Związek polskich artystów plastyków Okręg Gliwicko-Zabrzanski. – Gliwice Drukarnia Cyfrowa V8, 2014. – [без пагінації]. – S. 24 [центральна частина].
- 985. Літній день.** Озеро Чеха. 2014.
Папір, чорна кулькова ручка. 12x18.
- 986. Фонтан.** 2014.
Папір, чорна ручка. 18x12.
- 987. Глівіцькі фантазії.** Триптих. 2015. Папір, олівець. Ліва та права частини: 31x23; центральна частина: 34x34.
Виставки: Форма і образ. 2016; Пастель. Рисунок. 2024. Експонувалися ліва та права частини.
- 988. Венеціанські ритми.** Триптих. 2016.
Папір, олівець. Ліва та права частина: 32x23; центральна частина: 32x32.
Виставки: Форма і образ. 2016; Пастель. Рисунок. 2024. Експонувалася центральна частина.
- 989. Вид на Віслу.** Казімеж-Дольний. 2016. Папір, чорна кулькова ручка. 14,5x20.
Пень. 2017. 14,5x20.
- 990. Листатий ліс.** 2016.
Папір, олівець. 30x42.
Виставки: Форма і образ. 2016. «Академічна» – 20. 2018; Пастель. Рисунок. 2024.
- 991. Північна Пальміра.** Триптих. 2016.
Папір, олівець. Ліва та права частина: 32x23; центральна частина: 32x32.
Виставки: Форма і образ. 2016.
- 992. Птахи над Любліном.** Триптих. 2016.
Папір, олівець. Ліва та права частина: 32x23,5; центральна частина; 32x32.
Виставки: Форма і образ. 2016.
- 993. Береги озера Чеха.** 2021.
Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Виставки: Графіка. Присвячена 40-річчю заснування Сумської обласної організації Спілки художників України. Виставковий зал Сумської обласної організації НСХУ. 2024; Пастель. Рисунок. 2024.
- 994. Вид з вікна на озеро Чеха.** 2021.
Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Виставки: Пастель. Рисунок. 2024.
- 995. Дерева на березі.** 2021.
Папір, чорна кулькова ручка. 15x21.
Виставки: Графіка. Присвячена 40-річчю заснування Сумської обласної організації Спілки художників України. Виставковий зал Сумської обласної організації НСХУ. 2024; Пастель. Рисунок. 2024.
- 996. Квіти і вітрильник.** 2021.
Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Виставки: Графіка. Присвячена 40-річчю заснування Сумської обласної організації Спілки художників України. Виставковий зал Сумської обласної організації НСХУ. 2024; Пастель. Рисунок. 2024.

997. Нічний натюрморт. 2021.

Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.

Виставки: Пастель. Рисунок. 2024.

998. Озерний краєвид. 2021.

Папір, чорна кулькова ручка. 15x21.

999. Хвилювання. 2021.

Папір, чорна кулькова ручка. 15x21.

Виставки: Графіка. Присвячена 40-річчю заснування Сумської обласної організації Спілки художників України. Виставковий зал Сумської обласної організації НСХУ. 2024; Пастель. Рисунок. 2024.

1000. Яблука на підвіконні. 2021.

Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.

Виставки: Пастель. Рисунок. 2024.

1001. Квіти на підвіконні. 2022.

Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.

Виставки: Пастель. Рисунок. 2024.

1002. Стежка на березі. 2024.

Папір, чорна кулькова ручка. 20x14,5.

1003. Тривожний пейзаж. 2024.

Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.

1004. Яблука, шахівниця, квіти. 2024.

Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.

Серія «Седнів шевченківський». 2005–2023

1005. Альтанка Л. Глібова. Седнів. 2005.

Папір, графітний олівець. 41,5x29,5. Г– 2735.

Зображена восьмиколонна ротонда (1-ша пол. ХІХ ст.) на схилі високого пагорбу над річкою Снов. *Леонід Глібов* (1827–1893) письменник, поет, байкар. Вважається, що саме це місце надихнуло поета написати вірш «*Стоїть гора високая*».

Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.

1006. Будинок Лизогуба. Седнів. 2005.

Папір, графітний олівець. 42x30. Г– 2736.

Лизогуби – український козацько-старшинський (дворянський) рід ХVІІ–ХХ ст., мали володіння у Седневі.

Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.

1007. Кам'яниця Лизогубів у Седневі. 2005.

Папір, графітний олівець. 30x42. Г– 2738.

Пам'ятка архітектури ХVІІ ст., найстаріша мурована житлова будівля Лівобережної України. Розташована у смт Седнів Чернігівської області.

Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.

Виставки: Солярис. 2006.

1008. Кам'яниця у Седневі. 2005.

Папір, графітний олівець. 30x42. Г– 2737.

Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.

Виставки: Солярис. 2006.

1009. Седнів. Будинок Лизогубів. 2005.

Папір, графітний олівець. 30x42.

Будинок входив до комплексу споруд у седнівському маєтку *Лизогубів* (кін. ХVІІ – початку ХХ ст.).

Виставки: Солярис. 2006.

- 1010. Седнів.** Лизогубівський парк. Червоний місток. 2005.
Папір, графітний олівець. 30x42. Г– 2740.
Кам'яний місток («Красний міст») через старовинний рів, споруджений 1812 р. на честь перемоги над Наполеоном.
Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
Виставки: Солярис. 2006.
- 1011. Седнів.** Альтанка Леоніда Глібова. 2006.
Папір, графітний олівець. 30x42. Г– 2741.
Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
- 1012. Кам'яниця** у Седневі. Спогади. 2012.
Папір, графітний олівець. 30x42. Г– 2742.
Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
- 1013. Брама** у Лизогубівському парку. 2023.
Папір, графітний олівець. 30x42. Г– 2743.
Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
- 1014. Седнівські** далі. 2023.
Папір, графітний олівець. 42x30. Г– 2744.
Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
- 1015. Седнівський** краєвид з Георгієвською церквою. 2023.
Папір, графітний олівець. 30x42. Г– 2745.
Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
Георгієвська церква (XVII – не пізніше 1747) – дерев'яний храм у Седневі, зразок монументальних дерев'яних споруд на Лівобережжі України періоду бароко.
- 1016. Шевченкова** липа у Седневі. 2023.
Папір, графітний олівець. 30x42. Г– 2746.
Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
Ботанічна пам'ятка природи на території Лизогубівського (Седнівського) парку. Під липою любив працювати й відпочивати Т. Шевченко, коли відвідував Седнів у 1846 р. і 1847 р. за завданням Археографічної комісії при Київському університеті.

4.2. Живопис

- 1017. Людина** у футлярі. 1980.
Картон, олія. 50x34,5.
Початковий етап роботи розпочався на вулиці Олегівській у Києві, що пролягає по схилу гори Щекавиці, від вулиці Нижній Вал до Лук'янівської вулиці.
- 1018. Пейзаж.** На річці. 1980.
Картон, олія. 25x40.
Приватне зібрання.
- 1019. Під Радомишлем.** 1980.
Картон, олія. 57x44,5.
Зображено млин у місті Радомишлі, яке знаходиться на лівому березі річки Тетерів.
- 1020. Рибалки** на річці. 1980.
Картон, олія. 44,5x56,5.
- 1021. У Пуці-Водиці.** Пам'яті Клода Моне. 1981.
Картон, олія. 21,5x23,5.
Пуца-Водиця – історична місцевість у північно-західній частині Києва, в межах Оболонського району, розташована переважно у соснових лісах.
- 1022. Церква** Миколи Притиска на Подолі. 1981.
Картон, олія. 35,5x24,5. Експонувалася під назвою: «Церква на Подолі».
Храм святого *Миколая Чудотворця* (церква *Миколи Притиска*) XVII ст. Розташований на Подолі у Києві.

1023. Зимовий краєвид. 1982.

Картон, олія. 33x21,5.

Етюд написаний з вікна гуртожитку Київського художнього інституту (вул. Лук'янівська 69/71).

Виставки: Алла пріма. 2002.

1024. Інтер'єр Кирилівської церкви у Києві. 1982.

Картон, олія. 34,5x22.

Кирилівська церква, Церква Святих Кирила та Афанасія Александрійських – пам'ятка архітектури та монументального малярства XII, XVII, XIX століть.

1025. Краєвид з вікна. 1982.

Картон, олія. 34x25.

Етюд написаний з вікна гуртожитку Київського художнього інституту (вул. Лук'янівська 69/71).

1026. Краєвид з вікна гуртожитку. 1982.

Картон, олія. 34x25.

Етюд написаний з вікна гуртожитку Київського художнього інституту (вул. Лук'янівська 69/71).

1027. Лейт-лінії руху. Старе дерево, село Курган. 2007.

Полотно, олія. 40x40. Ж– 615.

Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева.

Курган – село в Лебединській міській громаді Сумського району Сумської області. Написано під час пленеру, присвяченого Д. Бурлюку.

Виставки: Виставка етюдів. Лебедин. 2007; Виставка етюдів. Суми. 2007.

Лл.: Міжнародний пленер, присвячений 125-річчю від дня народження видатного українського художника, поета, критика і теоретика футуризму Давида Давидовича Бурлюка (1882–1967) / Сумська обл. орг. Нац. спілки художників України та ін. / упоряд. С. Побожій. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2007. – С. 12; Вертіль О. В. На просторі часу. Поезії останнього чвертьстоліття : у 2 кн. Кн. 2. – Суми : Мрія, 2008. [під назвою: «Лейт-лінії руху» 2007; між с. 32 і 33].

1028. Нічний політ птаха. Триптих. 2020–2021.

Полотно, олія. Ч. I 60x45, Ч. II, III 40x60.

4.3. Персональні виставки

1029. Горизонти пам'яті. Персональна виставка. Пастель. Рисунок. Сімферопольський художній музей. 1997.

Експонувалися твори С. Побожія (*пастель, малюнок*): «Кримські гори» (1982), «Нижньогірські вогні» (1982), «Поділ. Дахи взимку» (1982), «Батуринський палац» (1983), «Пейзаж з двома деревами» (1990), «Людина у футлярі» (1991), «Канал з гондольєром» (1992), «Ніч. Венеція» (1992), «Фрарі». Арк.1, 2 (1992), «Резные фасады, узорные зданья...» (1992), «Ніч. Канали Венеції» (1992), «Церква у Лонгароне» (1992), «У Воронцівському парку». Арк.1, 2 (1993), «Сан-Марко у смарагдовій гаммі» (1994), «Сан-Марко у фіолетовій гаммі» (1994), «Церква, що зустрічає» (1995), «Спогади про Лівадію». Арк. 1, 2 (1996), «Сімеїз. Скеля Дива» (1996), «Лівадійський палац» (1996), «Під платаном» (1996), «Лівадійська царська Хрестовоздвиженська церква» (1996), «Вечір. Вид на Ялту» (1996), «Лівадійський палац. Химера» (1996), «Видіння у лісі» (1997), «Тарашанські мотиви» (1997), «Дерева біля обрива» (1997), «Натюрморт з дубовим листям» (1997), «Озеро у травах» (1997), «Колокольці та флокси» (1997), «Ліс, освітлений сонцем» (1997), «Природня структура» (1997), «Італійський мотив» (1997), «Симфонія лісу» (1997), «Червоний млин» (1997), «Італійська картина» (1997), «Спогади про Немчинівку». Арк. 1, 2 (1997), «Дачний натюрморт» (1997), «Човни у затоці» (1997).

1030. Відсвіти. Персональна виставка. Пастель. 8.09–15.10.2004. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2004.

Експонувалися *пастелі* С. Побожія: «Батуринаська ідилія» (1981, Сумський художній музей), «Кримські гори» (1982), «Псковська церква» (1983), «Людина у футлярі» (1991, Будинок-музей А. П. Чехова), «Ніч. Венеція» (1992), «Біля церковних стін» (1993), «Симфонія лісу» (1997), «Човни у затоці» (1997), «Віддзеркалення» (2002), «Видіння у Кирилівській церкві» (2002), «Червоний млин» (2002), «Куличанський пейзаж» (2003), «Пам'яті художника П. Левченка» (2003), «Мовчанський монастир» (2003), «Путівль. Увечері» (2003), «Італійська картина». Арк. 2 (2003), «Едгар Дега» (2004), «Коріння» (2003), «Selva oscura» (2004), «Садиба Линтварьових». Арк. 1, 2, 3 (2004), «Купол святого Ісаакія Далматського» (2004), «Фруктовий сад» (2004).

1031. Солярис. Персональна виставка. Графіка. Рисунок. 11.09.06–20.11.06. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2006.

Експонувалися *малюнки олівцем*: «Кримський пейзаж» (2002), «Човни» (2002–2006; арк. I–V), «Рибалка» (2003), «В інтер'єрі» (2004; Будинок-музей А. П. Чехова в Сумах), «Дзвіниця Воскресенської церкви (Седнів)» (2005), «Привиди Качанівки» (2004–2005; арк. I, II), «Кам'яниця Лизогубів» (2005), «Каштанова алея у Лизогубівському парку» (2005), «Козацька церква у Седневі» (2005), «Церква у Бігачі» (2005), «Брама. Седнів» (2006), «Пам'яті М. Чехова» (2006), «Седнівський краєвид» (2006), «Солярис» (2006; арк. I–IV), «Шевченкова липа» (2006), «Яблуневий сад» (2006).

1032. Selva oscura. Персональна виставка. Графіка. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2009.

Експонувалися *пастелі*: «Симфонія лісу» (1997), «Краєвид з церквою (Псков)» (2002), «Корни и стебли моего прошлого» (2003), «Куличанський пейзаж» (2003), «Путівль. Увечері» (2003), «Качанівка. Стежка у минуле» (2004), «Selva oscura» (2004), «Горкі аксьоновські» (2005; зібрання Н. Кібрик), «Семиротівські ритми» (2008), «Нічні птахи» (2009), «Варіація на тему картини О. Волоскова «Садиба» (2009), «Варіація на тему картини К. Власовського «Літній день у Малоросії» (2009), «Листатий ліс» (2009), «Спогади про седнівський сад» (2009), «Седнівські яблука» (2009). *Малюнки графітним олівцем*: «Лизогубівська брама. Седнів» (2007), «Шевченкова липа» (2006), «Напівзатонулий човен» (2003), «Човен у старому річищі Сейма» (2003). *Акварелі*: «Човен на Снові» (2009), «Човни на Снові. Клочкове» (2009).

1033. Пастель. Акварель. Рисунок. Персональна виставка. Графіка. Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева. 2010.

Експонувалися *пастелі*: «Ніч. Венеція» (1992), «Залишки слобожанської старовини» (1994, Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева), «Портрет Едгара Дега» (2003), «Корни и стебли моего прошлого» (2003), «Спогади про седнівський сад» (2009), «Седнівські яблука» (2009), «Нічні птахи» (2009), «Горкі. Геометричний пейзаж» (2010), «Похмурий ліс» (2010). *Акварелі*: «Каштанова алея Лизогубів» (2009), «Стара хата» (2009), «Човен на Снові» (2009), «Човни на Снові. Клочкове» (2009), «Церква у с. Бігач» (2009). *Малюнки графітним олівцем*: «Напівзатонулий човен» (2003), «Лизогубівська брама. Седнів» (2006), «Шевченкова липа у Седневі» (2006).

1034. Діалоги у просторі культури. Персональна виставка. Графіка. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2012.

Експонувалися *пастелі*: «На тему вірша О. Блока «Холодний ветер от лагуны» (1992–2012; арк. I, II, III), «Жигайлівка. Дігтярів яр» (2009), «Діалоги з Р. Фальком» (2010), «За мотивами картини В. Штернберга «Садиба Тарновського у Качанівці» (2010), «Геометричний пейзаж» (2010), «Липневий спокій» (2010), «Музейні враження від твору О. Волоскова «Садиба» (2010), «Похмурий ліс» (2010), «Зелене та червоне» (2011), «Selva oscura» (2011), «На тему картини О. Волоскова «У Сокиринському парку» (2011), «Романтичний пейзаж» (2011), «Діалоги з О. Красовським» (2012; арк. I, II, III). *Акварелі*: «Церква у с. Бігач» (2009), «Каштанова алея Лизогубів» (2009), «Музейні варіації» (2011).

1035. Діалоги у просторі мистецтва. О. Красовський, С. Побожій. 2013. Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева. 2013.

1036. Петербурзькі замальовки. Виставка на письмовому столі. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2013.

Експонувалися малюнки, виконані під час перебування автора у Санкт-Петербурзі та Павловську в 2012 р.: «Пам'ятник Олександрю III», «Будинок Зінгера», «Вид на Михайлівський замок», «Башня» Вяч. Іванова з боку Таврійського саду», «Фонтан у сквері Академії мистецтв», «Дров'яний провулок», «Літній сад», «Пам'ятник Катерині II», «Письмовий стіл Ф. Сологуба», «Асирійський рельєф з Ермітажа», «Палац Білосельських-Білозерських», «У сквері поблизу Александрінського театру», «Інтер'єр будинку Кочневої», «Михайлівський сад», «Міст у Михайлівському саду», «Вид на Пряжку з квартири О. Блока», «Статуя у Царськосельському парку», «Пам'ятник О. С. Пушкіну», «Завіса у Шереметівському палаці», «Екскурсанти в Ермітажі», «Краєвид у Павловську», «Павловський парк», «Мальтійська капела», «Німфа з мушлею в Ермітажі», «Елемент інтер'єру Смольного собору», «Скульптура у Літньому саду». – Альбом. Папір, лінер, 14,5x20.

1037. Вибране. Персональна виставка. Пастель. 10.09–05.10.2014. Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. 2014.

«Батуринська ідилія» (1981; Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького), «Краєвид з церквою (Псков)» (2002), «Корни и стебли моего прошлого» (2003), «Біля церковних стін» (2003; Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького), «Купол святого Ісаакія Далматського» (2004; Сумський обласний краєзнавчий музей), «Садиба Линтварьових». Арк. I, II, III (2004; Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького), «Семиротівські ритми» (2008; Українська академія банківської справи, м. Суми), «Нічні птахи» (2009), «Спогади про седнівський сад» (2009), «Романтичний пейзаж» (2011), «Діалоги з О. Красовським» (2012; арк. I), «На тему вірша О. Блока «Холодный ветер от лагуны» (1992–2012; арк. I, II, III), «Жигайлівка. Дігтярів яр» (2009), «Липневий спокій» (2010), «Похмурий ліс» (2010), «Діалоги з Р. Фальком» (2010), «За мотивами картини В. Штернберга «Садиба Тарновського у Качанівці» (2010; приватне зібрання С. Тихенка), «На тему картини О. Волоскова «У Сокиринському парку» (2010); приватне зібрання С. Тихенка), «Музейні враження від твору О. Волоскова «Садиба» (2010; приватне зібрання С. Тихенка).

1038. Форма і образ. Галерея мистецтв «Академічна». 2016

1039. Пастелі. Персональна виставка. Літературна вітальня Сумського державного університету. 2018

1040. Птахи над озером. Пастель. Рисунок. 15.09–25.12.2021. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2021.

Експонувалися *пастелі*: «А потім розп'яли на полотні, у мрамурі...» (2020), «Архангел вклонився людині». На тему «Благовіщення» Леонардо да Вінчі» (2018), «Птахи над озером» (триптих, 2018–2020), «Служитель чудес. На тему візантійської ікони» (2020), «Супрематизм 55» (2017), «Таїна сокровенно відкрила» (2020), «Червоний млин» (2018). *Рисунки*: «Листатий ліс» (2016), «Озеро Чеха» (2014–2016). *Акварелі*: «Реквієм В. Борисову-Мусатову» (2021), «У Качанівському парку. За О. Волосковим «Церква у лісі» (2018). *Живопис*: «Нічний політ птаха» (триптих, 2020–2021), «Червоний млин» (1980–2020).

1041. Пастель. Рисунок. Персональна виставка. 03.09–06.10.2024. Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. 2024.

Пастелі: «Батуринська ідилія» (1981; Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького), «Біля церковних стін» (2003; Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького), «Корни и стебли моего прошлого...» (1997–2003), «Похмурий ліс» (2010), «День. Венеція» (2012), «Птахи над озером», триптих (2018–2020), «Супрематизм 55» (2017). «Червоний млин» (2018), «Архангел вклонився людині». На тему

«Благовіщення» Леонардо да Вінчі» (2018), «На тему твору Маріотто Альбертініеллі «Відвідування Марією Єлизавети» з галереї Уффіці» (2024), «Італійська картина. Спогади про «Благовіщення» Сандро Боттічеллі з галереї Уффіці» (2024), «Глівіцький триптих» (2024). Рисунки: «Глівіцькі фантазії», ліва та права частини триптиху, (2015), «Листатий ліс» (2016), «Венеціанські ритми», центральна частина триптиху (2016). *Акварель*: «Седнівська мавка» (2016).

Примітки: галерея мистецтв «Академічна» Української академії банківської справи Національного банку України (1998–2016); з 2016 – у складі Сумського державного університету.

4.4. Участь у міжнародних, колективних та інших виставках

1042. Один день у Венеції. Un giorno a Venezia. Виставка графіки. С. Побожій і С. Сергеев. Галерея «АРТ'С». Суми, 1992.

Експонувалися пастелі С. Побожія: «Капела дожив» (1992), «Канали Венеції» (1992), «Ніч. Венеція» (1992), «Пам'яті П. Муратова» (1992), «Стіна» (1992), «Фрарі». Арк. 1, 2, 3 (1992), «Церква, що зустрічає» (1992), «Венеціанські видіння» (1992).

1043. Лебединський plain air. Виставка. Лебединський художній музей. 1994.

Експонувалися пастелі С. Побожія: «Залишки слобожанської старовини» (1994), «Лебединська симфонія» (1994), «Тут жив Давид Бурлюк» (1994).

1044. По слідах Малевича. Виставка живопису і графіки. Російський центр науки і культури. Гданськ (Польща). 1995.

Експонувалися твори С. Побожія (пастелі): «Ніч. Венеція» (1992), «День. Канали Венеції» (1992), «Ніч. Канали Венеції» (1992), «Пам'яті П. Муратова» (1992).

1045. Українські художники – Малевичу. Виставка живопису, графіки, декоративно-прикладного мистецтва. Калінінградська художня галерея. 1995.

Експонувалися твори С. Побожія (пастелі): «Залишки слобожанської старовини» (1994), «Тут жив Давид Бурлюк» (1994), «Ніч. Венеція» (1992), «День. Канали Венеції» (1992), «Ніч. Канали Венеції» (1992), «Фрарі». Арк. 1, 2 (1992), «Пам'яті П. Муратова» (1992).

1046. Шляхи творчості-2. Виставка живопису і графіки. Конотопський краєзнавчий музей. 1995.

Експонувалися твори С. Побожія: пастель «Сан Марко». Арк. 1, 2 (1992).

1047. Світ пастелі. Виставка. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 1999.

Експонувалися твори С. Побожія (пастелі): «Човни у затоці» (1997), «Спогади про Лівадію» (1997).

1048. Impressionen von land Sloboshantschyna Zweite Ausstellung des Kunstlerbundes Sumy in der Partnerstadt Celle. м. Целле (Німеччина). 1999.

Експонувалися твори С. Побожія (пастелі): «Човни у затоці» (1997), «Фіалки та яблука» (1997), «Спогади про Лівадію» (1997).

1049. Яблука для Сезанна. Виставка живопису та графіки. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 1999.

Експонувалися твори С. Побожія: пастель «Яблука для Сезанна». (1999).

1050. Alla prima. Виставка етюдів. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2002.

Експонувалися твори С. Побожія: «Червоні дахи. Радомишль» (1979), «Церква на Подолі» (1981), «Інтер'єр Кирилівської церкви у Києві» (1982), «Краєвид з вікна» (1982), «Етюд в зелених тонах» (1981), «Воскресенська церква у Батурині» (1981).

1051. Біля церковних стін. Виставка живопису і графіки. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2003.

Експонувалися твори С. Побожія: пастель «Біля церковних стін». Арк. 1, 2 (2003).

1052. Біля церковних стін. Живопис. Графіка. Наталівка. 2003.

1053. Сто років життя після смерті. Виставка живопису і графіки [присвячена французькому художнику К. Піссарро]. Петропавлівське відділення СОД АППБ «Аваль». 2003 р.

Експонувалися твори С. Побожія: пастель «Біля церковних стін». Арк. 1, 2 (2003).

1054. Біля стін палацу. Виставка живопису і графіки. Національний державний історико-культурний заповідник «Качанівка». 2004.

Експонувалися твори С. Побожія (пастель, малюнок, акварель): «Стежка у минуле» (2004), «Альтанка» (2004), «Архітектурний мотив» (2004).

1055. Виставка, присвячена першим імпресіоністам. Петропавлівське відділення СОД АППБ «Аваль». 2004.

Експонувалися твори С. Побожія (пастелі): «Пейзаж. Вечір» (2004), «Фруктовий сад» (2004).

1056. Качанівський plein air. Виставка живопису і графіки. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2004.

Експонувалися твори С. Побожія (пастель, малюнок): «Стежка у минуле» (2004), «Привиди у садибі» (2004).

1057. Ювілейна виставка з нагоди 20-ї річниці створення Сумської обласної організації Національної спілки художників України. Живопис. Графіка. Декоративне мистецтво. Сумський краєзнавчий музей. 2004.

Експонувалися твори С. Побожія: пастель «Біля церковних стін» (2003).

1058. Живопис та графіка московських, путивльських та сумських художників. Виставка, організована Путивльським земляцтвом. Москва. 2005.

1059. Обласна художня виставка, присвячена Дню художника. Виставковий зал СОО НСХУ. Суми. 2006.

Експонувалася робота «Червоний млин» (2002, пастель).

1060. Виставка етюдів, написаних на міжнародному пленері, присвяченому 125-річчю від дня народження Д. Бурлюка. Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева. 2007.

Експонувалися твори: «Лейт-лінії руху» 2007 (живопис). «Семиротівські ритми» (2007; 1-й варіант. Пастель).

1061. Виставка етюдів, написаних на міжнародному пленері, присвяченому 125-річчю від дня народження Д. Бурлюка. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2007.

Експонувався твір живопису «Лейт-лінії руху» (2007).

1062. З колекцій викладачів і співробітників академії. Живопис. Графіка. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2007.

Експонувалася робота «Віддзеркалення» (2002) із приватного зібрання В. В. Прочухана (Суми).

1063. Виставка живопису, графіки і фотографії, присвячена 150-річчю з дня народження художника Миколи Чехова. Будинок-музей А. П. Чехова в Сумах. 2008.

Експонувався малюнок олівцем «Пам'яті М. Чехова» (2006).

1064. Художники Сумщини. Живопис. Графіка. Декоративне мистецтво. Полтава. Галерея мистецтв. 2008.

Експонувалися пастелі: «Коріння» (2003), «Краєвид з церквою (Псков)» (2002).

1065. Художники Сумщини. Виставка, присвячена 25-річчю заснування Сумської обласної організації Спілки художників України. Київ. Національна Спілка художників України. 2009.

Експонувалися малюнки графітним олівцем: «Лизогубівська брама у Седневі» (2006), «Шевченкова липа» (2006). Пастелі: «Спогади про седнівський сад» (2009).

- 1066. I Міжнародний** мистецький пленер. Виставка. Живопис. Графіка. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2011.
Експонувалася пастель «Зелене та червоне» (2011).
- 1067. V Міжнародний** мистецький пленер «Моє місто». Виставка. Живопис. Графіка. Спілка художників Глівіцько-Забжанського округу. Глівіце. Польща. 2012.
Експонувалися пастелі: «Весна у Глівіце» (2012), «Привітання з Глівіц» (2012).
- 1068. Вибране** з колекції Путивльського фестивалю мистецтв «Золотая кувшинка». Виставка, присвячена Є. А. Кібрику. Одеський музей західного та східного мистецтва. 2013.
Експонувалася пастель «Горкі аксьоновські» (2005).
- 1069. Діалоги** у просторі мистецтва. О. Красовський. С. Побожій. Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева. 2013.
Експонувалися твори: «Діалоги з О. Красовським» (2013; арк. I, II, III).
- 1070. Мистецька** колекція Української академії банківської справи Національного банку України. Сумська міська галерея. 2013.
Експонування: «Семиротівські ритми» (2008).
- 1071. До 200-річчя** Тараса Шевченка. Живопис. Графіка. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2014.
Експонувалися малюнки графітним олівцем: «Дзвіниця Воскресенської церкви у Седневі» (2005), «Альтанка Леоніда Глібова у Седневі» (2005), «Козацька церква. Седнів» (2006).
- 1072. VII Міжнародний** мистецький пленер «Моє місто». Виставка. Живопис. Графіка. Спілка художників Глівіцько-Забжанського округу. Глівіце. 2014.
Експонувався триптих (малюнок олівцем) «Глівіцькі мелодії» (2014).
- 1073. Художники** Сумщини. Виставка, присвячена 30-річчю Сумської обласної організації НСХУ. Київ. Національна Спілка художників України. 2014.
Експонувалася пастель «Жигайлівка. Дігтярів яр» (2009).
- 1074. Художня** виставка. Акваель. Суми. 2014.
Експонування: «Човни на Снові. Клочкове» (2009).
- 1075. X Міжнародний** мистецький пленер «Моє місто». Виставка Живопису і графіки. Спілка художників Глівіцько-Забжанського округу. Глівіце. Польща. 2017.
Експонувався триптих, виконаний у техніці пастелі: «Urbi et Orbi» (2017).
- 1076. Шляхи** творчості. Живопис. Графіка. Галерея мистецтв «Академічна». 2017.
Експонувалася пастель «Супрематизм 55» (2017).
- 1077. «Академічний»** – 20. Виставка графіки. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2018.
- 1078. Графічна** спадщина Сумщини. Графіка. Галерея мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2019.
Експонувалася пастель «На озері Чеха» (2018).
- 1079. Різдвяна виставка.** Живопис. Графіка. Суми. 2019.
- 1080. Виставка** акварелі. Виставковий зал Сумської обласної організації НСХУ. 2022.
Експонувалася акварель «На озері Чеха» (2022).
- 1081. Світ** графіки. Присвячена 25-річчю галереї мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. 2023. Суми. Літературна вітальня Сумського державного університету.
Експонувалися пастелі: «Selva oscura» (2004), «Семиротівські ритми» (2008).
- 1082. Графіка.** Виставка присвячена 40-річчю заснування Сумської обласної організації Спілки художників України. Виставковий зал Сумської обласної організації НСХУ. 2024.

4.5. Буклети, каталоги виставок, в яких брав участь С. І. Побожій

- 1083.** Один день в Венеції. Un giorno a Venezia : кат. виставки. – Суми, 1992. – 1 арк., склад. у 8 с.
- 1084.** Сергій Побожій. Відсвіти. Виставка. 08.09–15.10.2004 / Галерея мистецтв «Академічна», Українська академія банківської справи Національного банку України. – [Суми, 2004]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.
- 1085.** Сергій Побожій. Солярис. Виставка. 11.09–20.11.2006 / Галерея мистецтв «Академічна», Українська академія банківської справи Національного банку України. – [Суми, 2006]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.
- 1086.** Міжнародний пленер, присвячений 125-річчю від дня народження видатного українського художника, поета, критика і теоретика футуризму Давида Давидовича Бурлюка (1882–1967) / Сумська обл. орг. Національної спілки художників України ; Галерея мистецтв «Академічна», Українська академія банківської справи та ін. – Лебедин, 2007. – 28 с. : іл.
- 1087.** Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Рисунок. Виставка. 16.04–16.06 / Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева. – [Суми, 2009]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.
- 1088.** Сергій Побожій. Selva oscura. Виставка. 09.09–09.11.2009 / Галерея мистецтв «Академічна», Українська академія банківської справи Національного банку України. – [Суми, 2009]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.
- 1089.** Вибране. Favourites. Із зібрання Української академії банківської справи Національного банку України / галерея мистецтв «Академічна» / уклад. С. І. Побожій ; відп. за вип. А. Г. Ярова. – [Суми, 2012]. – 58 с. : іл.
- 1090.** Сергій Побожій. Діалоги у просторі культури. Виставка. 20.09–10.11.2012 / Галерея мистецтв «Академічна», Українська академія банківської справи Національного банку України. – [Суми, 2012]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.
- 1091.** Сергей Побожий. Петербургские зарисовки. Виставка на письменном столе. 03.09–19.09.2013 / Галерея искусств «Академическая», Украинская академия банковского дела Национального банка Украины. – [Суми, 2013]. – 1 л., слож. в 6 с. : ил.
- 1092.** Сергей Побожий. Горизонты памяти. Виставка. 22.08–20.09.1997 / Симферопольський художественний музей. – [Суми, 2013]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.
- 1093.** Сергій Побожій. Вибране. Виставка. 10.09–05.10.2014 / Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. – [Суми, 2014]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.
- 1094.** Художня виставка. Акварель. Грудень 2014 року : каталог / Сумська обл. орг. Національної спілки художників України. – Суми : Університетська книга, [2014]. – 16 с.
- 1095.** V Miedzynarodowy plener malarski «Moje miasto» : [katalog] / Zwiasek polskich artystow plastykow Okreg Gliwicko-Zabranski. – Gliwice : Drukarnia Cyfrowa V8, 2012. – 28 s. [без пагінації].
- 1096.** VII Miedzynarodowy plener malarski «Moje miasto» : [katalog] / Zwiasek polskich artystow plastykow Okreg Gliwicko-Zabranski. – Gliwice Drukarnia Cyfrowa V8, 2014. – 32 s. [без пагінації].
- 1097.** X Miedzynarodowy plener malarski «Moje miasto» : [katalog] / Zwiasek polskich artystow plastykow Okreg Gliwicko-Zabranski. – Gliwice : Drukarnia Cyfrowa V8, 2017. – 36 s.

5.1. У буклетах персональних виставок

1098. Сергій Побожій. Відсвіти. Виставка. 08.09–15.10.2004. Галерея мистецтв «Академічна» : [буклет] / Українська академія банківської справи НБУ ; авт. тексту С. І. Побожій. – [Суми, 2004]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл., фот.

Іл.: «Ніч. Венеція» (1992), «Симфонія лісу» (1997), «Італійська картина» (1997), «Віддзеркалення» (2002), «Куличанський пейзаж» (2003), «Пам'яті художника П. Левченка» (2003), «Біля церковних стін» (2003).

1099. Сергій Побожій. Солярис. Виставка. 11.08–20.11.2006. Галерея мистецтв «Академічна» : [буклет] / Українська академія банківської справи НБУ ; авт. тексту С. І. Побожій. – [Суми, 2006]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.

Іл.: «Пам'яті Миколи Чехова» (2006), «Солярис» (2006), «Брама. Седнів» (2006), «Седнівський пагорб» (2006), «Седнівський краєвид» (2006), «Шевченкова липа» (2006), «Човен» (2003), «Каштанова алея у Лизогубівському парку» (2005), «Кримський пейзаж» (2002).

1100. Сергій Побожій. Selva oscura. Виставка. 09.09–09.11.2009. Галерея мистецтв «Академічна» : [буклет] / Українська академія банківської справи НБУ ; авт. тексту С. Побожій. – [Суми, 2009]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.

Іл.: «Selva oscura» (2004), «Листатий ліс» (2009), «Семиротівські ритми» (2008), «Горкі Аксьоновські» (2005), «Варіація на тему картини О. Волоскова «Садиба» (2009), «Нічні птахи» (2009), «Спогади про седнівський сад» (2009), «Пам'яті О. Купріна» (2004), «Седнівські яблука» (2009).

1101. Сергій Побожій. Пастель. Акварель. Малюнок. Виставка. 16.04–16.06. 2010. Лебединський міський художній музей ім. Б. К. Руднева : [буклет] / Українська академія банківської справи НБУ ; авт. тексту С. Побожій. – [Суми, 2010]. – 1 арк., склад. у 6 с., іл.

Іл.: «Корни и стебли моего прошлого» (2003), «Лебединська симфонія» (1994), «Фіалки та яблука» (1997), «Портрет Едгара Дега» (2004), «Садиба Линтварьових» (2004), «Семиротівські ритми. Варіант І» (2007), «Спогади про седнівський сад» (2009), «Каштанова алея Лизогубів» (2009), «Церква у с. Бігач» (2009).

1102. Сергій Побожій. Діалоги у просторі культури. Виставка. 20.09–10.11.2012. Галерея мистецтв «Академічна» : [буклет] / Українська академія банківської справи НБУ ; авт. тексту С. Побожій. – [Суми, 2013]. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.

Іл.: «Діалоги з В. Штернбергом» (2010), «На тему картини О. Волоскова «У Сокиринському парку» (2011), «Липневий спокій» (2010), «Романтичний пейзаж» (2011), «Музейні враження від твору О. Волоскова «Садиба» (2011), «Діалоги з О. Красовським» (2012, ліва частина), «Діалоги з Р. Фальком» (2012), «На тему вірша О. Блока «Холодный ветер от лагуны» (2012, центральна частина).

1103. Сергей Побожий. Петербургские зарисовки. Виставка на письменном столе. 03.09–19.09.2013. Галерея искусств «Академическая» : [буклет] / Украинская академия банковского дела НБУ , авт. текста С. Побожий. – [Суми, 2013]. – 1 л., слож. в 6 с. : ил.

Іл.: «Ассирійський рельєф з Ермітажа» (2012), «Башня» Вяч. Іванова з боку Таврійського саду» (2012), «Будинок Зінгера» (2012), «Вид на Михайлівський замок» (2012), «Дров'яний провулок» (2012), «Палац Білосельських-Білозерських» (2012), «Пам'ятник Олександрю III» (2012), «Письмовий стіл Ф. Сологуба» (2012), «Фонтан у сквері Академії мистецтв» (2012).

5.2. В окремих виданнях

1104. Один день в Венеції. Un giorno a Venezia: кат. виставки / Галерея «АРТ'С» ; Сумской художественный музей ; Сумской филиал Малевич-Центра ; авт. текста С. И. Побожий. – Сумы, 1992. – 1 л., слож. в 8 с. : ил.

Іл.: «Фрарі» (1992). Арк.1, «Ніч. Венеція» (1992). Арк.1.

1105. Лебединський plein air: кат. виставки / Сумський обласний науково-методичний центр народної творчості ; Лебединська філія Сумського художнього музею та ін. ; авт. тексту С. І. Побожий. – Лебедин, 1994. – 1 арк., склад. у 8 с. : іл., фот.

Іл.: «Лебединська симфонія» (1994).

1106. Шляхи творчості-2 : кат. виставки : (присвяч. 100-річчю перебування Казимира Малевича у Конотопі (1895–1995) / Конотопський краєзнавчий музей ; Сумська філія «Малевич-Центру» та ін. ; авт. тексту С. І. Побожий. – [Конотоп, 1995]. – 1 арк., склад. У 8 с. : іл.

Іл.: «Сан Марко».

1107. Галерея мистецтв «Академічна». Історія. Виставки. Колекція. Бібліографія : наук. кат. / уклад. С. І. Побожий. – Суми : УАБС, 2003. – 94 с.

Іл.: «Церква на Подолі» (1981) – с. 54.

1108. Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Нац. спілки художників України / відп. за вип. І. Гапochenко. – Суми : Собор, 2006. – С. 82–85 : іл., фот.

Іл.: «Симфонія лісу» (1997), «Ніч. Венеція» (1992), «Садиба Лінтварьових» (2004), «Віддзеркалення» (2002), «Пам'яті художника П. Левченка» (2003), «Куличанський пейзаж» (2003).

1109. Міжнародний пленер, присвячений 125-річчю від дня народження видатного українського художника, поета, критика і теоретика футуризму Давида Давидовича Бурлюка (1882–1967) / Галерея мистецтв «Академічна» Української академії банківської справи та ін. ; авт. тексту, уклад. С. Побожий. – Лебедин, 2007. – 28 с. : іл.

Іл.: «Лейт-лінії руху» (2007) – с. 12.

1110. Художньо-мистецька спадщина Сумщини від давнини до сьогодення. Дослідження, розвідки, пошуки до біографічного збірника / авт.-упоряд. В. Єфремова. – Київ : Хрещатик, 2007. – 272 с. : іл.

Іл.: «Пам'яті художника П. Левченка» (2003) – с. 235.

1111. Вертіль О. На просторі часу. Поезії останнього чвертьстоліття : у 2-х кн. – Суми : Мрія, 2008.

Кн. 1. – 160 с.

Іл.: «Червоний млин» (2002), «Італійська картина» (1997), «Симфонія лісу» (1997).

Кн. 2. – 176 с.

Іл.: «Лейт-лінії руху» (2007), «Віддзеркалення» (2002), «Selva oscura» (2004).

1112. Галерея мистецтв «Академічна» 1998–2008 / уклад. С. Побожий ; Українська академія банківської справи НБУ. – [Суми, 2008]. – 32 с.

Іл.: «Selva oscura» (2004).

1113. Бурлюк Д. Д. Світило Бурлюка зійшло... : поезії / перекл. з рос. О. Вертіля. – Суми : УАБС НБУ, 2009. – 60 с. : [8] арк. іл.

Іл.: «Семиротівські ритми» (2008).

1114. Вибране. Favourite. Із зібрання Української академії банківської справи Національного банку України / Галерея мистецтв «Академічна» ; уклад. С. І. Побожий ; відп. за вип. А. Г. Ярова. – [Суми, 2012]. – 58 с. : іл.

Іл.: «Путівль. Увечері» (2003) – с. 26.

1115. V Międzynarodowy plener malarski «Moje miasto» : [буклет]. – Gliwice, 2012.

Іл.: «Весна у Глівіце» (2012; пастель, 65x50) – с. 20 [без пагінації].

- 1116. Побожій С.** Мистецтвознавчі нариси : монографія. – Суми : УАБС НБУ, 2013. – 416 с. : 112 арк. іл.
Іл.: «Куличанський пейзаж» (2003).
- 1117. VII Międzynarodowy plener malarski «Moje miasto» :** [katalog] / Związek polskich artystów plastyków Okreg Gliwicko-Zabranski. – Gliwice Drukarnia Cyfrowa V8, 2014. – 32 s. [без пагінації].
Іл.: «Глівіцькі мелодії» (2014, триптих, графітний олівець) – с. 24.
- 1118. X Międzynarodowy plener malarski «Moje miasto» :** [katalog] / Związek polskich artystów plastyków Okreg Gliwicko-Zabranski. – Gliwice : Drukarnia Cyfrowa V8, 2017. – 36 s.
Іл.: «Urbi et Orbi» (2017, триптих, пастель) – с. 26.
- 1119. Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво /** авт. тексту: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко ; відп. за вип. І. Гапоченко. – Суми : Університетська книга, 2018. – 272 с. : іл.
Іл.: «На озері Чеха» (2018) – с. 199.
- 1120. Суми. Заводських та робітничих вулиць імена: історичні нариси /** В. Шейко, В. Іванова, М. Охріменко, С. Задесенець, С. Шовкопляс. – Суми : Триторія, 2021. – 256 с.
Іл.: «Пам'яті Олександра Купріна» (2004) – с. 239.
- 1121. Мистецька колекція Сумського державного університету :** альбом / авт. вступ. ст., уклад. біографічних матеріалів і каталогу С. І. Побожій. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 224 с.
Іл.: «Путівль. Увечері» (2003) – с. 130, 213; «Качанівка. Стежка в минуле» (2004) – с. 24, 129, 213; «Selva oscura» (2004) – с. 133, 214; «Семиротівські ритми» (2010) – с. 131, 214.

5.3. У періодиці

- 1122. Сумська філія «Малевиц-Центру» у Кенігсберзі // Червоний промінь.** –1995. – 10 черв. (№ 23 (4152)). – С. 3.
Виставка художників з Сум, Охтирки, Києва і Харкова у Калінінградській художній галереї.
Іл.: «Калінінград. Кафедральний собор» (1995). Папір, туш, перо.
- 1123. Едгар Дега: «як я ненавиджу продавати» // Галерея.** – 2004. – № 4 (20). – С. 36–37.
Іл.: «Едгар Дега» (2004). Пастель.
- 1124. Неєлова Н.** «Відсвіти» в галереї // Академіх. – 2004. – 28 верес. (№ 7 (33)). – С. 4 : фот.
Іл.: «Пам'яті художника П. Левченка», «Куличанський пейзаж», «Ніч. Венеція».
- 1125. [Привітання С. Побожію від редакції часопису «Сумська старовина» з нагоди 50-річного ювілею] // Сумська старовина.** – 2004. – №№ XIII–XIV. – С. 105.
Іл.: «Софроніївська пустинь» (2000) – с. 73; «Спасо-Преображенська церква у Путівлі» (2002) – с. 185.
- 1126. [Даниленко Н.] «Солярис» Сергія Побожія // Академіх.** – 2006. – 11 листоп. (№ 7 (49)). – С. 4.
Іл.: «Солярис» (2006).
- 1127. Князев В.** Бурлюк с нами. В Сумах відкрилась виставка картин, посвященная нашему земляку // В двух словах. – 2007. – 19 верес. (№ 37 (101)). – С. 14.
Іл.: «Лейт-лінії руху» (2007).
- 1128. [Даниленко Н.] Галерея «Академічна». 10 років мистецтва та культури в академії // Академіх.** – 2008. – 28 серп. (№ 5 (60)). – С. 4.
Іл.: «Selva oscura» (2004).

- 1129. Гвоздик А.** «Увидишь ты, что все явления – знаки...» // В двух словах. – 2009. – 18 сент. (№ 37 (205)). – С. 16.
Лл.: «Сумеречный лес» (2009), «Selva oscura» (2004).
- 1130. Кравченко В.** Пастель, акварель, малюнок // Життя Лебединщини. – 2010. – 15 трав. (№ 38 (10512)). – С. 2.
Лл.: «Спогади про седнівський сад».
- 1131. Від редакції** // Резонанс (СумДУ). – 2018. – Трав. (№ 5–6 (388–389)). – С. 8.
Лл.: «Спогади про седнівський сад». Пастель.
- 1132. Чубур В.** Птахи над озером // Резонанс (СумДУ). – 2021. – Груд. (№ 5–7 (415–417)). – С. 11.
Лл.: «На озері Чеха» (2018).

VI. Література про С. І. Побожія

6.1. У довідниках

- Довідник** членів Спілки художників України / Спілка художників України. – Київ, 1996. – С. 136.
- Довідник** членів Спілки художників України / Спілка художників України ; голов. ред. О. М. Міщенко ; ред.-упоряд. А. В. Гусарова. – Київ : Поліфаст, 1998. – С. 117.
- Національна** спілка художників України / Нац. спілка художників України ; упорядкув.: Г. Г. Коновалова, Л. М. Коновалова. – Київ, 2002. – С. 123.
- Сумщина** в іменах : енцикл. довід. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2003. – С. 353 : фот.
- Сумщина** в іменах : енцикл. довід. – 2-ге вид., перероб. та доп. / Сумський держ. ун-т ; Рекл.-вид. об-ня «АС-Медіа» ; голов. ред. В. Б. Звагельський. – Київ : Фолігрант, 2004. – С. 369 : фот.
- Художники** України : енцикл. довід. / авт.-упоряд. М. Г. Лабінський ; Акад. мистецтв України ; Ін-т проблем сучасного мистецтва. – Київ : Інтертехнологія, 2006. – Вип. 1. – С. 446.
- Довідник** Національної спілки художників України / голов. ред. І. М. Волощук ; упорядкув.: О. Ю. Федорова, О. Ю. Цибульський. – Київ : НСХУ, 2013. – С. 497.
- Біографічні відомості та основні праці С. Побожія.
- Кто** есть кто: всемирное изд. : биогр. инновационный справ. / ред.-сост. В. А. Никеров. – Москва : Астрей, 2014. – Изд. 17. – С. 348.
- Вміщено біографічні відомості про С. Побожія.
- Довідник** Національної спілки художників України / Національна спілка художників України. – Київ, 2021. – С. 463.

6.2. У бібліографічних покажчиках

- Сергій** Побожій : біобібліогр. покажч. / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; уклад. : С. І. Побожій, О. К. Линник. – Суми, 2004. – 90 с. – (Краєзнавці Сумщини).
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/51583/14/Pobozhii_Pokazhcshik.pdf
- Сергій** Побожій : біобібліогр. покажч. / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; уклад. : С. І. Побожій, О. К. Линник. – Суми, 2014. – Вип. 2. – 98 с.
URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/51579/7/Pobozhii_Pokazhcshik_2.pdf

***

Єгор Кузьмич Редін : біобібліогр. покажч. / уклад. Р. І. Філіпенко. – Харків : ХНУ, 2006.

Наводяться праці С. Побожія про Є. Редіна – с. 40, 41, 43.

Наукові праці викладачів Української академії банківської справи Національного банку України (1996–2006 рр.) : бібліогр. покажч. / уклад. Н. О. Петрина, О. В. Башлай – Суми : УАБС НБУ, 2006. – С. 40.

Сумщина за II квартал 2006 року : бібліогр. покажч. / Сумська обл. універсальна наук. б-ка. – Суми, 2006. – С. 25.

Серед нових надходжень до фонду бібліотеки протягом квітня-червня 2006 р. – книга С. Побожія «Валентин Серов і Сумщина».

Сумщина за II квартал 2007 року : бібліогр. покажч. / Сумська обл. універсальна наук. б-ка. – Суми, 2007. – С. 25.

Серед нових надходжень до фонду бібліотеки протягом квітня-червня 2007 р. – книга С. Побожія «Петро Левченко і Сумщина».

Сумщина за II квартал 2008 року : бібліогр. покажч. / Сумська обл. універсальна наук. б-ка. – Суми, 2008. – С. 27.

Вказані книги С. Побожія, які надійшли до обласної бібліотеки: «З історії українського мистецтвознавства», «Бубновий валет і Сумщина».

Сумщина за IV квартал 2008 року : бібліогр. покажч. / Сумська обл. універсальна наук. б-ка. – Суми, 2009. – С. 27.

Серед нових надходжень до фонду бібліотеки протягом жовтня-грудня 2008 р. – монографія С. Побожія «Забуті художники і Сумщина».

Сумщина за IV квартал 2009 року : бібліогр. покажч. / Сумська обл. універсальна наук. б-ка. – Суми, 2010. – С. 23.

Серед нових надходжень до фонду бібліотеки протягом жовтня-грудня 2009 р. – монографія С. Побожія «Ілля Рєпін і Сумщина».

Наукові праці викладачів Української академії банківської справи Національного банку України (1996–2011) : бібліогр. покажч. / уклад. Н. О. Петрина, З. В. Ступак. – Суми : УАБС НБУ, 2011. – С. 37, 38, 45, 69, 82.

6.3. У книгах

Пивненко А. С. Научные чтения, посвященные 110-летию со дня рождения академика Ф. И. Шмита // Советское искусствознание. Вып. 25: Искусство XX века : сб. ст. / редкол.: В. М. Полевой и др. – Москва : Советский художник, 1989. – С. 397–400.

В огляді згадуються виступи С. Побожія (Сумський художній музей): «Історія мистецтвознавства в Харківському університеті», «Ф. І. Шміт та деякі тенденції розвитку українського радянського мистецтвознавства 20-х років» – с. 398, 399.

[**С. І. Побожій** серед учасників Лебединського пленеру 1994 р.: фот.] // Лебединський plein air : кат. виставки / Сумський обл. наук.-метод. центр народної творчості ; Лебединська філія Сумського худож. музею ; Сумська філія «Малевич-центру» та ін. – Лебедин, 1994. – 1 арк., склад. у 8 с.

Following Malevich Footsteps. Painting. Drawing. Sergey Artemchuk (Sumy), Anna Hidora (Sumy), Alexey Kuzmenko (Sumy), Daniil Melnyk (Sumy), Redka (Sumy), Alexander Sadovsky (Sumy), Inga Timofeyeva (Kaliningrad), Valery Shkarupa (Sumy), Alexander Shumov (Moscow) / Kaliningrad Art Gallery Russian Centre of Culture (Warszawa, Gdansk), Sumy Subsidiary of «Malevich Centre», Main Office of The Newspaper «Supremus». – [Sumy, 1995]. – 8 с. [Без пагінації].

Про С. Побожія – с. 7, фот.

Павлова О. Г. Дослідження і викладання історії мистецтва у Харкові (XIX – поч. XX ст.) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук. – Дніпропетровськ, 1998. – С. 3.

Згадуються праці С. Побожія. *«Спеціально проблемами історії розвитку мистецтва у Харкові в останній час займалися окремі мистецтвознавці (Л. Д. Соколюк, А. С. Півненко, С. І. Побожій та ін.), які висвітлили окремі аспекти даної проблеми у своїх кандидатських дисертаціях».* – С. 3.

Борошнів В. Конотоп. Сторінки минулого. – Конотоп, 2001. – 135 с. : іл., фот.

«Для конотопців ім'я Малевича відкрив наш земляк, кандидат мистецтвознавства із Сум Сергій Іванович Побожій. Він зі своїми однодумцями з Москви, Києва організував і провів декілька виставок послідовників супрематизму «Шляхи творчості». – С. 111.

Бельмега С. Дмитро Гордєєв (Гордіїв) – історик мистецтва // Хроніка-2000 : укр. культурологічний альб. – Київ : Фонд сприяння розвитку мистецтв, 2002. – Вип. 47–48. – С. 381–403.

Згадуються праці С. Побожія про представників харківської школи мистецтвознавства – с. 392, 401–403.

Арт – рейтинг Асоціації артгалерей України. Сезон 2002–2003 рр. – [Київ], 2003.

С. Побожій, м. Суми – експерт Арт-рейтингу Асоціації артгалерей України. – с. 3 (без пагінації).

Бондаренко М. [Буклет виставки екслібрису]. – 2004 (япон. мовою).

Іл.: Екслібриси С. І. Побожія роботи М. Бондаренка – с. 3, 4.

Иодко О. В. Е. К. Редин: жизнь и деятельность (по материалам петербургских архивов) // Мир русской византистики. Материалы архивов Санкт-Петербурга. – Санкт-Петербург, 2004. – С. 311–345.

Є посилання на літературу про Є. Редіна, видану в Україні. Згадуються праці С. Побожія про життя і творчий шлях Є. Редіна. – С. 312.

Малевич о себе. Современники о Малевиче. Письма. Документы. Воспоминания. Критика : в 2-х т. Т. 1 / авт.-сост.: И. А. Вакар, Т. Н. Михиенко. – Москва, 2004. – 583 с.

«Наша благодарность – искусствоведам, филологам, историкам, краеведам, художникам, консультировавшим нас или оказывавшим содействие в получении различных необходимых для издания материалов: А. В. Повелихиной, А. А. Стригалева, Г. Ф. Коваленко, Н. Л. Адаскиной (...), С. И. Побожию...». – С.15.

Художні галереї України. Арт-інфраструктура. Art galleries of Ukraine artinfrastructure. – Київ : Совіарт, 2004.

Згадується С. Побожій – директор галереї мистецтв «Академічна» – с. 8, 38, 85.

Харківський художній музей. 200 років колекції / авт.-упоряд. : В. Мизгіна, Т. Прокатова, О. Денисенко, Л. Пономарьова, Т. Литовко та ін. – Харків, 2005. – С. 7.

«Сумський дослідник С. Побожій наводить імена репресованих мистецтвознавців: Ф. Шміта, П. Жолтовського, С. Таранушенка, О. Нікольської, О. Берладіної, В. Зуммера, Д. Гордєєва та ін.».

Обозная В. Тайна чарующего облика. Опыт исторического исследования / В. Обозная, О. Деревянко. – Санкт-Петербург, 2006.

«Хочется с особенной теплотой назвать имена /.../ Сергея Ивановича Побожия /.../, а также других знатоков истории – краеведов, искусствоведов, музейных и архивных работников, которые доброжелательно и бескорыстно делились своими обширными познаниями и ценнейшими документальными материалами». – С. 7.

Згадується стаття «Початок» та книга «Валентин Серов і Сумщина» (2005) – с. 131.

Юрченко Н. Сергій Побожій // Художники Сумщини : альб. Сумської обл. орг. Національної спілки художників України / відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Собор, 2006. – С. 82–85 : іл., фот.

Іл.: «Симфонія лісу» (1997), «Ніч. Венеція» (1992), «Садиба Линтварьових» (2004), «Віддзеркалення» (2002), «Пам'яті художника П. Левченка» (2003), «Куличанський пейзаж» (2003).

Денисенко О. Й. Нове дослідження про П. Левченка // Путивльський краєзнавчий збірник / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивлі. – Суми : Університетська книга, 2007. – Вип. 3. – С. 251–254.

Рецензія на книгу С. Побожія «Петро Левченко і Сумщина».

Капітоненко А. М. Наш Давид Бурлюк (1882–1967) : до 125-річчя від дня народження / Фондація ім. Д. Бурлюка. – Суми : РА «Швидкодрук», 2007. – С. 54.

«У ювілейний рік 125-ліття від дня народження митця світової слави Д. Д. Бурлюка Фондація його імені висловлює глибоку подяку /.../ кандидату мистецтвознавства Сергію Побожію (Суми) /.../ за значний внесок у дослідження життя, мистецької діяльності та творчого спадку майстра пензля і слова».

Художні галереї України. Арт-інфраструктура. – [Київ, 2007]. – С. 8.

Подається адреса галереї мистецтв «Академічна» та згадується її керівник.

Художньо-мистецька спадщина Сумщини від давнини до сьогодення. Дослідження, розвідки, пошуки до біографічного збірника / авт.-упоряд. В. Єфремова. – Київ : Хрещатик, 2007. – С. 58–59.

Іл.: «Пам'яті художника П. Левченка» (2003) – с. 235.

Бібліографія публікацій С. І. Побожія – с. 252–253, 265–266.

Ведмідь Т. А. Художня колекція державного історико-культурного заповідника у м. Путивлі // Путивльський краєзнавчий збірник / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивлі. – Суми : Університетська книга, 2008. – Вип. 4. – С. 242–249.

Згадуються дві роботи С. Побожія із зображенням Молчанського монастиря у Путивлі, виконані у техніці пастелі із зібрання Путивльського історико-культурного заповідника. – С. 247.

Галерея мистецтв «Академічна» 1998–2008 / уклад. С. Побожій ; Українська академія банківської справи НБУ. – [Суми, 2008]. – С. 28.

Іл.: «Selva oscura» (2004).

Костянтин Власовський. Художник у провінції : альб.-кат. / Сумський обл. художній музей ім. Н. Х. Онацького ; авт. концепції та уклад. Л. К. Федевич. – Суми : Університетська книга, 2008. – 112 с.

Посилання на праці С. Побожія про К. Власовського – с. 21, 32, 109.

«Власовський помер 11 грудня 1922 року в своєму будинку, розташованому на центральній вулиці Першої сотні міста Охтирки, що тоді називалась бульваром Шевченка. Про це свідчить документ, знайдений у Державному архіві Сумської області і вперше опублікований С. Побожієм в статті «Власовський і Сумщина». – С. 32.

Згадуються праці: «До проблеми вивчення творчої спадщини «забутих художників», «Власовський і Сумщина (вивчення творчості забутих художників кінця XIX – початку XX ст.)», «Забуті художники і Сумщина» – с. 109.

Лебединський міський художній музей імені Б. К. Руднева : [буклет] / Лебединський міськ. художній музей ім. Б. К. Руднева. – Лебедин, 2008. – 1 арк., склад. у 6 с. : іл.

«Своєрідність художнього життя України кінця XX – поч. XXI ст. представлена творами /.../ С. Побожія». – С. 4.

Захарова К. Современная художественная галерея в провинции // Художник у провінції : матеріали міжнар. наук. конф., 24–25 верес. 2009 р., м. Суми / Сумський обл. художній музей ім. Н. Х. Онацького ; за ред. Л. К. Федевич. – Суми, 2009. – С. 92–98.

Згадується С. Побожій як один із засновників арт-руху в Сумах, куратор мистецького проекту «Сучасні художники – Малевичу» та керівник галереї «Академічна».

Криволапов М. Київська мистецтвознавча школа (до 50-річчя заснування факультету теорії та історії мистецтва НАОМА) // Українська академія мистецтва : дослідницькі та наук.-метод. пр. / Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури. – Київ, 2009. – Вип. 16. – С. 60.

«Чимало випускників факультету захистили дисертації, стали кандидатами мистецтвознавства і видрукували низку наукових досліджень». Згадується С. Побожій.

Чубур В. Художник та історик мистецтва : до 55-річчя від дня народження Сергія Побожія // Земляки : альм. Сумського земляцтва в Києві. 2009 рік / голов. ред. М. С. Гриценко. – Суми : Собор, 2009. – Вип. 5. – С. 270–274 : фот.

Огляд книжок С. Побожія, виданих протягом 2005–2009 рр.

«Згадані дослідження є розділами більш масштабної роботи, яка чекає свого видавця. Головним лейтмотивом майбутньої праці С. Побожія є вивчення малодосліджених сторінок в історії художньої культури Сумщини, а також проблема діалогу культур, яка, на думку сумського дослідника, стає дедалі актуальнішою». – С. 274.

Багацька Н. І. Ніч в музеї (з досвіду роботи Сумського обласного краєзнавчого музею) // Краєзнавчий збірник : ст. та матеріали. / Сумський обласний краєзнавчий музей ; за ред. В. С. Терентьєва. – Суми, 2010. – [Вип. 3]. – С. 92.

«Закінчилось дійство презентацією картини кандидата мистецтвознавства, члена Національної спілки художників України, відомого митця С. І. Побожія «Пам'яті О. Купріна. Купол церкви святого Ісаакія Далматського» /.../ Свою картину автор подарував музею».

Бурлюківське свято в Рябушках // Фалько О. Оксамитова пора : дописи, спогади, вірші. 1992–2009 / вступ. ст. В. Г. Дудченка. – Лебедин : Білий лебідь ; Будьмо разом, 2010. – С. 20–21 (передрук з газ. «Життя Лебединщини», 01.08.1996).

«Розповідь продовжив кандидат мистецтвознавства, заступник директора Сумського художнього музею з наукової роботи Сергій Побожій, який висвітлив тему «Бурлюк і Сумщина». – С. 21.

Ткаченко Б. І. Погром : докум. нарис. – Суми : Мрія, 2010. – С. 371.

Автор висловлює подяку С. Побожію та іншим вченим за допомогу у збиранні матеріалів про мистецтвознавців-мучеників.

Українська академія мистецтва. Дослідницькі та науково-методичні праці : спецвип. / відп. за вип. О. К. Федорук. – Київ, 2010. – С. 464.

Згадується дипломна робота випускника Київського державного художнього інституту С. Побожія «Творчість П. О. Білецького» (керівник – доцент Г. М. Юхимець).

Художній музей [м. Лебедин] // Лебединщина в іменах / упоряд. П. М. Сайко. – Суми : Корпункт, 2010. – С. 14–15.

«Своєрідність художнього життя України кін. ХХ – поч. ХХІ ст. представлена творами /.../ С. Побожія /.../ та інших сучасних митців». – С. 14.

Мельничук Л. Ю. Приватні мистецькі колекції ХІХ–ХХ ст. у складі музейних зібрань Слобожанщини (особливості розвитку, культурно-історична і художня цінність, перспективи) : дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства. Рукопис. – Харків, 2011. – С. 18, 28, 200, 201.

Згадується С. Побожій та його праці.

«Приватні мистецькі колекції Слобожанщини вперше в суто науковому аспекті розглядаються в дисертаційному дослідженні українського мистецтвознавця С. Побожія /.../. У збірнику статей С. Побожія «З історії українського мистецтвознавства» й інших працях міститься значний фактографічний матеріал щодо колекцій і колекціонерів Капністів, Харитоненків, О. Красовського, Ю. Бразоль-Леонтєвої, В. Аненкової, долі націоналізованих збірок після 1917 р./.../». – С. 18.

V Międzynarodowy plener malarski «Moje miasto» : [буклет]. – Gliwice, 2012.

Іл.: «Весна у Глівіце» (2012; пастель, 65x50) – с. 20 (без пагінації).

Фото: учасники мистецького пленеру – с. 5 (без пагінації), хроніка мистецького пленеру – с. 14–15 [без пагінації].

Сауленко Л. Ее Сиятельство Коллекция, Его величество Музей : [очерк]. – Одесса, 2012. – С. 2.

«Особо благодарю Наталью Романову (Киев) и Сергея Побожия (Сумы) за их публикации в периодике последних лет».

Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II : зб. наук. пр., присвяч. 150-літтю з дня народження Дмитра Власовича Айналова (1862–1939) / відп. ред. д-р іст. наук, чл.-кор. НАН України П. С. Сохань ; упоряд. : Д. С. Гордієнко, В. В. Корнієнко. – Київ, 2012. – С. 196.

Згадується книга С. Побожія «З історії українського мистецтвознавства» (2005).

Габер Юзеф Антоні. Сумські етюди : зб. есе / перекл. з польської П. Кислиці ; заг. ред. та допов. А. Ярової. – Суми, 2013. – 93 с. : іл.

С. Побожій: примітки, художнє редагування та дизайн обкладинки; згадується у тексті – с. 33, 54.

Екземпляр приватної бібліотеки С. Побожія. Інскрипт: *«Пану Сергею Івановичу Побожему за огромный вклад в приготовление этого перевода. Сердечно поздравляю. Сумы, 19.12.2013 г.»*

Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. III : зб. наук. пр., присвяч. 150-літтю з дня народження Єгора Кузьмича Редіна (1863–1908) / відп. ред. д-р іст. наук, проф. Ю. А. Мицик ; упоряд. Д. С. Гордієнко, В. В. Корнієнко. – Київ, 2013. – С. 21, 207, 383, 395, 397, 661, 666.

Александр Шеховцов : [буклет виставки] / Харьковская орг. союза дизайнеров Украины ; Творческое об-ние «Буриме» ; «Харьковский Дом ученых». – [Харьков, 2014].

«Низкий поклон и благодарность искусствоведам, музейным и галерейным работникам, без их интереса к художнику творческая жизнь лишается точек опоры и координат, в которых должен ориентироваться современный живописец». У переліку згадано: «Побожій С.» – с. 2.

Александр Шило. Здесь и сейчас : кат. виставки. – Харьков : [Планета-Принт, 2014]. – 18 с. [без пагінації].

Висловлюється глибока подяка керівникові галереї «Академічна» кандидату мистецтвознавства і «чудовому художнику» С. Побожію, який ініціював та організував цю виставку, а також оформив твори для експонування – с. 1.

Горбачов Д. Краєзнавець усенького світу // Сергій Побожій : біобібліогр. покажч. / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: С. І. Побожій, О. К. Линник. – Суми, 2014. – Вип. 2. – С. 5–6.

«Сам Побожій є гідний продовжувач традицій золотого віку мистецтвознавства. Проте він вживає найновітніших методик – структурної, міфопоетичної, феноменологічної, психологічної (так проаналізовано по неофрейдистському психологічні витоки і мотивації творчості Репіна, як також сміхова культура його «Запорожців»). Унікальність Побожія-мистецтвознавця полягає ще й у тому, що він талановитий художник». – С. 5.

Клименко В. Твоя революция. Ритмы и размышления этих дней. – Сумы, 2014.

У збірці сумського поета вміщено вірші: «Каспар Давид Фридрих. К первой лекции Сергея Побожия» – с. 17–18 ; «Поль Сезанн. Ко второй лекции Сергея Побожия» – с. 19–20.

VII Międzynarodowy plener malarski «Moje miasto» : [katalog] / Związek polskich artystów plastyków Okreg Gliwicko-Zabranski. – Gliwice Drukarnia Cyfrowa V8, 2014. – 32 s. [без пагінації].

Іл.: «Глівіцькі мелодії» (2014, триптих, графітний олівець) – с. 24.

Фото – с. 5, 31.

Художня виставка. Акварель. Грудень 2014 року : каталог / Сумська обласна організація НСХУ. – Суми : Університетська книга, [2014]. – С. 8.

Згадується С. Побожій як автор акварельного твору «На річці Снов» (2009) та учасник виставки – с. 8, 16.

Бондаренко М. М. Слово о полку Ігоревім. Серія ліноритів. – Суми : Еллада, 2015. – 104 с.

Іл.: Екслібрис «Книга С. Побожія» – с. 20.

X Międzynarodowy plener malarski «Moje miasto» : [katalog] / Związek polskich artystów plastyków Okreg Gliwicko-Zabranski. – Gliwice : Drukarnia Cyfrowa V8, 2017. – 36 s.

Л.: «Urbi et Orbi» (2017, триптих, пастель) – с. 26.

Фото – с. 7, 26.

Обозная В. Художественные миры Валентина Серова в трудах украинских исследователей // Петербургские искусствоведческие тетради / Ассоциация искусствоведов (АИС) ; сост. А. Г. Раскин, Н. Е. Фролова, Л. Н. Митрохина. – Санкт-Петербург : Спектр, 2017. – Вып. 44. – С. 118–123.

Про С. Побожія як дослідника творчості Валентина Серова та його діяльність в якості організатора наукових читань, присвячених 150-річчю художника в Сумах у 2015 році.

«Даже беглый анализ некоторых трудов С. И. Побожия выявляет важную доминанту в методологии его научных изысканий. Это принцип культурного диалога /.../». – С. 122.

Ярова А. [Про мистецькі пленери] // VI міжнародний мистецький пленер, м. Суми, 31.05 – 09.06.2017 : каталог / уклад. С. І. Побожій ; авт. вступ. ст., відп. за вип. А. Г. Ярова. – Суми : Сумський державний університет, 2017. – С. 2.

«Формування міського й університетського арт простору, виховання естетичного смаку, модерування сучасного мистецького процесу, навички з арт менеджменту – місія, яку вже майже два десятиріччя успішно виконує «Академічна» на чолі з її керівником – кандидатом мистецтвознавства, доцентом Сергієм Побожієм». – С. 2.

Городнянский А. В. Михаил Мамонтов. Забытый художник / А. В. Городнянский, М. А. Некрасов ; Государственный ист.-худ. и лит. музей-заповедник «Абрамцево». – Абрамцево : Эй Би Ти Групп, 2018. – 86 с.

Згадується український мистецтвознавець С. Побожій, який повідомив про знаходження творів М. Мамонтова «Дорога через яр» та «Вечір» у приватному зібранні Ю. Ігнат'єва – с. 43.

Іваненко С. О. Українське мистецтво в дослідженнях представників харківської мистецтвознавчої школи першої третини ХХ століття: дис. на здобуття наук. ступеня кандидата мистецтвознавства. 26.00.01 – Теорія та історія культури (мистецтвознавство). – Харків, 2018. – 320 с.

URL: https://svr.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/5/2019/01/dis_Ivanenko.pdf

«Однією з перших дисертаційних робіт, що безпосередньо стосується питання форм та особливостей студіювання українського мистецтва в науковій спадщині представників харківської мистецтвознавчої школи першої третини ХХ ст., є дослідження С. Побожія «Становлення й розвиток мистецтвознавства в Харківському університеті (1805–1920 рр.)» (1993 р.) [196]. Аналізуючи як факти наукової біографії, так і праці мистецтвознавців університетського осередку, вчений подає широку панораму формування мистецтвознавчого дискурсу, який, на його думку, вже наприкінці ХІХ ст. мав яскраво виражений потяг до вивчення українського мистецтва». – С. 19.

Перелік праць С. Побожія, в яких висвітлюється діяльність представників харківської університетської школи мистецтвознавства – с. 209–211.

Посилання на статтю С. Побожія «Олена Нікольська. Портрет на тлі тоталітарної доби», в якій були опубліковані фотографії: «О. Нікольська. Під час однієї з експедицій на Закавказзя», «Ф. Шміт серед співробітників та учнів у Харківському художньоісторичному музеї» – с. 282.

Згадується стаття С. Побожія «Жупани» справа № 1029 про процес над харківськими мистецтвознавцями», в якій було опубліковано світліну: «Ф. Шміт, С. Таранушенко, О. Нікольська. Харків. 1921 р.» – с. 283.

Пучков Андрій. Між навігаційними щоглами: Профілі українських мистецтвознавців (архітектура і візуальне мистецтво). – Київ : Дух і літера, 2018. – 392 с. : 5 арк. портр. – (Сер. «Постаті культури»).

Згадується стаття С. Побожія «Історик мистецтва Платон Білецький» – с. 23.

«Свого часу мене зворушили тексти, для прикладу, С. Побожія про Платона Білецького, В. Граценкова про Віктора Лазарева, самого Лазарева – про Никодима Кондакова, В. Чепелика про Стефана Таранушенка». – С. 23.

Роберт Фальк. Живопись: дополнения к каталогу-резоне /сост. Ю. В. Диденко. – Москва : Три квадрата, 2018. – 280 с.

Згадуються праці С. Побожія про Р. Фалька: монографічні видання – с. 262; у журналах і збірниках – с. 263; у періодичних виданнях – с. 268, 269.

Сумщина. Велика спадщина. Образотворче мистецтво / авт.: С. Побожій, В. Ткаченко, І. Павленко; відп. за вип. І. Гапаченко. – Суми : Університетська книга, 2018. – 272 с. : іл.

Біографічні відомості – с. 198, фот.

Ярова А. Г. Культурні та комунікативні аспекти твору «Воля, злагода, добро» Алана Конопчинського // Матеріали наукових читань на тему «Становлення музейної справи на Сумщині», присвячених 100-річчю Лебединського міського художнього музею ім. Б. К. Руднева 20 листопада 2018 року. – Лебедин : Щербіна І. В., 2018. – С. 26–29.

«На думку відомого українського мистецтвознавця Сергія Побожія, семантику знаків Алана Конопчинського слід трактувати через опозицію «раціональне – ірраціональне» /.../». – С. 27.

Немцова В. С. Харьковская художественная школа (предыстория и история) : монография. – Харьков : Изд. О. А. Мирошниченко, 2019. – 400 с.

Згадуються книги С. І. Побожія «Петро Левченко і Сумщина», «Бубновий валет і Сумщина», «Забуті художники і Сумщина» – с. 392.

«Петро Левченко і Путивль»: нове видання про творчість українського художника-пейзажиста. Видавничий будинок «Еллада». – 2019. – 17 січ.

URL: <https://www.ellada-sumy.com/single-post/2019/01/17>

У видавничому будинку «Еллада» (м. Суми) побачив світ альбом «Петро Левченко і Путивль». Упорядник і автор тексту – Сергій Побожій, кандидат мистецтвознавства, доцент Сумського державного університету, відомий дослідник творчого доробку Петра Левченка.

Міжнародні пленери «Художня карта України» та «Moje miasto». З історії україно-польських мистецьких зв'язків // Путивльський краєзнавчий збірник / Держ. іст.-культ. заповідник у м. Путивль. – Суми : Університетська книга, 2020. – Вип. 9. – С. 305–322.

URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80916/1/Pobozhii_%20Mizhнародni_%20plenery.pdf

«Твори художників із Сум – учасників пленеру «Моє місто» в Глівіце – дістали нагороди від Президента Спільки художників Польщі: Римма Миленкова (за триптих у техніці батіку «Глівіце, дощ, конвалії» (2014) та Сергій Побожій (за триптих у техніці настелі «Urbi et Orbi» (2017)).

Щекин-Кротова А. В. Рядом с Фальком. – Москва : Арт Волхонка, 2020. – 328 с. : іл. Серед інших – подяка С. Побожію за підбір ілюстрацій та цінні поради – с. 328.

Анотації до нових мистецтвознавчих видань // Восьмі Платонівські читання пам'яті академіка Платона Білецького (1922–1998) : тези доп. Міжнар. наук. конф. / Нац. акад. образотворчого мистецтва і архітектури. – Київ : Вид-во Людмила, 2021. – С. 213–230.

Анотація альбому «Петро Левченко і Путивль» (2018), упорядник та автор тексту – С. Побожій – с. 220.

Філатова М. І. Нікольська Олена Олександрівна // Енциклопедія Сучасної України / Національна академія наук України; Наукове товариство ім. Шевченка та ін. – Київ, 2021. – Т. 23 : Ні–Ня.

URL: <https://esu.com.ua/article-74399>

Згадуються праці С. Побожія: «Борис Руднев: «... Я повинен почати якесь нове справжнє життя», «Діячі музейної справи на Слобожанщині: Олена Нікольська (1892–1943) – с. 442–443.

Мистецька колекція Сумського державного університету : альбом / авт. вступ. ст., уклад. біографічних матеріалів і каталогу С. І. Побожій. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 224 с.

Біографічні відомості, фото – с. 128.

Пучков А. «День синтезу» в кварталі садіб, або Трактат Федора Шміта в європейській науці про мистецтво // Федір Шміт. Мистецтво: його психологія, його стилістика, його еволюція / вступ. ст., пер. з рос., комент. та додатки А. Пучкова ; за заг. ред. К. Станіславської. – Київ : Дух і Літера, 2023. – 456 с. : 40 іл.

Згадуються праці С. Побожія: книга «З історії українського мистецтвознавства» (2005) – с. 13, 18, 20, 21; статті: «Про викладання історії мистецтва у Харківському університеті (1805–1920 рр.)» (1997) – с. 19; «Харківська університетська школа мистецтвознавства: історія, напрями, проблеми» (1993) – с. 32; «Харківська секція кафедри мистецтвознавства (з історії мистецтвознавчих осередків України 20–30 років)» (1994) – с. 32.

«Якби 1987-го в Харкові до 110-річчя Шміта не провели наукові читання, що мали значний розголос, а Харківська наукова бібліотека імені Короленко не підготувала виставку Шмітових праць; якби 1991-го Олексій Нестуля (н. 1957) не надрукував про Шміта статтю в «Репресованому краєзнавстві», а Сергій Побожій (н. 1954) не взявся студіювати історію харківської школи науки про мистецтво /.../ слід було б міркувати з чистого аркуша або ж із переказів Афанасьєва 1992 року». – С. 32.

Сахарук В. Живописний заповідник / Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України. – Київ : ІТЕК СЕРВІС, 2024. – 380 с.

Подяка С. Побожію – с. 378.

6.4. У періодичних виданнях та електронних ресурсах

Бегека Н. Нове творче поповнення // Образотворче мистецтво. – 1984. – № 3. – С. 20–21.

«Як завжди цікаві, різноманітні за темами дипломні роботи випускників факультету теорії та історії мистецтв (...). Серед кращих – дипломи О. Ковальчук, С. Побожія, Л. Хом'як, С. Юрчишиної та Ю. Смолій». – С. 21.

Відзнаки юних художників // Друг читача. – 1985. – 26 верес.

Інформація про нагородження старшого методиста ОНМЦ С. Побожія грамотою Міністерства культури УРСР за участь у республіканській виставці дитячого екслібриса.

В. А. [Афанасьєв В. А.]. Шмітовські наукові читання // Народна творчість та етнографія. – 1987. – № 4 (206). – С. 79.

Згадуються доповіді С. Побожія на наукових читаннях, присвячених історіку мистецтва Ф. І. Шміту, які проходили 14–15 травня 1987 р. у Харкові.

Фомин С. «Председатель земного пространства» // Новые рубежи (Одинцово, Москов. обл.). – 1988. – 10 марта (№ 30 (11069)). – С. 4 : фот.

Святкування 110-ї річниці від дня народження К. Малевича у Немчинівці. *«В заключение вечера выступила журналист из Рязани (...) и заместитель директора Сумского художественного музея С. И. Побожий, передавший в дар районному Дому культуры эскибрисы художника Н. М. Бондаренко, объединенные общей темой – искусство Казимира Севериновича Малевича».*

Сумський художній музей : альбом / авт.-упоряд. С. І. Побожій. – Київ : Мистецтво, 1988. – 175 с. – Рец.: Блюміна І. Коли б ще й чисті барви // Друг читача. – 1988. – 17 листоп.

Власов В. У подорож до Італії // Червоний промінь. – 1988. – 1 груд. (№№ 146–147). – С. 8.

Поїздка до Італії групи сумських митців, серед них – працівники СХМ С. Побожій і Н. Юрченко.

Василенко М. Заохочення – подорож до Італії // Ленінська правда. – 1988. – 27 груд. (№ 248 (16602)). – С. 4.

Поїздка до Італії С. І. Побожія у групі сумських художників та музейних працівників.

Премії від редакції // Червоний промінь. – 1994. – 15 січ. (№ 3 (4079)). – С. 2.

Відзначення премією газети «Червоний промінь» мистецтвознавця С. І. Побожія за низку статей, які були опубліковані у 1993 р. на сторінках цієї газети.

Звагельський В. Успішний захист // Червоний промінь. – 1994. – 7 трав. (№ 19 (4095)). – С. 2.

«Нещодавно на засіданні спеціалізованої ради Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології НАН України відбувся захист кандидатської дисертації заступника директора Сумського художнього музею С. Побожія. За дослідження «Становлення й розвиток мистецтвознавства у Харківському університеті (1805–1920)» С. Побожію присвоєно вчену ступінь кандидата мистецтвознавства».

[**С. І. Побожий** среди участников открытия выставки в Конотопском краеведческом музее, посвященной К. Малевичу : фот.] // Супремус. Конотоп. (Сумы-Цюрих-Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 2.

[**С. І. Побожий** : информация; фот.] // Супремус. Конотоп. (Сумы-Цюрих -Москва). – 1994. – № 3 (4) (авг.). – С. 16.

Пятаченко С. На каждого художника есть своя страна, в той стране – свой зритель // Уик-энд. – 1994. – Нояб. (№ 44). – С. 8.

Фот.: С. Побожій з сумськими художниками на ярмарці галерей у Києві.

Інтерв'ю з сумськими художниками, мистецтвознавцями і галеристами – учасниками першої української ярмарки галерей у Києві. Інтерв'ю з С. Побожієм.

Звагельський В. Славный город Конотоп // Уик-энд. – 1995. – 9–16 февр. (№ 6 (58)). – С. 9.

Фот.: С. Побожій серед московських і сумських художників на виставці «Шляхи творчості» у Конотопському краєзнавчому музеї.

Про газету «Супремус. Конотоп». *«Поява видання є наслідком роботи сумської філії «Малевич-Центру» та співробітників музею, головним чином заступника директора Сергія Побожія. Він є і укладачем, і автором художнього рішення та низки матеріалів. Видавець газети – московський мистецтвознавець Олександр Шумов».*

Геренко С. Що то за газета – «Конотоп»? // Сумщина. – 1995. – 8 квіт. (№ 28 (17626)). – С. 4.

Про газету «Супремус. Конотоп». Згадується С. Побожій – укладач номеру та автор статей.

Вісті міста // Конотопський край. – 1995. – 11 трав. (№ 38 (12040)). – С. 4. Презентація газети «Супремус. Конотоп» у Сумському художньому музеї.

«Головна ідея, що лягла в основу останнього номера, виконаного С. Побожієм, – все, що пов'язане з «славним соєним містечком» – Конотопом».

Овчаренко Е. Про нову виставку та проблеми сумських художників // Червоний промінь. – 1995. – 27 жовт. (№ 43). – С. 8.

Обговорення виставки сумських художників, присвяченої 100-річчю від дня народження С. Єсеніна. Згадується С. Побожій – заступник директора з наукової роботи СХМ.

Завгородня А. Художнику, будьте з нами // Конотопський край. – 1995. – 4 листоп. (№ 88 (12090)). – С. 2.

У Конотопському краєзнавчому музеї відбувся мистецький вечір, присвячений 100-річчю перебування К. Малевича у Конотопі та вернісаж виставки «Шляхи творчості-2». Згадується С. І. Побожій, який виголосив доповідь: «Газета «Супремус. Конотоп»: через рік після виходу».

Борошнів В. Цей загадковий Малевич // Конотопський край. – 1995. – 29 листоп. (№ 94 (12096)). – С. 2, 4.

Життєвий і творчий шлях К. Малевича.

«У Сумах створено філію «Малевич-Центру», яку очолює наш земляк, кандидат мистецтвознавства С. І. Побожій. Сергій Іванович багато робить для того, щоб конотопці ближче знайомилися з непересічною творчістю художника світового рівня /.../. Він один з організаторів мистецького вечора у Конотопському краєзнавчому музеї, присвяченого 100-річчю перебування К. Малевича у нашому місті, презентував тут, як автор, і газету «Конотоп»... – С. 4.

Примаєк О. Є така газета // Конотопський край. – 1995. – 13 груд. (№ 99 (12101)). – С. 3 : фот.: сторінки газети «Супремус».

Газета «Супремус. Конотоп» та інтерв'ю із засновником Сумської філії «Малевич-Центру» С. Побожієм.

Дмитро Горбачов: «Зачеплено щось безперечно важливе...» // Червоний промінь. – 1996. – 18 жовт. (№ 42 (4223)). – С. 4 : фот.

Згадується відеофільм «Явлення «Чорного квадрата» на Конотопському озері» (автор сценарію С. І. Побожій). *«Фільм про Малевича надзвичайно гарний».*

В. К. [Кочубей В. И.] Право думати інакше // Уик-енд. – 1997. – 20–27 марта (№ 12 (168)). – С. 6 : ил.

В СХМ відбувся вечір пам'яті художника В. Попкова. *«О художественных исканиях Виктора Попкова рассказал кандидат искусствоведения Сергей Побожий...».*

Сергей Побожий и его картины // Бизнес-экспресс (Симферополь). – 1997. – 29 авг. (№ 35 (154)). – С. 3.

Відкриття у Сімферопольському художньому музеї виставки пастелей і малюнків С. І. Побожія.

«Одну из своих работ – «Итальянскую картину» Сергей Побожий принес в дар Симферопольскому художественному музею».

Савельева В. Горизонты памяти // Крымские известия (Симферополь). – 1997. – 17 сент. (№ 171 (1421)). – С. 4.

Персональна виставка С. Побожія у Сімферопольському художньому музеї.

«Надо сказать, что на выбор темы и ее воплощение влияют эрудиция автора, знание законов и истории живописи, архитектуры /.../ В ландшафтных композициях Сумщины и Присеймовья пастелист работает над колоритом, пробует смелые цветовые сочетания: эффект солнечного заката («Закат солнца»), полуденное освещение в ясный день («Пейзажный мотив», «Красная мельница»)».

Милина Л. И художник, и искусствовед // Крымская правда (Симферополь). – 1997. – 24 сент. (№ 177 (21852)) : фот., ил.

Виставка пастелей і малюнків С. Побожія у Сімферопольському художньому музеї.

«Серия пастелей, выполненных в последний год, не случайно названа «Горизонты памяти». Это не просто пейзажи с натуры, а отображение внутреннего состояния, пласты впечатлений, навеянных воспоминаниями о Крыме. Интересные работы родились во время длительной поездки по Италии».

Федорина А. «Собор» – як сходинка до соборності // Спас (Суми). – 1998. – Січ. (№ 3 (5)). – С. 8.

Фото: С. Побожій серед експозиції виставки в мистецькому центрі «Собор».

Даниленко Н. «У морі цинізму «Собор» допоможе виборювати мораль» // Добрий день (Суми). – 1998. – 30 січ. (№ 5). – С. 2 : фот.

Відкриття в Сумах громадського об'єднання «Собор».

«Як сказав старший викладач академії банківської справи Сергій Побожій, таким чином організатори виставки намагалися представити мистецьку палітру Сум».

Сухолит Н. Возвращение Давида Бурлюка // Зеркало недели. – 1998. – 11 апр. (№ 15 (184)). – С. 16.

Виставка творів Д. Бурлюка з музеїв України і приватних збірок у Національному художньому музеї. Згадується С. Побожій – ініціатор і організатор цієї виставки.

Автономова Н. Русский кубофутуризм / Н. Автономова, Г. Коваленко // Искусствознание (Москва). – 1999. – № 2 (XV). – С. 626–629.

Згадується доповідь С. Побожія «Ікона і кубофутуризм. Про мову однієї композиції з Роменського краєзнавчого музею», яка була виголошена на міжнародній конференції «Російський кубофутуризм» у Державному інституті мистецтвознавства (Москва).

[Інформація] // Академіх. – 1999. – № 4. – С. 1.

Відкриття виставки «Світ пастелі», яка знайомить з творами художників Сумщини, в т. ч. С. І. Побожія.

Медынская Л. «От бизона до Барбизона» // Топ-репортер (Суми). – 1999. – 1 апр. (№ 13 (24)). – С. 6.

Інтерв'ю з керівником галереї мистецтв «Академічна» С. І. Побожієм.

Банківська система України: перспективи розвитку. Підбиваючи підсумки конференції // Академіх. – 1999. – Жовт. (№ 6). – С. 3.

Підсумки роботи другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України» в УАБС.

«Зовсім з іншого боку запросив подивитися на банківську діяльність кандидат мистецтвознавства, доцент Української академії банківської справи Побожій С. І. Тема його дослідження: «Художні вектори банківської справи. До історії питання».

Міщенко В. Банківська справа в контексті економічних реформ / В. Міщенко, М. Садовий // Банківська справа (Київ). – 1999. – № 6 (30). – С. 41–46.

Згадується виступ С. І. Побожія на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Проблеми та перспективи розвитку банківської системи України», яка проходила в Українській академії банківської справи 23–24 вересня 1999 р. – С. 45.

Новини академії // Академіх. – 1999. – Груд. (№ 8). – С. 2.

Є інформація про мистецький вечір «Осінь композиція», проведений за безпосередньою участю викладача С. І. Побожія.

Ралінська З. «Серце» академії – бібліотека // Суми і сумчани. Академіх. Спільний вип. – 2000. – Квіт. – С. 7.

Згадується кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін С. І. Побожій – організатор мистецької галереї «Академічна» УАБС.

Ярош Н. «Інтермузей» в «Академической»: «Я уже давно вылавливаю всех, кто бывал в различных музеях мира» // Ваш шанс. – 2000. – 13 дек. (№ 50). – С. 11.

Про культосвітню акцію «Музеї світу нашими очима», яку організував доцент УАБС С. І. Побожій.

Наукова конференція «Слово о полку Игоревім» та його епоха» (25–27 трав. 2000 р.) // Сумська старовина. – 2001. – № VIII–IX. – С. 203–210.

«У доповіді «Славу Гончарову за Игоря». Об одной изобразительной версии к немецкому изданию «Слова о полку Игореве» кандидат мистецтвознавства С. І. Побожій (Суми) висловив думку про те, що пам'ятку доцільно вивчати, перш за все, як шедевр мистецтва. Зробивши короткий огляд історії художнього відтворення давньоруського твору у вітчизняному образотворчому мистецтві, доповідач зупинився на характеристичі творчості художниці Н. С. Гончарової, а саме – на її ілюстраціях до «Слова». – С. 208.

Науково-практична конференція, присвячена 75-річчю Державного архіву Сумської області // Сумська старовина. – 2001. – №№ VIII–IX. – С. 228–229.

«Доцент УАБС, кандидат мистецтвознавства С. І. Побожій порушив питання про червоний терор в Криму у 1920–1921 рр., наголосивши на необхідності використання мемуарної літератури, що доповнює документальні джерела, дає можливість досліднику

увияти суперечливу картину трагічних подій. Одним з таких джерел, на думку доповідача, є щоденник камерної співачки Є. І. Хатаєвої, що зберігається у ДАСО».

Сикорский А. Художники у банкиров. Галерея искусств в академии банковского дела // Панорама. – 2002. – 3–9 янв. (№ 1 (161)). – С. В5.

Інтерв'ю з засновником мистецької галереї «Академічна» С. І. Побожієм.

[Інформація] // Галерея. – 2003. – № 4 (16). – С. 23.

Згадується С. Побожій – ініціатор проведення науково-практичної конференції «Галереї мистецтв у вищих учбових закладах України: стан і перспективи розвитку».

Галереї мистецтв «Академічна» – 5 років // Академіх. – 2003. – 29 серп. (№ 6 (22)). – С. 4 : іл., фот.

Про роботу галереї мистецтв «Академічна» в УАБС, згадується її керівник – С. Побожій.

«Щоразу Сергій Іванович інтригує своїх гостей тим, що цього разу буде дещо незвичайне, і щоразу відвідувачі виходять з галереї у захваті».

Дубинин В. Делай как Писсарро! // Данкор. – 2003. – 8 окт. (№ 41 (574)). – С. 13 : фот.

Згадується С. Побожій – керівник галереї мистецтв «Академічна», один з організаторів мистецької акції «Восени до «Весни», присвячену К. Піссарро.

Відгуки випускників // Галерея. – 2004. – № 2–3 (18–19). – С. 3.

Відгук випускника артшколи Асоціації артгалерей України І. Душацької (Дніпропетровськ): *«Кроме массы практических сведений, которые носили зачастую совершенно уникальный характер (например, кандидат искусствоведения, специалист в области ценообразования в искусстве господин Побожий дал нам в руки прекрасный механизм работы с публикой и эвентуальными покупателями произведений искусства, так и с художниками)...».*

О. Т. [Олексій Титаренко]. Від редакції // Галерея. – 2004. – № 4. – С. 37.

Привітання редакції журналу з приводу 50-річчя С. Побожія.

«/.../ С. І. Побожій, поїхавши до Сум, працює як справжній НДІ [науково-дослідний інститут]. У кожному числі «Галереї», у всякому разі, справжня маленька дисертація».

У частині видань вміщено екслібриси М. М. Бондаренка, виконані упродовж 1980-х – 2000-х років.

Виставка в «Академической» // Данкор. – 2004. – 15 сент. (№ 37 (621)). – С. 13.

«Чеховский цикл, пейзажи, храмы – от картин веет такой красотой и духовностью, что непременно хочется возвращаться к ним снова и снова».

Виставка // Панорама. – 2004. – 22–29 сент. (№ 38 (302)). – С. 12.

Виставка пастелі доцента УАБС С. І. Побожія в галереї мистецтв «Академічна».

Неслова Н. «Відсвіти» в галереї // Академіх. – 2004. – 28 верес. (№ 7 (33)). – С. 4 : фот.

Іл.: «Пам'яті художника П. Левченка», «Куличанський пейзаж», «Ніч. Венеція».

Персональна виставка пастелі викладача УАБС, члена Національної спілки художників України С. Побожія.

«Відсвіти»: враження від світу // Сумська старовина. – 2004. – №№ XIII–XIV. – С. 106.

Виставка «Відсвіти» у галереї мистецтв «Академічна».

«Творчий процес, на думку С. Побожія, – це діалог з попередніми художниками. Наприклад, у «Куличанському краєвиді» (2003) відчутний відголос «Пейзажу з вітрилом» Р. Фалька. Творчість цього художника, як і Сезанна, відіграла велику роль у формуванні автора як мистецтвознавця і художника».

[Привітання С. Побожію від редакції часопису «Сумська старовина» з нагоди 50-річного ювілею] // Сумська старовина. – 2004. – №№ XIII–XIV. – С. 105.

Вміщено малюнки: «Софроніївська пустиня» (2000) – с. 73, «Спасо-Преображенська церква у Путивлі» (2002) – с. 185.

[Інформація про вихід друком книги С. Побожія «З історії українського мистецтвознавства»] // Сумська старовина. – 2005. – №№ XVI–XVII. – С. 170.

[**Інформація** про вихід книги С. Побожія «Валентин Серов і Сумщина» (Суми : Університетська книга, 2005)] // Сумська старовина. – 2006. – №№ XVIII–XIX. – С. 234.

Даниленко Н. Нова книга нашого мистецтвознавця // Академік. – 2006. – 10 лют. (№ 1 (43)). – С. 4 : іл.

Презентація дослідження С. Побожія «Валентин Серов і Сумщина» у галереї мистецтв «Академічна» на мистецькому вечорі «Діалоги з Серовим».

[**Інформація** про вихід книги С. Побожія «З історії українського мистецтвознавства»] // Образотворче мистецтво. – 2006. – № 2 (58). – С. 119.

Даниленко Н. «Це великий, сильний талант!» : вернісаж Миколи Чехова у мистецькій галереї «Академічна» // В двух словах. – 2006. – 13 апр. (№ 15 (27)). – С. А6.

Участь мистецтвознавця С. Побожія у вечорі «Художник Микола Чехов», який відбувся в мистецькій галереї «Академічна» Української академії банківської справи.

Гаврилів І. Андрій Тарковський – сумське відлуння. Виставка графіки «Солярис» у галереї мистецтв «Академічна» // В двух словах. – 2006. – 11 жовт. (№ 41 (53)). – С. 7 : іл.: «Човен» (2003), «Пам'яті М. Чехова» (2006).

Персональна виставка графіки «Солярис» у галереї мистецтв «Академічна».

«Реальні мотиви природи інтерпретовані /.../ у душі однойменного фільму Андрія Тарковського. /.../ Його твори – це, скоріше, образотворча філософія, співзвучна мисленню великого кінематографіста, а не низка асоціацій, породжених фільмом».

Відвідайте музей! // Академік. – 2006. – 16 жовт. (№ 6 (48)). – С. 2.

Відкриття в УАБС музею: «*І особливо багато попрацювали /.../ мистецтвознавець, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін академії С. І. Побожій...».*

[**Даниленко Н.**] «Солярис» Сергія Побожія // Академік. – 2006. – 11 листоп. (№ 7 (49)). – С. 4 : іл.: «Солярис» (2006).

Матвєєв І. Він не гнався за славою // Сумская жизнь (Суми). – 2006. – 27 дек. (№ 6). – С. 4.

На мистецькому вечорі в УАБС, присвяченому 150-й річниці українського художника П. О. Левченка, кандидат мистецтвознавства С. Побожій презентував свою книгу «Петро Левченко і Сумщина». Є фото.

[**Оголошення** про вихід друком наукового видання С. Побожія «Бубновий валет і Сумщина»] // Сумська старовина. – 2007. – № XXIII. – С. 148.

Наодинці з вічністю. Що шукав у древньому Путивлі відомий український художник? // В двух словах. – 2007. – 7 лют. (№ 5 (69)). – С. 7.

Про вихід книги «Петро Левченко і Сумщина», її презентацію у Харківському художньому музеї та мистецький вечір, присвячений 150-річчю від дня народження П. О. Левченка у галереї мистецтв «Академічна». Наведено уривки з книги.

Гвоздик О. Під одною обкладинкою «Академічна» презентувала альбом «Художники Сумщини» // В двух словах. – 2007. – 21 лют. (№ 7 (71)). – С. 6.

Згадується С. Побожій – автор частини текстів про митців в альбомі.

Федорина А. Тіні забутих предків по-лебединські // Україна молода (Київ). – 2007. – 5 лип. (№ 118 (3149)). – С. 8.

Мистецька акція у Семиротівці, яку підготував сумський художник І. Швачунов; виставка просто неба творів, написаних учасниками пленеру.

«Де з'являлися Бурлюки, там з'являлося життя», – каже про талановиту родину Сергій Побожій».

Князев В. Бурлюк с нами. В Сумах открылась выставка картин, посвященная нашему земляку // В двух словах. – 2007. – 19 верес. (№ 37 (101)). – С. 14.

Згадується твір С. Побожія на виставці етюдів, написаний під впливом модернізму, зокрема Д. Бурлюка.

Іл.: «Лейт-лінії руху» (2007).

Даниленко Н. Будетлянин Давид Бурлюк // Академіх. – 2007. – 3 жовт. (№ 5 (53)). – С. 4.

Згадується С. Побожій як один з організаторів святкування 125-річчя з дня народження Д. Бурлюка.

Даниленко Н. Діалоги з Бурлюком // Академіх. – 2007. – 8 листоп. (№ 6 (54)). – С. 4.

Мистецький проект «Будетлянин Давид Бурлюк», його третій етап, який проходив з 18 по 20 жовтня. Згадується С. Побожій і проректор академії А. Ярова як організатори цього проекту.

Гвоздик О. Необыкновенная выставка. Что коллекционируют сотрудники УАБД // В двух словах. – 2007. – 5 груд. (№ 48 (112)). – С. 12.

Виставка живопису та графіки з приватних зібрань викладачів і співробітників УАБС в галереї «Академічна». Згадується С. Побожій як організатор цієї виставки та автор твору «Віддзеркалення», представленої на виставці.

Вертіль О. Від ідей до результатів // Урядовий кур'єр (Київ). – 2007. – 13 груд. (№ 234). – С. 6.

Аналізується культурно-мистецьке життя на Сумщині за 2007 рік. Згадується С. Побожій, який разом з проректором УАБС А. Яровою розробив програму заходів, присвячених 125-річчю від дня народження Д. Бурлюка.

Гвоздик А. «Бубновый валет» и Сумщина». Имена известные и забытые в новой книге Сергея Побожия // В двух словах. – 2008. – 23 янв. (№ 4 (119)). – С. 12.

«Еще одна примечательная особенность книги «Бубновый валет» и Сумщина». Она, не отступая ни в чем от научного исследования, написана ясным и каждому доступным языком, что является большой редкостью для подобного рода исследований /.../».

[**Даниленко Н.**] Галерея «Академічна». 10 років мистецтва та культури в академії // Академіх. – 2008. – 28 серп. (№ 5 (60)). – С. 4.

Згадується керівник галереї «Академічна».

Іл.: «Selva oscura» (2004).

«Пастелі митця «Путивль увечері» (2003), «Selva oscura» (2004), «Стежка у минуле» (2004) прикрашають читальний зал бібліотеки академії».

Гвоздик А. «Академическая», но не академичная // В двух словах. – 2008. – 17 сент. (№ 38 (153)). – С. А12.

Згадується С. Побожій – ініціатор створення галереї «Академічна».

Лесина Ю. «Академической галерее – 10!» // Ваш шанс (Суми). – 2008. – 17 сент. (№ 38). – С. 22А.

«... галерее (благодаря /.../ плодотворной работе инициатора ее создания и руководителя Сергея Побожия) удалось /.../ стать одной из заметных точек на культурной карте нашего города».

Костина В. Юбилей галереи // Панорама. – 2008. – 17–24 сент. (№ 38). – С. 3.

У зв'язку з 10-річним ювілеєм галереї мистецтв «Академічна» згадується її засновник і керівник доцент С. Побожій.

Вертіль О. Мистецька гордість України // Сумщина (Суми). – 2008. – 24 верес. (№ 107 (19520)). – С. 3.

Про галерею мистецтв «Академічна» УАБС НБУ. Згадується ініціатор її створення.

Гончарова Н. Галереї мистецтв «Академічна» – 10 років! // Академіх. – 2008. – 29 верес. (№ 6 (61)). – С. 4.

Згадується С. Побожій – засновник галереї.

Статва М. Як ми потрапили на обкладинку буклета // Академіх. – 2008. – 29 верес. (№ 6 (61)). – С. 4.

Створення буклету до 10-річчя галереї мистецтв «Академічна» та участь у ньому С. Побожія і студентів.

[**Інформація** про вихід друком монографії С. Побожія «Забуті художники і Сумщина»] // Сумський історико-архівний журнал. – 2008. – № IV–V. – С. 217.

Юхимець Г. Забуті художники, повернуті імена // Сумська старовина. – 2008. – № XXV. – С. 332.

Рецензія на монографію С. Побожія «Забуті художники і Сумщина».

«При вивченні творчості забутих художників автор спирається на міцну джерелознавчу базу – архівні документи, статті з періодики тих часів, спогади. У книзі використано значний історико-краєзнавчий матеріал, який дозволив не тільки закрити білі плями у біографії митців, але й був використаний дослідником при визначенні часу написання творів».

Про авторів // Сумська старовина. – 2008. – № XXV. – С. 350.

Вміщено біографічні відомості, є фото.

Побожій С. Забуті художники і Сумщина : монографія. – Суми : УАБС НБУ, 2008. – 157 с. – **Рец.:** Юхимець Г. Забуті імена з мистецької провінції // Образотворче мистецтво. – 2009. – № 2 (70). – С. 152.

[Інформація про отримання третьої премії конкурсу «Мистецтвознавець-2008», оголошеного журналом «Образотворче мистецтво»] // Образотворче мистецтво. – 2009. – № 2 (70). – [текст на звороті обкл.].

«Третю премію присуджено кандидату мистецтвознавства Сергієві Побожію із Сум за матеріали про Д. Бурлюка (стаття «Будетлянин Давид Бурлюк». – Образотворче мистецтво. – 2008. – № 1).

Павло Рудий [Г. Вишеславський]. «Ілля Рєпін і Сумщина» // Галерея. – 2009. – № 3–4. – С. 62.

Рецензія на книгу С. Побожія «Ілля Рєпін і Сумщина» (2009). Указується, що автор дослідження – ведучий рубрики з питань ціноутворення на твори мистецтва у журналі «Галерея».

Єфремова В. Митці Слобожанського краю // Вітчизна (Київ). – 2009. – № 7–8. – С. 173–176.

Згадуються малюнки олівцем С. Побожія на ювілейній виставці «Художники Сумщини» у Будинку художника (м. Київ) з нагоди 25-річчя утворення Сумської обласної організації НСХУ.

Куда пойти? // Панорама. – 2009. – 16–23 сент. – № 38 (562). – С. 20.

Голова Сумської обласної організації НСХУ Іван Гапochenко рекомендує сумчанам відвідати виставку члена НСХУ С. Побожія «Selva oscura» у галереї «Академічна».

Гвоздик А. «Увидишь ты, что все явления – знаки...» // В двух словах. – 2009. – 18 сент. (№ 37 (205)). – С. 16 : іл.

Іл.: «Сумеречный лес» (2009), «Selva oscura» (2004).

Виставка творів члена НСХУ С. Побожія у галереї «Академічна».

«К сожалению, за рамками вполне заслуженных похвал (очевидно, в силу сложившегося за эти годы стереотипа восприятия) остались представленные на выставке живописные работы. Между тем, о них, на наш взгляд, можно и нужно говорить как о настоящем открытии года, явившем нам незаурядного художника с неповторимым философским взглядом на мир».

До вернісажу – творча «бронза» // Сумщина. – 2009. – 18 верес. (№ 102–103 (19660–19661)). – С. 1.

Вручення С. Побожію третьої премії у конкурсі «Мистецтвознавець–2008», оголошеному журналом «Образотворче мистецтво» за публікації 2008 року.

Ілья Рєпін и Сумщина // Данкор (Суми). – 2009. – 23 сент. (№ 38 (883)). – С. А14 : фот.

Монографія «Ілля Рєпін і Сумщина» була представлена на творчому вечорі С. Побожія з нагоди 25-річчя його творчої діяльності.

Невская Е. Жемчужные зерна Сумщины // Ваш шанс. – 2009. – 23 сент. (№ 38). – С. 23А.

У відділі мистецтв обласної бібліотеки відбувся творчий вечір з нагоди 25-річчя творчої діяльності та 55-річчя від дня народження С. Побожія.

«Одним из первых, кто приоткрыл завесу незнания, кто занялся поисками и обнародовал в Сумах никому не известные сведения о вышеупомянутых личностях-легендах [Казимир Малевич, Давид Бурлюк, Максимилиан Волошин], был Сергей Иванович Побожий».

Левченко В. «Selva oscura» // Академіх. – 2009. – 29 сент. (№ 8 (71)). – С. 4.

«9 вересня у галереї мистецтв «Академічна» відкрилася четверта персональна виставка члена Національної спілки художників України, доцента кафедри соціально-гуманітарних дисциплін академії Сергія Побожія, присвячена 25-річчю його творчої діяльності».

Кленова О. Искусство VS провинция // Панорама. – 2009. – 30 сент.–7 окт. (№ 40 (564)). – С. 18.

Про міжнародну конференцію «Художник у провінції» та презентації видань, в т. ч. монографії С. Побожія «Ілля Рєпін і Сумщина».

Янина И. Корни и стебли моего прошлого // Панорама. – 2009. – 14–21 окт. (№ 42 (566)). – С. А16.

У галереї мистецтв «Академічна» відкрилась виставка «Selva oscura» С. Побожія.

«Корни и стебли моего прошлого» (2003) – ключевая работа на выставке. Ее название взято художником из рассказа И. Бунина «Роза Иерихона». В ней я увидела дерево как ось Вселенной с разросшейся корневой системой, буквально вырванной автором из земли».

Номинанты рейтинга «Золотая десятка» в области культуры // Панорама. – 2009. – 28 окт.–4 нояб. (№ 44 (568)). – С. 17.

«б) Сергей Побожий – за персональную выставку «Selva oscura», приуроченную к 25-летию творческой деятельности».

Гвоздик А. Между отчаянием и восторгом // В двух словах. – 2009. – 27 нояб. (№ 47 (215)). – С. 16.

Про монографію С. Побожія «Ілля Рєпін і Сумщина».

«/.../ сумчанин, кандидат искусствоведения Сергей Побожий без преувеличения сделал настоящее открытие – выбор художником сюжетов тех или иных картин, утверждает он, был обусловлен сменой трех фаз его психофизиологического состояния: маниакальной, депрессивной или же нейтральной».

Марчук В. Рєпін – Сумщина – академія // Академіх. – 2009. – 25 груд. (№ 11–12 (74–75)). – С. 8.

Про вихід монографії «Ілля Рєпін і Сумщина».

Віктор Марчук – викладач УАБС НБУ.

[Інформація про вихід у світ монографії С. Побожія «Ілля Рєпін і Сумщина»] // Сумський історико-архівний журнал. – 2009. – № VI–VII. – С. 190.

Побожій С. І. Ілля Рєпін і Сумщина : монографія. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 107 с. : іл. – **Рец.:** Ткаченко В. Новий погляд на Рєпіна // Образотворче мистецтво. – 2009–2010. – № 4/1. – С. 152.

«Безперечно, книжка «Ілля Рєпін і Сумщина» відзначається науковою новизною і має практичну користь для мистецтвознавців, істориків і краєзнавців, а також всіх, хто цікавиться історією та культурою Сумщини».

Хвостенко Г. Давид Бурлюк – у рідних «шатах» // Сумщина. – 2010. – 6 січ. (№ 3 (19710)). – С. 4.

«Осередком цих досліджень стала Українська академія банківської справи національного банку України, конкретно – група науковців і мистецтвознавців під орудою Алли Ярової та Сергія Побожія».

Голод Ю. Забуті художники // Життя Лебединщини (Лебедин). – 2010. – 23 січ. (№ 7 (10481)). – С. 2.

Згадується монографія «Забуті художники і Сумщина» (2008), в якій приділена значна увага художникам Ю. Бразоль та О. Красовському.

Акічев Ш. Ілля Рєпін і Сумщина // Сільські горизонти (Конотоп). – 2010. – 17 лют. (№ 15 (1883)). – С. 4.

Рецензія на книгу «Ілля Рєпін і Сумщина».

«Цікавим розділом монографії є розділ «Рєпін у Конотопі» – про відносини Рєпіна і Драгомирова».

Шаміль Мулламович Акічев – науковий співробітник Конотопського краєзнавчого музею ім. О. М. Лазаревського.

Дудченко В. Події і люди тижня // Будьмо разом (Лебедин). – 2010. – 6 трав. (№ 18 (630)). – С. 2.

Персональна виставка кандидата мистецтвознавства і сумського художника С. Побожія у Лебединському міському художньому музеї ім. Б. К. Руднева.

Кравченко В. Пастель, акварель, малюнок // Життя Лебединщини. – 2010. – 15 трав. (№ 38 (10512)). – С. 2 : фот., іл.

Іл.: «Спогади про седнівський сад».

У Лебединському міському художньому музеї ім. Б. К. Руднева відбулася персональна виставка С. Побожія, на якій було представлено 20 творів графіки (пастель, акварель, малюнок олівцем).

«Слід відзначити, що Сергій Побожій – один із небагатьох художників на Сумщині, який цілеспрямовано працює в галузі настелі, всіляко пропагуючи цей вид графічного мистецтва у місті Суми та за його межами».

Кукучка Д. Виставка в харизматичному Лебедині творів викладача Сергія Побожія // Академіх. – 2010. – 25 трав. (№ 5 (80)). – С. 4.

«Поезія в його роботах – це ніби віртуальна реальність, яку я бачу в таких композиціях, як «Нічні птахи», «Корни і стебли могого прошлого». Твір «Спогад про седнівський сад» якимось магнетизмом притягує до себе і погляд, і душу».

Даніела Кукучка – студентка УАБС НБУ.

Високі нагороди мистецтвознавцю // Академіх. – 2011. – 21 марта (№ 3 (89)). – С. 4.

Нагородження керівника галереї мистецтв «Академічна» Почесною відзнакою Сумської міської ради «За заслуги перед містом» III ступеня.

Гриневич Л. На чотирьох языках – о любви // Ваш шанс. – 2011. – 7–14 сент. (№ 36). – С. 31А.

У галереї мистецтв УАБС відбувся вернісаж виставки «Глівіцькі імпресії» художників Миколи Жулинського і Римми Миленкової. Є фото.

«... результаты этого сотрудничества кратко, но на научной основе проанализировал основатель и руководитель галереи доцент Сергей Побожий...».

Мудрик П. Дослідник Слобожанщини // Суми і сумчани (Суми). – 2011. – 18 листоп. (№ 46). – С. 8.

У науковій бібліотеці УАБС відбулася презентація книги С. Таранушенка «Наукова спадщина. Харківський період. Дослідження 1918–1932 рр.», в якій взяв участь С. Побожій.

Даниленко Н. Міжнародні пленери стануть традиційними // Академіх. – 2012. – 28 верес. (№ 7 (104)). – С. 4.

Відвідання у галереї «Академічна» виставки за результатами II Міжнародного мистецького пленеру в Сумах Анни Завіши-Кубіцкої з м. Глівіце та вручення сертифікату С. Побожію, який свідчить про те, що його твір зберігається у зібранні музею у м. Глівіце.

Янина И. «Диалоги в пространстве культуры». Пастельные вариации Сергея Побожия в галерее «Академическая» // Ваш шанс. – 2012. – 17 окт. (№ 42). – С. 38А.

«Обращение к творчеству мастеров прошлых эпох обогатило и его искусствоведческий кругозор, и собственную манеру письма как в сюжетно-

тематической, так и в формообразующей среде. Символично-знаковый видеоряд пастелей автора – это своеобразные иллюстрации к собственному прочтению, видению и пониманию истории искусства в контексте «диалогов в пространстве культуры».

Савченко М. Діалоги у просторі культури // Академіх. – 2012. – 9 листоп. (№ 8–9 (105–106)). – С. 8.

Персональна виставка С. Побожія у галереї «Академічна».

«Але для мене перлиною виставки, моїм «чарівним триптихом» став «Діалог з О. Красовським». Я просто не можу описати свої емоції від першого враження про цей витвір мистецтва. Дивився на твори і розумієш, що занурюєшся у казку з її відчуттям всюдисущого дива, чарами, ірреальним світлом і загадковими постатями».

Марія Савченко – студентка УАБС НБУ.

Вибране. Favourites. Із зібрання Української академії банківської справи Національного банку України / Галерея мистецтв «Академічна»; уклад. С. І. Побожій; відп. за вип. А. Г. Ярова. – [Суми, 2012]. – 58 с. – **Рец.:** Сміхов В. М. [Власенко В. М.] // Сумський історико-архівний журнал. – 2012. – № XVIII–XIX. – С. 153.

Рецензія на альбом, в якому представлені твори українських і зарубіжних митців із мистецького зібрання УАБС НБУ, в т. ч. С. Побожія.

Невская Е. Корпоративная коллекция. Что общего между Киево-Могилянской академией, немецким Deutsche Bank и УАБД в Сумах? // Ваш шанс. – 2013. – 22–29 мая (№ 21). – С. 30А.

Виставка творів із мистецького зібрання УАБС НБУ у Сумській муніципальній галереї. На вернісажі виставки С. Побожій прочитав лекцію про формування корпоративних мистецьких колекцій у банках.

Гельмінтінов А. Діалоги у просторі мистецтва // Життя Лебединщини. – 2013. – 29 трав. (№ 41(10819)). – С. 3.

Виставка «Діалоги у просторі мистецтва» в Лебединському художньому музеї, на якій було представлено триптихи, виконані у техніці пастелі О. Красовського «Вночі» і С. Побожія «Діалоги з О. Красовським».

Даниленко Н. «З мистецького зібрання 90-х» // Академіх. – 2013. – 27 груд. (№ 13 (120)). – С. 14.

Виставка сумських митців 1990-х рр., твори яких входили до першої корпоративної галереї «Айстра» у м. Суми.

«Під час цього мистецького заходу керівник галереї С. І. Побожій запропонував присутнім подивитися фільм про художню колекцію, а потім надав слово багатьом художникам».

«Сумські етюди» українською // Академіх. – 2013. – 27 груд. (№ 13 (120)). – С. 5.

«/.../ Сергій Побожій зупинився на художній «лінії» книги: /.../ Логічною видалася також ідея щодо ілюстрації видання творами польських та українських художників – учасників Міжнародного мистецького пленеру, який став можливим завдяки зусиллям пана Хабера».

Клименко В. Отзыв на лекции С. Побожия из цикла «Имена» [Електронний ресурс]. – 2014. – Режим доступу: www.bulatovichclub.org

«Закончен цикл лекцій «Имена», прочитанный и вложенный в наши души Сергеем Ивановичем. Мы как бы увидели ряд отражений. Иногда мы видели дальний лес, отраженный в тихом озере. Иногда на поверхности блистало солнце – слишком яркое, заставлявшее зажмурить глаза. Потом озеро покрывалось рябью от ветра или даже высокими волнами с белыми гребешками, которые противоречили самой возможности видеть отражения. Но каждый раз мы внимательно вглядывались в озеро, надеясь увидеть в нем самих себя. И многое рассмотрели и увидели. Спасибо человеку, предоставившему нам такую возможность!».

Лесина Ю. «Мистецтвознавчі нариси». Монографія С. Побожія пропонує по-новому поглянути на історію і культуру краю // Ваш шанс. – 2014. – 19–26 февр. (№ 8). – С. 22А, 30А.

«Монографії такого плану – не тільки представляючі інтерес для узкопрофільних спеціалістів, но вповне востребовані звичайними людьми, не равнодушними к культурі і мистецтву, – за останні двадцять років практично не видавалися».

Лесина Ю. Шевченкиана в Сумах // Ваш шанс. – 2014. – 5 марта (№ 10). – С. 23А.
галереї «Академічна» виставк графіки «Художнику і поету», присвячен 200-річчю від дня народження Т. Шевченка. Згадується керівник галереї. За його словами: *«інтерес к этой теме у сумских творцов огромен...».*

Федорук О. Аргументація наукової ерудиції автора // Образотворче мистецтво. – 2014. – № 4. – С. 155.

«Нам приємно відзначити, що серед наших колег по фаху є професіонали, які своє життя й творчість із невтомною енергією присвячують дослідженню мистецької спадщини рідного краю. /.../ У Сумах, звичайно, це Сергій Побожій, який у 1994 році захистив кандидатську дисертацію, видав немало праць про мистецтво рідної Сумщини».

«Відзначаємо наукову новизну праці С. Побожія, її бібліографічну джерельно-археологічну глибину, широкий спектр ілюстративного матеріалу, – одне слово, «Мистецтвознавчі нариси» Сергія Побожія є вагомою аргументацією наукової мистецтвознавчої ерудиції».

З Тарасом у серці // Академік (УАБС). – 2014. – 24 квіт. (№ 4–5 (124–125)). – С. 7.

часть делегації від УАБС НБУ, до складу якої входив С. Побожій, у Шевченківських читаннях та VIII «Аукціоні надій» в Черкасах.

Maluja nasze miasto // Mieski Servis Informacyjny – Gliwice (Польща). – 2014. – 21–22 мая (№ 692). – С. 10.

VII Міжнародний мистецький пленер «Моє місто» у м. Глівіце (Польща), в якому взяли участь митці з України та Польщі. Згадується С. Побожій. Фото учасників пленеру.

Даниленко Н. Сергій Побожій «Вибране» // Академік. – 2014. – 3 жовт. (№ 9–10 (129–130)). – С. 11.

«І ось у вересні 2014 року персональна виставка «Вибране», приурочена до 30-річчя творчої діяльності та особистого ювілею С. Побожія, відкрилася в обласному художньому музеї. /.../ Відкриває експозицію потужний твір «Коріння та стебла мого минулого» /.../ Він відразу налаштовує глядача на вдумливе ознайомлення з творами автора – глибокими й філософськими, сповненими символів і метафор».

Фоменко О. «Імена» Сергія Побожія // Сумщина. – 2015. – 4 лют. (№ 5). – С. 11.

«Цикл лекцій «Імена» Сергій Іванович започаткував минулого року. Кожна з них присвячена відомим художникам світу. Так, присутні мали змогу ознайомитися з життєвим і творчим шляхами таких майстрів пензля, як Казимир Малевич, Поль Сезанн, Пабло Пікассо, Едвард Мунк та інших».

Ярова А. Цінність і ціна мистецтва // Образотворче мистецтво. – 2016. – № 1 (95). – С. 156.

«До нової книги сумського вченого С. Побожія увійшли статті, написані ним до всеукраїнського часопису «Галерея» упродовж 2000–2010-х рр. /.../ Активізації щодо написання цих статей передувало читання лекцій з курсу «Артменеджмент» в Українській академії банківської справи Національного банку України та на курсах арт-школи Асоціації арт-галерей України у 2000-х – на початку 2010-х рр. у Києві на тему: «Основні механізми в ціноутворенні на твори мистецтва. Ціни на антикваріат та сучасне мистецтво».

В. П. [В. Петрашик]. Міжнародний пленер у Глівіце (Польща): нагорода сумському мистцеві // Образотворче мистецтво. – 2017. – № 4 (101). – С. 145.

«Доробок мистців згодом було репрезентовано на післяпленерівій виставці. За її результатами нагородою президента Спільки художників Польщі відзначено триптих «Urbi et Orbi» у техніці пастелі сумського художника, мистецтвознавця, доцента Сумського державного університету та автора «Образотворчого мистецтва» Сергія Побожія».

Ярова А. Галерея мистецтв «Академічна» – стаєр українського арт-терену // Образотворче мистецтво. – 2019. – № 3 (108). – С. 70–73.

«Керівник «Академічної», її ініціатор, засновник, куратор, арт-менеджер протягом усіх двадцяти років – заслужений діяч мистецтв України Сергій Побожій. Особа галериста – надзвичайно важливий чинник успіху галереї. С. Побожій – кандидат мистецтвознавства, доцент Сумського державного університету, член НСХУ. Упродовж 1998–2015 рр. працював в Українській академії банківської справи, до того – заступником директора з наукової роботи Сумського обласного художнього музею». – С. 71.

Петрашик В. Книга «Імена України» – новий погляд на українське мистецтво // Образотворче мистецтво. – 2021. – № 2 (115). – С. 153.

«Варто віддати належне Сергію Побожію, що окрім колосальної мистецтвознавчої, наукової і пошукової праці, він доклав чимало зусиль для виходу у світ цієї книги-альбому». – С. 153.

Сергеев В. Делай лучше меня! На прошлой неделе в областном центре открылись сразу три выставки учителей // Ваш шанс. – 2021. – 22 сент. (№ 38). – С. 15А.

Згадується персональна виставка С. П. «Птахи над озером» у новому приміщенні галереї мистецтв «Академічна» СумДУ.

«По ходу экскурсии мы узнали, каково предназначение триптиха; может ли озеро Чеха быть музеем; как птицы могут объединить картины в единое целое /.../».

Чубур В. Птахи над озером // Резонанс (СумДУ). – 2021. – груд (№ 5–7 (415–417)). – С. 11.

Іл.: Побожій С. «На озері Чеха» (2018).

У галереї мистецтв «Академічна» СумДУ персональн виставка С. П. «Птахи над озером». З січня 2020 р. галерея міститься у Конгрес-центрі Сумського державного університету.

«Незвичний ракурс погляду на озеро Чеха в центральній частині разом із ритмічною організацією двох інших частин дали змогу створити «історію» твору й художній образ унікального сумського пейзажного ландшафту».

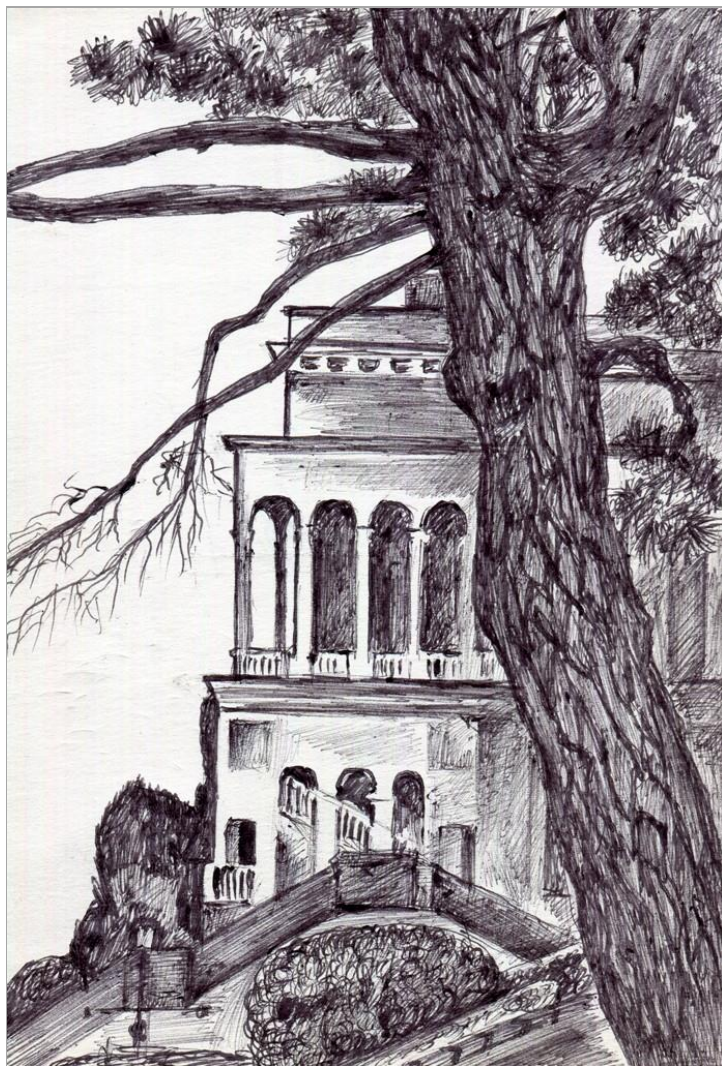
Академічна галерея відсвяткувала ювілей // Ваш шанс. – 2023. – 21 верес. (№ 38). – С. 15А : фот.

URL:<https://drive.google.com/file/d/1J8SscWDmybX36WlISwGwWfDk8-h3qsym/view>

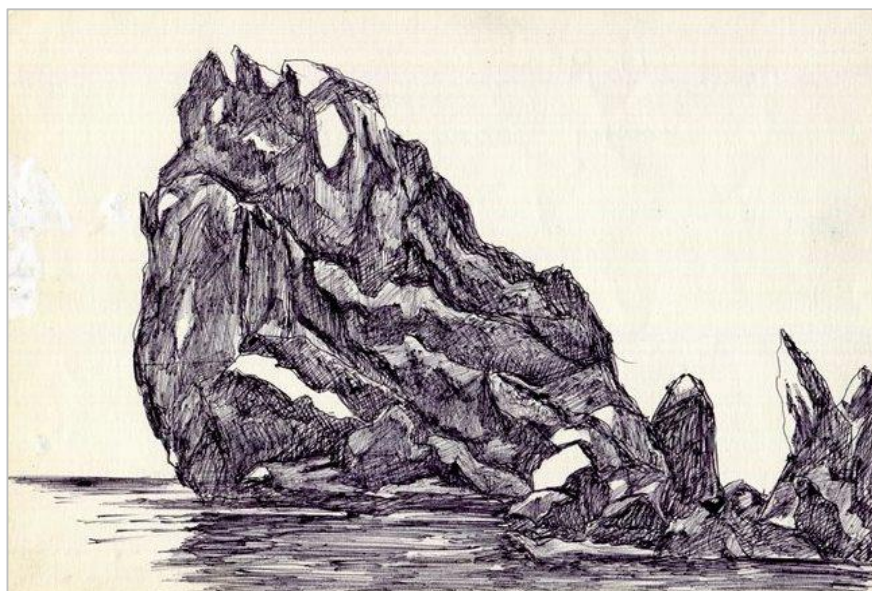
За участі кандидата мистецтвознавства С. І. Побожія в літературній вітальні бібліотеки Сумського держуніверситету відбулося відкриття художньої виставки «Світ графіки», присвяченої 25-річчю галереї мистецтв «Академічна». В експозицію виставки увійшли також твори керівника галереї – Сергія Івановича.

Ілюстрації

Лівадійський палац, 1996

Сімеїз. Скеля Діва. 1996

Фрагмент мармурової лави Лівадійського палацу. 1996

Ущелина Хапхал вище водоспаду Джур-Джур. 2001

Хапхальська ущелина. 2002

Сонячногірське. Крим. 2002

Сонячногірське. 2002

Кримський пейзаж. Сонячногірське. 2002

Вид з веранди у будинку в Конотопі. 2002

Ліс на березі озера. 2002

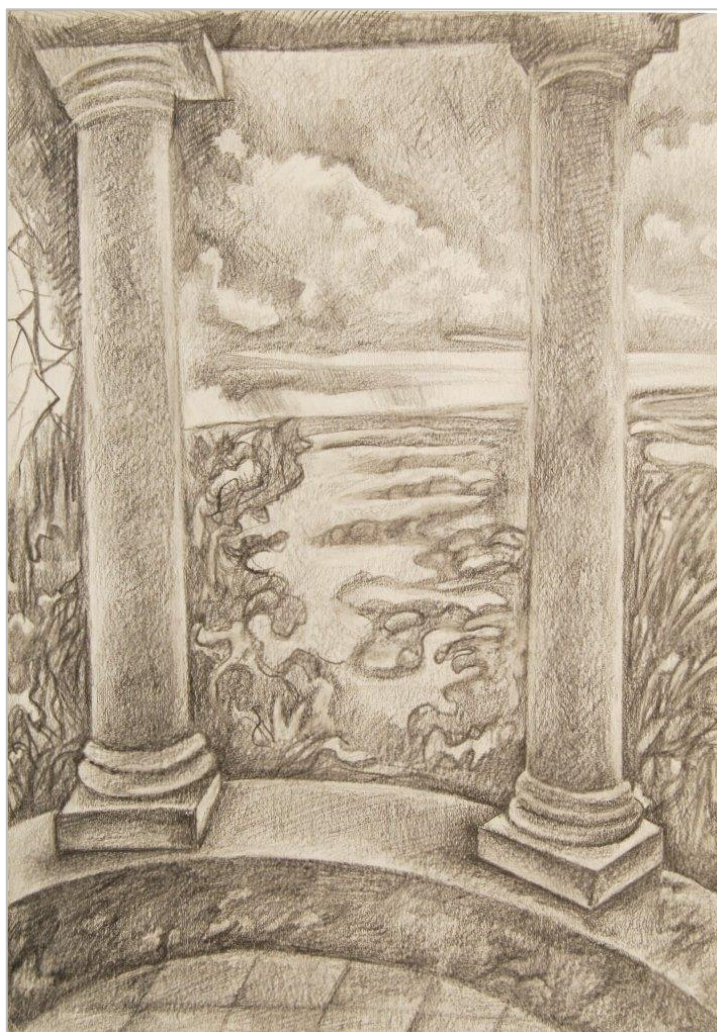
Літній мотив. 2003

Старе річище річки Сейм. Човен. 2003

Напівзатоплений човен у старому руслі річки Сейм. 2003

Альтанка Л. Глібова. Седнів. 2005.
Із серії «Седнів шевченківський». 2005–2023

Кам'яниця Лизогубів у Седневі. 2005.
Із серії «Седнів шевченківський». 2005–2023

Графічна варіація картини О. Волоскова «Садіба». 2007

Ассірійський рельєф. 2012

Дров'яний провулок. 2012

Павловський парк. 2012

У Літньому саду. 2012

Седнів. Пейзаж з церквою. 2013

Човни на Снові. 2013

Бузок. 2014

Вулиця Перемоги у Глівіце. 2014

Глівіце в очікуванні дощу. 2014

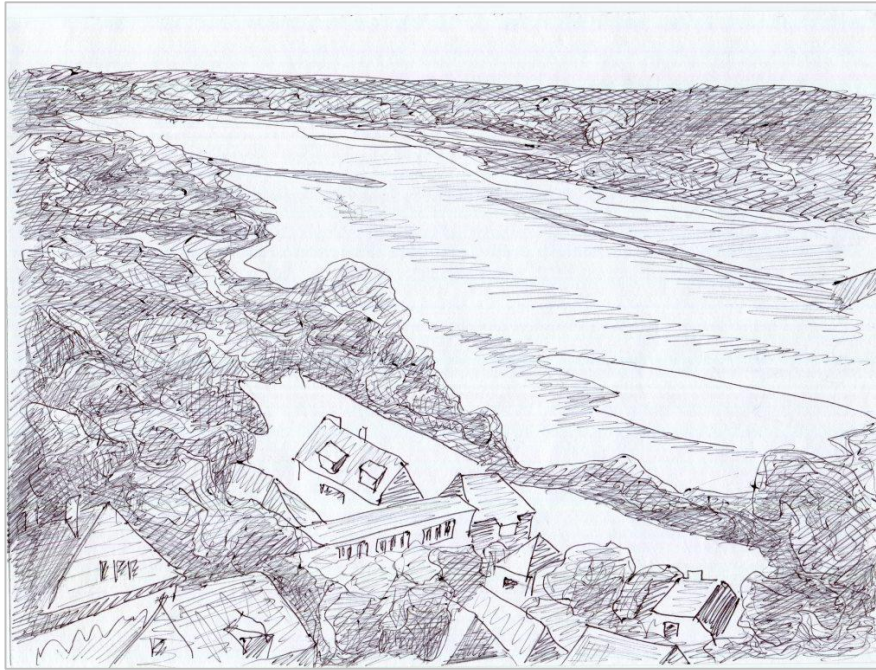
Міський мотив. Глівіце. 2014

Глівіцькі мелодії. Права частина триптиху. 2014

На озері Чеха. 2014

Вид на Віслу. Казімеж-Дольний. 2016

Стежки, що сходяться. 2016

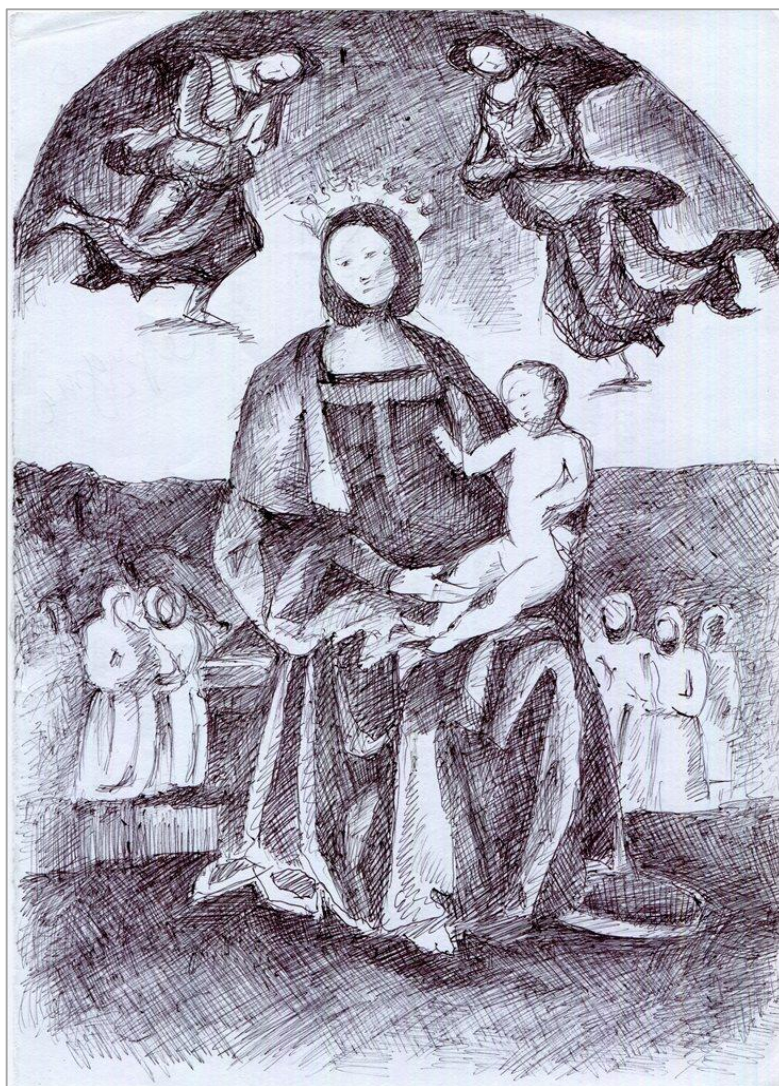

Венеціанські ритми. Центральна частина триптиху. 2016

Пень. 2017

Графічний Перуджино. 2020

Навколо озера. 2020

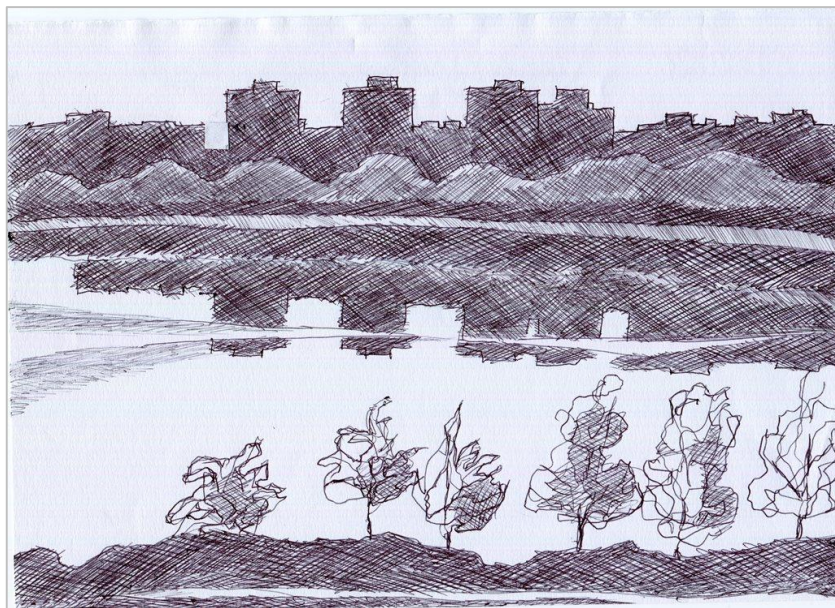
Дерева на березі. 2021

Яблука на підвіконні. 2021

Береги озера Чеха. 2021

Хвилювання. 2021

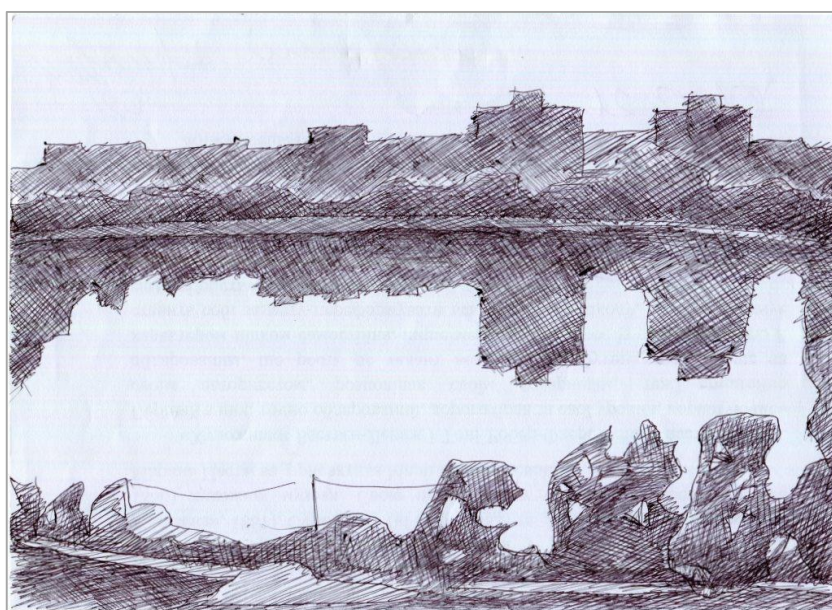
Нічний натюрморт. 2021

Квіти і вітрильник. 2021

Вид з вікна на озеро Чеха. 2021

Озерний краєвид. 2021

Квіти на підвіконні. 2022

Седнівський краєвид з Георгіївською церквою. 2023.
Із серії «Седнів шевченківський». 2005–2023

Тривожний пейзаж. 2024

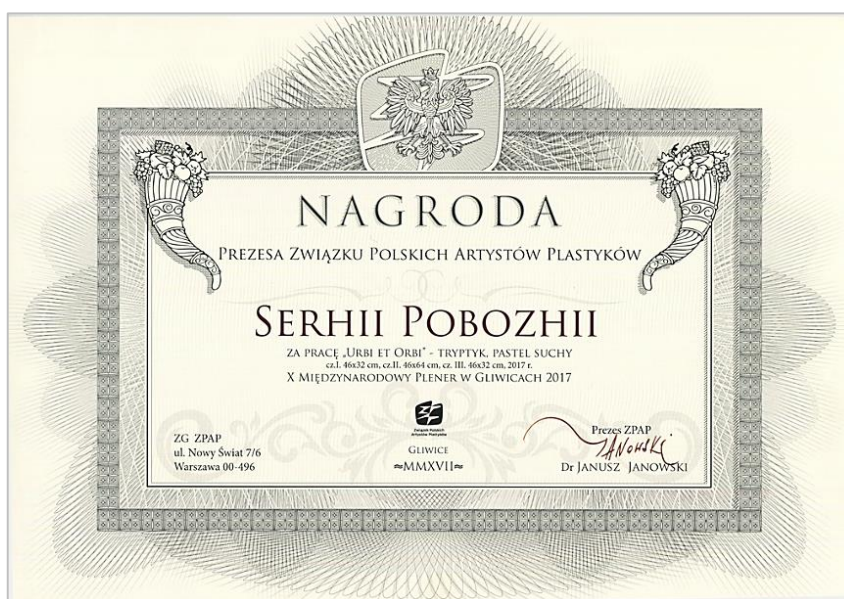

Яблука, шахівниця, квіти. 2024

Стежка на березі. 2024

Нагорода Президента Спільки художників Польщі С. Побожію за триптих «Urbi et Orbi». 2017

Перелік ілюстрацій

- Лівадійський** палац. 1996. Папір, чорна кулькова ручка. 19x13.
Сімеїз. Скеля Діва. 1996. Папір, чорна кулькова ручка. 12,8x19.
Фрагмент мармурової лави Лівадійського палацу. 1996. Папір, чорна кулькова ручка. 18x13.
Ущелина Хапхал вище водоспаду Джур-Джур. 2001. Папір, чорна кулькова ручка. 14x18,8.
Хапхальська ущелина. 2002. Папір, олівець. 20x15,5.
Сонячногірське. Крим. 2002. Папір, олівець. 15x20.
Сонячногірське. 2002. Папір, олівець. 15x20.
Кримський пейзаж. Сонячногірське. 2002. Папір, олівець. 15x20.
Вид з веранди у будинку в Конопоті. 2002. Папір, олівець. 20x15.
Ліс на березі озера. 2002. Папір, олівець. 15x20.
Літній мотив. 2003. Папір, олівець. 19,5x13,5.
Старе річище р. Сейм. Човен. 2003. Папір, олівець. 19,5x13,8.
Напівзатоплений човен у старому руслі річки Сейм. 2003. Папір, акварель. 13,5x19,5.
Альтанка Л. Глібова. Седнів. 2005. Папір, графітний олівець. 41,5x29,5. Із серії «Седнів шевченківський». 2005–2023.
Кам'яниця Лизогубів у Седневі. 2005. Папір, графітний олівець. 30x42. Із серії «Седнів шевченківський». 2005–2023. Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
Графічна варіація картини О. Волоскова «Садиба». 2007. Папір, олівець. 21,5x17.
Ассирійський рельєф. 2012. Папір, лінер. 20x14,5.
Дров'яний провулок. 2012. Папір, лінер. 14,5x20.
Павловський парк. 2012. Папір, лінер. 14,5x20.
У Літньому саду. 2012. Папір, лінер. 20x14,5.
Седнів. Пейзаж з церквою. 2013. Папір, лінер. 18x13,5.
Човни на Снові. 2013. Папір, лінер. 19,5x13,5.
Бузок. 2014. Папір, лінер. 20x14,5.
Вулиця Перемоги у Глівіце. 2014. Папір, лінер. 14,5x19,5.
Глівіце в очікуванні дощу. 2014. Папір, лінер. 19,5x14,5.
Міський мотив. Глівіце. 2014. Папір, лінер. 19,5x14,5.
Глівіцькі мелодії. Права частина триптиху. 2014. Папір, олівець. 32x20,5.
На озері Чеха. 2014. Папір, лінерит. 12x18.
Вид на Віслу. Казімеж-Дольний. 2016. Папір, чорна кулькова ручка. 14,5x20.
Стежки, що сходяться. 2016. Папір, лінер. 15x21.
Венеціанські ритми. Центральна частина триптиху. 2016. Папір, олівець. 32x32.
Пень. 2017. 14,5x20.
Графічний Перуджино. 2020. Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Навколо озера. 2020. Папір, чорна кулькова ручка. 15x21.
Дерева на березі. 2021. Папір, чорна кулькова ручка. 15x21.
Яблука на підвіконні. 2021. Папір, чорна ручка. 21x15.
Береги озера Чеха. 2021. Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Хвилювання. 2021. Папір, чорна кулькова ручка. 15x21.
Нічний натюрморт. 2021. Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Квіти і вітрильник. 2021. Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Вид з вікна на озеро Чеха. 2021. Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Озерний краєвид. 2021. Папір, чорна ручка. 15x21.
Квіти на підвіконні. 2022. Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Седнівський краєвид з Георгієвською церквою. 2023. Папір, графітний олівець. 30x42. Із серії «Седнів шевченківський». 2005–2023. Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького.
Тривожний пейзаж. 2024. Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Яблука, шахівниця, квіти. 2024. Папір, чорна кулькова ручка. 21x15.
Стежка на березі. 2024. Папір, чорна кулькова ручка. 20x14,5.
Нагорода Президента Спільки художників Польщі С. Побожію за триптих «Urbi et Orbi». 2017.
Шило О. Портрет С. Побожія. 2010. Папір, фломастер. 14,5 x 9,5.

Твори в ілюстраціях, які не увійшли до каталогу знаходяться в альбомах.

Допоміжні покажчики

Іменний

А

- Агафонов Є. – 30
Агін О. – 30
Адамович С. – 33
Айвазовський І. – 30
Айналов Д. – 261
Акічев Ш. М. – 272, 274, 275, 281–283
Аксінін О. – 33
Аксьонов І. – 20, 246, 850
Алавердова Г. – 216, 905
Александрочкін Ю. М. – 88
Алексєєнко П. – 431
Алещенко Ю. – 28, 181
Аліг'єрі Д. – 849
Алімпій – 30
Алфьоров А. – 168
Алфьорови – 92, 119
Альбертінеллі М. – 1041
Альтман Н. – 274
Анраде А. – 340, 428
Андрієнко-Нечитайло М. – 30
Анненков Ю. – 274
Антонюк А. – 33
Ареф'єва Г. – 168, 785
Артемчик С. – 7, 32, 52, 53
Архипенко О. – 30, 747

Б

- Бабенцов В. – 712
Базилевич А. – 33
Баклицький В. – 33
Барт В. С. – 20, 93, 120, 399
Басанець О. – 182
Башкирцева М. – 30
Бедзір П. – 33
Безперчий Д. – 30
Беклемішев В. – 280
Беклін А. – 308, 313, 320, 590–592
Белічко Н. Ю. – 741, 756
Бережний М. – 33
Бережницька-Пжилицька М. – 25, 32
Беркос М. – 30
Берладіна О. – 322, 368, 402
Бескорса В. М. – 757
Белашов В. – 723
Бізюков О. – 33
Білецький О. І. – 18, 352, 445
Білецький П. О. – 33, 89, 220, 284, 337, 341, 342, 362, 530, 703, 796

Білокінь С. І. – 285, 373, 651, 652, 737, 775
Білокур К. – 33
Білокур Т. С. – 151
Бларамберг П. – 428
Блок О. – 803, 871, 872
Богаєвський К. – 30
Богомазов О. – 30, 169
Бойчук М. – 30
Божій М. – 33
Болгов В. В. – 217
Бондаренко М. М. – 32, 37, 94, 121, 183, 219, 223, 376, 388, 439, 449, 450, 480, 502, 561, 578, 590, 596, 673, 695
Бондаренко Н. – 32
Борисов-Мусатов В. – 904
Боровиковський В. – 30
Бородай В. – 33
Бородай Г. – 33
Борошнев В. – 32, 580, 603, 612
Боттічеллі С. – 824, 1041
Бразоль (Бразоль-Леонтєва) Ю. М. – 23, 26, 41, 87, 170, 254, 280, 413, 426, 436, 489, 610, 615
Брешко-Брешковський М. – 424
Брускетті-Митрохіна А. Я. – 95, 122
Брюллов К. – 283, 679
Булгаков М. – 886, 909
Бунін І. – 380, 633, 839
Бурачек М. – 30
Бурлюк Д. Д. – 20, 21, 30, 61, 69, 70, 96, 165, 171, 310, 329, 361, 406, 408, 545, 551, 557, 558, 601, 638, 648, 819, 851, 1027, 1060, 1061, 1086, 1109, 1113, 1127

В

Вазарі – 414
Вайнштейн М. – 33
Ван Зандт, Марія – 428
Василевський І. Е. – 32, 218, 332
Васильєв Ф. – 27, 151, 619
Васильківський С. – 30, 543
Васнецов В. – 619
Веласкес – 340
Велика Л. П. – 749
Велігоцька Н. – 168, 269, 275, 547, 575, 740
Веніг О. К. – 97, 124
Верба Н. П. – 272, 274, 275, 281–283
Вербицький А. О. – 98, 125
Верейський Г. – 33
Вертіль О. В. – 800, 1027, 1111, 1113
Вечерський В. – 577
Вжещ Є. – 30
Вишеславський Г. А. – 692, 762
Віола Б. – 334
Власенко В. М. – 424
Власовський К. І. – 23, 26, 87, 172, 407, 412, 473, 474, 854

Волов М. – 660
Волокидін П. – 33
Волосков О. – 853, 863, 866, 899, 977
Волошин М. – 30, 40, 80, 479, 542, 619, 644
Волошинов Е. И. – 293, 769
Волошинов Є. Г. – 30, 348
Врубель М. О. – 216, 438, 619, 709
В'ялець А. Ф. – 289

Г

Гавриленко Г. І. – 30, 99, 126, 273, 374, 472, 732
Гаврилів І. – 960
Галик А. – 30
Гансен О. – 327
Гапochenко І. – 25, 32, 152–163, 184, 1108, 1119
Гапochenко Ю. – 32, 153
Гвоздик А. – 855, 1129
Ге М. – 30, 283
Гегамян В. А. – 765
Гейко М. – 30, 337
Гейнсборо Т. – 27, 401
Гилевич К. В. – 327, 329, 333, 338, 339
Гідора Г. – 3, 7, 185, 507, 559
Глібов Л. – 965, 1005, 1011
Глуценко М. П. – 2, 30, 44, 504, 505
Гніздовський Я. – 30
Гог, Вінсент ван – 27, 387, 680, 681
Гоген П. – 27, 404, 908
Гоголь М. В. – 228
Голембієвська Т. – 33
Гонтаров В. – 30
Гончарова Н. – 324
Горбачов Д. О. – 150, 269, 544, 605, 907
Горбачова І. – 61
Гордеєв Д. П. – 18, 225, 368, 417, 436
Гордієнко Д. С. – 261
Городнянський А. В. – 167
Горська А. – 30
Грабарь І. – 618, 619
Гребенщиков С. Я. – 735
Григор'єв І. – 33
Григор'єв С. – 33
Григоров В. – 33
Грицаненко В. – 25, 32
Грицюк М. – 33
Грищенко І. – 32
Грищенко Н. – 629
Грищенко Н. П. – 100, 127
Грищенко О. – 20, 30, 148, 173, 264, 629, 653
Губарєв О. І. – 33, 448
Гудзенко Е. – 33

Д

- Дален, Хенк ван – 359, 533, 548
Далі С. – 571
Даниленко Н. – 1126, 1128
Данченко Б. – 186, 560, 671
Дега Е. – 27, 393, 843, 1123
Делакруа Е. – 27, 391
Делоне С. – 30
Денисенко О. Й. – 213
Дерев'янка О. – 739
Дерегус М. – 33
Джорджоне (Джорджо Барбареллі да Кастельфранко) – 271
Дзюба І. М. – 88, 164
Діаз де ла Пенья – 415
Діндо Ж. – 33
Дмитренко Н. О. – 766
Добіньї Ш. – 949
Добужинський М. В. – 101, 164, 661
Довгань Б. – 33
Довженко О. – 30
Дорофієнко І. П. – 289
Драгомиров М. І. – 24, 252
Драгомирова С. – 24
Драгомирова-Лукомська С. – 252
Драгомирови – 17, 26, 86
Дужая А. М. – 772, 773
Дюран-Рюель П. – 392
Дягилев С. П. – 678
Дяченко В. – 42
Дяченко О. – 154

Е, Є

- Ейзенштейн С. – 646
Екстер О. – 30
Ерделі А. – 30
Ернст Ф. Л. – 81, 102, 129, 168, 295, 356–358, 381, 512, 513, 517, 527, 529, 577, 618
Єлева К. – 33
Єрмаков С. С. – 236
Єрмилов В. – 30
Єрьомін Б. – 32
Єсенін С. – 583
Єфремова В. – 1110

Ж

- Железняк М. Г. – 88
Жердицкий В. И. – 326, 327
Жидель С. – 32, 187
Жникруп О. – 33
Жук М. – 30
Жукова С. – 723
Жуковський А. І. – 88, 164

Жулінський М. – 25, 28, 32, 155, 188, 260, 332, 363, 563, 682
Журавльов Ф. – 739

З

Забашта В. – 497
Забіла П. – 30, 279, 339, 437, 709
Завіша-Кубицька А. – 332
Задесенець С. – 1120
Задорожний І. В. – 33
Заливаха О. – 33
Зарецький В. – 30
Заступ О. – 28, 32
Захаров Ф. – 33
Захарченко А. – 28, 32
Захарчук О. – 33
Звагельський В. Б. – 77, 81–85, 92–127, 129, 131–138, 140–147, 241, 718
Зверев А. – 498
Звіринський К. – 30
Зякун А. І. – 738

І

Ильина Т. В. – 719, 720
Іваненко О. – 189
Іванова В. – 1120
Івахненко О. – 33
Іздебський В. – 33
Ілінг А. В. – 731

К

Кабаченко В. – 25, 32
Кавалерідзе І. П. – 30, 286, 344, 481, 701, 768, 770
Кальченко Г. – 30
Капніст В. – 267, 330
Капністи – 17, 26, 267, 328
Капустіна І. М. – 272
Караффа-Корбут С. – 33
Касіян В. – 33
Касперович М. – 30
Кафарський Ю. – 32
Каченовський Д. І. – 515
Кашшай А. – 33
Кирил та Афанасій Александрійські, святителі – 1024
Кириченко Л. М. – 729
Кібрик Є. А. – 33, 1068
Кібрик Н. – 850
Клімт Г. – 364
Князев В. – 1125
Коваль В. – 32
Ковжун П. – 33
Колесніков С. Ф. – 30, 424
Колодзей Р. – 32
Комаров Б. – 23, 26, 242, 321, 390

Кондратюк О. – 32
Коненков С. Т. – 328
Конончук С. – 33
Конопчинський А. – 28, 32
Кончаловський П. – 33
Корнієнко В. В. – 261
Корнієнко О. – 32, 695
Коро К. – 415, 623
Коровін К. – 676
Косарев Б. – 30
Костанді К. – 30
Костенко Л. – 879
Костецький В. – 30
Котков Е. – 33
Кохан Н. М. – 764
Коцка А. – 33
Кочерженко Е. И. – 773
Кочубеї – 279, 437
Кочубей Н. В. – 732
Кравченко В. – 1128
Крамаренко Л. – 30
Крамської І. М. – 103, 131, 151, 739
Красиков М. М. – 737
Красовський О. – 23, 26, 174, 325, 326, 333, 416, 420, 436, 870, 1035, 1069
Крачковський С. П. – 26, 255
Кремницька Є. – 33
Кривкович П. – 279
Криволапов М. О. – 724
Кричевська-Росандіч К. – 33, 280
Кричевський В. Г. – 30, 521, 522
Кричевський М. – 33
Кричевський Ф. – 30, 319, 364
Кричевські – 436, 606, 607, 609
Крюгер-Прахова А. – 33
Кудрицький А. В. – 79
Кудрявцева К. П. – 763
Кузьменко А. – 190
Кузьменко О. Д. – 7, 35, 38, 42, 168, 287, 452, 463, 711, 715–717, 736, 767, 775
Куїнджі А. – 30
Куликов В. – 33
Кульчицька О. – 33
Купрін О. – 847
Куткін В. – 33
Куц В. – 191, 597
Кушнір В. – 33

Л

Лазаренко О. – 25, 32
Ламах В. – 175
Лацкович І. – 25, 32, 430, 555
Лебер Деніел (Daniel Leber) – 32
Левицька С. – 33

Левицький Д. – 30
Левицький Л. – 33
Левітан І. – 403, 599, 662–664
Левченко П. О. – 19, 26, 29, 30, 238, 240, 270, 385, 421, 693, 694, 842
Леонардо да Вінчі – 537, 875, 1041
Лизогуби – 1006, 1007, 1009
Лимарєв А. – 33
Линник М. Л. – 333, 338, 339
Липницькая А. Б. – 771, 774
Лисенко М. – 30
Лисенко О. – 25, 32
Лідер Д. – 33
Лісовський Р. – 30
Лозовський Л. – 30
Ломака В. – 388
Ломикін К. М. – 33, 104, 132
Лосєв Д. А. – 80, 139, 726, 728
Лосенко А. – 30
Лукаш І. – 25, 32, 34, 192, 444, 699, 701, 702
Луньов С. – 30, 176
Люччіні Алессіо (Alessio Lucchini) – 32
Ляхова Е. – 339

М

Мазер К. П. – 235, 666, 670
Мазіні А. – 428
Майковський І. Д. – 105, 133
Макаренко М. – 276
Максимович Вє. – 30
Малаков Г. – 33, 756
Малєвич К. С. – 6, 7, 20, 27, 30, 54, 58, 59, 106, 134, 150, 177, 214, 233, 269, 275, 291, 299, 336, 347, 355, 485, 488, 491, 501, 508, 509, 511, 519, 523–525, 532, 534, 552, 570, 576, 582, 586, 587, 613, 630, 635, 642, 646, 698, 740, 794, 1044, 1045, 1106
Малков О. П. – 165
Мамонтов М. А. – 167, 272, 422, 432
Мамонтов С. – 216
Манайло Ф. – 33
Манєвич А. – 30
Манченко Н. А. – 613
Маринич М. Я. – 107, 135, 571, 572
Маркаде Жан-Клод – 269
Марковський І. – 33, 337, 443
Мартос І. – 30
Марченко Н. – 741
Марчук І. – 614
Матвєєв О. Т. – 26, 108, 136, 303, 622
Матюнін П. П. – 109, 137
Машков І. – 266
Меланхтон Ф. – 226, 626
Меліхов Г. – 33
Меллер В. – 30
Мельник Д. – 7

Мельничук Л. Ю. – 760
Менделєєв Д. – 803
Менделєєва Л. (Блок) – 803
Микола Чудотворець (Микола Притиск) – 1022
Миленкова Р. – 25, 32, 332
Минаєв В. М. – 476, 477
Мироненко В. О. – 761
Миронов О. – 261
Митрохін Д. – 274
Михайличенко В. – 25, 32, 156, 193
Михайлів Ю. – 33
Мицик Ю. А. – 261
Мікеланджело – 27, 414, 659
Міклашевський А. – 731
Мілле Ф. – 415
Мінаковська Т. – 620, 632
Мірошніченко В. – 32
Мокрицький Ап. – 30
Молдованов Д. – 32, 695
Моне, Клод – 1021
Монтеверде Д. – 280
Морозко Л. Г. – 322
Морозова Л. – 33
Музика Я. – 33
Мунк Е. – 419
Мур Г. – 720
Муратов П. – 809
Мурашко М. – 30
Мурашко О. – 30
Мусіни-Пушкіни – 267, 328
Мясоєдов І. – 30

Н

Накамулі (Бек) В. Є. – 110, 138
Налепинська-Бойчук С. – 33
Наполеон – 1010
Нарбут Г. – 9, 30, 178, 284, 285, 373, 381, 470, 471, 638, 651, 652, 767
Нафцгер С. (Stefan Nafzger) – 32
Негреба Н. – 3
Неділко М. – 179
Неєлова Н. – 1122
Некрасов М. А. – 167
Нелєдва Г. – 33
Неменський Б. – 346
Ненадо В. – 33
Несвідоміна І. М. – 274, 275, 281–283
Нестеров М. – 26, 423, 433
Никонова А. А. – 243
Ниський Г. – 722
Нівінський Г. Г. – 111, 140
Нікольська О. О. – 82, 112, 141, 298, 366, 368, 436
Нікуленко С. І. – 748

Нілус П. – 30
Новаківський О. – 30
Нога О. – 557

О

Обозная В. – 739
Одайник В. – 33
Озерний М. – 195
Олександр III – 982
Онацький Н. – 33, 168, 276, 742
Орловський В. – 30
Охріменко М. – 1120

П

Павленко І. Т. – 166, 168, 211, 212, 769, 1119
Павленко М. – 168
Павленко О. – 33
Павловська Т. – 32
Падалка І. – 30
Паліцин О. – 168
Пальмов В. – 30
Панасюк В. Ю. – 731, 733
Панова М. В. – 751
Паньків Г. С. – 765
Паньок Т. В. – 755
Папета О. – 150
Папета С. – 150
Паржнівські З. – 32, 695
Патик В. – 33
Перейма А. – 33
Петніков Г. – 250, 274, 602, 637
Петренко Г. – 25, 32
Петренко Е. Г. – 326, 327, 329, 333, 338, 339, 342
Петрицький А. – 30
Петров-Водкін К. С. – 26, 113, 142, 237, 244, 398
Пилипенко Б. – 660
Пимоненко М. – 30
Пиотровский М. Б. – 243
Писаренко Н. П. – 753
Півненко А. С. – 297, 744
Півторак С. – 157, 196
Пікассо П. – 27, 246, 395, 675
Пінзель Й. Г. – 30
Піскорський К. – 33
Піскун В. – 89
Піссаро К. – 1053
Плещинський І. – 33
Побожий Е. – 53
Подерв'янський С. – 33, 713
Позняк З. Г. – 770, 777
Поленов В. Д. – 262, 335, 338, 619, 656, 674
Половнікова С. – 734

Пономаренко А. – 714
Поплавський О. – 312, 367, 623
Попова М. В. – 338
Порожнякова Н. Е. – 327, 329, 333
Потапов А. – 435
Похитонов І. – 30
Прахова О. – 33
Премащі Л. (Л. О.) – 279
Примаченко М. – 30, 771
Приходько В. – 33
Прокопчук О. – 64, 158, 198, 654
Протасов Г. – 199
Прохасько Е. С. – 773, 782, 784
Прочухан В. – 833, 835, 840, 855, 1062
Пушкін О. – 655

Р

Ратнер В. – 32, 820
Рева В. – 32
Редька О. – 7, 32, 52, 53
Редько К. – 30
Рембрандт ван Рейн – 27, 400
Ренуар О. – 668
Рерих Н. К. – 324, 710
Рерихи – 333
Реунов В. – 33
Редін Є. К. – 18, 83, 114, 143, 261, 263, 276, 301, 315, 317, 345, 351, 388, 427, 490, 492, 793, 799
Рєпін І. Ю. – 24, 26, 27, 30, 251, 259, 262, 277, 335, 338, 383, 565, 619, 683
Рибачук А. – 33
Рижих В. – 33
Римський-Корсаков М. – 428
Рожнятовська М. – 32
Розанов В. – 596
Розумовський К. – 520, 800
Рубан В. В. – 434, 743
Рубенс П. П. – 27, 397
Руднев Б. К. – 76, 168, 225, 436, 510, 541, 588
Руссо Т. – 415

С

Савицька Л. Л. – 724
Савченко М. – 870
Савчук О. О. – 737, 737
Сагайдачний Є. – 33
Садовський О. – 7, 25, 28, 32, 130, 149, 159, 200, 256, 611, 669, 700
Самокиш М. – 30
Самофалов А. – 201
Самохвалов О. – 337
Сафронов Г. – 25, 32
Сахновська О. – 33
Сбітнєва Н. Ф. – 752

Сведомські (О. О., П. О.) – 115, 144
Світославський С. – 30
Святогорець Н. – 722
Седляр В. – 33
Сезанн П. – 27, 396, 658, 1049
Сельський Р. – 30
Семан Ф. – 33
Семирадський Г. – 30
Сергєєв С. – 49, 526, 531, 1042
Сергєєва Г. – 514
Сергієнко М. – 845
Серебрякова З. – 24, 30, 274
Серов В. О. – 17, 24, 26, 79, 116, 145, 231, 267, 268, 327, 328, 330, 340, 371, 425, 428, 429,
608, 619, 684, 686, 791
Серов О. – 428, 428
Серова В. (Бергман) – 428
Сидор-Гибелінда О. – 692
Сидоров О. О. – 84, 467, 468, 506
Синькевич Ю. – 33
Синько О. Р. – 747
Синякова М. – 30
Сиротенко О. – 33
Сігуля В. – 624
Сіробаба М. – 160, 202
Сіробаба-Климко В. – 203
Скрипник Г. А. – 289
Славгородська А. – 32
Слесаренко П. – 774
Смирнов В. О. – 32, 161, 204, 655, 772
Смоліна О. О. – 754
Собачко-Шостак Г. – 30
Солдатов Г. – 162
Соловей М. П. – 151
Сомов К. – 619
Станіславський Я. Г. – 30
Столбіна Н. Л. – 85, 117, 146, 168, 276
Столярєнко П. – 33
Стороженко М. – 30, 180
Сторчай О. В. – 758
Студіт Т. – 722
Ступак Ю. П. – 276, 625
Сумар А. – 30
Сумцов М. Ф. – 18, 261, 412, 426, 427, 500, 537, 538
Супрунєнко О. Б. – 294
Суриков В. – 619

Т

Тамань Ф. – 428
Таранушенко С. А. – 18, 168, 276, 287, 350, 368, 497, 737, 776
Тарасенко О. А. – 746
Тарковський А. – 960
Тарновський В. В. – 277, 565

Теплов Г. – 800
Терентьев В. С. – 241, 244, 254, 279, 309, 789, 900
Тимофеева И. – 7
Тирса М. – 274
Тихенко С. – 861, 863, 866
Тишлер О. – 33
Тістол О. – 25, 32
Ткаченко В. – 166, 168, 211, 212, 732, 1119
Ткаченко М. – 30
Трегубова О. – 25, 28, 32, 696, 697
Третьяков П. М. – 229, 248, 382
Тронько П. Т. – 296
Трохименко К. – 33
Трубецький П. – 615
Трутовський К. – 151
Труш І. – 30

У

Удріс І. М. – 745
Уистлер Д. – 27, 386
Українка Леся – 256, 439, 668, 669, 700

Ф

Фальк Р. Р. – 20, 118, 147, 258, 333, 394, 420, 431, 440, 860, 905
Федевич Л. К. – 168, 325, 731, 733, 781
Федоренко О. – 205
Федорук О. К. – 253, 435, 705
Федотов П. – 328
Федько О. – 206
Фет А. – 823
Філевська Т. – 214, 269
Флінта З. – 33
Фонтобель М. – 613
Фурман Р. – 713

Х

Хабер Й. – 332
Харитоненки – 17
Харитоненко В. – 335
Харитоненко П. І. – 335, 433, 622
Хатаєва Е. (Гусева-Оренбургская) – 128, 139, 318, 644
Хвостенко-Хвостов О. – 33
Химич Ю. – 33
Хлебніков В. – 274
Хмельницький О. – 33
Хмельюк В. – 33
Ходак І. О. – 759
Холодний П. – 30
Хоруженко К. М. – 730
Худзіцька А. – 32

Ц

Цветаева М. – 324
Цельтнер В. П. – 712
Ціпко А. – 89

Ч

Часник О. – 750
Чебикін А. – 237
Чеботару М. – 32
Чекригін В. – 33
Чепелик В. – 33
Чередниченко О. – 207
Чернявська І. – 32
Чернявський К. В. – 741
Чехов А. П. – 309, 447, 649, 789, 964
Чехов М. – 687, 974, 1063
Чубур В. – 1132
Чуднов Д. – 25, 32

Ш

Шаповал І. – 232, 598
Шаронов М. – 33
Швайтзер Б. – 359, 533, 548
Швачунов І. Ю. – 25, 28, 32, 67, 163, 209, 217, 617, 685
Швачунова В. – 28, 32
Шевелева В. Т. – 727
Шевченко В. – 210
Шевченко О. – 30
Шевченко Т. Г. – 27, 30, 39, 439, 475, 493, 778, 1016, 1071
Шейко В. – 1118
Шеховцов О. – 25, 32, 213
Шило О. – 32
Шишко С. – 30
Шкарупа В. – 3, 7, 211, 559
Шміт Ф. І. – 18, 276, 287, 289, 292, 368, 405, 478, 480, 482, 483, 704, 792
Шовкопляс С. – 1120
Шовкуненко О. – 30
Шолтисек К. – 32
Штернберг В. – 30, 861
Шуба Й. – 32
Шумов А. – 7

Щ

Щмешек А. – 32
Щокін-Кротова А. В. – 431
Щербаківський Д. – 759
Щербатови – 17
Щербатюк О. – 89
Щербина В. – 33

Ю

Югай В. М. – 442
Юденков М. – 3, 25, 32, 63, 66, 212
Юрченко Н. – 168, 742, 781
Юрчишин В. – 30
Юхимець Г. М. – 703

Я

Яблонська О. – 33
Яблонська Т. – 30, 642
Яворницький Д. – 537
Яворская О. М. – 329, 333
Якутович Г. – 30
Ярова А. Г. – 25, 27, 28, 1089, 1114
Ястреб Л. – 30

Географічний

Абрамцево, село, Москов. обл. – 630
Алупка, місто, Крим – 327
Америка – 334, 386
Англія – 401
Баварія (Німеччина) – 544, 546
Базель, місто (Швейцарія) – 592
Барбізон, муніципалітет (Франція) – 415
Батурін, місто, Чернігів. обл. – 520, 800, 932
Берлін, місто (Німеччина) – 267
Бігач, село, Чернігів. обл. – 888, 891, 895
Білопілля, місто, нині Сумського р-ну – 505, 523, 525, 586
Борзна, місто, Чернігів. обл. – 283
Буринь, місто, нині Конотоп. р-н – 449, 465
Ватикан, місто-держава – 673
Венеція, місто (Італія) – 48, 309, 531, 594, 806–808, 811, 813, 988, 1042, 1041, 1083
Відень, місто (Австрія) – 507
Володимирівка, село, Харків. обл. – 838
Волокитине, село, Путивльський, нині Конотопський р-н – 731
Ворожба, село, Лебединський, нині Сумський р-н – 521
Вьоль, село (Франція) – 335, 338
Гданськ, місто (Польща) – 576, 578, 1044
Гетьманщина – 356
Гірки (Горки), село, Конотопський р-н – 850
Глівіце, місто (Польща) – 278, 332, 868, 869, 882, 984, 987, 1041, 1067, 1072, 1075, 1095–
1097
Глухів, місто, нині Шосткин. р-н – 512, 651, 723
Глухівщина – 374
Голландія (Нідерланди) – 359, 400, 533, 548, 585
Дмитрівка, село, Буринський, нині Конотопський р-н – 219
Дніпропетровськ, місто, нині Дніпро – 327
Дордрехт, місто (Нідерланди) – 359, 585
Європа – 528, 561, 721
Жигайлівка, село, Охтирський р-н – 854

Іспанія – 395
Італія – 414, 418, 528, 549, 550, 559, 824, 825
Казань, місто (РФ) – 329
Казімеж-Дольний, місто (Польща) – 989
Калінінград, місто (РФ) – 573, 574, 1045
Кам'яне, село, Лебединський р-н – 820
Канада – 581
Качанівка, село, Чернігів. обл. – 683, 734, 846, 964, 1056
Кенігсберг, місто (Німеччина) – 1122
Київ, місто – 216, 253, 283, 327, 337, 341, 358, 375, 412, 427, 438, 454, 469, 503, 534, 554, 569, 574, 605, 636, 640, 651, 666, 758, 761, 1017, 1021–1026
Київська Русь – 30
Клочків (Клочкове), село, Чернігівська обл. – 893
Конотоп, місто – 20, 24, 57, 59, 167, 251, 252, 255, 258, 272, 275, 281, 283, 333, 355, 367, 422, 432, 491, 499, 501, 509, 511, 534, 547, 570, 575, 580, 585–587, 603, 612, 620, 623, 632, 740, 786, 930, 1046
Кортіна д'Ампеццо, місто (Італія) – 528, 549
Крим – 318, 405, 726, 728, 801, 887, 918, 936
Кролевець, місто, нині Конотопський р-н – 264, 629, 699
Куличка, село, Лебединський, нині Сумський р-н – 333, 870, 949
Курган, село, Лебединський, нині Сумський р-н – 1027
Лебедин, місто, нині Сумський р-н – 39, 55, 56, 76, 225, 280, 325, 327, 328, 330, 335, 350, 426, 429, 431, 434, 436, 475, 483, 489, 510, 515, 521, 541, 558, 584, 588, 610, 672, 674, 691, 785, 815, 816, 1043, 1069
Лебединський повіт – 417
Лебединщина – 20, 87, 280, 417, 510, 601
Ленінське, село, Кролевецький р-н, нині село Спаське, Конотопський р-н – 444
Лівадія, смт, Крим – 914–916, 919–922
Лонгароне, муніципалітет (Італія) – 528, 804, 812
Львів, місто – 535, 557
Люблін, місто (Польща) – 992
Малоріченське, село, Крим – 937, 942
Миколаїв, місто – 327, 440
Миколаївка, село, Буринський, нині Конотопський р-н – 468, 506
Михайлівка, село, Лебединський, нині Сумський р-н – 17, 328, 330
Москва, місто (РФ) – 329, 341, 399, 485, 509, 519, 523, 532, 565, 568, 600, 663, 667
Мюнхен, місто (Німеччина) – 329, 544, 546, 592
Нарбутівка, село, Глухівський, нині Шосткинський р-н – 471
Нижньогірський, смт, Кримська обл. – 802
Нідерлеме (Німеччина) – 926
Німеччина – 267, 626
Новопетрівка, село, Роменський р-н – 481
Норвегія – 419
Нормандія (Франція) – 335, 338
Одеса, місто – 327, 329
Охтирка, місто – 17, 425, 574, 581
Падуя, місто (Італія) – 559
Париж, місто (Франція) – 329
Пархомівка, село, Харківська обл. – 299, 552, 582
Перемога, село, Глухівський, нині Шосткинський р-н – 472
Північне Лівобережжя – 295
Поділ, район м. Києва – 828

Поділля, історико-географічна область України – 595
Польща – 28, 332
Путивль, місто, нині Конотопський р-н – 19, 29, 240, 245, 246, 250, 263, 270, 380, 385, 602, 693, 694, 699, 710, 841, 842, 844, 925, 952, 953, 955, 962, 1068
Радомишль, місто, Житомирська обл. – 884, 885, 1019
Реймс, місто (Франція) – 610
Роменщина – 593
Ромни, місто – 390, 701
Росія – 167, 403, 424, 656, 676, 679
Рябушки, село, Лебединський, нині Сумський р-н – 361, 601
Санкт-Петербург (Північна Пальміра), місто (РФ) – 74, 279, 647, 739, 991, 1036, 1091
Севастополь, місто, Крим – 327
Седнів, смт, Чернігівська обл. – 894, 898, 902, 965, 966, 969, 970, 975, 976, 1005–1016, 1041
Семиротівка, хутір, біля с. Рябушки, Лебединський, нині Сумський р-н – 545, 851, 852, 907
Сімеїз, смт, Крим – 917
Сімферополь, місто, Крим – 479, 968
Слобожанщина – 47, 168, 241, 276, 288, 298, 300, 312, 365, 524, 729, 754, 755, 760, 776
Сонячногірське, село, Крим – 935, 936, 939, 941, 956, 957
Стокгольм, місто, столиця (Швеція) – 666
Суми, місто – 1–3, 28, 55, 60, 87, 165, 216, 218, 228, 244, 256, 270, 277, 278, 280, 283, 296, 302, 306, 327, 329, 331, 332, 339, 340, 343, 346, 348, 349, 353, 354, 356, 357, 359, 363, 373, 374, 377, 379, 388, 411, 418, 423, 429–431, 433, 437, 438, 444, 446–453, 461, 471, 473, 474, 476–480, 484–487, 493–498, 505, 506, 509, 514, 516, 519, 523, 526, 532, 538, 539, 542, 543, 548–550, 554, 555, 560, 561, 563–566, 569–572, 574, 579, 583, 585, 589, 590, 592, 598, 599, 609, 611, 612, 614–617, 620, 621, 624, 626, 628, 632, 634, 636, 640, 641, 645, 649, 650, 651, 654, 657, 660, 664, 665, 667, 681, 682, 687, 689, 690, 695, 697, 699, 700, 709, 739, 742, 777, 785, 795, 797, 848, 963, 974, 1063, 1070, 1071, 1077, 1081
Сумський повіт (район) – 87, 151
Сумщина – 17, 19, 20, 23, 24, 26, 43, 50, 78, 166, 168, 236, 237, 273, 296, 304, 305–307, 311, 365, 369, 371, 376, 380, 394, 398, 399, 407, 408, 413, 418, 423, 425, 426, 462, 463, 470, 500, 508, 517, 522, 525, 534, 536, 540, 551, 554, 564, 579, 584, 585, 595, 604, 607, 608, 633, 645, 647, 678, 686, 707, 708, 718, 778, 779, 787, 789, 1064, 1065, 1073, 1078
Тараканово, село, Московська обл. – 803
Таранський, хутір, Конотопський р-н – 946
Україна – 25, 30, 33, 150, 167, 268, 289, 320, 327, 332, 378, 380, 398, 402, 470, 534, 544, 546, 550, 559, 581, 648, 704, 724, 757, 762
Улу-Узень, село (Генеральське), Крим – 958
Успенка, село, Буринський, нині Конотопський р-н – 223, 388, 439, 561
Уффіці – 875, 1041
Фламандія (Бельгія) – 397
Фонтанафреддо, муніципалітет (Італія) – 528
Франція – 391, 392, 393, 396, 404, 658, 668
Харків, місто – 4, 168, 213, 221, 222, 227, 243, 277, 290, 294, 297, 315, 327, 330, 341, 368, 402, 482, 574, 705, 744
Херсон, місто – 327
Хмельницький, місто – 595
Хорватія – 25
Целле, місто, Німеччина – 923, 1048
Цюріх, місто (Швейцарія) – 570
Швейцарія – 5, 25, 306, 320, 590, 591, 613

Швеція – 666, 670
Шостка, місто – 444, 595
Югославія – 424
Ялта, місто, Крим – 910–912

Алфавітний покажчик творів

«А потім розп'яли на полотні, у мрамурі...» – 879
Абрамцевська церква – 903
Альтанка Л. Глібова. Седнів – 1005
Альтанка Леоніда Глібова у Седневі – 965
Ассирійський рельєф – 978
Ассирійський рельєф з Ермітажа – 1103
Батуринська ідилія – 800
«Башня» Вяч. Іванова з боку Таврійського саду – 1103
Береги озера Чеха – 993
Біля церковних стін – 838, 1098
Брама. Седнів – 1099
Брама у Лизогубівському парку – 1013
Будинок Зінгера – 1103
Будинок Лизогуба. Седнів – 1006
В інтер'єрі. «Прошлое, думал он, связано с настоящим непрерывною цепью событий...» – 963
Варіація на тему картини О. Волоскова «Садиба» – 853, 1100
Венеціанські вікна – 813
Венеціанські ритми. Триптих – 988
Весна у Глівіце – 868, 1115
Весняний етюд. Зелена вода – 883
Вечір. Вид на Ялту з Лівадії – 910
Вечір. Пейзаж – 845
Вид з веранди у будинку в Конотопі – 930
Вид з вікна. Целле – 923
Вид з вікна альберго Сан-Марко. Лонгароне – 804
Вид з вікна на озеро Чеха – 994
Вид на Віслу. Казімеж-Дольний – 989
Вид на Михайлівський замок – 1103
Вид на Ялту – 911
Вид на Ялту з Лівадійського палацу – 912
Віддзеркалення – 835, 1098, 1108, 1111
Видіння у лісі – 822
Вітання з Глівіц – 869
Водоспад Джур-Джур – 927, 931
Воскресенська церква. Батурин – 932
Вулиця. Радомишль – 884
Вулиця Седніва з видом на козацьку церкву – 894
Генуезька фортеця – 933
Генуезька фортеця. Судак – 928
Геометричний пейзаж – 859
Георгіївська (Козацька) церква. Седнів – 966
Глівіцькі мелодії. Триптих – 984, 987, 1117
Глівіцькі фантазії. Триптих – 987

Горкі Аксьоновські – 850, 1100
Графічна варіація картини О. Волоскова «Садиба» – 977
Дахи. Целле – 924
Дерева. Трускавець – 967
Дерева на березі – 995
Дерево біля озера – 945
Діалоги з В. Штернбергом – 1102
Діалоги з Красовським – 870, 1102
Діалоги з П. Гогеном – 908
Діалоги з Р. Фальком – 905, 1102
Діалоги з Фальком – 860
Дорога в лісі – 934
Дорога в лісі. Хутір Таранський – 946
Дорога в лісі на Бігач – 895
Дорога на Бігач – 888
Дремлет лев святого Марка и Царица моря спит – 823
Дров'яний провулок – 979, 1103
Едгар Дега – 1123
Ескіз обкладинки роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита» – 909
Жигайлівка. Дігтярів яр – 854
За мотивами картини В. Штернберга «Садиба Тарновського у Качанівці» – 861
Забальзамований ліс – 947
Залишки слобожанської старовини – 814
Згадуючи човен-майстерню Добіньї – 948
Зелене та червоне – 865
Зимовий краєвид – 1023
Ілюстрація до роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита» – 886
Інтер'єр Кирилівської церкви у Києві – 1024
Impression vom Vomann Muzeum – 834
Італійська картина – 824, 1098, 1111
Італійський мотив – 825
Йде дощ. Сонячногірськ. Крим – 935
Калінінград. Кафедральний собор – 1122
Кам'яниця Лизогубів у Седневі – 1007
Кам'яниця у Седневі – 1008
Кам'яниця у Седневі. Спогади – 1012
Канал з гондольєром – 805
Канали Венеції – 806
Качанівка. Стежка у минуле – 846, 1121
Каштанова алея Лизогубів – 889, 1101
Каштанова алея у Лизогубівському парку – 1099
Квіти і вітрильник – 996
Квіти на підвіконні – 1001
Козацька церква. Седнів – 973
Колодязь біля Лівадійського палацу – 913
«Корни и стебли моего прошлого...» – 839, 1101
Краєвид з вікна – 1025
Краєвид з вікна гуртожитку – 1026
Краєвид з церквою – 836
Краєвид, що розкривається від альтанки Л. Глібова – 896
Краєзнавчий музей – 900
Кримський пейзаж – 1099

Кримський пейзаж. Сонячногірське – 936
Кримські гори – 801
Куличанський етюд – 949
Куличанський пейзаж – 840, 1098, 1108, 1116, 1124
Лебединська симфонія – 815, 1101, 1105
Лейт-лінії руху – 1109, 1111, 1127
Лейт-лінії руху. Старе дерево, село Курган – 100, 1027
Липневий спокій – 862, 1102
Листатий ліс – 855, 990, 1100
Лівадійський палац – 914
Лівадійський палац. Химера – 915
Ліс, освітлений сонцем – 826
Літній день. Озеро Чеха – 985
Літній мотив – 950
Людина у футлярі – 827, 1017
Малоріченське. Крим – 937
Мечеть Кебір Джамі. Сімферополь – 968
Молчанський монастир – 841
Музейні варіації – 897
Музейні враження від твору О. Волоскова «Садиба» – 866, 1102
На озері Чеха – 906, 1119, 1132
На озері Чеха. Ліва частина триптиху «На озері Чеха» – 878
На озері Чеха. Триптих – 877
На Пслі – 951
На річці Снов. Ключкове – 893
На Сейму – 938
На тему вірша О. Блока «Холодный ветер от лагуны...». Арк. 1 – 871
На тему вірша О. Блока «Холодный ветер от лагуны...». Арк. 2 – 872, 1102
На тему картини О. Волоскова «Садиба» – 899
На тему картини О. Волоскова «У Сокиринському парку» – 863, 1102
Надбрамна Хрестовоздвиженська церква-дзвіниця. Путивль – 925
Напівзатоплений човен у старому руслі річки Сейм – 959
Насуваються хмари. Сонячногірське – 939
Нижньогірські вогні – 802
Ніч. Венеція – 807, 1098, 1104, 1108, 1124
Ніч. Канали Венеції – 808
Нічний натюрморт – 997
Нічний політ птаха. Триптих – 1028
Нічні птахи – 856, 1100
Озерний краєвид – 998
Озеро – 940
Павільйон Дружби у Павловському парку – 980
Павловський парк – 981
Палац Білосельських-Білозерських – 1103
Пам'яті Миколи Чехова – 974, 1099
Пам'яті Олександра Блока – 803
Пам'яті О. Купріна – 847, 1100, 1120
Пам'яті П. Муратова – 809
Пам'яті художника П. Левченка – 842, 1098, 1108, 1110, 1124
Пам'ятник Олександрю III – 982, 1103
Пейзаж. На річці – 1018
Письмовий стіл Ф. Сологуба – 1101

Північна Пальміра. Триптих – 991
Під платаном. Лівадійський палац – 916
Під Радомишлем – 1019
Поділ. Дахи взимку – 828
Покровська церква – 816
Портрет Едгара Дега – 843, 1101
Похмурий ліс – 864
Привиди Качанівки – 964
Присеймов'є – 960
Птахи над Любліном. Триптих – 992
Путивль. Вид з Карпової гори – 952
Путивль. Вид з Нікольської гірки – 953
Путивль. Увечері – 844, 1114, 1121
Радомишльський мотив – 885
Реквієм В. Борисову-Мусатову – 904
Рибалки на річці – 1020
Річка часу. Сейм – 954
Романтичний пейзаж – 867, 1102
Садиба Лінтварьових – 848, 1101, 1108
Сан Марко – 810, 1106
Сан Марко у смарагдовій гамі – 817
Сан Марко у фіолетовій гамі – 818
Седнів. Альтанка Леоніда Глібова – 1011
Седнів. Брама – 975
Седнів. Будинок Лизогубів – 1009
Седнів. Дзвіниця Воскресенської церкви – 969
Седнів. Лизогубівський парк – 970
Седнів. Лизогубівський парк. Червоний місток – 1010
Седнівська брама – 898
Седнівська Мавка – 902
Седнівський краєвид – 1099
Седнівський краєвид з Георгієвською церквою – 1015
Седнівський пагорб – 1099
Седнівські далі – 1014
Седнівські яблука – 857, 1100
Selva oscura – 849, 1100, 1111, 1112, 1121, 1128, 1129
Семиротівські ритми – 907, 1100, 1113, 1121
Семиротівські ритми. [Варіант I] – 851, 1101
Семиротівські ритми. [Варіант II] – 852
Симфонія лісу – 829, 1098, 1108, 1111
Сімеїз. Скеля Діва – 917
«Служитель чудес». На тему візантійської ікони – 880
Солярис – 1099, 1126
Сонячногірське. Крим – 941, 956, 957
Софроніївська пустинь – 1125
Спасо-Преображенська церква у Путивлі – 1125
Спогади про дитинство – 830
Спогади про Крим – 918
Спогади про Лівадію – 821
Спогади про седнівський сад – 858, 1100, 1101, 1130, 1131
Спогади про Уффіці – 875
Старе річище річки Сейм. Човен – 961

Стежка на березі – 1002
Сумеречный лес – 1129
Супрематизм 55 – 873
«Таїна сокровенно відкрила» – 881
Таращанські мотиви – 831
Татарський будинок. Малоріченське – 942
Татарський будинок у селі Улу-Узень (Генеральське) – 958
Тривожний пейзаж – 1003
Тут жив Давид Бурлюк – 819
У зимовому саду готелю. Нідерлеме (Німеччина) – 926
У лісі на хуторі Таранському – 943
У Літньому саду – 983
У Пуці-Водиці. Пам'яті Клода Моне – 1021
Urbi et Orbi. Триптих – 874, 1118
Ущелина Хапхал вище водоспада Джур-Джур – 929
Фіалки та яблука – 832, 1101
Фонтан – 986
Фонтан біля Лівадійського палацу – 919
Фонтан в академічному сквері – 901
Фонтан у сквері Академії мистецтв – 1103
Фонтани Глівіце. Триптих – 882
Фрагмент мармурової лави. Лівадійський палац – 921
Фрагмент мармурової лави Лівадійського палацу – 920
Фрарі. Арк I, II, III – 811, 1029, 1042, 1045, 1104
Хапхальська ущелина – 944
Хвилювання – 999
Хмари. Седнів – 890
Хрестовоздвиженська церква у Лівадії – 922
Художник В. Ратнер на етюдах – 820
Церква в Лонгароне – 812
Церква Миколи Притиска на Подолі – 1022
Церква на Подолі – 1107
Церква св. Юра у Дрогобичі – 971
Церква у селі Бігач – 891, 1101
Червоний млин – 837, 876, 1111
Човен – 1099
Човен на річці Сейм. Путивль – 962
Човен на Снові – 892
Човни на Снові – 972
Човни у затоці – 833
Чуфут Кале – 887
Шевченкова липа – 1099
Шевченкова липа у Седневі – 976, 1016
Яблука на підвіконні – 1000
Яблука, шахівниця, квіти – 1004

УДК 015(477.52)(092)

С 28

Сергій Побожій : біобібліографічний покажчик / Сумська обл. універс. наук. б-ка ; уклад.: С. І. Побожій, О. К. Линник. – Суми, 2024. – 176 с. : іл. – (Мистецтвознавці Сумщини).

Відповідальна за випуск

Матеріал підготували:

Кальченко В. М., в. о. директора

Побожій С. І., кандидат мистецтвознавства, доцент СумДУ

Линник О. К., провідний бібліотекар відділу краєзнавчої літератури та бібліографії

Редакторська група:

Комп'ютерний набір

Острога С. Ю., Абакарова О. Б

Линник О. К.